

GUBAT SA LAWAS

HARVESTIME INTERNATIONAL INSTITUTE

Kini nga kurso kabahin sa **Harvestime International Institute**, usa ka programa nga gide sinyo aron sa pagsangkap sa mga magtotoo alang sa epektibo nga espirituhanong pag-ani.

Ang nag-unang mga tema sa pagbansay-bansay mao ang pagtudlo kon unsa ang gipanudlo ni Jesus, nga mikuha sa mga tawo nga mga mangingisda, mga maniningil sa buhis, ug uban pa, ug mibag-o kanila ngadto sa mapuslanong mga kristohanon nga moabot sa ilang katilingban uban sa Ebanghelyo nga adunay pagpakita ug gahum.

Kini nga manwal maoy usa ka kurso sa pipila ka mga modyuls sa kurikulum nga magapalihok sa mga magtotoo gikan sa paghanduraw ngadto sa pagpahimutang, pagpadaghan, pagorganisar, ug pagpalakaw aron sa pagkab-ot sa tumong sa pag-ebanghelyo.

© Harvestime International Institute

MGA KAUNDAN

Mga Sugyot Sa Grupo nga Pagtuon	III
Pasiuna	1
Mga Tumong sa Kurso	4

UNANG BAHIN: GUBAT SA LAWAS

1. Mga Ginghamian Diha Sa Panagbangi	6
2. Ang Tawag Sa Pagbakyaw Sa Mga Hinagiban	18
3. Sa Dili Pa Ang Gubat	24

IKADUHANG BAHIN: ANG PAG-ATAKI

4. Ang Tinubdan Sa Sakit	32
5. Ang Mga Rason Sa Sakit	39
6. Mga Matang Sa Sakit	46
7. Ang Mga Sangputan Sa Sakit	51

IKATULONG BAHIN: ANG PAGESUKOL

8. Ang Bibliyanhong Basihan sa Pagpang-ayo	57
9. Ang Mga Katuyoan Sa Pagpang-ayo	87
10. Ang Mga Gasa Sa Pagpang-ayo	93

IKAUPAT NGA BAHIN: ANG PAGBUNTOG SA MGA HAGIT

11. Ang Mga Tradisyon Sa Mga Tawo	101
12. Ang Tunok Sa Unod	113
13. Ang Wala Matubag Nga Mga Pangutana	120

IKALIMANG BAHIN: MGA ESTRATIHIYA SA PAGPANG-AYO

14. Pagministeryo Sa Pagpang-ayo	137
15. Pagpang-ayo Sa Pagsunod Nga Ministeryo	148
16. Ang Pinakamaayo Nga Pagpang-ayo	156

IKAUNOM NGA BAHIN: MGA ESTRATIHIYA SA PAGPALINGKAWAS

17. Kinsa Gigapus Ni Satanas	164
18. Pagministeryo sa Kalingkawasan	179
19. Kalingkawasan Sa Pagsunod Nga Ministeryo	191

IKAPITONG BAHIN: GINGHARIANONG PAGKINABUHI

20. Maayong Mga Manggugubat	197
Konklusyon	211
Pakapin A: Pangagpas Sa Sakit	213
Pakapin B: Bibliyanhong Basihan sa Pagpang-ayo Ug Pagpalingkawas	218
Pakapin C: Porma Sa Pagtuki	247
Mga Tubag sa Kinaugalingong Eksamen	249

MGA SUGYOT ALANG SA GRUPONG PAGTUON

UNANG PANAGTIGOM

Pagsugod: Sugdan sa pag-ampo ug magpaila-ila. Mag-inilhanay sa usag-usa ug itala ang mga estudyante.

Paghimo ug mga pamaagi alang sa Grupo: Seguradohon kon kinsa ang mogiya sa mga miting, ang panahon, dapit, ug mga petsa alang sa sunod pa nga mga sesyon.

Pagdayeg ug Pagsimba: Dapita ang presensya sa Balaang Espiritu sa inyong sesyon sa pag bansay.

Iapod-apod ang mga Manwal sa mga Estudyante: Ipaila ang titulo sa manwal, pormat, ug mga tumong sa kurso nga gihatag sa unang pipila ka mga pahina sa manwal.

Himoa ang Unang Buluhaton: Ipabasa sa mga estudyante ang mga kapitulo nga nakatuka ug ipakuha ang kinaugalingong eksamen sa dili pa ang sunod nga panagkita. Ang gidaghanon sa mga kapitulo nga ituka matag miting mag-agad sa gitag-on sa mga kapitulo, sa sulod niini, ug sa mga abilidad sa inyong grupo.

IKADUHA UG SA SUNOD PANG PANAGTIGOM

Pagsugod: Pag-ampo. Pag-abi-abi ug irehistro ang mga bag-ong estudyante ug iapod-apod sa kanila ang manwal. Kuhaa ang listahan sa mitambong. Tagai ug panahon sa pagdayeg ug pag simba.

Balikan Pagtuon: Ipresentar ang usa ka mubo nga kinatibuk-an sa gitun-an sa naunang miting.

Leksyon: Hisguti ang matag seksyon sa kapitulo gamit ang mga **oluhan** nga adunay dagkong mga letra ingon nga latid sa usa ka pagtulon-an. Pangutan-a ang mga estudyante kon aduna bay mga pangutana o mga komentaryo sa ilang gitun-an. Iaplikar ang leksyon sa mga kinabuhi ug sa mga ministeryo sa inyong mga estudyante.

Kinaugalingong eksamen: Balikan ang kinaugalingong eksamen sa mga estudyante nga na tapos. (Pahinumdom: Kon dili ninyo gusto nga ang mga estudyante adunay sumbanan sa mga tubag sa kinaugalingong eksamen, mahimong pilason ang mga panid sa tubag sa likod sa matag manwal.)

Alang sa Dugang Pagtuon: Mahimo nga buhaton kini nga mga proyekto sa usa ka grupo o sa indibiduwal nga basihan.

Katapusang Eksaminasyon: Kon kamo nalista niini nga kurso para adunay grado, makadawat kamo ug katapusang eksaminasyon niini nga kurso. Sa pagtapos niini nga kurso, kinahanglan nga makompleto ninyo ang eksaminasyon ug ibalik kini alang sa grado ingon sa gisugo.

PASIUNA

Ang unang simbahan nag-isip sa ilang espirituhanong kasinatian sa mga pulong sa pakig gubat. Ang terminolohiya sa militar mao ang gigamit sa tibook Bag-ong Tugon. Ang pana lipod makita sa armadora sa Dios. Ang Pulong sa Dios gitandi sa usa ka espada. Ang mga pag-ataki ni Satanas gitawag ug nagdilaab nga mga pana. Ang pagtoo mao ang "maayong away" ug ang mga magtotoo gisultihan nga "makiggubat sa maayong pakiggubat." Ang una nga Simbahan nasayud nga sila miapil sa makusganon nga espirituhanong pakigbisog.

Ang Biblia nag-ingon nga ang katawhan sa Dios nalaglag tungod sa kakulang sa kahibalo (Oseas 4: 6). Usa sa mga dapit diin ang mga magtotoo napildi tungod sa kakulang sa kahi balo niining dili makita nga pakiggubat. Adunay dako nga gubat nga gipasiugdahan sa kalibutan karon. Kini dili panagbangi tali sa mga nasud, mga tribo, o mga lider sa gobyer no. Kini dili usa ka rebelyon o kudeta. Kini importante nga gubat sa dili makita nga kalibu tan sa mga espiritu.

Ang Kristohanong kinabuhi usa ka gubat. Ang mas sayo nga pag-ila ug pagpangandam alang niini, mas dali nato masinati ang kadaugan. Usa sa mga aspeto nga gipunting niining dili ma kita nga gubat mao ang kalag ug espiritu sa tawo. Ang Harvestime International Institute adu nay kurso nga nag-ulohan ug " *Espirituhanong Mga Estratihiya: Usa Ka Manwal Sa Espiritu hanong Pakiggubat* "nga nagtutok niining bahina sa dili makita nga gubat.

Apan adunay laing bahin niining pakiggubat nga gipakita sa pisikal nga hawanan. Niini nga kurso gitawag nato kini nga "*Gubat Sa Lawas.*" Si Satanas nagpunting sa pisikal nga lawas sa mga magtotoo tungod kay siya nasayud nga ang mga maluya ug masakiton nga mga manggu gubat dili makahimo sa pagpakigbugno sa epektibong pakig-away batok sa iyang gingharian.

Ang Lucas 14:31 nag-ingon, "Unsa nga hari, nga makiggubat sa laing hari, nga dili una mo lingkod, ug mokonsulta kon makahimo ba siya uban sa napulo ka libo nga makigkita kaniya nga moabot batok kaniya uban sa kawhaan ka libo?" Walay usa nga mosulod sa gubat nga walay maampingong pagsusi sa iyang mga kahinguhaan ug kalamboan sa mga estratihiya sa gubat.

Niini nga kurso ginahimo nato ang maampingong pagtimbangtimbang sa mga estratihiya nga anaa aron makadaug sa gubat batok ni Satanas diha sa gubat sa inyong lawas. Kamo makakat -on sa pagpakig-away alang sa inyong pisikal nga lawas ug sa pag-alagad niining mga kama tuoran ngadto sa ubang mga samaron nga manggugubat sa kasundalohan sa Dios.

ANG MANWAL

Kini nga manwal gibahin ngadto sa pito ka mga seksyon:

UNANG BAHIN: Ang Gubat Sa Lawas naghisgot sa dili makita nga gubat tali sa Gingharian sa Dios ug sa Gingharian ni Satanas. Kini nagtagad sa panawagan sa pagbakyaw sa hina giban sa gubat ug naghatag sa pasiuna nga pagpangandam alang sa gubat.

IKADUHANG BAHIN: Ang Pag-ataki naghisgot sa tinubdan, mga hinungdan, mga matang, ug mga sangputanan sa sakit.

IKATULONG BAHIN: Ang Pagsukol nagpresentar sa mga estratihiya sa pagpildi sa kaway samtang makuha ninyo ang pagsabot sa Bibliyanhong basihan sa pagpang-ayo, mga katuyoan sa pagpang-ayo, ug mga gasa sa pagpang-ayo

IKAUPAT NGA BAHIN: Pagbuntog Sa Mga Hagit naghisgot sa lisud nga mga hagit sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas nga pangalagad lakip ang mga tradisyon sa mga tawo, ang tunok ni Pablo sa unod, ug wala matubag nga mga pangutana.

IKALIMANG BAHIN: Mga Estratihiya Sa Pagpang-ayo naghatag kaninyo ug mga paagi sa pagministeryo sa pagpang-ayo, ang pagpang-ayo sa pagsunod nga pagministeryo, ug ang sangputanan sa pagpang-ayo

IKAUNOM NGA BAHIN: Mga Estratihiya Alang Sa Pagpalingkawas nagtutok sa ministeryo sa pagpalingkawas nga mga leksyon "Kinsa Gigapus Ni Satanas," "Pagministeryo Sa Kalingkawasan," ug ang "Pagpalingkawas Sa Pagsunod Nga Ministeryo."

IKAPITONG BAHIN: Gingharianong Pagkinabuhi naglangkob sa duha ka mga paagi sa pagpanalipod ug pagpang-ayo gikan sa Pulong sa Dios aron makapahimo kaninyo nga maayo nga manggugubat, usa ka hingpit nga lawas, kalag, ug espiritu, ug andam alang sa gubat.

ANG PAKAPIN niini nga manwal naghatag ug dugang mga pagtuon sa Biblia bahin sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas nga ministeryo ug usa ka pag-analisar nga porma aron mahimo ang dugang nga pagtuon sa Kasulatan sa hilisgutan. Kini naglakip sa pagrepaso sa pangagpas nga magamit sa diha nga kamo mangita o mag-alagad sa pagpang-ayo

ANG MGA LEKSYON

Ang matag leksyon niini nga manwal gihan-ay sa mosunod:

MGA TUMONG: Kini mao ang mga tumong nga angay ninyong maangkon sa pagtuon sa leksyon.

SAAD SA KAAYOHAN NGA ANGKONON: Kini usa ka espesyal nga saad sa pagpang-ayo gikan sa Pulong sa Dios nga inyong sag-ulohon ug angkonon alang sa inyong kinabuhi.

PASIUNA: Ang pasiuna naghatag ug kinatibuk-ang pagsabot sa sulod sa kapitulo.

LEKSYON: Kini mao ang pangmilitar nga pahimatngon sa kapitulo. Ang pahimatngon maoy usa ka panahon sa pagtudlo sa dili pa ang gubat nga naghatag ug impormasyon sa gikinahanglan aron malunsad ang epektibong pakiggubat.

KINAUGALINGONG EKSAMEN: Ang kinaugalingon mga eksamen nagsulay kaninyo sa mahinungdanong mga konsepto sa leksyon.

BUHATA KINI: Ang Biblia nag-ingon nga "panlimbasugi ninyo ang inyong kaugalingong kaluwasan uban ang kahadlok ug pagpangurog" (Filipos 2:12). Samtang kamo makakat-on niini nga kurso, ang pagpang-ayo kabahin sa kaluwasan nga gihatag pinaagi sa kamatayon ug pagkabanhaw ni Jesu-Kristo. Ang pagtoo ug mga buhat managkuyog kanunay. Ang pagtoo nga walay mga buhat patay, ingon nga ang mga buhat nga walay pagtoo walay kapuslanan (Santiago 2: 17-26).

Diha sa seksyon nga nag-ulohang "Buhata kini," inyong kuhaon ang mga konsepto nga gitudlo sa leksyon ug gamiton sila sa personal. Kini importante nga bahin sa leksyon. Kon kamo may sakit, kini gidisenyo aron makatabang kaninyo sa pagdawat sa inyong kaayohan. Kon kamo nagaministeryo ngadto sa usa ka tawo nga may sakit, una ipaambit ang sulod sa leksyon uban kanila ug dayon kompletoha ang "Buhata kini" nga managsama aron sa pagtabang kanila sa pagdawat sa kaayohan.

ANDAM NA BA MO?

Ang pagbutyag sa kaaway ug sa iyang mga estratihiya maoy usa sa pinakadako nga mga pinadayag sa Pulong sa Dios. Kini nga manwal dili hingpit nga pagtuon sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas, apan kini lawum nga Pagsusi sa Kasulatan. Sama sa natural nga pakiggubat, ang kahanas sa gubat alang sa lawas progresibo ug molambo samtang mosulod kamo sa kom bati nga hawanan ug magsugod sa pagpakig-away.

MGA TUMONG SA CORSO

Sa pagkahuman niini nga kurso kamo makahimo sa:

- Pagpakita ug pagsabot sa natural ug espirituhanong mga hawanan.
- Pagpatin-aw sa "espirituhanong pakiggubat."
- Pag-ila sa hinungdan sa dili makita nga gubat.
- Pagpahayag sa sukaranan nga prinsipyo alang sa pagsabot sa espirituhanong pagpakiggubat.
- Pagpatin-aw sa "langitnong kaayohan."
- Pagtino tali sa kaayohan ug kalingkawasan.
- Pagpasabot kon sa unsa nga paagi nga ang pagpang-ayo ug pagpalingkawas adunay kalabutan sa sugo sa pag-abot sa kalibutan sa Ebanghelyo.
- Pag-ila sa tinubdan sa sakit.
- Pagpasabot sa mga hinungdan sa sakit.
- Pag-ila sa mga matang sa sakit.
- Paglista sa mga sangputanan sa sakit.
- Pagtingob sa Bibliyanhong basihan sa pagpang-ayo.
- Paglista sa mga katuyoan sa pagpang-ayo.
- Pagsabot ug paggamit sa mga gasa sa pagpang-ayo.
- Pagtubag sa mga tradisyon sa mga tawo mahitungod sa pagpang-ayo.
- Pag-atubang sa walay tubag nga mga pangutana mahitungod sa kaayohan.
- Pagministeryo ug pagdawat sa kaayohan.
- Pagministeryo ug pagdawat sa kalingkawasan.
- Pag-andam sa mga tawo alang sa katumanan sa kaayohan.
- Pagpahigayon ug mga pagsunod nga mga pagpangalagad alang sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas.
- Pagtingob sa mga giya alang sa pagpuyo ingon nga usa ka maayo nga manggugubat.
- Pagpakiggubat sa epektibong gubat sa lawas.

UNANG BAHIN

ANG GUBAT SA LAWAS

Adunay dako nga gubat nga gipasiugdahan sa espirituhanon nga kalibutan. Kini usa ka personal nga gubat sa sulod tali sa unod ug sa espiritu. Kini katilingbanong gubat sa dautan nga mga pwersa sa kalibutan. Kini espirituhanong gubat sa dautan nga labaw sa kinaiyahan nga mga gahum. Kini usab pisikal nga gubat, mga pag-ataki nga gilunsad batok sa inyong lawas nga mao ang templo sa Balaang Espiritu.

Sa panahon sa Daang Tugon usa ka trumpeta ang gigamit sa pagtawag sa katawhan sa Dios sa pakig-away. Karon, usa ka espirituhanong tawag gipalanog sa mga nasud sa kalibutan. Kini tawag sa dili makita nga gubat. Kini mao ang tawag sa pagbakyaw sa mga hinagiban.

KAPITULO 1

MGA GINGHARIAN DIHA SA PANAGBANGI

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa saad sa kaayohan gikan sa panumduman.
- Pagpakita ug pagsabot sa natural ug espirituhanong mga hawanan.
- Pagpatin-aw sa pulong nga "hari."
- Pagpatin-aw sa pulong nga "gingharian."
- Pag-ila sa duha ka espirituhanon nga mga gingharian.
- Pagtino kung hain nga gingharian kamo nahisakop.
- Pag-ila sa espirituhanong mga pwersa sa maayo.
- Pag-ila sa espirituhanong mga pwersa sa dautan.
- Pagpatin-aw kon unsay gipasabot sa "espirituhanong pakiggubat."
- Pag-ila sa hinungdan sa dili makita nga gubat.
- Pagpahayag sa sukaranang prinsipyo sa pagsabot sa espirituhanong pakiggubat.

SAAD SA KAAYOHAN NGA ANGKONON:

... Kon ikaw masingkamuton nga magpatalinghug sa tingog ni Jehova nga imong Dios, ug magbuhat sa matarung sa iyang panan-aw, ug magpatalinghug sa iyang mga sugo, ug magbantay sa tanan nga mga tulomanon, walay bisan unsang sakita sa ibabaw kanimo, nga akong gipadala sa mga Egiptohanon: kay ako mao si Jehova nga magaayo kanimo. (Exodo 15:26)

PASIUNA

Adunay dako nga gubat nga gipasiugdahan sa kalibutan karon. Kini dili panagbangi tali sa mga nasud, mga tribo, o mga lider sa gobyerno. Kini dili usa ka rebelyon o kudeta. Kini dili makita nga gubat nga nahitabo sa kalibutan sa espiritu. Kini nga kapitulo nagpaila sa dili ma kita nga gubat diin ang matag magtotoo nahiapil. Kini usa ka gubat diin walay usa nga nagsul-ob ug uniporme, apan ang matag usa ginapunting. Ang kasaysayan ug matagnaong rekord niini nga gubat anaa sa Pulong sa Dios, ang Biblia.

ANG NATURAL UG ESPIRITUHANON NGA MGA HAWANAN

Aron masabtan kining dili makita nga gubat, kamo kinahanglan una makasabot sa kalibutan sa natural ug espirituhanon. Ang tawo anaa sa duha ka kalibutan: Ang natural nga kalibutan ug espirituhanon nga kalibutan. Ang natural nga kalibutan mao kanang makita, mabati, mahi kap, madungog, o matilawan. Kini mahikap ug makita.

Ang yuta, nasud, ciudad o balangay nga inyong gipuy-an kabahin sa natural nga kalibutan. Kamo nagpuyo sa natural nga gingharian nga nahimutang sa makita nga kontinente sa kalibutan. Kamo makakita sa mga tawo nga kabahin sa inyong palibot. Kamo makahimo sa pagpa

kigsulti kanila. Kamo makasinati sa mga talan-awon, mga tingog, ug mga amyon sa inyong palibot.

Apan adunay laing kalibutan nga inyong gipuy-an. Kana nga kalibutan usa ka espirituhanon nga kalibutan. Kamo dili makakita niini sa inyong pisikal nga mga mata, apan kini sama ka ti nuod sa natural nga kalibutan nga inyong gipuy-an. Sa 1 Mga Taga-Corinto 15:40, si Pablo naghisgot bahin niining pagbahin sa natural ug espirituhanon. Siya miingon nga adunay natural (yutan-on) nga lawas ug adunay espirituhanon (langitnon) nga lawas.

Ang tanan nga mga tawo adunay natural nga lawas nga nagpuyo sa natural nga kalibutan, apan ang tawo usab usa ka espirituhanon nga binuhat nga adunay walay katapusan nga kalag ug espiritu. Ang tawo usa ka lawas, kalag, ug espiritu. Ang inyong espirituhanong pagkatawo (kalag ug espiritu) kabahin sa espirituhanon nga kalibutan sama nga ang inyong natural nga lawas kabahin sa natural nga kalibutan.

ESPIRITUHANON NGA PAG-ILA

Tungod kay ang espirituhanong pakiggubat - espirituhanon - kini kinahanglan nga sabton uban sa espirituhanong panghunahuna. Sa atong natural, makasasala nga kahimtang kita dili makasabot sa espirituhanon nga mga butang:

Apan ang kinaiyanhon nga tawo nga kalibutanon dili magadawat sa mga butang sa Espiritu sa Dios: kay sila mga binuang ngadto kaniya; siya dili arang makaila kanila, kay sila pagatugkaron sa espirituhanong paagi. (I Mga Taga Corinto 2:14

Kinahanglan nga gamiton ang espirituhanong pag-ila aron makasabot sa espirituhanong mga butang.

Tingali usa sa labing maayo nga panig-ingnan sa natural ug espirituhanong pag-ila nahitala sa II Mga Hari kapitulo 6. Kini ang istorya sa natural nga gubat diin ang mga tropa sa kaaway nga nasud sa Syria naglibot sa gamay nga lungsod nga gitawag ug Dotan diin nagpuyo ang propeta nga si Eliseo.

Sa dihang ang alagad ni Eliseo, si Giesi, nakakita sa dakong panon sa kaaway nahadlok siya. Si Eliseo nag-ampo nga ang Dios moabli sa espirituhanon nga mga mata ni Giesi aron makita niya ang mga manulonda nga nagalibot ug nagapanalipod kanila. Niini nga higayon, ang Dios sa dayag mibukas sa natural nga mga mata ni Giesi ug mitugot kaniya nga makita sa dayag ang labaw nga mga pwersa sa Dios nga naglumbay sa gubat.

Ang istorya niini nga gubat sa Dotan susama sa karon nga espirituhanon nga mga kondisyon sa Simbahan. Didtoy pipila, sama ni Eliseo, nga tin-aw nga nakakita sa gingharian sa espiritu. Sila nahibalo nga adunay panagbangi nga nagahitabo, nakaila sa kaaway, ug nahibalo sa dako nga pwersa sa Dios nga nagpasalig sa kadaugan.

Adunay uban sama kang Giesi kinsa, uban sa gamay nga pagdasig, makahimo sa pag-abli sa ilang espirituhanong mga mata ug dili na mahadlok ug mapildi sa kaaway. Apan gikasubo, adunay daghan nga mga tawo kinsa, sama niadtong anaa sa dakbayan sa Dotan, nga nagaka tulog lang sa espirituhanon. Wala gani sila nahibalo nga gilibotan na sila sa kaaway ug andam na alang sa pag-ataki.

DUHA KA ESPIRITUHANONG MGA GINGHARIAN

Sulod sa natural ug espirituhanong mga hawanan diin kita nagahisgot adunay naglungtad nga managlahi nga mga gingharian nga gimandoan sa natural ug espirituhanong mga lider.

NATURAL NGA MGA GINGHARIAN:

Ang tanan nga mga tawo nagpuyo sa natural nga gingharian niini nga kalibutan. Sila nagpuyo sa ciudad o balangay nga kabahin sa usa ka nasud. Kana nga nasud usa ka gingharian sa kalibutan. Ang natural nga gingharian usa ka teritoryo o katawhan diin ang usa ka aktuwal nga hari o lider sa politika mao ang labaw'ng hataas nga magmamando. Ang Biblia naghisgot niining natural nga mga gingharian ingon nga "mga gingharian sa kalibutan." Ang mga ginghari an sa kalibutan nailalum sa gahum ug impluwensya ni Satanas:

Unya gidala na usab siya (Jesus) sa yawa ngadto sa usa ka bukid nga hataas uyamut, ug gipakita kaniya ang tanan nga mga gingharian sa kalibutan, ug ang ilang himaya;

Ug miingon kaniya: Ang tanan niini nga mga butang ihatag ko kanimo, kong ikaw mohapa ug mosimba kanako. (Mateo 4: 8-9)

Ang Juan 5:19 sa makasusubo nagpahinumdom kanato nga "ang tibook kalibutan nailalum sa pagdumala sa dautan."

ESPIRITUHANON NGA MGA GINGHARIAN:

Dugang pa sa natural nga mga gingharian sa kalibutan adunay duha ka espirituhanon nga mga gingharian: Ang Gingharian ni Satanas ug ang Gingharian sa Dios. Ang matag tawo nga buhi molupyo sa usa niining duha ka mga gingharian.

Ang Gingharian ni Satanas naglangkob kang Satanas, ang espirituhanong mga binuhat nga gitawag nga mga demonyo, ug ang tanang tawo nga nagpuyo sa sala ug nagrebelde sa Pulong sa Dios. Kini, dugang sa kalibutan ug sa unod, mao ang espirituhanong pwersa sa dautan nga trabaho sa kalibutan karon.

Ang Gingharian sa Dios naglangkob sa Dios nga Amahan, Jesu-Kristo, ang Espiritu Santo, espirituhanon nga mga binuhat nga gitawag nga mga anghel, ug tanang tawo nga nagpuyo sa matarung nga pagsunod sa Pulong sa Dios. Kini mao ang espirituhanong pwersa sa maayo.

Ang Gingharian sa Dios dili usa ka denominasyon. Ang mga denominasyon hinimo-sa-tawo nga mga organisasyon sa grupo sa mga simbahan. Sila gitukod alang sa praktikal nga mga ka tuyoan sa pag-organisar ug pagdumala. Ang mga denominasyon maoy dagko nga mga organisasyon sa simbahan sama sa Baptist, Assembly of God, Methodist, Lutheran, ug uban pa. Ang Biblia naghisgot sa tinuod nga Simbahan nga dili usa ka denominasyon o relihiyosong organisasyon. Ang tinuod nga Iglesia gilangkuban sa tanan nga nahimong mga residente sa Gingharian sa Dios.

Sa karon nga panahon sa natural nga kalibutan, ang Gingharian sa Dios naglungtad sa tagsa tagsa sa sulod sa matag lalaki, babaye, batang lalaki o batang babaye nga gihimo si Jesus ingon nga Hari sa ilang mga kinabuhi. Kini naglungtad diha sa tinuod nga iglesia ug bisan diin nga ang mga tawo naghimo niining kalibutana ingon sa matang sa kalibutan nga buot sa Dios nga kini mamahimo. Sa umaabot, adunay aktuwal nga makita nga pagpadayag sa Gingharian sa Dios.

ANG DILI MAKITA NGA GUBAT

Ang dili makita nga espirituhanong gubat usa ka away nga naglangkob sa tanang lalaki ug babaye. Tungod kay ang Gingharian ni Satanas usa ka espirituhanong gingharian...

... Atong pakigdumog dili batok sa unod ug dugo, apan batok sa mga punoan, batok sa mga pagbulot-an, batok sa mga magmamando sa kangitngit niini nga kalibutan, batok sa espirituhanon nga pagkadautan sa langitnon nga mga dapit. (Efeso 6:12)

Ang espirituhanong pakiggubat dili natural nga gubat tali sa unod ug dugo. Kini dili usa ka gubat sa tawo batok sa tawo. Kini dili makita nga gubat. Kini dili makita nga pakigbisog sa kalibutan sa espiritu. Kini gubat sa sulod ug sa palibot sa tawo. Kini dili makita nga gubat tungod kay ang mga espiritu nalangkit ug atong nakat-onan sa Lucas 24:39 nga ang usa ka espiritu walay unod ug mga bukog.

Ang espirituhanon nga pakiggubat "daghay mga direksyon," nga nagpasabot nga kini giaway sa nagkalainlaing mga sukdanan. Kini maoy:

1. Katilingbanong gubat tali sa magtotoo ug sa kalibutan: Juan 15: 18-27.
2. Personal nga gubat tali sa unod ug sa espiritu: Mga Taga Galacia 5: 16-26.
3. Labaw sa kinaiyahan nga gubat tali sa magtotoo ug sa dautan nga labaw sa kinaiyahan nga mga gahum: Efeso 6: 10-27.
4. Pisikal nga gubat, batok kang Satanas nga naglunsad ug mga pag-ataki sa sakit sa inyong lawas: Job 1-2.

Ang matag tawo nga buhi apil niini nga gubat, bisan pa kon nahibalo man siya o wala. Walay neyutral sa baruganan. Ang dili magtotoo anaa sa pagkaulipon sa dautan ug nabihag sa mga pwersa sa kaaway. Sila mga biktima sa gubat. Ang mga magtotoo gipahigawas gikan sa kaaway pinaagi ni Jesu-Kristo ug mga mananaug, apan sila nagsilbi gihapon isip mga sundalo sa gubat.

Ang Mga Taga Efeso 6:12 nagapakita nga kita (ang tanan nga mga magtotoo) nakigdumog batok sa dautan nga espirituhanong mga pwersa. Ang pakigdumog naglakip sa duol nga lina was nga panagkita. Walay usa nga walay labot niini nga gubat. Walay usa nga magtatan-aw niini gikan sa halayo. Kamo anaa sa tunga sa panagbangi bisan kung inyo kining giila o wala. Kung kamo nagtoo nga kini mobintaha pa, nasayop kamo. Ang usa ka Kristohanong pakiggubat dili gayud mohunong.

ASA ANG GUBAT NAGKAPINTAS

Kining dili makita nga gubat ginapatigayon dinhi sa yuta:

Ang kawatan (Satanas) moanhi, aron lamang sa pagpangawat, ug pagpatay, ug paglaglag: Ako (si Jesus) mianhi aron sila makabaton ug kinabuhi, ug nga sila unta makabaton niini nga mas madagayaon gayud. (Juan 10:10)

Si Satanas nakig-away aron sa pagpadayon sa pagdumala sa mga gingharian sa kalibutan. Siya dili gusto nga sila mailalum sa awtoridad sa Dios. Ang panagsangka usab nagkapintas sulod sa mga kasingkasing, hunahuna, ug mga kalag sa mga lalaki ug mga babaye.

Gibutaan ni Satanas ang mga hunahuna sa mga dili magtotoo ug giataki ang mga magtotoo sa mga dapit sa pagsimba, sa Pulong, sa ilang adlaw-adlaw nga paglakaw, ug sa ilang buhat alang sa Dios. Ang gubat usab nagkapintas diha sa inyong lawas diin si Satanas miataki pina agi sa sakit ug balatian.

GIUNSA SA GUBAT PAGESUGOD

Ang dili makita nga gubat nagsugod sa Langit uban sa usa ka anghel nga ginganlag Lucifer kinsa sa sinugdanan maanyag nga anghel nga gibuhat sa Dios ug kabahin sa Gingharian sa Dios. Si Lucifer mihukom nga gusto niyang kuhaon ang Gingharian sa Dios. Mahimo ninyo nga basahon ang mahitungod sa iyang pagrebelde sa Isaias 14: 12-17 ug Ezequiel 28:12-19. Usa ka grupo sa mga anghel miduyog kang Lucifer (gitawag karon nga Satanas) niini nga rebelyon. Si Lucifer ug ang mga rebelyoso nga mga anghel gipapahawa sa Dios sa Langit. Sila naghimo sa ilang kaugalingong gingharian dinhi sa yuta:

Ug dihay gubat sa Langit: Si Miguel ug ang iyang mga manolonda miasdang batok sa pagpakiggubat sa dragon (Satanas); ug ang dragon nakiggubat ug ang iyang mga manolonda. (Pinadayag 12: 7)

Ug ang dakong dragon gisalibay, kanang daan nga bitin, nga ginganlan nga Yawa, ug si Satanas, nga naglimbong sa tibook kalibutan: siya gitambog ngadto sa yuta, ug ang iyang mga manolonda gitambog uban kaniya. (Pinadayag 12: 9)

Si Lucifer nailhan nga si Satanas ug ang mga anghel nga misunod kaniya sa rebelyon isip mga demonyo. Ang demonyo nga mga espiritu makasulod, makapaantus, makakontrolar, ug makagamit sa mga tawo nga sakop sa Gingharian ni Satanas. Kini nagdasig sa dautan nga mga binuhatan nga gibuhat sa mga lalaki ug mga babaye. Si Satanas nagsugo sa iyang mga demonyo sa ilang dautan nga mga kalihokan. Siya naghiusa niining gamhanang mga pwera sa kalibutan ug sa unod aron makiggubat batok sa tanang katawhan.

MGA RASON LUYO SA PANAGBANGI

Ang tawo sa sinugdan gilalang sa larawan sa Dios ug alang sa himaya sa Dios (Genesis kapi tulo 2). Ang dili makita nga gubat batok sa tawo nagsugod sa unang pagsulay sa tanaman sa Eden (Genesis kapitulo 3) diin gitintal ni Satanas si Adan ug Eva sa pagpakasala. Kini mire sulta sa tanang mga tawo nga nakapanunod sa bataan nga kinaiya sa sala ug nagabuhat sa indibiduwal nga buhat sa sala tungod niini nga kinaiya:

Busa, ingon nga pinaagi sa usa ka tawo (Adan) ang sala misulod sa kalibutan, ug ang kamatayon pinaagi sa sala; ug tungod niana ang kamatayon mikaylap sa tanang mga tawo, kay niana ang tanan nakasala.(Roma 5:12)

Kini usab miresulta sa dili makita nga gubat tali sa tawo ug sa pwera sa dautan:

Ug ibutang ko ang panag-away sa taliwala mo ug sa babaye, ug sa taliwala sa imong kaliwat ug sa iyang kaliwat; siya magasamad sa imong ulo, ug ikaw magasamad sa iyang tikod. (Genesis 3:15)

Tungod sa sala, ang tawo nahimulag gikan sa Dios ug gihukman sa kamatayon. Kini nga kamatayon mao ang espirituhanong kamatayon sa pagbulag gikan sa Dios. Kini usab pisikal nga kamatayon, kay sa dihang ang tawo nakasala si Satanas misulod sa sistema sa lawas uban sa tunglo sa mga sakit ug balatian. Apan gihigugma gayud sa Dios ang tawo nga siya mihimo sa linain nga plano aron sa pagluwas kaniya gikan sa sala:

Kay gihigugma gayud sa Dios ang kalibutan, sa pagkaagi nga iyang gihatag ang iyang bugtong Anak, aron si bisan kinsa nga motoo kaniya dili malaglag, kondili may kinabuhing dayon.

Kay ang Dios wala magpaanhi sa iyang Anak sa kalibutan, aron sa paghukom sa silot sa kalibutan; kondili aron ang kalibutan pinaagi kaniya maluwas. (Juan 3: 16-17)

Pinaagi sa pagtoo kang Jesus, pagsugid ug paghinulsol sa sala, ang mga lalaki ug mga babaye mahimong buhian gikan sa gahum sa kaaway. Ang kamatayon ug pagkabanhaw ni Jesus wala lamang miresulta sa kaluwasan gikan sa sala, kini usab mipildi sa kaaway, si Satanas:

... Tungod niini nga katuyoan ang Anak sa Dios gipadayag, aron iyang malaglag ang mga buhat sa yawa. (I Juan 3: 8)

Apan kon si Satanas napildi, nganong ang gubat sa gihapon mapintas? Nganong kita makakita pa ug dautan sa kalibutan sa atong palibot? Nganong kita gitintal sa sala ug giataki'g sakit?

Sa natural nga kalibutan, ang pagsunod sa bisan unsa nga gubat aduna kanunay mga buho sa pagbatok sa kaaway. Kini mao ang rebelyoso nga mga tropa nga dili mohunong hangtud ma pugos sa pagbuhat sa ingon. Bisan tuod si Jesus mipildi na ni Satanas, kita nagpuyo sa teritoryo nga gipuy-an gihapon sa mga pwera sa pagbatok sa kaaway. Ang pagsabot sa espirituhanon nga mga estratihiya sa pakiggubat naghatag kanato sa abilidad sa pag-atubang niining dautan nga mga gahum.

Si Satanas naningkamot sa pagbihag sa mga tawo sa sala. Pinaagi sa malimbongong mga paagi siya nagadani sa mga lalaki ug mga babaye ngadto sa makasasala nga pagpuyo. Siya nagtungo sa pagbati sa kalag ug espiritu nga angay nga iya lamang sa Dios. Siya nagpunting usab sa lawas aron sa paglaglag niini sa sakit ug balatian:

Ang kawatan (Satanas) moanhi, aron lamang sa pagpangawat, ug pagpatay, ug paglaglag: Ako (Si Jesus) mianhi aron sila makabaton ug kinabuhi, ug nga sila unta makabaton niini nga mas madagayaon gayud. (Juan 10:10)

Si Satanas sa gihapon gusto nga mahimong supremo nga magmamando. Siya naglunsad ug dakong panagsangka alang sa lawas, kalag, ug espiritu sa tawo. Ang iyang mga estratihiya gitumong sa Dios, sa iyang plano, ug sa iyang katawhan.

ANG KAHULOGAN SA ESPIRITUHANONG PAKIGGUBAT

Ang espirituhanong pakiggubat mao ang pagsusi ug aktibong partisipasyon sa dili makita nga espirituhanong gubat. Kini naglakip sa pagtuon sa nagkasumpaki nga pwersa sa maayo ug dautan, ang mga estratihiya ni Satanas, ug espirituhanong mga estratihiya sa pagbuntog sa kaaway .

Ang espirituhanong pakiggubat labaw pa sa pag-analisar lamang sa espirituhanon nga mga prinsipyo. Kini naglakip sa aktibong pag-apil sa pakiggubat pinaagi sa paggamit niini nga mga estratihiya sa kinabuhi ug ministryo. Usa sa labing epektibo nga mga estratihiya ni Satanas mao ang pagpugong sa mga magtotoo nga walay kahibalo sa iyang mga paagi. Si Pablo miingon nga importante nga masayud sa mga estratihiya ni Satanas...

Aron kita dili madaug ni Satanas, kay kita wala man managpakaila sa iyang mga paagi. (II Mga Taga Corinto 2:11)

Kita kinahanglan nga magtuon sa tanan natong mahimo mahitungod sa mga estratihiya ni Satanas sa pag-ataki. Kita kinahanglan usab nga makasabot sa Kasulatanhong basihan sa kadaugan batok kang Satanas ug sa mga pwersa sa dautan. Kita gitawag sa intelihenteng kombati.

Ang sukaranan sa pagsabot sa espirituhanong pakiggubat mao ang yawi niini nga prinsipyo:

Kamo kinahanglan makaila nga ang tanang mga gubat sa kinabuhi, pisikal, espirituhanon, emosyonal, pangisip, pinansyal o uban sa tawhanong personalidad mao lamang ang panggawas nga pagpakita sa usa ka espirituhanon nga hinungdan.

Bisan sa natural nga kalibutan ang mga problema daw mahitabo pinaagi sa mga sirkumstan sya sa kinabuhi, ang sukaranan niining natural nga mga gubat anaa sa kalibutan sa espiritu. Basaha ang istorya ni Job nga nagpamatuod niini nga prinsipyo (Job kapitulo 1-2).

Kita misulay sa pagtul-id sa mga kadautan sa kalibutan pinaagi sa medisina, edukasyon, pa malaod, ug pagpalambo sa palibot. Kini walay mahimo tungod kay ang makita nga mga ka dautan sa kalibutan maoy resulta sa nagpaluyo nga espirituhanong hinungdan. Sila dili ma tul-id pinaagi sa natural nga paagi.

KANG KINSA NGA GINGHARIAN KAMO NAHISAKOP?

Diha sa natural nga kalibutan ang hari mao ang labaw nga magmamando sa gingharian. Ang tanan nga teritoryo ug mga tawo sa gingharian iyaha. Siya adunay gahum sa kinabuhi ug ka matayon sa iyang mga sakop. Ang sama tinuod sa espirituhanon nga kalibutan. Kamo kaba hin sa bisan asa sa Gingharian sa Dios o sa Gingharian ni Satanas. Bisan kinsa sa Dios o si Satanas ang adunay gahum ibabaw sa inyong kinabuhi.

Usa sa mga sambingay nga giasoy ni Jesus naghulagway nga ang tanan nga mga tawo kaba hin sa Ginghamarian ni Satanas o sa Ginghamarian sa Dios. Si Jesus nagtandi sa kalibutan ngadto sa usa ka uma. Ang maayong binhi sa uma mao ang mga anak sa Ginghamarian sa Dios. Ang dili maayo nga binhi, nga miresulta sa pagtubo sa mga bunglayan (mga sagbot), mao ang mga anak sa dautan:

Ang uma mao ang kalibutan; ang maayong binhi mao ang mga anak sa ginghamarian; apan ang bunglayan mao ang mga anak sa dautan. (Mateo 13:38)

Ang mga tawo misulod sa Ginghamarian ni Satanas pinaagi sa natural nga pagkatawo. Ang Biblia nagtudlo nga ang tanang tawo natawo sa sala. Kini nagpasabot nga sila adunay batakan nga kinaiya sa sala o ang "binhi" sa sala anaa sa sulod. Ang ilang natural nga gikilingan mao ang pagbuhat sa dautan:

Ania karon, ako natawo sa kasal-anan; ug sa sala gipanamkon ako sa akong inahan. (Salmo 51: 5)

Busa, ingon nga pinaagi sa usa ka tawo (Adan) ang sala misulod sa kalibutan, ug ang kamatayon pinaagi sa sala; ug tungod niana ang kamatayon mikaylap sa tanang mga tawo, kay niana ang tanan nakasala. (Roma 5:12)

Kay ang tanan nakasala, ug nakabsan sa himaya sa Dios. (Roma 3:23)

Tungod kay kita natawo uban sa nag-unang kinaiyahan sa sala, kitang tanan sa usa ka higa yon nahimong kabahin sa Ginghamarian ni Satanas. Ang tanan nga nagpabilin nga makasasala nagpabilin nga kabahin sa Ginghamarian ni Satanas. Ang tibook mensahe sa nasulat nga Pulong sa Dios, ang Balaan nga Biblia, mao ang nagdani sa tawo nga mobalhin gikan niining dautan nga Ginghamarian ni Satanas ngadto sa Ginghamarian sa Dios. Ang mga tawo natawo sa Ginghamarian ni Satanas pinaagi sa natural nga pagkatawo. Sila kinahanglan nga matawo pag-usab sa Ginghamarian sa Dios pinaagi sa espirituhanong pagkahimugso. Ang pagsulod sa Ginghamarian sa Dios pinaagi sa bag-ong kasinatian sa pagkatawo nga gipasabot sa Juan kapitulo 3.

Adunay duha lamang ka dibisyon sa dili makita nga gubat. Si Jesus miingon, "Ang dili dapig kanako batok kanako" (Lucas 11:23). Kamo dili mahimong magneyutral niini nga gubat. Kamo anaa sa usa ka bahin o sa lain. Ang ubang mga magtotoo, tungod sa ilang kahadlok sa pag-atubang sa kaaway, maningkamot sa pagsalikway sa gubat ug makiglalis sa kaaway. Sila naghunahuna nga kon ilang ibaliwala si Satanas, siya dili mohulga kanila. Kini maoy usa sa nag-unang mga estratijiya ni Satanas. Siya misulay sa pagtunaw sa mga sakop sa kasundalohan sa Dios aron dili moirug pinaagi sa iyang mga taktika sa kalisang.

Apan walay neyutralidad niini nga gubat. Kamo mahimong biktima o mananaug. Kamo mahimong sa bisan hain magmadaugon sa inyong kalag ug espiritu o kamo mapildi, mawad-an ug paglaum, ug mawad-an sa kusog. Kamo mahimong madaugon sa inyong pisikal nga lawas o huyang ug masakiton. Asa mo niana?

Ang espirituhanong pagtawag sa pag-asdang nagapadayon. Kamo ba dapig sa maayo o sa dautan? Kamo ba kabahin sa Ginghamarian ni Satanas o sa Ginghamarian sa Dios? Sa unsa nga ginghamarian kamo nahisakop? Biktima ba kamo o mananaug sa dili makita nga gubat?

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang saad sa kaayohan gikan sa panumduman.

---

2. Unsa ang duha ka dibisyon nga gihimo sa I Mga Taga Corinto 15: 44-49?

---

3. Unsa ang duha ka dili makita nga gingharian sa kalibutan karon?

---

4. Ilista ang espirituhanong mga pwera sa dautan.

---

5. Ilista ang espirituhanong mga pwera sa maayo.

---

6. Ipatin-aw ang pulong nga "hari."

---

7. Ipatin-aw ang pulong nga "gingharian."

---

8. Unsa ang gipasabot sa pulong nga "esprituhanong pakiggubat"?

---

9. Unsa ang rason nga nagpaluyo niining dakong panagbangi?

---

10. Unsa ang bataan nga prinsipyo sa pagsabot sa esprituhanong pakiggubat?

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

BUHATA KINI

1. Ang Biblia nag-ingon nga "panglimbasugan ninyo ang kaugalingong kaluwasan uban sa kahadlok ug pagpangurog" (Mga Taga-Filipos 2:12). Ang pagpang-ayo kabahin sa kaluwasan nga gihatag pinaagi sa kamatayon ug pagkabanhaw ni Jesu-Kristo. Kamo mangutana, "Kon kini gihatag pinaagi sa pagpasig-uli, nan unsaon usab ninyo sa pag buhat niini?"

Ang pagtoo ug mga buhat managsama kanunay. Ang pagtoo nga walay mga buhat patay, sama nga ang mga buhat nga walay pagtoo walay kapuslanan (Santiago 2: 17-26). Kamo kinahanglan magtutuman sa Pulong ug dili tigpaminaw lamang.

Ang saad sa kaayohan niini nga pagtulon-an nagpadayag nga kinahanglan kamo mag trabaho kauban sa Dios bahin sa pisikal nga panglawas:

... Kon ikaw masingkamuton nga magpatalinghug sa tingog ni Jehova nga imong Dios, ug magbuhat sa matarung sa iyang panan-aw, ug magpatalinghug sa iyang mga sugo, ug magbantay sa tanan nga mga tulomanon, walay bisan unsang sakita sa ibabaw kanimo, nga akong gipadala sa mga Egiptohanon: kay ako mao si Jehova nga magaayo kanimo. (Exodo 15:26)

Sa matag leksyon niini nga manwal, ang seksyon sa "Buhata Kini" nagdala sa mga konsepto nga gitudlo ug naghatag ug oportunidad kaninyo sa paggamit sa inyong pagtoo pinaagi sa personal nga aplikasyon. Kini makatabang kaninyo nga mahimong magtutuman sa Pulong, dili lang tigpaminaw.

Kini nga seksyon importante nga bahin sa leksyon. Kon kamo masakiton, kini gidi senyo sa paggiya kaninyo sa matag lakang sa pagdawat sa inyong kaayohan. Kon kamo nag-alagad sa tawo nga masakiton, una ipakigbahin ang sulod sa leksyon uban kanila ug unya kompletoha kini nga seksyon nga managsama aron sa paggiya kanila sa pagdawat sa kaayohan.

2. Basaha ang istorya ni Jesus ug sa taga Sirofenesia nga babaye sa Marcos 7: 24-30. Kini nga asoy nagpadayag nga ang kaayohan maoy "tinapay sa mga anak." Kini nag pasabot nga ang kaayohan iya sa mga tawo nga mga anak sa Gingharian sa Dios. Ang Dios dili moayo sa mga dili magtotoo sa kalooy aron sa pagpaduol kanila sa kaluwasan, apan ang kaayohan alang sa mga anak sa Dios.

Kon kamo nagkinahanglan sa kaayohan, ang unang lakang mao nga mahimong anak sa Dios. Kamo kinahanglan gayud nga maghinulsol sa inyong mga sala ug dawaton si Jesu-Kristo ingon nga inyong personal nga Manluluwas ug Mananambal. Kon kamo wala pa mobuhat niini, pag-ampo niini nga pag-ampo:

Hinigugma nga Ginoo, ako nasayud nga ako makasasala ug ako miila ug mihinulsol sa akong mga sala. Ako nagtoo nga si Jesu-Kristo mao ang Anak sa usa ka tinuod ug buhi nga Dios ug nga Siya mao ang dalan, ang kamatuoran, ug ang kinabuhi akong gidawat ang halad ni Jesu-Kristo ug gitoohan nga siya namatay alang kanako sa krus. Pasayloa ako ug hinloi ako gikan sa tanan ko nga mga sala. Sa ngalan ni Jesus, Amen.

3. Ang maayong espirituhanong pundasyon gikinahanglan aron sa pagsagubang nga malampuson sa espirituhanong pakiggubat. Kon kamo bag-o nga magtotoo, batoni ang Harvestime International Institute nga kursong nag-ulohang " *Mga Pundasyon sa Pagtoo.* "
4. Kamo ba mibati nga usa ka biktima sa dili makita nga gubat? Sa unsa nga mga dapit sa inyong kinabuhi o ministeryo nga kamo nagakapildi na sa gubat? Kamo ba nagaka pildi na sa gubat sa:

- ___Espirituhanong hawanan?
- ___Emosyonal nga hawanan?
- ___Pisikal nga hawanan?
- ___Pangisip nga hawanan?

Samtang kamo magtuon niini nga manwal, kamo makakat-on ug mga estratihiya nga makatabang kaninyo niini nga mga dapit.

5. Ribyuha ang istorya diha sa II Mga Hari 6 nga gihisgutan niini nga leksyon. May na hibaloan ka ba nga mga tawo nga sama kang Giesi o kadtong sa ciudad sa Dotan nga wala makahibalo o malisang sa mga pag-ataki ni Satanas sa ilang pisikal nga mga lawas? Sa unsang paagi nga ikaw makatabang kanila?
-
-

6. Tungod kay ang espirituhanon nga pakiggubat adunay daghang direksyon, kamo kina hanglan makiggubat sa personal batok sa sala, katilingban, batok sa dautan dinhi sa kalibutan, ug sa labaw sa kinaiyahan pinaagi sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas nga ministeryo. Sugdi sa pag-ampo mahitungod sa inyong bahin niining espirituhanon nga gubat. Kon kamo dili pamilyar sa espirituhanon nga pakiggubat, pagtuon ug dugang mahitungod niini sa Harvestime International Institute sa kurso nga nag-ulo hang " *Espirituhanong Mga Estratihiya: Usa ka Manwal Sa Espirituhanong Pakig gubat.* "
7. Tun-i ang tibook Biblia ingon nga usa ka espirituhanon nga manwal sa pakiggubat. Kini mao ang rekord sa kasaysayan sa espirituhanong pakiggubat, nagahinumdom sa mga kadaugan ug mga kapildihan sa miaging mga gubat. Kini usab matagnaon, naga padayag sa umaabot nga pakiggubat hangtud sa panahon sa katapusang panagbangi.

KAPITULO 2

TAWAG SA PAGBAKYAW SA MGA HINAGIBAN

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga leksyon kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa saad sa kaayohan gikan sa panumduman.
- Pag-ila sa nagkalain-laing mga pinulongan nga gigamit alang sa pagpang-ayo.
- Pagpatin-aw sa langitnon nga pagpang-ayo.
- Pag-ila tali sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas.
- Pagpasabot kon sa unsang paagi nga ang pagpang-ayo ug pagpalingkawas may kalabutan ngadto sa sugo sa pag-abot sa kalibutan sa Ebanghelyo.

SAAD SA KAAYOHAN NGA ANGKONON:

Ug kamo manag-alagad kang Jehova nga inyong Dios, ug siya magapanalangin sa imong tinapay, ug sa imong tubig; ug pagakuhaon ko ang sakit gikan sa tali wala mo. (Exodo 23:25)

PASIUNA

Sa mga panahon sa Daang Tugon ang trumpeta gigamit sa pagtawag sa katawhan sa Dios ngadto sa gubat. Karon, ang usa ka espirituhanong tawag nagalanog sa tibook mga nasud sa kalibutan. Kini maoy tawag sa dili makita nga gubat. Kini maoy tawag sa pagbakyaw sa mga hinagiban. Kini nga leksyon naghatag sa usa ka tawag alang kaninyo sa pagbalhin gikan sa usa ka kinabuhi sa kapildihan ug pagkaulipon ngadto sa usa ka kinabuhi sa kadaugan ug kaga wasan diha kang Jesu-Kristo.

KAHULOGAN SA MGA PULONG

Adunay daghang lain-laing mga pulong nga gigamit alang sa pulong nga pagpang-ayo:

Pangisip nga pagpang-ayo: Kini maoy pulong nga gigamit sa paghulagway sa hunahuna ibabaw sa butang, sa espiritismo, barang, Shamanismo, ug espiritismo nga mga pagpang-ayo nga dili Bibliyanhon.

Labaw sa kinaiyahan nga pagpang-ayo: Adunay mga tinubdan sa labaw sa kinaiyahan nga mga pagpang-ayo nga dili iya sa Dios, mao nga kita dili mogamit niini nga pulong diha sa atong pagtuon. Si Satanas makabuhat sa labaw sa kinaiyahan nga mga buhat (Exodo 7: 8-13).

Medisina nga pagpang-ayo: Kini nga matang sa pagpang-ayo giabagan sa mga doktor, nars, mga ospital, ug mga tambal. Ingon sa atong makat-onan, ang lehitimo nga medisina nga pagpang-ayo dili supak sa Pulong sa Dios o sa langitnon nga pagpang-ayo, apan maoy sumpay sa iyang pagkamaayo.

Natural nga pagpang-ayo: Ang kaayohan nga mahitabo pinaagi sa natural nga proseso sa lawas maoy aksyon sa Dios. Ang natural nga mga proseso sa lawas nagpakita sa kinaiyahan sa Dios ug sa iyang dakong buhat sa lawas sa tawo. Ang "natural nga pagpang-ayo" naglakip usab sa paggamit sa natural nga mga paagi sama sa husto nga pagkaon, natural nga bitamina ug minerales, igong pahulay, ug uban pa.

Pagtoo nga pagpang-ayo: Kini nga termino sagad gigamit nga nagpasabot sa pagpang-ayo sa Dios. Kita dili mogamit niini, bisan pa niana, tungod kay kini nagpadulong sa pagtumong sa pagtagad sa pagtoo sa usa nga nag-alagad o sa dumadawat sa pag-alagad.

Langitnon nga pagpang-ayo: Ang Pulong nga "langitnon" nagpunting sa pagtagad ngadto sa Dios, dili sa mga tubag sa pagtoo sa tawo. Kini usab lahi gikan sa espiritismo nga mga buhat sa pangisip ug labaw sa kinaiyahan nga pagpang-ayo. Ang "langitnon" may kalabutan sa usa ka matuod nga Dios ug sa iyang kinaiya, ingon sa gipadayag sa iyang Pulong, ang Balaan nga Biblia.

Ang "pagpang-ayo" nagpasabot sa pag-ayo o sa paghimo nga hingpit. Ang kaayohan mahimo nga maglakip sa kahupayan gikan sa espirituwal, pisikal, emosyonal, pangisip, ug nademon yohan nga mga kahimtang. Kini dili resistensya sa sakit. Ang atong mga lawas anaa sa "prose so sa pagkadunot" ug bukas sa Satanasnong pag-ataki samtang kita ania pa dinhi sa kalibutan.

Niini nga pagtuon kita mogamit sa pulong nga "langitnong pagpang-ayo. Ang "langitnong pagpang-ayo mao nga sa diha nga ang usa ka matuod nga Dios mopadayag sa iyang kinaiya, motuman sa iyang mga saad, ug molihok sa iyang pagtagana diha sa pagpasig-uli ni Kristo pinaagi sa pag-ayo sa tawo ug sa paghimo kaniya nga hingpit sa lawas, kalag, ug espiritu.

Ang langitnong kaayohan mahimong diha-diha dayon (milagroso) o inanay (proseso). Bisang tuod nga ang diha-diha dayon nga kaayohan mas hingpit nga nagpakita sa langitnon nga pre sensya ug gahum sa Dios, ang langitnon nga kaayohan nga mahitabo sa proseso milagroso gihapon nga kaayohan (tan-awa sa Marcos 8: 22-25). Ang medisina ug natural nga mga pag pang-ayo may kalabutan sa langitnon nga pagpang-ayo usab, tungod kay sa reyalidad, ang Dios maoy hinungdan sa kaayohan.

PAGPANG-AYO UG PAGPALINGKAWAS

Kita mogamit sa mga termino nga "pagpang-ayo" ug "pagpalingkawas" nga baylo-baylo niini nga kurso. Ang pagpang-ayo nagministeryo sa pisikal, emosyonal, ug kaisipan nga sakit sam tang ang pagpalingkawas naghigot sa demonyohanong hinungdan sa pangisip ug pisikal nga mga kondisyon.

Ingon nga kamo makakat-on sa ulahi niini nga kurso, tungod kay ang tawo may lawas, kalag, ug espiritu, ang demonyohanong hinungdan sa pangisip nga kahimtang mahimong moresulta sa pisikal nga sakit. Ang pisikal nga sakit mahimong mosangpot sa demonyohanong kaisipan nga nagpanglupig. Busa, bisang tuod ang pagpang-ayo ug pagpalingkawas medyo managlahi, sila usab may kalabutan tungod sa tulo ka kinaiyahan sa tawo.

ANG TAWAG SA PAGBAKYAW SA MGA HINAGIBAN

Ang unang Simbahan nag-isip sa ilang espirituhanong kasinatian sa pulong nga pakiggubat.

Ang pangmilitar nga terminolohiya gigamit sa tibook Bag-ong Tugon. Ang panalipod anaa sa hinagiban sa Dios. Ang Pulong sa Dios gitandi sa espada. Ang mga ataki ni Satanas gitawag sa nagdilaab nga mga pana. Ang pagtoo maoy maayo nga away ug ang mga magtotoo gisulti han sa pagpakiggubat sa maayo nga pakiggubat.

Ang Kristohanong kinabuhi karon sa gihapon anaa sa gubat. Si Satanas nagpadayon sa pagpa kig-away alang sa kalag ug sa espiritu sa tawo. Siya sa gihapon nag-ataki sa pisikal nga lawas pinaagi sa sakit, balatian, ug sa pagkaulipon. Ang Dios nagatawag sa iyang katawhan sa inte lihenteng pakig-away. Ang tawag mao ang pag-asdang sa mga magtotoo sa pagbakyaw sa ilang mga hinagiban sa Pulong sa Dios ug sa pagdala sa kaayohan ug kalingkawasan niini nga henerasyon.

Sa mga Ebanghelyo sa Bag-ong Tugon, si Jesus wala gayud misugo kang bisan kinsa sa pag sangyaw sa Ebanghelyo nga walay pagsugo usab kanila sa pagministeryo ug kaayohan ug kalingkawasan. Siya miingon kanila "Samtang kamo manglakaw ... ayoha ang masakiton, ug hinginli ang mga yawa ... "(Mateo 10: 1, 7-8).

Samtang ang mga panon sa katawhan miduol alang sa kaayohan ug kalingwasan, ang espiritu hanong pagpangani misugod sa paspas nga pagdaghan nga ang bag-ong mga mamomoo giki nahanglan. Sa wala madugay ang 70 nga dugang nga mga tinun-an gikinahanglan ug gipada la aron sa pagwali, pagtudlo, pagpang-ayo, ug sa pagpalingkawas.

Adunay daghang bag-o nga mga paagi nga makatabang sa pagpakaylap sa Ebanghelyo. Sila naglakip sa mga butang sama sa pag-imprenta, kompyuter, Internet, radyo, telebisyon, CD ug DVD, ug mga satellites. Ang bag-ong mga paagi sa transportasyon makatabang usab sa mga tawo sa pagbiyahe nga paspas aron mopakaylap sa Ebanghelyo. Kining bag-o nga mga tekno lohya usab mapuslanon apan ang tinuod nga gahum sa Ebanghelyo sa gihapon anaa sa kina suloran. Pinaagi niini kita nagpasabot sa gahum nga anaa sa Ebanghelyo mismo. Kini maoy giingon sa samingay sa levadura nga naghulagway:

Ug pag-usab siya miingon, sa unsa ba igapakasama ko ang gingharian sa Dios?

Kini sama sa levadura nga gikuha sa usa ka babaye ug gisakut sa tulo ka takus nga harina, hangtud ang tanan mingtubo. (Lucas 13: 20-21)

Kini nga tudling nagpadayag nga ang buhat sa Dios wala unahi sa daghan nga sininggitay ug publisidad. Kamo tingali magdahum nga ang Gingharian mikaylap pinaagi sa panggawas nga mga paagi sama sa paglupig sa mga kasundalohan ug pagbuntog sa mga kontinente. Ang pag palapad sa Gingharian sa Dios sama sa levadura sa usa ka minasa nga tinapay. Ang levadura tingali diutay ug nakatago, apan kini adunay potensyal nga walay kinutuban. Sama sa levadura, ang gahum sa Gingharian sa Dios wala sa gawas apan hinoon sa sulod. Ang Ebanghelyo sa Gingharian sa Dios modaghan aron mokaylap sa tibook "minasa" sa kalibutan tungod sa sulodnon nga gahum sa Gingharian nga sama sa levadura sa tinapay nga minasa.

Si Jesus usab naghulagway sa sulodnon nga gahum sa Ebanghelyo pinaagi sa pagtubo sa usa ka liso sa mustasa:

... Sama sa unsa ba ang gingharian sa Dios? Ug sa unsa igapakasama ko kini?

Kini sama sa usa ka lugas nga mustasa nga gikuha sa usa ka tawo, ug gipugas sa iyang tanaman, ug kini mitubo ug nahimong usa ka dakong kahoy; ug ang mga langgam sa langit mibatug sa mga sanga niini. (Lucas 13: 18-19)

Susama sa paagi nga ang levadura mikanap, usa ka gamay nga liso sa mustasa milambo ngadto sa usa ka dakong kahoy. Kini nga panig-ingnan usab naghulagway sa hilom, apan gamhanan ug epektibong paagi, nga ang gingharian sa Dios miasdang.

Sa lain nga sambingay, si Jesus miingon nga walay imposible sa bisan unsa ka gamay nga pagtoo nga sama sa gidak-on sa liso sa mustasa. Kini nagpasabot nga ang pagpadako sa Ebanghelyo dili limitado diin ang mga tawo walay abante nga teknolohiya. Uban sa bisan unsa ka gamay nga pagtoo, ang Gingharian moabante. Ang labing dako nga espirituhanong pagpangani sa kasaysayan sa Simbahan nagpabilin nga tigumon pa. Sama sa Bag-ong Tugon nga mga panahon, kini pagaanohon pinaagi sa pagpasundayag sa gahum sa Dios diha sa pag pang-ayo ug pagpalingkawas. Kini maoy hinungdan ngano nga miingon si Apostol Pablo:

Ug ang akong pagsulti ug ang akong pagwali wala sa mga madanihong pulong sa tawhanong kaalam, kondili sa pagpadayag sa Espiritu ug sa gahum;

Aron ang inyong pagtoo dili ikapatukod diha sa kaalam sa mga tawo, kondili diha sa gahum sa Dios. (I Mga Taga Corinto 2: 4-5)

Sa dihang siya mibalik sa langit, si Jesus naghatag sa mga magtotoo sa usa ka dako nga res ponsibilidad sa pagsangyaw sa Ebanghelyo ngadto sa mga nasud sa kalibutan:

... Lumakaw kamo ngadto sa tibook kalibutan, ug iwali ang Maayong Balita ngadto sa matag binuhat. (Marcos 16:15)

Kamo dili makatuman sa responsibilidad nga walay awtoridad. Si Jesus usab mihatag sa iyang mga sumusunod ug awtoridad sa pagtuman sa responsibilidad. Ang awtoridad nag lakip sa gahum ibabaw sa tanan nga gahum sa kaaway;

Ug kini nga mga ilhanan magauban kanila nga motoo: sa akong ngalan ilang pagahinginlan ang mga yawa ... sila mopandong sa ilang mga kamot sa ibabaw sa masakiton ug mangaayo sila. (Marcos 16: 17-18)

Andam na ba kamo sa pagtubag sa espirituhanong tawag sa pagbakyaw sa mga hinagiban ug pagbalhin gikan sa kinabuhi sa sakit, balatian, ug pagkaulipon ngadto sa kinabuhi sa kadau gan diha kang Jesu-Kristo? Andam na ba mo sa pag-alagad sa pagpasundayag sa gahum sa Dios? Andam na ba mo sa pagpakiggubat sa pisikal nga lawas? Gusto ba kamo nga makakita sa mga masakiton nga mamaayo ug kadtong gigapus sa mga demonyo mapahigawas? Kini mao ang ministryo sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas. Kini dili lamang alang sa mga lider sa denominasyon. Kini dili lamang alang sa mga pastor o alang sa nagapanaw nga mga ebang helista. "Kining mga ilhanan maganunot kanila nga nagatoo."

Kamo ba magtotoo? Kon mao, kamo, usab, kinahanglan nga motubag niining espirituhanong tawag sa pagbakyaw sa mga hinagiban.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang saad sa kaayohan gikan sa panumduman.

---

2. Ipatin-aw ang mosunod nga mga pulong nga gigamit sa pagpang-ayo:

Pangisip nga pagpang-ayo:

Labaw sa kinaiyahan nga pagpang-ayo:

Medisina nga pagpang-ayo:

Natural nga pagpang-ayo:

Pagtoo nga pagpang-ayo:

---

3. Ipatin-aw ang langitnon nga pagpang-ayo.

---

4. Unsa ang kalainan tali sa pagpang-ayo ug sa pagpalingkawas?

---

5. Unsa nga paagi nga ang pagpang-ayo ug pagpalingkawas may kalabutan sa sugo sa pag-abot sa kalibutan sa Ebanghelyo?

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

BUHATA KINI

1. **Ug kini nga mga ilhanan magauban kanila nga motoo: sa akong ngalan ilang pagahinginlan ang mga yawa ... sila mopandong sa ilang mga kamot sa ibabaw sa masakiton ug mangaayo sila. (Marcos 16: 17-18)**

Ikaw ba usa ka magtotoo?

Kon mao, ang mga ilhanan ba nagauban kanimo? Ang mga masakiton ba nangaayo ug ang mga gisakit sa mga demonyo napahigawas ba?

Kon wala, pag-ampo nga samtang ikaw magtuon niini nga manwal ang Dios moabli sa imong kasingkasing sa pagdawat niini nga ministeryo sa pagpang-ayo ug sa pagpa lingkawas nga maoy imong katungod.

2. Kon ikaw usa ka pastor, ebanghelista, o magtutudlo, tagda ang mga pulong ni Pablo:

Ug ang akong pagsulti ug ang akong pagwali wala sa mga madanihong pulong sa tawhanong kaalam, kondili sa pagpadayag sa Espiritu ug sa gahum;

Aron ang inyong pagtoo dili ikapatukod diha sa kaalam sa mga tawo, kondili diha sa gahum sa Dios. (I Mga Taga Corinto 2: 4-5)

Ang walay gahum nga pagwali ug pagtudlo moresulta sa pagsulti sa “madanihong mga pulong sa tawhanong kaalam” ug nagdasig sa pagtoo sa tawo kay sa Dios. Ma handuraw ba nimo nga si Pablo nagatan-aw sa paggsusi nga mga linukot nga basa hon alang sa kataw-anan nga mga ilustrasyon sa iyang mga mensahe? Mahanduraw ba nimo siya nga nagagahin ug panahon sa ministeryo sa pagsulti ug kataw-anan nga mga istorya sa unsay nahitabo sa Atenas o Corinto? Makahimo ka ba sa paghanduraw kaniya nga nagplano sa usa ka madramang programa? Si Pablo nahibalo nga dili pina agi sa makadani nga mga pulong, sa tawhanong kaalam, o kalingawan ang magkabig sa mga tawo ngadto sa Dios. Kini pinaagi sa pagpasundayag sa Espiritu ug gahum. Sa unsa nga paagi nga ang imong ministeryo gisukod?

3. Ikaw ba nagkinahanglan ug kaayohan o kalingkawasan? Tun-i pag-usab ang kahulogan sa kaayohan:

Ang "langitnong pagpang-ayo mao nga sa diha nga ang usa ka matuod nga Dios mopadayag sa iyang kinaiya, motuman sa iyang mga saad, ug molihok sa iyang pagtagana diha sa pag-ula ni Kristo pinaagi sa pag-ayo sa usa ka tawo ug sa paghimo kaniya nga hingpit sa lawas, kalag, ug espiritu

Ang among mga pag-ampo alang kanimo mao nga sa dili ka pa motapos niini nga kurso, ang Dios mopadayag sa iyang kinaiyahan, motuman sa iyang mga saad, ug pinaagi sa probisyon sa pagpasig-uli ni Kristo ikaw mamaayo sa lawas, kalag, ug espiritu.

KAPITULO 3

SA DILI PA ANG GUBAT

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga leksyon kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa saad sa kaayohan gikan sa panumduman.
- Paglista sa upat ka komon nga mga tubag ngadto sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas.
- Pagtingob sa mga pasidaan nga gihatag ngadto sa mga lider nga wala nagministeryo sa pagpang-ayo.
- Pagpasabot sa panginahanglan alang sa husto nga pagtudlo bahin sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas.

SAAD SA KAAYOHAN NGA ANGKONON:

Anak ko, pagmatngon sa akong mga pulong; ikiling ang imong igdulungog sa akong mga gipamulong.

Ayaw sila pagpabulaga gikan sa imong mga mata; tipigi sila sa kinataliwad-an sa imong kasingkasing.

Kay sila kinabuhi alang niadtong nanagpangita kanila, ug kaayohan alang sa ilang tibook nga unod.

Ampingi ang imong kasingkasing uban sa tanang pagsingkamot; kay gikan niini magagula ang dagkong butang sa kinabuhi. (Proverbio 4: 20-23)

PASIUNA

Sa dili pa kamo magsugod sa inyong pagtuon sa pagpang-ayo ug sa pagpalingkawas makata bang ang pagsabot sa pipila sa kasamtangan nga mga kinaiya nga inyong atubangon samtang kamo magsugod sa pag-alagad niini nga dapit. Mahitungod sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas, daghang mga magtotoo ang...

MIBALIWALA NIINI:

Usa ka teyologo nagrepasso sa 87,125 ka panid sa teyolohiyahong sinulat sa librarya sa mga ebanghelikal nga mga seminaryo. Niining kinatibuk-ang mga panid, adunay mga 71 ka mga panid nga gipahinungod sa pagpang-ayo; 131 nga mga pahina sa mga milagro; ug 85 nga mga panid sa mga ilhanan ug mga katingalahan. Diin ang taas nga gidaghanon sa mga bersi kulo gipahinungod niini nga mga hilisgutan sa Bag-ong Tugon kon itandi sa ubos nga gidaghanon sa mga panid nga gisulat sa samang hilisgutan sa modernong teyolohiya, atong makita ang dagan sa pagkawalay pagtagad sa hilisgutan diha sa daghang modernong ebanghelikal nga mga liyok.

Ang pipila nagabaliwala sa pagpang-ayo tungod sa Bibliyanhong mga pasidaan batok sa bakak nga mga milagro. Kini gitagad nila ingon nga usa ka pasidaan mahitungod sa tanan nga mga milagro (Marcos 13: 22-23). Ang uban nagtoo sa pagpang-ayo diha sa teyoriya, apan wala kini gipraktis. Ang uban mibaliwala niini tungod kay sila dili makatubag sa tanang mga pangutana nga nalangkit sa sakit ug pag-antus. Ang pipila mibaliwala sa pagpang-ayo tungod sa kahadlok sa kapakyasan. Kita adunay daw doble nga sumbanan. Kita nag-ampo nga masaligon sa panalapi, kaalam, ug giya apan kita malisang nga mag-ampo alang sa kaayohan.

Ang uban wala makaamgo sa unsa nga paagi ang rasyonalismo ug materyalismo nakaapekto kanila. Daghan ang kinahanglan "makakita aron motoo" ug daghan ang naut-ut sa natural, materyalistiko nga kalibutan.

MILIMOD NIINI:

Ang ubang mga tawo milimod nga ang pagpang-ayo ug pagpalingkawas alang karon tungod kay sila walay teyolohiya, modelo, praktis, o kasinatian niini.

Ang Bag-ong Tugon nga mga Ebanghelyo naglangkob sa 26 ka asoy sa pisikal nga kaayohan. Ang basahon sa Mga Buhat naglakip ug lima. Ang pisikal nga kaayohan gihisgutan sa I Corinto 12: 8-11 ug 28-30. Ang Santiago 5: 13-16 naghatag sa piho nga mga instruksyon kon unsa on sa pag-ampo alang sa mga masakiton. Walay bisan unsa diha sa mga Sinulat nga nag-usab sa pagtulon-an sa Ebanghelyo sa pagpang-ayo. Ang pag-ampo sa mga masakiton gipakawalay bili sa panahon sa pagsulat sa epistola, ug walay timailhan nga ang langitnong pagpang-ayo nahimong kontrobersyal sa unang simbahan.

MIPAKOMPLIKADO NIINI:

Daghang mga tawo ang nagpakomplikado sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas sa mga tradisyon sa tawo nga supak sa Pulong sa Dios. Kamo makakat-on mahitungod sa pipila niini nga mga tradisyon sa Kapitulo Onse. Ang uban nagpakomplikado niini sa kasinatian. Sila tingali nag-ampo alang sa kaayohan ug wala makadawat niini. Apan kamo kinahanglan nga mobasi sa inyong pagtoo sa Pulong sa Dios, dili sa kasinatian (gawas kon ang kasinatian nagsuporta sa pulong). Ang dili maayo nga modelo sa pagpang-ayo nagpakomplikado usab niini nga isyu. Ang mga tawo nakakita ug mga personalidad sa mga kulto, pagpang-ayo alang sa sala pi, panglimbong, ug sobrang pagpunting sa pisikal nga kaayohan baylo sa kahingpitan. Ang pagpang-ayo ug pagpalingkawas usab nakomplikado sa pagkadili balansi. Ang bisan unsang kamatuoran, bisan unsa ka balido, nga naghatag ug pagtagad sa pagsalikway sa ubang mga kamatuoran maoy praktikal nga sayop.

MIPALANGAN NIINI:

Ang ubang mga tawo naglangan sa pagministeryo sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas tungod kay sila walay mga tubag sa tanan nga mga butang. Sila wala makasabot kon ngano nga ang uban naayo ug ang uban wala. (Kamo magtuon mahitungod niini sa Kapitulo Trese). Wala gikinahanglan nga makasabot sa tanan nga mga butang mahitungod sa pagpang-ayo aron ma kaalagad o makadawat niini kay sa inyong nasabtan sa tanang butang bahin sa kaluwasan sa diha nga kamo naluwas ug nagsugod sa pagsangyaw ngadto sa uban.

Ang ubang mga tubag moabot samtang kamo moministeryo ug mosinati sa gahum sa Dios sa pagpang-ayo. Ang ubang mga pangutana dili na gayud matubag pa. Kon kamo nasayud sa "ngano" ug sa "unsaon" sa matag butang, nan kamo wala na nagkinahanglan sa Dios. Ang Biblia nag-ingon "kita nasayud sa pipila." Ang pagpang-ayo nagtagad sa sakit ug pag-antus ug didto kanunay adunay misteryo tungod kay ang misteryo sa kasal-anan namuhat (II Mga Taga Tesalonica 2: 7).

ANG PANGINAHANGLAN SA HUSTONG PAGTUDLO

Kining pagrepaso sa kasamtangan nga mga kinaiya sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas nag hulagway kon nganong kita nagkinahanglan sa tukma nga pagtudlo niini nga hilisgutan. Dag han ang nalaglag sa pisikal ug sa espirituhanon nga paagi tungod kay sila wala mahibalo kon unsa ang gitudlo sa Pulong sa Dios bahin sa pagpang-ayo:

Ang akong katawhan nalaglag tungod sa kakulang sa kahibalo. (Oseas 4: 6)

Ang kaayohan (kahingpitan) kabahin sa Ebanghelyo sa Ginharian diin kita gisugo sa pagpa kaylap (Lucas 16:15-18). Si Jesus nagtawag kanato sa pagwali, pagtudlo, pagpang-ayo, ug sa pagpalingkawas. Ang pagpang-ayo ug pagpalingkawas kinahanglan dili mawala, apan dili sila kinahanglan nga ipasabot ug maayo nga dili na iapil sa pagtudlo ug pagwali sa Ebanghel yo. Ang Biblia nagpadayag nga ang atong simbahan mahimong mga sentro sa pagpang-ayo (Lucas 14: 16-24). Kita makakita nga ang mga tawo nangaayo kay sa mitalikod:

Ug magbuhat kamo ug mga dalan nga matanos sa inyong mga tiil, aron ang mga piang dili malisa sa dalan; kondili hinonoa mamaayo. (Hebreohanon 12:13)

Ingon nga mga magtotoo, sala kon kita dili mopakigbahin sa maayong balita sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas sa nawala ug himalatyon nga kalibutan. Ang Biblia nag-ingon:

... Kaniya nga nasayud nga magbuhat sa maayo, ug wala magabuhat niini, ngadto kaniya kini sala. (Santiago 4:17)

Ang pagpadapat niini nga bersikulo ngadto sa pagpang-ayo nagpasabot nga kita nasayud nga gisugo sa pagministeryo sa pagpang-ayo - apan dili mobuhat niini - kini sala. Ang Dios nagha tag sa pipila ka higpit nga mga pasidaan ngadto sa mga lider nga wala nagministeryo sa pag pang-ayo:

... Alaut ang mga magbalantay sa mga carnero ... Ang gitakboyan sa sakit wala ninyo palig-ona, ni gitambalan ninyo ang masakiton, ni gibugkosan ninyo ang ang nabunggoan sa bukog, ni kamo nagpabalik pag-usab niadtong ginapatlaag sa halayo, ni pangitaon ninyo kadtong nawala; apan uban ang pagpugos ug ka bangis kamo naghari kanila ... Pangitaon ko kadtong nawala, ug pabalikon pag-usab kadtong ginapatlaag sa halayo, ug bugkosan ko kadtong nabunggoan sa bukog, ug palig-onon kadtong nagmasakiton ... (Ezequiel 34: 2,4,16)

PAGSUGOD UBAN SA HUSTO NGA KINAIYA

Sa inyong pagsugod sa hilisgutan sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas, kamo kinahanglan mobuhat sa ingon uban sa husto nga kinaiya. Hinumdumi kanunay nga ang pagpangita ug pagministeryo sa pisikal nga pagpang-ayo ikaduha lamang sa espirituhanong pagpasig-uli pinaagi kang Jesu-Kristo nga mao ang labing dako nga milagro sa kaayohan.

Sa inyong pagsugod niini nga pagtuon kamo mobaliwala sa nangagi nga mga kasinatian ug sa mga tradisyon nga kamo natudloan. Kamo kinahanglan gayud nga katudloan. Usa sa mga ti maan sa kaalam gikan sa kahitas-an mao nga kini bukas sa rason (Santiago 3:17). Kamo anaa sa kakuyaw sa espirituwal sa diha nga kamo mohunong sa pagkamatudloan. Hinumdumi nga ang sala sa pagkamapangahason nagbutang sa Dios sa inyong gamay nga "hulmahan." Ang mga higala ni Job nakasala niini nga paagi. Ang pangtibook kalibutan nga pagpadapat sa tag sa-tagsa nga kasinatian sayop.

Sugdi kini nga pagtuon nga daw kamo wala nakadungog sa tradisyonal nga pagtulon-an sa tawo o sa inyong denominasyon sa ibabaw niini. Dawata ang giingon sa Pulong sa Dios. Kon kini nag-ingon nga kamo naayo na, toohi niini. Kon kini nag-ingon nga ipandong ang mga kamot diha sa masakiton, buhata kini.

Ayaw pagsugod niini nga pagtuon nga nagapangita sa mga pormula ug mga pamaagi sa pag dawat o sa pag-alagad sa pagpang-ayo. Ang Biblia wala naghatag ug piho nga mga pormula, bisan tuod nagkalain-lain nga mga prinsipyo gipadayag ug kita moatubang niini. Inay mangi ta ug pormula, sabta nga ang Mananambal anaa sa sulod ninyo. Pangitaa ang pagdugang sa inyong kahibalo ug suod nga relasyon uban kaniya.

Si Jesus ug ang Espiritu Santo maoy nagpuyo sa sulod. Ang kaayohan dili usa ka butang nga inyong pangitaon gikan sa gawas, apan usa ka butang nga inyong makat-onan nga buhian gikan sa sulod. Kamo nagapangita lamang sa pagsabot sa mga prinsipyo nga buhian sa nagpu yo nga gahum sa sulod.

ANG MINISTERYO SA PAGPANG-AYO

Sa dili pa kamo magsugod sa ministeryo sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas kamo masayud kon kamo tinuod nga misunod sa panig-ingnan sa pagpang-ayo nga ministeryo ni Jesus kamo:

- Mahimong alagad imbis nga ginoo: Marcos 10:44
- Makapoyan, dili dato: Marcos 6:31; Juan 4: 6; Buhat 3: 6
- Makatagbo sa pagkawalay pagtoo sa uban: Marcos 5: 38-42
- Makasinati sa paglutos gikan sa mga lider sa relihiyon. Ang pipila kanila sama sa Fariseo - nga labaw pa nga nabalaka sa balaod ug tradisyon kay sa kinabuhi: Lucas 6: 6-9
- Makasinati sa paglutos gikan sa mga suod kaninyo: Marcos 6: 4; Mateo 13:58
- Maglikay sa publisidad imbis nga mangita niini: Marcos 5:43; 8:26; Mateo 8: 4
- Magsalikway sa bisan unsa nga personal nga kaayohan o materyal nga mga kaayohan gikan sa gahum sa Dios: Buhat 8: 18-24
- Magsalikway sa personal nga himaya: Buhat 14: 8-18

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang saad sa kaayohan gikan sa panumduman.

---

2. Ilista ang upat ka komon nga mga tubag ngadto sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas.

---

3. Itingob ang mga pasidaan nga gihatag ngadto sa mga lider nga wala magministeryo sa pagpang-ayo.

---

4. Nganong ang husto nga pagtudlo bahin sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas gikina hanglan?

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

BUHATA KINI

1. Susiha ang imong kaugalingon nga kinaiya bahin sa pagpang-ayo. I-tsek kadtong nahiangay. Ikaw ba:

___ Mibaliwala niini?

___ Milimod niini?

___ Mipakomplikado niini sa mga tradisyon, kasinatian, dili maayo nga modelo, ug pagkadili balansi?

___ Milangan niini?

2. Pagsulat ug usa ka plano sa pagtul-id sa imong tinamdan:

---

3. Kon ikaw usa ka espirituhanon nga lider, ikaw ba nagawali, nagatudlo, ug naga-alagad sa pagpang-ayo sa kanunay? Kon dili, isulat ang imong plano sa pagtul-id niini:

---

4. Kon ikaw nagaalagad na sa pagpang-ayo, sa unsa nga paagi nga ang imong ministeryo maitandi sa kang Jesus sa mga pulong nga:

-Mahimong alagad imbis nga ginoo: Marcos 10:44

-Makapoyan, dili dato: Marcos 6:31; Juan 4: 6; Buhat 3: 6

-Makatagbo sa pagkawalay pagtoo sa uban: Marcos 5: 38-42

-Makasinati sa paglutos gikan sa mga lider sa relihiyon. Ang pipila kanila sama sa Fariseo - nga labaw pa nga nabalaka sa balaod ug tradisyon kay sa kinabuhi:
Lucas 6: 6-9

-Makasinati sa paglutos gikan sa mga suod kanimo: Marcos 6: 4; Mateo 13:58

-Maglikay sa publisidad imbis nga mangita niini: Marcos 5:43; 8:26; Mateo 8: 4

-Magsalikway sa bisan unsa nga personal nga kaayohan o materyal nga mga kaayohan gikan sa gahum sa Dios: Buhat 8: 18-24

-Magsalikway sa personal nga himaya: Buhat 14: 8-18

5. Tun-i ang saad sa kaayohan niini nga leksyon:

Anak ko, pagmatngon sa akong mga pulong; ikiling ang imong igdulungog sa akong mga gipamulong.

Ayaw sila pagpabulaga gikan sa imong mga mata; tipigi sila sa kinataliwad-an sa imong kasingkasing.

Kay sila kinabuhi alang niadtong nanagpangita kanila, ug kaayohan alang sa ilang tibook nga unod.

Ampingi ang imong kasingkasing uban sa tanang pagsingkamot; kay gikan niini magagula ang dagkong butang sa kinabuhi. (Proverbio 4: 20-23)

Timan-i nga ikaw:

- Magmatngon sa Pulong sa Dios.
- Mokiling sa imong igdulungog sa Pulong sa Dios.
- Dili mopabulag sa iyang Pulong sa imong mga mata.
- Motipig niini diha sa imong kasingkasing.
- Moamping sa imong kasingkasing sa kakugi.

Ang Pulong sa Dios may kalabutan sa panglawas. Ang iyang mga sugo maoy:

- Kinabuhi alang niadtong nanagpangita kanila
- Kaayohan sa ilang unod.

Matikdi usab sa bersikulo 23 nga may kalabutan sa kahimtang sa imong kasingkasing uban sa mga isyu sa kinabuhi (ang proseso sa kinabuhi sa inyong pisikal nga lawas).

6. Ang pag-ila kang Jesu-Kristo ingon nga tinubdan sa tinuod nga langitnong kaayohan importante sa pagbangon sa gitawag nga kalihokan sa Bag-ong Panahon. Kini nga ka lihokan naggamit sa tawhanong mga teknik ug nangita sa tabang sa dili diosnon nga espirituhanong mga gahum. Ang Bag-ong Kapanahonan migamit sa giya sa espiritu, pagpaagay, kristal, mga utanon, ug uban pang mga dili-kasulatanhong mga rituwal aron ipa-epekto ang pisikal nga kaayohan. Ang maong mga paagi kinahanglan isalik way tungod kay sila supak sa Pulong sa Dios.

IKADUHANG BAHIN

ANG PAG-ATAKI

Ang pag-ataki maoy usa ka pwersado ug mapintas nga pagsulong. Ang sala maoy pag-ataki ni Satanas sa kalag ug espiritu sa tawo. Ang sakit maoy iyang pag-ataki sa pisikal nga lawas.

Aron epektibo nga makig-away batok sa pag-ataki ni Satanas sa inyong pisikal nga lawas, kamo kinahanglan unang makasabot sa sakit. Niini nga seksyon inyong makat-onan ang mahitungod sa:

- TINUBDAN SA SAKIT.
- MGA RASON SA SAKIT.
- MATANG SA SAKIT.
- SANGPUTANAN SA SAKIT.

KAPITULO 4

ANG TINUBDAN SA SAKIT

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga leksyon kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa saad sa kaayohan gikan sa panumduman.
- Paghulagway kon giunsa sa sakit ug kamatayon pagsulod sa kalibutan.
- Pag-ila sa tinubdan sa sakit.
- Pag-ila sa makadaut nga mga elemento sa sakit.
- Pagpasabot kon sa unsang paagi gitagad sa Dios ang sakit.
- Pagpasabot kon giunsa kamo pagpahigawas gikan sa tunglo sa sakit ug kamatayon.

SAAD SA KAAYOHAN NGA ANGKONON:

Si Kristo mitubos kanato gikan sa pagtunglo sa Kasugoan, kay gitunglo siya alang kanato: kay kini nahisulat, gipanunglo ang matag usa nga gibitay sa kahoy. (Galacia 3:13)

PASIUNA

Adunay usa ka tinubdan sa sakit, bisan tuod adunay lain-laing mga rason kon nganong ang tawo magkasakit. Si Pablo misusi niini sa dihang siya miingon "tungod niini nga hinungdan daghan ang mga masakiton" (I Mga Taga Corinto 11:30). Kini nga kapitulo nagtagad mahitu ngod sa tinubdan sa sakit ug ang Kapitulo Singko nagasusi sa mga rason sa sakit.

GIUNSA SA SAKIT UG KAMATAYON PAGSULOD SA KALIBUTAN

Ang Genesis kapitulo 1 ug 2 sa Biblia nagrekord sa istorya sa paglalang sa tawo. Ang Dios nagbuhat sa tawo sa iyang kaugalingong dagway, miginhawa ngadto kaniya sa gininhawa sa kinabuhi, ug ang tawo nahimong kalag nga may kinabuhi. Ang tawo gibuhat nga adunay tulo kabahin nga kinaiyahan sa lawas, kalag, ug espiritu. Ang lawas mao ang pisikal nga bahin sa tawo. Ang kalag ug espiritu mao ang mga espirituhanon nga mga bahin nga makapahimo ka niya sa paglihok, paghunahuna, pagbati, emosyonal nga pagre-ak, ug sa espirituwal motubag sa Dios. Sa sinugdan, ang matag bahin niining tulo ka bahin sa kinaiyahan anaa sa panag-uyon uban sa laing duha, ug ang tibook tulo ka bahin sa kinaiyahan sa tawo anaa sa panag-uyon uban sa Dios. Ang tawo walay sala ug himsog sa lawas, kalag, ug espiritu.

Ang Genesis kapitulo 3 nagrekord kon giunsa sa unang lalaki ug babaye, si Adan ug Eva, pagpakasala batok sa Dios pinaagi sa pagsupak sa iyang Pulong. Ang ilang sala nagdala sa tunglo sa sala ug kamatayon sa tanang mga tawo:

Busa, ingon nga pinaagi sa usa ka tawo ang sala misulod sa kalibutan, ug ang kamatayon pinaagi sa sala; ug tungod niana ang kamatayon mikaylap sa tanang mga tawo, kay niana ang tanan nakasala. (Roma 5:12)

Kini nga tunglo sa kamatayon mao ang espirituhanon nga panagbulag tali sa tawo ug sa Dios ingon man sa pisikal nga kamatayon nga motapos sa kinabuhi sa tawo. Atong makita ang mga epekto niini nga tunglo diha-diha dayon sa rekord sa Genesis. Si Adan ug Eva nagtago sa Dios tungod sa espirituhanong sakit sa sala. Si Adan mibasol kang Eva, nga maoy pagsu god sa emosyonal nga sakit nga nagaresulta sa pagkabungkag sa mga relasyon. Si Cain mipa tay kang Abel, nga maoy panig-ingnan sa katilingbanong sakit. Ang pisikal nga sakit misulod sa rekord pinaagi sa pagkaapuli ni Sara ug ang hampak sa ibabaw ni Abimelech.

SI SATANAS ANG TINUBDAN

Sa diha nga ang tunglo sa kamatayon midangat sa tawo, misulod si Satanas sa sistema sa lawas aron magsugod sa iyang makadaut nga misyon. Ang Biblia nagpamatuod nga si Satanas mao ang tinubdan sa kadautan sa kalibutan. Si Jesus miingon nga siya usa ka kawatan ug...

Ang kawatan dili moanhi, kondili aron sa pagpangawat, ug sa pagpatay, ug sa paglaglag ... (Juan 10:10)

Ang sakit naglaglag sa lawas sama sa sala nga nagalaglag sa espiritu. Ang balatian nagkawat sa maayong panglawas, kalipay, salapi, panahon, paningkamot, ug kalig-on. Kini tinuod nga makamatay ug makalaglag. Bisan ang "aksidente" nga makadaut sa lawas maoy nagalaglag nga mga ahente ni Satanas. Tungod kay ang tinubdan sa sakit mao si Satanas, kamo kinahang lan mosukol niini ingon sa inyong gibuhay sa tintasyon ug sa sala. Sa diha nga kamo mosukol sa tintasyon ug sala, inyong ginahimo ang espirituhanon nga pakiggubat batok sa mga ataki ni Satanas sa inyong kalag ug espiritu. Sa diha nga kamo mosukol sa sakit, kamo naglunsad sa espirituhanon nga pakiggubat batok sa iyang mga ataki sa inyong pisikal nga lawas.

ANG MAKADAUT NGA MGA ELEMENTO SA SAKIT

Ang matag sakit gikan sa kagaw sa kinabuhi. Sama nga ang inyong espiritu naghatag ug kina buhi sa lawas, si Satanas naghatag ug makadaut nga mga elemento sa sakit. Sa natural nga ka libutan, ang Dios nagkinahanglan ug usa ka buhi nga selula ug gipadaghan kini aron sa pagda la ug kinabuhi ug ang usa ka bag-o nga bata matawo. Si Satanas misundog niining positibong proseso sa negatibo nga liyok sa iyang kaugalingon. Siya nagkinahanglan ug usa ka buhi nga selula (kagaw, kanser, ug uban pa) ug gipadaghan kini aron sa pagdala ug kamatayon. Kini mao ang "espiritu sa sakit" nga nagtrabaho sa inyong lawas sa diha nga kamo nagmasakiton. Sa diha nga ang espiritu sa sakit pagahinginlan, ang sakit sa inyong lawas mamatay. Sam tang ang maong kagaw anaa sa lawas, ang sakit nagpadayon sa iyang makadaut nga buhat.

Bisan tuod nga ang matag sakit dili usa ka direkta nga pag-ataki sa demonyohanong mga espi ritu, ang mga elemento sa sakit anaa sa kalibutan tungod ni Satanas. Pananglitan, mahimong kamo sip-onon tungod kay kamo milakaw nga walay sapin sa tiil sa matugnaw kaayo nga pa nahon. Kini dili usa ka direkta nga ataki sa demonyohanong mga espiritu, apan ang mga ele mento sa sakit nga miresulta sa inyong sip-on nagluntad sa kalibutan tungod ni Satanas. (Ka mo usab kinahanglan mogamit sa mas maayo sa inyong sentido komon! Dugang pa niini diha sa Kapitulo Biente.)

GIUNSA SA DIOS PAGTAGAD ANG SAKIT

Kon kamo makasabot kon giunsa pagtagad sa Dios ang sakit kamo dili na magduha-duha sa iyang tinubdan. Ang Dios nagtawag sa sakit nga pagkabihag:

Ug si Jehova mikuha sa pagkabihag ni Job ... (Job 42:10)

Si Jesus mianhi aron sa pagwali ug kagawasan sa mga binihag:

Ang Espiritu sa Ginoo ania kanako, tungod kay siya nagdihog kanako sa pag mantala sa Maayong Balita ngadto sa mga kabus, iya akong gisugo sa pag-ayo sa mga masulob-ong kasingkasing, sa pagwali sa kagawasan sa mga bihag, ug sa pagpahiuli sa igtatan-aw ngadto sa mga buta, sa paghatag sa kagawasan ngadto sa mga gipiutan. (Lucas 4:18)

Si Jesus nagtawag sa sakit nga pagkaulipon:

Ug kining babaye nga anak ni Abraham, kinsa gigapus ni Satan, sulod na sa napulo ug walo ka tuig, nga pagabadbaran niining gapus sa adlaw nga igpapahu lay? (Lucas 13:16)

Si Jesus mianhi aron sa pagpahigawas sa mga tawo uban sa kamatuoran:

Ug kamo makaila sa kamatuoran, ug ang kamatuoran magaluwas kaninyo. (Juan 8:32)

Ang kamatuoran mao ang gitagad ni Jesus, ang sakit sama sa pagdaugdaug ug giayo ang mga tawo nga dinaugdaug;

Kong giunsa sa Dios pagdihog ni Jesus nga taga-Nazaret sa Espiritu Santo ug sa gahum; nga milakaw sa pagbuhat ug maayo, ug nagaayo sa tanang mga gisakit sa Yawa; kay ang Dios uban kaniya. (Buhat 10:38)

Ang Biblia nagpaila sa kamatayon ingon nga kaaway:

Ang katapusan nga kaaway nga pagalaglagon mao ang kamatayon. (I Mga Taga Corinto 15:26)

Ang sakit gitawag nga makapangilngig:

Kay ang akong hawak napuno sa kainit; ug walay pagkaayo sa akong unod. (Salmo 38: 7)

Kini usab gitagad nga dautan:

Ang usa ka mangil-ad nga sakit nga dautan, matud nila, motakod kaniya ... (Salmo 41: 8)

Adunay mga bersikulo sa Biblia nga nagpakita nga ang Dios nagpadala ug hampak o sakit. Samtang ang Dios dili maoy orihinal nga tinubdan sa maong mga sakit sa kalibutan, siya usahay migamit kanila sa pagtuman sa iyang mga katuyoan sa paghukom sa kaaway.

PAGTUBOS GIKAN SA TUNGLO

Kamo nakakat-on niini nga leksyon nga ang sakit ug kamatayon maoy kabahin sa tunglo sa sala, apan ang Galacia 3:13 nag-ingon, si "Kristo mitubos kanato gikan sa pagtunglo sa Kasugoan." Sa dihang si Jesus namatay sa krus, iyang gikuha ang tunglo sa sala ug kamatayon diha sa iyang kaugalingon ug...

... Maingon nga ang paglapas sa usa (Adan) ang paghukom miabot sa ibabaw sa tanan nga mga tawo sa pagkahinukman sa silot; bisan pa sa ingon pinaagi sa pagkamatarung sa usa (Jesu-Kristo) ang walay bayad nga gasa miabot sa tanan nga mga tawo ngadto sa pagkamatarung sa kinabuhi.

Kay ingon nga pinaagi sa pagkamasukihon sa usa ka tawo, ang daghan nahi mong makasasala, sa ingon nga paagi ang pagkamasinugtanon sa usa ang daghan gihimong matarung. (Roma 5: 18-19)

Ang kaluwasan ug kaayohan maoy mga benepisyos sa pagpasig-uli nga gihimo ni Jesus sa krus sa Kalbaryo. Pinaagi sa iyang kamatayon ug pagkabanhaw, gikuha ni Jesus ang tunglo sa sala, sakit, ug kamatayon diha sa inyong dapit. Tungod kay iyang gidala ang silot alang sa inyong mga sala, dili kamo kinahanglan nga mopas-an niini. Tungod kay iyang gidala ang inyong sakit, kamo dili na kinahanglan mopas-an pa niini. Tungod kay siya mibangon sa kinabuhi sa pagkabanhaw, kamo usab mobangon! Si Satanas mianhi aron sa pagpatay, pagpangawat ug paglaglag, apan si Jesus miingon...

... Ako mianhi aron sila makabaton ug kinabuhi, ug nga sila unta makabaton niini nga mas madagayaon gayud. (Juan 10:10)

Sa diha nga kamo midawat ni Jesus ingon nga inyong Manluluwas, ang tunglo nabungkag. Bisan tuod kamo nagpuyo sa may kamatayon nga lawas nga ubos sa pag-ataki sa mga sala ug balatian, kamo dili na gayud malaglag sa tunglo. Si Jesus nagtubos kaninyo gikan sa tunglo sa Kasugoan! Sa matag higayon nga kamo mangutana sa tinubdan sa sakit (o sa bisan unsa) nga moabot sa inyong kinabuhi, pangutan-a ang inyong kaugalingon, "Kini ba makamatay, makapangawat o makalaglag?" Kon mao, ang iyang tinubdan mao si Satanas. "Kini makapahi mo ba kanako nga magpuyo sa kinabuhi nga madagayaon gayud?" Kon mao, ang iyang tinubdan mao ang Dios. Usab hinumdumi...

Ang tanan nga maayong gasa, ug ang tanang hingpit nga gasa naggikan sa itaas, ug ginabubo sa Amahan sa mga kahayag, nga kaniya wala ang pagkausab, bisan ang landong sa pagkabalhin. (Santiago 1:17)

Pangutan-a ang inyong kaugalingon: "Kini ba nga pag-antus maayo ug hingpit nga gasa?" Kon kamo dili matinud-anon nga makatubag ug "oo," nan kamo kinahanglan gayud nga mo dawat sa unsay giingon sa Pulong: Ang sakit dili gikan sa Dios!

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang saad sa kaayohan gikan sa panumduman.

---

2. Giunsa sa kamatayon ug sakit pagsulod sa kalibutan?

---

3. Kinsa ang tinubdan sa sakit?

---

4. Unsay pagtagad sa Dios sa sakit?

---

5. Unsay inyong nakat-onan niini nga leksyon mahitungod sa makadaut nga mga elemento sa sakit?

---

6. Sa unsa nga paagi nga kamo mapahigawas gikan sa tunglo sa sakit ug kamatayon?

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

BUHATA KINI

1. Kon dad-on mo ang imong opinyon sa sakit diha sa panag-uyon sa opinyon sa Dios, sa unsa nga paagi ikaw motagad sa sakit?

---

2. Ang Dios dili maoy tinubdan sa pag-antus apan siya mogamit niini aron sa pagtuman sa iyang mga katuyoan. Tun-i ang mosunod nga mga panig-ingnan nga naghulagway niini:

-Ang mga hampak sa Egipto:	Exodo 7-11
-Sanla ni Miriam:	Numeros 12:10
-Sakit ni Haring Jehoram:	II Mga Cronicas 21:18
-Sanla ni Giesi:	II Mga Hari 5:27
-Kamatayon sa anak ni David:	II Samuel 12:18
-Kamatayon sa mga anak nga lalaki ni Eli:	I Samuel 2:34
-Ang pag-antus ni Job:	Libro ni Job
-Dili angay nga katalagman ni Jose:	Genesis 45: 5-7
-Paglansang sa krus ni Jesus:	Marcos 14: 35-36; Roma 5: 6-12
-Pagkabilanggo ni Pablo:	Filipos 1: 12, 19
-Tunok ni Pablo diha sa unod:	II Mga Taga Corinto 12: 7

3. Hunahunaa ang panahon sa diha nga ikaw nakasinati ug pag-antus. Giunsa sa Dios sa paggamit niini alang sa iyang himaya?

---

4. Ang Dios dili maoy tinubdan sa imong mga pag-antus karon, apan unsay imong huna huna aron siya makahimo sa paggamit niini alang sa iyang himaya? Pag-ampo mahitungod niini:

---

5. Unsay imong nakat-onan niini nga leksyon nga imong magamit sa pagdasig sa usa nga nag-antus? Ipakigbahin kini uban kanila sa dili pa ikaw mopadayon sa sunod nga leksyon.

---

6. Ipangutana ang mosunod nga mga pangutana mahitungod sa imong sakit o sa usa nga inyong giministryohan:

-Kini ba makamatay, makapangawat o makalaglag? Kon mao, ang iyang tinubdan mao si Satanas. (Juan 10:10)

-Kini ba makapahimo kanimo sa pagpuyo sa kinabuhi nga mas madagayaon? Kon mao, ang iyang tinubdan mao si Jesus. (Juan 10:10)

-Kini ba usa ka maayo ug hingpit nga gasa? Kon dili, kini dili gikan sa Dios. (Santiago 1:17)

7. Ikaw ba nagtoo nga ikaw gitubos gikan sa tunglo sa kamatayon ug sakit? Kung dili, ribyuha kini nga kapitulo pag-usab.

KAPITULO 5

ANG MGA RASON SA SAKIT

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga leksyon kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa saad sa kaayohan gikan sa panumduman.
- Pag-ila sa lima ka mga rason sa sakit.
- Pagpasabot kon sa unsang paagi nga ang sakit resulta gikan sa paglapas sa espirituha non nga mga balaod.
- Pagpasabot kon sa unsang paagi nga ang sakit resulta sa Satanasong kalihokan.
- Pagpasabot kon sa unsang paagi nga ang sakit resulta sa paglapas sa natural nga mga balaod sa Dios.
- Pagpasabot kon sa unsang paagi nga ang dili hustong pag-ila sa Lawas ni Kristo moresulta sa sakit.
- Paghisgot sa Bibliyanhong direktiba nga nagatawag sa kalaglagan sa unod aron sa pagluwas sa espiritu.

SAAD SA KAAYOHAN NGA ANGKONON:

Sa wala pa ako pagsakita, nahisalaag ako; apan karon nagabantay ako sa imong pulong.

Maayo alang kanako nga gisakit ako; aron ako makakat-on diha sa imong kaba laoran.

Dili ko gayud hikalimtan ang imong mga lagda; kay tungod kanila gibanhaw mo ako. (Salmo 119: 67, 71, 93)

PASIUNA

Adunay usa ka tinubdan sa sakit ug kana mao si Satanas, apan ang mga rason nga ang sakit moabot kaninyo nagkalain-lain. Ania ang pipila ka mga rason sa sakit:

PAGLAPAS SA ESPIRITUHANONG BALAO

Sa diha nga ang tawo nakasala, ang kamatayon nagsugod sa pagpamuhat sa iyang pagdunot sa lawas:

Busa, ingon nga pinaagi sa usa ka tawo (Adan) ang sala misulod sa kalibutan, ug ang kamatayon pinaagi sa sala; ug tungod niana ang kamatayon mikaylap sa tanang mga tawo, kay niana ang tanan nakasala. (Roma 5:12)

Kay ang suhol sa sala mao ang kamatayon ... (Roma 6:23)

Ang sakit maoy resulta sa sala, apan ang sakit sa tawo dili kinahanglan nga tungod sa ilang

kaugalingong indibiduwal nga sala. Si Jesus naghimo niining tin-aw diha sa panig-ingnan sa tawo nga buta sukad pa sa pagkahimugso (Juan 9: 1-3). Kon ang Dios nagsilot sa sala pinaagi sa sakit, ang matag makasasala ug nagpakasala nga Kristohanon sa kalibutan masakiton. Tinuod kini nga ang sala ug sakit adunay koneksyon, apan kamo mag-amping sa paagi sa paggamit mit ninyo niini sa matag indibiduwal. Kini mahimong gamiton ingon nga sayon nga paagi sa pagpasagad sa masakiton ug mangatarungan sa inyong kaugalingong pagkawalay-gahum.

Usa sa labing ngil-ad nga paggamit sa Kasulatan mao nga ang sakit resulta sa tagsatagsa ka sala o kakulang sa pagtoo. Tinuod kini nga kon kamo milapas sa balaod sa Dios, kamo mag-antus. Kini nga pag-antus alang sa inyong kaugalingong makasasala nga mga buhat. Alang sa makasasala, kini maoy paghukom. Alang sa magtotoo, kini maoy pagpanton. Apan bisan pa kon kamo magtipig sa balaod sa Dios, kamo mahimo gihapon nga mag-antus tungod kay ka mo nagpuyo sa makasasala nga kalibutan. Ang matarung, ingon man usab ang mga dili matarung, mag-antus tungod sa presensya sa sala sa kalibutan.

Usa ka panig-ingnan sa pag-antus alang sa personal nga sala mao ang usa ka tawo nga naka kuha sa sakit nga gitawag ug AIDS pinaagi sa ilang kaugalingong makasasala nga pagkaimoral. Usa ka panig-ingnan sa pag-antus tungod sa presensya sa sala sa kalibutan mao ang usa ka tawo nga nakakuha ug AIDS pinaagi sa pag-abunog dugo.

Pipila nga mga pakisayran sa Biblia nagpamatuod nga ang sakit mahimong may kalabutan sa tagsatagsa ka sala. Ang Taga-Roma 6:19 nagpamatuod nga ang mga balatian moabot pinaagi sa kahugawan (sa sala). Sa diha nga kamo makalapas sa espirituhanon nga mga balaod, kamo naglakaw ilalum sa tunglo nga gihulagway diha sa Deuteronomio 28. (Tan-awa usab sa Marcos 2: 1-12; Juan 5: 1-11, 14; Santiago 5: 14-16; ug Salmo 38: 3.7). Ang sakit mahimo usab nga may kalabutan sa katilingbanon nga sala (tan-awa sa Mga Buhat 5: 1- 11 ug 1 Corinto 11: 27-32).

Ang kaayohan mawala pinaagi sa pagbalik ngadto sa sala:

Sa tapos niani, hingkit-an siya ni Jesus sa sulod sa templo, ug miingon kaniya: Ania karon, ikaw maayo na: ayaw na pagpakasala, aron dili mahitabo ang labi pang mangil-ad nga mga butang kanimo. (Juan 5:14)

PAGLAPAS SA NATURAL NGA BALAOD

Ang ubang mga sakit maoy resulta sa inyong paglapas sa natural nga mga balaod sa Dios. Ania ang pipila ka mga ehemplo:

- Dili husto nga pagkaon (sobra sa timbang, kulang sa timbang).
- Hilabihang kahago, nag-alindasay nga kalihokan.
- Dili husto nga pagpahulay.
- Kakulang sa pagpugong sa kaugalingon nga moresulta sa makadaut nga mga emosyon sama sa kasuko, kapait, ug uban pa.
- Kakulang sa positibong mga relasyon sa uban (kapaitan, dili makapasaylo ug etc).
- Ehersiyu (sobra kaayo o diyutay ra kaayo).
- Pag-abuso sa mga druga ug vino: Makahilo nga kemikal nga giinom sa lawas.

- Paglapas sa natural nga mga balaod sama sa balaod sa kabutaran.
(Pananglitan: Kon kamo moambak sa usa ka bilding, kamo masakitan!).
- Tinuyo nga pagbutang sa inyong kaugalingon diha sa peligro pinaagi sa makuyaw nga mga kalihokan ug pagdumili sa paggamit sa mga lalang sa kaluwasan (sama sa bakus sa sakyanan, mga antipara sa trabahoan, kalo sa dapit sa trabaho, ug uban pa).

SATANASNONG MGA PAG-ATAKI

Usahay ang sakit moabot pinaagi sa direktang pag-ataki ni Satanas. Si Job maoy usa sa labing maayo nga panig-ingnan niini (tan-awa sa Job 1 ug 2). Si Job nakasinati sa pisikal, pangisip, ug emosyonal nga balatian tungod sa Satanasnong pag-ataki. Siya wala mag-antus tungod sa iyang kaugalingong personal nga sala. Ang kaugalingon nga pagpamatuod sa Dios mahitu ngod ni Job mao nga siya usa ka matarung nga tawo.

Ang sala mao ang ataki ni Satanas sa espirituhanon nga tawo. Ang sakit maoy iyang ataki sa kinaiyanhon nga tawo. Sa Bag-ong Tugon, ingon man usab sa modernong mga panahon, ang mga matarung mag-antus kadaghanan sa mga Satanasnong pag-ataki tungod kay kita gihan dos sa gubat batok kang Satanas, ug sa bisan unsa nga gubat adunay mga samaran.

Si Satanas miataki sa inyong lawas sama sa iyang gibuhad sa inyong kalag ug espiritu. Ang inyong hunahuna, lawas, ug ang karaan nga tawo sa "unod" (ang mga kailibgon sa mga mata, ug sa unod, ang garbo sa kinabuhi, ang kalibutan, ug ang inyong mga palamati) mao ang mga agianan sa mga pag-ataki. Bisan tuod si Satanas moataki kaninyo sa pisikal ingon sa iyang gibuhad sa espirituwal, siya walay labaw nga katungod sa pagpuyo diha sa inyong pisikal nga lawas kay sa inyong kalag ug sa espiritu. Ang kalihokan sa mga pwersa ni Satanas sa lawas sa mga magtotoo mahimong itandi sa gerilyang pakiggubat. Sila sa tinuod lang walay subay sa balaod nga katungod diha sa teritoryo, apan sila nagtinguha sa paglihok didto sa gihapon. Niini nga kalibutan adunay kanunay nga sakit ingon nga adunay kanunay nga sala, apan sa espirituhanon nga pagpakiggubat kamo mosukol sa sakit sama sa pagpakig-away sa sala.

DILI HUSTONG PAG-ILA SA LAWAS NI KRISTO

Si Pablo miingon nga daghang ang mga maluya ug mga masakiton tungod kay sila walay hustong pag-ila sa Lawas ni Kristo ug nakig-ambit sa kalawat nga dili takus. Ang kalawat maoy pakig-ambit sa tinapay ug vino nga nagsimbolo sa lawas ug dugo sa Ginoo nga si Jesu-Kristo. Si Pablo nagpasidaan:

Busa, bisan kinsa nga mokaon sa tinapay ug moinom sa kopa sa Ginoo, sa paagi nga dili takus, magalapas batok sa lawas ug dugo sa Ginoo.

Apan ang tagsatagsa magsusi sa iyang kaugalingon ug sa ingon niana mokaon siya sa tinapay, ug moinom sa kopa.

Kay ang mokaon ug moinom nga dili-takus, nagakaon ug nagainom sa hukom sa iyang kaugalingon, kon wala niya paggahina ang Lawas sa Ginoo.

Tungod niini nga hinungdan, daghan ang mga mahuyang ug mga masakiton sa taliwala ninyo, ug daghan ang nangatulog. (I Mga Taga Corinto 11: 27-30)

Kamo mapakyas sa pag-ila sa Lawas ni Kristo sa tulo ka mga paagi:

ANG KAHULOGAN SA DUGO UG UNOD:

Kamo mapakyas sa pag-ila sa Lawas ni Kristo sa diha nga kamo dili makasabot sa kahulogan sa bunga sa parras, ug sa tinapay. Ang natural nga mga elemento maoy espirituhanong mga simbolo sa dugo ug unod ni Jesus. Bisan tuod daghang mga tawo ang nakasabot sa dugo ni Kristo alang sa kapasayloan sa sala, kasagaaran sila wala makasabot sa tinuod nga kahulogan sa Lawas ni Kristo. Ang Lawas ni Kristo nadaut alang sa inyong kaayohan (tan-awa sa Juan 6: 48-58 ug Lucas 6: 48-51).

PANAGBAHIN DIHA SA LAWAS:

Usahay kita mapakyas sa pag-ila sa Lawas ni Kristo pinaagi sa dili pag-ila sa tinuod nga bugkos nga aduna kita uban sa atong mga igsoong lalaki ug mga igsoong babaye diha sa Ginoo. Sa diha nga ang panagbahin mahitabo sa Simbahan, dili husto ang atong paagi sa pag-ila sa Lawas ni Kristo. Kita mikaon ug miinom nga dili takus kon kita dili makasabot sa atong espirituhanong panaghiusa uban sa mga igsoong lalaki ug mga igsoong babaye diha sa Ginoo. Si Pablo nagpatin-aw sa I Corinto 3: 1-13 nga ang lawasnon nga mga Kristohanon nga nalambi git sa panagbahin dili makaambit sa Pulong tungod sa pagkalawasnon

PAGKAON NGA DILI TAKUS:

Kita mikaon nga dili takus sa diha nga kita mangalawat uban sa wala masusi nga kinabuhi. Ang kaluya ug mga sakit moresulta gikan sa pagbuhat niini. Kini maoy hinungdan nga nag-ingon si Pablo sa pagsusi sa inyong kaugalingon sa espirituhanong paagi ug maghinulsol sa dili pa mangalawat.

ANG PAGLAGLAG SA UNOD ARON ANG ESPIRITU MALUWAS

Ang Dios nagtugot sa pipila nga itugyan ngadto kang Satanas aron malaglag ang unod sa pagdisiplina nga mga rason. Ang Dios wala nagbutang ug sakit sa tawo, apan siya mitugot niini. Inyong mabasa ang mahitungod niini nga proseso sa I Taga-Corinto 5: 1-7. Niini nga tudling ang Biblia nagpadayag kon:

Sa unsa nga paagi kini pagabuhaton: Kini pagabuhaton sa...

- Panaghiusa
- Espiritu ug sa gahum sa Ginoo
- Ngalan sa Ginoo

Nganong kini pagabuhaton: Kini pagabuhaton tungod sa...

- Pakighilawas
- Kinaiya nga mas grabi pa kay sa anaa sa kalibutan (Mga Gentil).
- Garbo
- Kulang sa paghinulsol.
- Kadautan sa taliwala sa mga katawhan sa Dios.

Mga katuyoan niini: Tagsatagsa: Kalaglagaan sa unod aron ang espiritu maluwas. Kadaghanan: Kuhaa ang dautan sa dili pa maapektohan ang uban.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang saad sa kaayohan gikan sa panumduman.

---

2. Unsa ang lima ka mga rason sa sakit nga gihisgutan niini nga leksyon?

---

3. Sa unsa nga paagi nga ang sakit resulta sa paglapas sa espirituhanong mga balaod?

---

4. Sa unsa nga paagi nga ang sakit resulta sa Satanasnong kalihokan?

---

5. Sa unsa nga paagi nga ang sakit resulta sa paglapas sa natural nga mga balaod sa Dios?

---

6. Sa unsa nga paagi nga ang dili hustong pag-ila sa Lawas ni Kristo moresulta sa sakit?

---

7. Ipasabot ang Bibliyanhong direktiba sa pagtugyan sa kalaglagan sa unod aron ang espiritu maluwas.

Sa unsang paagi kini pagabuhaton? _____

Nganong kini pagabuhaton? _____

Unsa ang mga katuyoan niini? _____

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

BUHATA KINI

1. Paghunahuna ug rason alang sa imong sakit o sa usa ka tawo kang kinsa imong giministryohan. Kini mahimo nga tungod sa ...

- Paglapas sa espirituhanong mga balaod?
- Paglapas sa natural nga mga balaod sa Dios?
- Satanasong mga pag-ataki?
- Dili hustong pag-ila sa Lawas ni Kristo?
- Paglaglag sa unod aron ang espiritu maluwas?

2. Sa imong hunahuna ikaw ba (o kanhi) nagmasakiton ingon nga resulta sa pagpanton? Unsay angay nimong buhaton (o pagabuhaton) basi sa Santiago 5: 14-16?

---

3. Kon ang imong sakit o sa tawo nga imong giministryohan maoy resulta sa paglapas sa natural nga balaod sa Dios, unsay mahimong buhaton aron sa pagtul-id niini?

---

4. Kon ang imong sakit o sa tawo nga imong giministryohan maoy resulta sa paglapas sa espirituhanon nga balaod, mokumpisal ug mohinulsol sa imong mga sala ug ang-angkona ang 1 Juan 1: 8-9, o giyahi sila sa pagbuhat sa ingon.

---

5. Sa imong hunahuna ikaw o ang tawo nga imong giministryohan nasayop ba sa pag-ila sa Lawas ni Kristo? Kon mao, maghinulsol ug mangayo sa Dios sa kapasayloan, unya mag-ampo alang sa kaayohan sa pisikal nga kahimtang.

---

6. Kon ikaw nagtoo nga ang imong sakit o sa tawo nga imong giministryohan adunay demonyohanong hinungdan, igapus ang espiritu sa sakit diha sa pag-ampo ug hubari ang gahum sa kaayohan sa Balaang Espiritu.

---

7. Tun-i ang Saad sa Kaayohan niini nga leksyon:

Sa wala pa ako pagsakita, nahisalaag ako; apan karon nagabantay ako sa imong pulong.

Maayo alang kanako nga gisakit ako; aron ako makakat-on diha sa imong kaba laoran.

Dili ko gayud hikalimtan ang imong mga lagda; kay tungod kanila gibanhaw mo ako. (Salmo 119: 67, 71, 93)

Kini nga tudling nagpadayag nga si David nakasinati ug kagul-anan tungod sa paglapas sa espirituhanong mga balaod. Unsa ang iyang nakat-on gikan sa kasinatian? Unsay nagdala sa "maghahatag sa kinabuhi" (kaayohan) sa iyang kahimtang? Sa unsa nga paagi nga kamo makagamit kon unsa ang nakat-onan ni David ngadto sa imong kaugalingon nga kinabuhi?

KAPITULO 6

MGA MATANG SA SAKIT

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga leksyon kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa saad sa kaayohan gikan sa panumduman.
- Paglista sa lima ka nag-unang mga matang sa sakit.
- Pagpatin-aw sa espirituhanon nga sakit.
- Pagpatin-aw sa pisikal nga sakit.
- Pagpatin-aw sa pangisip nga sakit.
- Pagpatin-aw sa emosyonal nga sakit.
- Pagpatin-aw sa demonyohanong hinungdan sa mga kondisyon.

SAAD SA KAAYOHAN NGA ANGKONON:

Malooy ikaw kanako, Oh Jehova; kay ako mahuyang; Oh Jehova, ayohon mo ako, kay ang akong mga bukog ginasakit.

Ang akong kalag usab nagubot sa hilabihan gayud, apan ikaw, Oh Jehova, hangtud ba kanus-a?

Si Jehova nagpatalinghug sa akong pagpangaliyupo; si Jehova magadawat sa akong pag-ampo. (Salmo 6: 2-3, 9)

PASIUNA

Sa diha nga kita mosulti sa "sakit o sa balatian" kita nagpasabot sa bisan unsa nga espirituhanon, pangisip, emosyonal, o pisikal nga kahimtang nga dili husto ang han-ay ingon sa gibuhad sa Dios. Adunay lima ka mga matang sa sakit. Kini mao ang:

ESPIRITUHANONG SAKIT:

Ang espirituhanong sakit mao ang sala. Kon kini dili maatubang, ang sala may katapusan sa espirituwal nga pagkasulti. Ang siyensiya sa medisina o natural nga pagpang-ayo walay mahi mo alang niini nga kahimtang. Ang matag usa apektado sa espirituhanon nga sakit tungod kay ang tanan nakasala. Ang kaayohan sa espirituhanong sakit moabot pinaagi sa paghinul sol, pagdawat sa kapasayloan sa sala, ug sa pagdawat ni Jesu-Kristo ingon nga personal nga Manluluwas.

PISIKAL NGA SAKIT:

Ang pisikal nga sakit mahimong resulta gikan sa bahin sa lawas nga mga sakit nga mao ang mga problema nga mamatikdan ug madiparahan sa mga mananambal. Sa bahin sa lawas nga sakit ang aktuwal nga estruktura o kaunuran sa lawas nadaut sa pipila ka paagi.

Ang pisikal nga sakit mahimo usab nga resulta sa sayop nga pagpanglihok nga resulta gikan sa dili hustong paglihok sa bahin sa lawas. Ang dili hustong paglihok naglakip sa nagakalain laing mga kondisyon nga ang problema usa ka bahin lamang nga nakadisturbo sa tibook organismo. Ang labing komon mao ang sakit sa kasingkasing, taas nga presyon sa dugo, diabetes, peptic ulcers, ug alerdyi. Tungod sa hiniusang kinaiyahan sa tawo, ang sakit sa usa ka bahin makaapekto sa tibook nga lawas. Kini nagpasabot nga ang panglihok nga mga sakit nga mag padayon nga dili makontrolar mahimong moresulta sa organikong sakit.

EMOSYONAL NGA SAKIT:

Ang emosyonal nga sakit resulta gikan sa makadaut nga mga emosyon sama sa kasuko, pag dumot, kapaitan, ug uban pa. Ang kaayohan moabot pinaagi sa pangtaas ug pang-ubos nga kapasayloan ug kaayohan. Ang pangtaas nga kapasayloan moresulta sa pagpasaylo sa diha nga kamo mohangyo sa Dios sa pagpasaylo kaninyo sa makasasala nga mga emosyon. Sa diha nga kamo maghinulsol, ang Dios nag-ayo sa sulodnon nga mga kahimtang. Ang pang-ubos nga kapasayloan ug kaayohan moresulta sa diha nga mopasaylo kamo sa mga tawo nga nakapasilo kaninyo. Ang uban nagtawag niini nga "sulodnong kaayohan," bisan tuod ang termino usahay giabusohan ug gipalapan nga naglakip sa mga kasinatian nga ang Biblia wala nagtudlo.

PANGISIP NGA SAKIT:

Ang sakit sa pangisip maoy kakabus sa maayong pangisip nga nagaresulta sa dementia, kaku lang sa maayong pangutok, mga sakit, mga aksidente, mga nerbyos, sa pagkatawo nga depek to, ug sikolohikal nga mga kahimtang nga dili direktang hinungdan ang demonyohanong presensya.

DEMONYOHANONG MGA KONDISYON

Ang demonyohanong hinungdan nga mga kondisyon naglakip sa pagpanag-iya, pagpanglu pig, sobrang pagkagusto, ug demonyohanong hinungdan sa pangisip ug pisikal nga mga kondisyon. Ang demonyohanon nga mga kondisyon nagkinahanglan sa usa ka espesyal nga matang sa pagpang-ayo nga gitawag ug kalingkawasan. Ang pagpalingkawas ug pagpang-ayo may kalabutan, apan ang Kasulatan nagpakita sa kalainan sa taliwala kanila:

Unya gitigom niya ang iyang napulog-duha ka mga tinun-an, ug mihatag kanila sa gahum ug pagbulot-an ibabaw sa tanang mga yawa, ug sa pag-ayo sa mga sakit.

Ug iyang gisugo sila sa pagwali sa gingharian sa Dios, ug sa pag-ayo sa mga masakiton. (Lucas 9: 1-2)

Kamo makakat-on ug dugang mahitungod sa demonyohanong hinungdan nga mga kahimtang sa Ikaunom nga Bahin niini nga kurso.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang saad sa kaayohan gikan sa panumduman.

---

2. Unsa ang lima ka nag-unang mga matang sa sakit?

---

3. Unsa ang espirituhanon nga sakit?

---

4. Unsa ang pisikal nga sakit?

---

5. Unsay hinungdan sa emosyonal nga sakit?

---

6. Unsa ang pangisip nga sakit?

---

7. Unsay demonyohanong hinungdan nga mga kondisyon?

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

BUHATA KINI

1. Sa mainampuon i-analisar ang imong kaugalingon nga sakit o sa usa ka tawo kang kinsa imong giministryohan. Unsa nga matang sa sakit ang imong giatubang? Kini ba...

___ Espirituhanon?

___ Pisikal?

___ Pangisip?

___ Emosyonal?

___ Demonyohanong hinungdan?

2. Isulat ang rason nga kamo nagtoo nga kini....

Espirituhanon nga sakit:

Pisikal nga sakit:

Pangisip nga sakit:

Emosyonal nga sakit:

Demonyohanong hinungdan nga mga kondisyon:

---

3. Tungod sa hiniusang kinaiyahan sa tawo, ang sakit sa usa ka bahin makaapekto sa tibook nga lawas. Makahimo ka ba sa pagtan-aw kon sa unsang paagi nga kini tinuod diha sa imong kaugalingong sakit o sa usa nga imong giministryohan?

Sa unsang paagi nga ang usa ka pisikal nga kondisyon naka-apekto sa espiritu, emosyon, ug hunahuna?

Sa unsang paagi nga ang usa ka espirituhanon nga kondisyon naka-apekto sa lawas, mga emosyon, ug hunahuna?

Sa unsang paagi nga ang usa ka emosyonal nga kondisyon naka-apekto sa lawas, hunahuna, ug espiritu?

Kon sa unsang paagi nga ang usa ka pangisip nga kondisyon naka-apekto sa lawas, espiritu, ug emosyon?

---

4. Tun-i ang kaayohan nga mga bersikulo niini nga leksyon nga makita diha sa Mga Salmo 6:

Malooy ikaw kanako, Oh Jehova; kay ako mahuyang; Oh Jehova, ayohon mo ako, kay ang akong mga bukog ginasakit.

Ang akong kalag usab nagubot sa hilabihan gayud, apan ikaw, Oh Jehova, hangtud ba kanus-a?

Si Jehova nagpatalinghug sa akong pagpangaliyupo; si Jehova magadawat sa akong pag-ampo. (Salmo 6: 2-3, 9)

Bersikulo 2 nagpakita sa pisikal nga kondisyon: "Ang akong mga bukog gisakit."

Bersikulo 3 nagpakita sa espirituhanong kondisyon: "Ang akong kalag usab nagubot sa hilabihan gayud."

Bersikulo 3 nagpakita nga ang Salmista naghulat alang sa iyang kaayohan: "Oh Jehova, hangtud ba kanus-a? (Ikaw ba nangutana niini nga pangutanaha nga may kalabutan sa kaayohan?)

Bersikulo 9 nagpasundayag sa iyang pagtoo diha sa Dios: "Si Jehova nagpatalinghug sa akong pagpangaliyupo" ("Nakadungog" milabay na). "Si Jehova makadawat sa akong pag-ampo" ("makadawat" umaabot pa). Ang iyang pag-ampo alang sa kaayohan nadungog na, bisan kon ang iyang pagpadayag sa umaabot pa.

KAPITULO 7

ANG SANGPUTANAN SA SAKIT

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga leksyon kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa saad sa kaayohan gikan sa panumduman.
- Pag-ila sa duha ka sangputanan sa sakit.
- Pag-ila sa duha ka matang sa kamatayon.

SAAD SA KAAYOHAN NGA ANGKONON:

Kay ako mahibalo sa mga hunahuna nga gihunahuna ko alang kaninyo, naga ingon si Jehova, mga hunahuna sa pakigdait, ug dili sa kadautan sa paghatag kaninyo ug paglaum sa inyong kaugmaon. (Jeremias 29:11)

PASIUNA

Adunay duha lamang ka posible nga sangputanan sa sakit. Kini mahimong alang sa himaya sa Dios o usa ka sakit ngadto sa kamatayon. Sa bisan hain nga kahimtang, ang Dios nagsaad:

Kay ako mahibalo sa mga hunahuna nga gihunahuna ko alang kaninyo, naga ingon si Jehova, mga hunahuna sa pakigdait, ug dili sa kadautan sa paghatag kaninyo ug paglaum sa inyong kaugmaon. (Jeremias 29:11)

SAKIT NGA ALANG SA HIMAYA SA DIOS

Ang sakit nga alang sa himaya sa Dios mao nga sa dihang ang usa ka tawo nagahimaya sa Dios pinaagi sa ilang mga pagpamatuod, kinabuhi, ug ministeryo. Kamo makabasa sa sugi lanon sa usa ka tawo nga buta sukad pa sa pagkahimugso sa Juan kapitulo 9. Si Jesus miingon niining buta nga tawo:

... Bisan kini siya wala makasala, o ang iyang mga ginikanan, kondili aron ang mga buhat sa Dios igapahayag diha kaniya. (Juan 9: 3)

Sa diha nga ang buta nga tawo naayo, ang Dios nakadawat sa himaya pinaagi sa iyang pagpamatuod. Ang Dios kinahanglan kanunay makadawat sa himaya alang sa tanang lehitimong kaayohan. (Pinaagi sa "lehitimo" kita nagpasabot sa kaayohan nga dili Yawan-on ang gisangpit).

NATURAL NGA KAAYOHAN:

Ang Dios kasagaran gihatagan ug pasidungog alang sa langitnon nga kaayohan, siyempre, apan ang himaya kinahanglan usab nga ihatag kaniya alang sa gitawag nga natural nga kaayohan sa lawas pinaagi sa iyang kaugalingon nga mga proseso. Ang Dios ang nagbuhat sa lawas

ug nagpasundayag sa iyang kinaiyahan ug gahum sa paglalang pinaagi sa natural nga proseso sa lawas.

MEDIKAL NGA KAAYOHAN:

Ang pagdayeg kinahanglan usab nga maiya sa Dios alang sa kaayohan nga gitabangan sa medisina. Ang Biblia nag-ingon nga ang tanang maayong gasa gikan sa Dios (Santiago 1:17) ug kini naglakip sa mga tambal, bitamina, ug uban pang mga butang nga makabenepisyo sa pisi kal. Daghang mga tambal nga gikan sa natural nga mga butang sa mga tanom ug mga elemen to nga gilalang sa Dios sa unang dapit.

DIHA-DIHA DAYON UG NALANGAN:

Usahay ang usa ka tawo maayo diha-diha dayon, apan sa ubang mga panahon ang kaayohan malangan ug siya maayo sa ulahi o sa hinay-hinay. Tagda kini nga mga panig-ingnan:

-Si Zacarias wala naayo hangtud sa pagkatawo ni Juan: Lucas 1:20

-Si Hannah wala nagmabdos hangtud sa hingpit nga panahon sa Dios: I Samuel 1:5:19

-Bisan pa sa pagtoo ni Abraham, si Abraham ug si Sara wala manganak hangtud sa hingpit nga panahon sa Dios: Hebreohanon 11:11

Bisan diha-diha dayon o inanay, ang Dios kinahanglan makadawat sa himaya alang sa kaayohan.

SAKIT NGA IKAMATAY

Sa Juan 11: 4 si Jesus miingon nga ang sakit ni Lazaro dili ikamatay. Kini nagpasabot nga adunay sakit nga mosangpot sa kamatayon. Ang tumong sa kaayohan dili sa pagka-imortal. Ang langitnon nga kaayohan dili makakab-ot niini bisan unsa nga labaw pa kay sa tambal. Bisan pa kadtong mga gibanhaw gikan sa mga patay ni Jesus sa kadugayan namatay, lakip na si Lazaro.

Adunay duha ka matang sa kamatayon nga gihisgotan sa Biblia. Ang una mao ang ahat nga kamatayon nga mahitabo sa diha nga ang usa ka tawo itugyan ngadto sa kalaglagan sa unod ug mamatay nga wala sa panahon aron nga ang espiritu maluwas (I Mga Taga Corinto 5: 4-5). Kamo nagtuon mahitungod niini sa Kapitulo Singko.

Ang ikaduha nga matang sa kamatayon nga gihisgotan sa Biblia mao ang gikatudlo nga kamatayon. Ang tagsatagsa ka tawo adunay usa ka tinudlong panahon nga mamatay (Hebreohanon 9: 27; Ecclesiastes 3: 2). Bisan si Eliseo, ang bantugan nga propeta sa Dios nga naghimo ug daghang mga milagro sa pagpang-ayo, nasakit sa "sakit nga tungod niana siya mamatay" (II Mga Hari 13:14). Sa inyong gikatudlo nga panahon aron mamatay kini posible nga mohu nong na lang sa pagginhawa kay sa masakit ug mamatay;

... Nagakuha ka sa ilang gininhawa, nangamatay sila, ug namalik sa ilang mga abug. (Salmo 104: 29)

Ingon nga usa ka tigulang tawo, si Moises wala maapektohi sa edad. Si Josue "tigulang na ug hataas sa edad." Ang Dios nagtipig sa usa sa labaw sa kinaiyahan, samtang ang uban naka sinati sa mga resulta sa natural nga pagkatigulang. Ang ilang espirituwalidad walay kalabutan niini. Ang duha parehong dagko nga espirituhanong mga pangulo. Ang Dios mopaluyo kanin yo bisan kon ang inyong lawas nakasinati sa natural nga proseso sa pagkatigulang ug mama tay pinaagi sa sakit o kamo milagrosong gitipigan.

Kita sa kanunay naghimo ug sayop nga pagkinabuhi nga gigapus pinaagi sa mga utlanan sa panahon imbis nga sa eternidad. Ingon nga magtotoo, kamo nagpuyo sa kinabuhi nga walay katapusan bisan hain kamo nagpuyo niini dinhi o sa ubang mga dapit human sa kamatayon. Sa diha nga mamatay ang magtotoo, kini mao ang katapusang kaayohan sulod sa mga utlanan sa eternidad.

Hinumdumi: Kamo makasinati ug kaayohan. Alang sa uban, kini masinati sa dapit human sa kamatayon. Ang Dios magabanhaw kaninyo ug kamo magahimaya kaniya pinaagi sa inyong pagpamatuod, kinabuhi, ug ministeryo.

Ang uban makadawat sa katapusang kaayohan human sila moagi sa kamatayon ug sa madau gon mosulod sa presensya sa Ginoo uban sa lawas, kalag, ug espiritu nga hingpit nga naayo.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang saad sa kaayohan gikan sa panumduman.

---

2. Unsa ang duha ka sangputanan sa sakit?

---

3. Unsa ang duha ka matang sa kamatayon nga giila diha sa Kasulatan?

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

BUHATA KINI

1. Kon ang imong sakit o sa usa nga imong giministryohan giisip nga may taning, ang Dios lamang ang makapagpadayag kon kini nga "sakit ikamatay" o alang sa "himaya sa Dios." Gawas kon ang Dios nagpadayag nga ang sakit dili ikamatay, unya padayon sa pag-ampo alang sa kaayohan sumala sa kabubut-on sa Dios.
2. Ang medikal ug natural nga mga kaayohan gikan sa Dios, sama sa langitnong kaayohan. Ang problema motungha sa diha nga ang mga tawo mohatag ug pasidungog sa mga tambal ug mga doktor imbis nga makaamgo nga ang Dios mao ang tinubdan sa tanan nga kaayohan. Si Jesus miingon sa Israel:

... Sila wala nahibalo nga giayo ko sila. (Oseas 11: 3)

Si Haring Asa namatay tungod kay nagtinguha siya sa medikal nga tabang lamang. Siya nagpasagad sa iyang espirituhanong kahimtang ug wala mobalik ngadto sa Ginoo diha sa panahon sa iyang panginahanglan (II Cronicas 16:12).

3. Makahinumdom ka ba ug sakit nga imong nasinati diin ang kaayohan gitabangan sa paggamit sa medisina, mga doktor, o natural nga proseso sa lawas?

_____ Imo bang gipasalamatan ang Dios niini nga kaayohan?

_____ Kon wala pa, buhata ang ingon karon.

4. Sa diha nga ikaw o ang usa ka tawo nga imong giministryohan naayo, sa unsang paagi nga imong magamit kini nga kaayohan sa paghimaya sa Dios?

---

5. Kon ang imong sakit mao ang usa nga ikamatay, ug kini mao na ang imong tinudlo nga panahon nga mamatay sa pisikal, hinumdumi nga ikaw nagpuyo na sa mga utlanan sa eternidad. Ikaw mamaayo. Ikaw mosulod sa atubangan sa Hari uban sa hingpit nga panglawas!

IKATULONG BAHIN

ANG PAGSUKOL

Sa miagi nga mga seksyon inyong nakat-onan ang mahitungod sa pag-ataki sa kaaway sa pisikal nga lawas sama sa inyong natun-an nga tinubdan, mga rason, mga matang, ug sangputanan sa sakit.

Niini nga seksyon inyong makat-onan kon unsaon sa paglusad ug pagsukol batok kang Satanas ug sa pagpakiggubat alang sa pisikal nga lawas. Ang pagsukol maoy tubag nga gidisenyo sa pagsupak ug pagpildi sa ataki sa mga kaaway.

Aron makatubag sa mga pag-ataki ni Satanas sa pisikal nga lawas kamo kinahanglan nga makasabot sa:

- **BIBLIYANHONG BASIHAN SA PAGPANG-AYO.**
- **MGA KATUYOAN SA PAGPANG-AYO.**
- **ANG MGA GASA SA PAGPANG-AYO.**

Kini mao ang mga hilisgutan niini nga seksyon.

KAPITULO 8

ANG BIBLIYANHONG BASIHAN SA PAGPANG-AYO

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga leksyon kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa saad sa kaayohan gikan sa panumduman.
- Pagpasabot sa Bag-ong Tugon nga sambingay sa magpupugas ingon nga kini may kalabutan sa pagpang-ayo.
- Pagtingob sa Daang Tugon nga pagtulon-an mahitungod sa pagpang-ayo.
- Paggamit sa mga panig-ingnan ni Jesus ug sa unang Simbahan, itingob ang Bag-ong Tugon nga panudlo bahin sa pagpang-ayo.
- Pag-ila sa kaayohan ingon nga benepisyo sa pagpasig-uli ni Jesu-Kristo.
- Pagtingob sa Dakong Sugo nga may kalabutan sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas.
- Paglista sa Bibliyanhong pakisayran nga nagsusi nga ang tanan nga mga magtotoo kinahanglan malambigit sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas nga ministeryo.
- Pag-ila sa tulo ka mga yawi sa Gingharian nga may kalabutan sa pagpang-ayo.

SAAD SA KAAYOHAN NGA ANGKONON:

Apan siya ginasamaran tungod sa atong kalapasan, siya napangos tungod sa atong mga kasal-anan; ang silot sa atong pakigdait diha sa ibabaw kaniya; ug tungod sa iyang mga labod kita nangaayo. (Isaias 53: 5)

PASIUNA

Uban niini nga leksyon kamo magsugod sa usa ka panaw sa pagtoo ngadto sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas. Ang Biblia maoy inyong pasaporte alang niini nga panaw. Sa natural nga kalibutan, ang usa ka pasaporte nagmatuod sa inyong pagkalungsoranon ug naggarantiya sa mga pribilehiyo nga gihatag sa inyong nasud.

Ingon sa usa ka espirituhanon nga pasaporte, ang Pulong sa Dios nagmatuod sa inyong pagka lungsoranon sa Gingharian sa Dios. Kini naggarantiya ingon nga natawo pag-usab nga magtotoo kamo takus alang sa mga pribilehiyo nga gihatag pinaagi sa pagkalungsoranon niini, lakip na sa mga pribilehiyo sa langitnon nga pagpang-ayo ug pagpalingkawas.

ANG PULONG SA DIOS UG ANG KAAYOHAN

Basaha ang sambingay sa magpupugas sa Mateo 13: 3-8, 18-23; Marcos 4: 3-8, 14-20; ug Lucas 8: 5-8, 10-15. Niini nga sambingay, si Jesus nagpatin-aw nga ang "binhi" mao ang Pulong sa Dios. Sa natural nga kalibutan ang usa ka binhi adunay kapasidad sa kinasuloran niini sa pagdala ug kinabuhi, apan kini walay gahum hangtud nga kini maitanom ug maamuma.

Ang sama tinuod sa espirituhanon nga kalibutan. Ang binhi sa Pulong sa Dios adunay kapa

alidad sa pagdala ug espirituhanon nga kinabuhi. Ang binhi sa Pulong sa Dios sa pagpang-ayo may kapasidad sa pagdala ug kalingkawasan. Apan hangtud nga ang Pulong sa pagpang-ayo maitanom diha sa inyong kinabuhi, kamo naningkamot sa pag-ani sa walay pagpugas. Kamo dili makahimo sa pag-ani sa diha nga kamo wala nagpugas. Kini ang hinungdan nganong ki nahanglan nga magtuon sa Bibliyanhong basihan sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas. Usa ka balaod sa pag-ani mao nga aron makaani, kamo kinahanglan gayud nga magpugas.

Laing balaod sa pag-ani mao nga kamo dili makaani sa samang panahon nga kamo nagpugas, apan kamo magaan sa tukma (husto) nga panahon. Samtang kamo magsugod sa pagpugas sa Pulong sa Dios diha sa inyong kinabuhi, kamo dili diha-diha dayon makasinati sa kaayohan o makakita ug mga resulta sa mga tawo nga inyong giministryohan. Apan kon kamo magpada yon sa pagpugas sa mga Pulong sa kaayohan, kamo sa ngadto-ngadto -makaani- kini mao ang balaod sa pagpangani sa Dios.

Ang sambingay sa magpupugas usab naglangkob sa pipila ka mga pasidaan nga inyong mahi baloan samtang kamo magsugod sa inyong pagtuon kon unsay gitudlo sa Biblia bahin sa kaayohan. Sa diha nga ang binhi sa Pulong sa Dios gipugas aduna kanunay mga pagsupak gikan ni Satanas.

Ang ubang mga binhi nahulog sa "daplin sa dalan" sa inyong kinabuhi ug ang dautan nagkawat niini gikan kaninyo. Kamo nakadungog sa Pulong sa Dios sa kaayohan ug kalingkawasan, apan kamo mitugot niini nga masakmit, tingali pinaagi sa tradisyon o sa pagduhaduha, pagtamay, ug sa pagkawalay pagtoo.

Ang ubang mga binhi nahulog ibabaw sa "kabatoan" ug kamo wala motugot niini nga moga mot diha sa inyong kasingkasing. Ang kabatoan nga yuta nagrepresentar sa gahi nga kasing kasing nga dili bukas sa kamatuoran sa Pulong sa Dios. Ang Pulong sa una gidawat uban sa kalipay, apan sa dihang ang kasakit moabot (tingali diha sa porma sa pisikal nga pag-ataki) o ang paglutos moresulta (tingali gikan sa mga tawong wala motoo sa langitnong kaayohan) ang Pulong malaya ug kamo mahipangdol. Ang binhi sa Pulong sa Dios sa kaayohan mahimo usab nga matuok sa "tunok" sa inyong kinabuhi. Ang mga kabalaka sa kalibutan, mga bahandi, kalipayan, ug mga pangibog motuok sa iyang pagtubo.

Ang tawo gilangkuban sa tulo ka persona sa kinaiyahan nga naglangkob sa lawas, kalag, ug espiritu. Ang lawas mao ang pisikal nga bahin sa tawo. Ang kalag ug espiritu mao ang mga espirituhanon nga bahin nga makapahimo kaniya nga makalihok, makahunahuna, makabati, makare-ak sa emosyon, ug makatubag sa espirituhanong paagi ngadto sa Dios.

Kining tanan nalambigit sa pagpugas ug pag-ani sa espirituhanon nga kamatuoran. Pinaagi sa sa panglawas nga palamati sa pagpaminaw ug sa pagtan-aw kamo makadawat sa binhi sa pagsanay sa Pulong sa Dios. Samtang kamo magbasa o magpatalinghug sa Pulong kini mosulod sa inyong espiritu. Apan aron makapamunga sa inyong kinabuhi, ang binhi kinahanglan makasulod sa inyong kalag. Ang proseso susama sa biyolohikanhong pagdaghan sa natural nga kalibutan. Aron ang mga tawo makasanay kinahanglan nga adunay usa ka lalaki, usa ka babaye, ug ang biyolohikanhong binhi nga gipasa pinaagi sa kasuod.

Ang pagpadapat niini sa espirituhanon nga paagi, ang Pulong sa Dios mao ang binhi. Ang espiritu mao ang "lalaki" nga bahin sa espirituhanon nga kinaiya ug ang kalag mao ang

"babaye" nga bahin. (Kita nasayud nga ang kalag mao ang babaye nga bahin sa espirituhanon nga kinaiyahan, tungod kay si David miingon "Ang akong kalag mangandak tungod kang Jehova" diha sa Salmo 34: 2). Aron makasanay, ang binhi kinahanglan mosulod sa espiritu (lalaki) ug ipasa ngadto sa kalag (Babaye).

Ang rason nga ang Pulong sa Dios kasagaran dili moipekto ug kausaban sa atong mga kina buhi mao nga kita mitugot lamang niini nga mosulod sa atong mga espiritu. Apan kita sa tinu od wala gayud mopatuhop sa mga kinahiladman sa atong kalagnon nga kinaiya sa hunahuna, kabubut-on, ug mga emosyon.

Sa natural nga kalibutan, sa diha nga ang lalaki ug babaye naghiusa ug ang biyolohikanhong binhi natanom, ang iyang epekto madayag. Ang mga selula sa bag-ong kinabuhi mosanay ug ang bata sa ngadto-ngadto matawo. Ang sama tinuod sa espirituhanon nga kalibutan. Sa diha nga ang Pulong sa Dios bahin sa kaayohan mapasa gikan sa pisikal nga mga palamati sa mata o dalunggan ngadto sa inyong espiritu ug unya matanom ngadto sa inyong kalag, ang epekto niini makita diha sa inyong pisikal nga lawas.

ANG DAANG TUGON NGA TALAAN

Ang atong pagtuon sa Bibliyanhong basihan sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas nagsugod diha sa rekord sa Daang Tugon. (Samtang ang nagkalain-laing mga pakisayran sa leksyon gihisgutan, paggahin ug panahon sa pagbasa kanila diha sa inyong Biblia).

Sa sinugdan, ang tawo gilalang nga walay sala ug himsog sa lawas, kalag, ug espiritu. Kamo nakakat-on na sa Kapitulo Kwarto nga ang kamatayon misulod sa kalibutan ingon nga resulta sa sala sa unang lalaki ug babaye (Genesis 3). Kamo usab nakakat-on nga sa diha nga ang tunglo sa kamatayon midangat sa tawo, si Satanas misulod sa sistema sa panglawas sa tawo ug misugod sa iyang makadaut nga misyon sa sakit, balatian, pagkaulipon, ug kamatayon.

Apan niining mangitngit nga panahon sa kasaysayan, ang unang saad sa espirituhanon ug pisi kal nga kaayohan gihatag. Sa Genesis 3:15 ang Dios miingon nga ang "binhi" sa babaye ma gasamad sa ulo ni Satanas. Kini nga "Binhi" maoy usa ka matagnaong saad mahitungod kang Jesus, nga pinaagi sa iyang yutan-ong pangalagad, kamatayon, ug pagkabanhaw, mapildi si Satanas.

Ang talaan sa Genesis naundan sa duha ka mga asoy sa langitnon nga kaayohan. Sa Genesis 17: 18-19 Ang Dios misaad sa kaayohan sa pagkaapuli ni Sara. Sa Genesis 21: 1-7 kini natu man. Ang Genesis 20:17 nagtala sa pag-ayo kang Abimelech.

Sa libro sa Exodo, ang balatian ug langitnon nga pagpang-ayo mas tin-aw nga natala sa re kord sa Biblia. Human sa pagkalingkawas sa Israel gikan sa Egipto, ang katawhan nagmartsa sa pipila ka mga adlaw nga wala makakaplag ug tubig. Sa diha nga sila sa katapusan miabot sa Mara, sila dili makainom sa tubig tungod kay kini mapait.

Ang Dios mipakita kang Moises sa usa ka kahoy, nga, sa diha nga gitambog ngadto sa mga tubig, gihimo ang mga tubig nga matam-is. Sunod niini gipadayag sa Dios ang iyang kauga lingon ingon nga Mananambal sa iyang mga katawhan. Siya miingon:

... Kon ikaw masingkamuton nga magpatalinghug sa tingog ni Jehova nga imong Dios, ug magbuhat sa matarung sa iyang panan-aw, ug magpatalinghug sa iyang mga sugo, ug magbantay sa tanan nga mga tulomanon, walay bisan unsang sakita sa ibabaw kanimo, nga akong gipadala sa mga Egiptohanon: kay ako mao si Jehova nga magaayo kanimo. (Exodo 15:26)

Ang mas tukma nga hubad niini mao ang "Ako mao ang Ginoo nga imong mananambal." Kini nagpakita sa naandan, nagapadayon nga aksyon.

Tungod kay kini nga saad unang gihatag ngadto sa Israel sa piho nga sitwasyon, ang uban moingon nga kini gigamit lamang kanila ug ang mga Kristohanon dili makaangkon niini. Kita mohinundom, bisan pa niana, nga ang mga ngalan sa Dios maoy mga pinadayag sa iyang kinaiyahan ug kinaiya, ug ang Dios dili mausab. Kon siya sa kinaiyahan usa ka doktor ug mana nambal nan, siya sama gihapon sa karon. Ang ubang piho nga mga pakisayran sa pagpang-ayo sa Exodo mao ang pag-ayo sa sanlahon nga kamot ni Moises (Exodo 4: 1-7) ug ang Dios nagsaad nga kuhaon ang sakit gikan sa taliwala sa iyang mga katawhan (Exodo 23:25).

Ang libro sa Levitico mahimong tawgon nga "pag-atiman sa panglawas nga manwal" sa Biblia. Ang Dios nagpadayag ug mga lagda mahitungod sa pagtambal sa mga sakit (pananglitan, tan-awa sa Levitico 13: 1-46; 14: 1-32) ug naghatag sa mga direktiba bahin sa himsog nga kinabuhi (tan-awa sa Levitico 15: 1-33 alang sa usa ka panig-ingnan).

Ang libro sa Numeros nagrekord sa pag-ayo sa sanla ni Miriam ug Aaron (Numeros 12:1-15) ug ang pag-ayo sa mga hampak nga nakaapekto sa Israel (Numeros 16: 41-50 ug 21: 5-9).

Ang Deuteronomio 28 maoy usa ka importante kaayo nga kapitulo nga may kalabutan sa pagpang-ayo. Kini nagpatin-aw sa kalabutan sa pagkamasinugtanon sa pisikal nga panglawas. Ang ubang mga tudling diha sa Deuteronomio nagpasiugda niini nga kamatuoran naglakip sa 7:15; 29:22; 30:20.

Ang asawa ni Manoa naayo sa pagkaapuli sa Maghuhukom 13: 2-24. Adunay pipila ka mga rekord sa kaayohan diha sa libro sa I Mga Hari. Adunay mga istorya mahitungod sa usa ka tawo nga adunay mga kamot nga nakuyos sa I Mga Hari 13: 4-6 ug ang pagbanhaw sa patay nga bata sa I Hari 17: 17-24. Ang rekord nagpadayon sa II Mga Hari uban sa pag-ayo sa usa ka bata ni Eliseo diha sa II Mga Hari 4: 8-37 ug ang pag-ayo ni Naaman sa II Mga Hari 5:1-14. Pagtuon usab sa kaso ni Haring Azarias sa II Mga Hari 15: 1-12.

Gikan sa kaayohan ni Ezechias sa II Mga Hari 20: 1-11 kita makakat-on nga ang Dios makaayo sa adunay taning nga sakit ug makadugang ug mga tuig sa kinabuhi (tan-awa usab sa II Mga Cronicas 32: 24-26 ug Isaias 38: 1-12, 16). Kita usab makakat-on gikan sa II Mga Hari 13:14 ug 21 nga ang kamatayon moabot sa tanang mga tawo, bisan pa sa uban nga adunay ministeryo sa pagpang-ayo.

Ang dako nga pag-ampo sa paghinulsol nga may kalabutan sa pag-ayo natala sa II Cronicas 6: 26-31. Ang II Cronicas 20: 9 nagsaad nga ang Dios nakadungog sa diha nga kita mitu-aw sa kagulan. Sa II Cronicas 16 kamo makabasa sa istorya ni Asa nga namatay tungod kay wala siya mangita sa kaayohan gikan sa Dios. Ang iyang sala dili sa wala pag-adto sa doktor, apan sa walay pagtagad sa Dios ug sa iyang makaayo nga gahum. Sa II Cronicas 26 inyong

mabasa ang mahitungod sa sanla ni Uzzias ug sa II Cronicas 30:20 ang pag-ayo sa mga ka-tawhan pinaagi sa mga pag-ampo ni Ezequias.

Ang libro ni Job, ilabi na sa mga kapitulo I ug 2, nagtugot kanato nga makakita sa luyo sa mga talan-awon sa pag-ila sa tinubdan sa mga problema ni Job, lakip na ang iyang sakit. Tun-i ang libro ni Job sa pagkat-on bahin sa iyang tubag sa panahon sa sakit, ug sa reaksiyon sa iyang mga higala, ug sa unsa nga paagi nga ang Dios nag-ayo ug nagpalingkawas kaniya.

Ang libro sa mga Salmo naglangkob sa daghan nga mga saad, mga pinadayag, ug mga pag-ampo mahitungod sa kaayohan. Pagtuon sa mosunod nga mga tudling:

- 6: 2-3: "Oh Jehova ayohon mo ako."
- 27: 1: "Si Jehova mao ang kusog sa akong kinabuhi."
- 30: 2: "Ako mituaw ug ikaw nag-ayo kanako."
- 32: 3-5: Ang pag-ila sa sala moresulta sa kaayohan.
- 34: 19-20: "Daghan ang mga kagul-anan sa matarung, apan magaluwas kaniya si Jehova gikan sa tanan."
- 38: 3.7: Ang kasuko ug ang sala makaapekto sa imong panglawas; sakit gitawag nga "makangilngig."
- 41: 1-8: "Ayoha ang akong kalag kay nakasala ako batok kanimo." Ang balati an gitawag nga dautan.
- 42:11; 43: 5: Ang Dios mao ang panabang sa atong nawong.
- 42: 1-5: Kaayohan alang sa masulob-on sa espiritu.
- 55: 1-2: Molahutay kita sa pag-ampo ug sa pag-ayo.
- 67: 2: "Aron ang imong dalan pagailhon sa ibabaw sa yuta, ang imong makaluwas nga pag-ayo sa taliwala sa tanan nga mga nasud"
- 72:13: Kita malooy sa mga mahuyang.
- 91: 9, 10: "Ni magapahaduol ang kamatay sa imong balong-balong."
- 103: 1-5: "Ayaw hikalimti ang iyang mga kaayohan ... Nga nagaayo sa tanan nimong mga balatian" Niini nga tudling ang Dios gipadayag ingon nga Tigpasaylo sa mga sala, ug doktor alang sa tanan nga mga sakit.
- 105: 37: Israel migula nga walay mausa nga maluya nga tawo sa taliwala nila. Tulo ka milyon nga mga tawo, ang tanan nga maayo ug lig-on.
- 107: 17-20: "Siya nagpadala sa iyang Pulong ug giayo sila."
- 119: 25-28: Kita nalig-on pinaagi sa Pulong.
- 119: 67: "Sa wala pa ako pagsakita, nahisalaag ako."
- 147: 3: "Nga mao ang nagaayo sa tanan nimong mga balatian" Kaayohan sa masulub-on nga kasingkasing.
- 105: 37: "Ug iyang gipagula sila... walay mausa nga maluya sa taliwala nila."

Ang libro sa Proverbio naghatag ug kaalam bahin sa himsog nga pagkinabuhi. Ang Proverbio 3: 7-8 nagsaysay kon unsaon sa pagkahimsog. Ang Proverbio 4: 20-23 nagpadayag nga ang mga isyu sa kinabuhi apektado sa tinamdan sa kasingkasing ug sa mga saad sa Dios sa pagdala sa kinabuhi ug maayong panglawas.

Ang Proverbio 15: 4 ug 30 nagpamatuod nga ang maayo nga pakigpulong moresulta sa maayong panglawas ug ang Proverbio 16:24 nagpakita nga ang Pulong sa Dios makaayo. Ang Proverbio 16:24 nagpakita nga ang Pulong sa Dios nagdala ug kaayohan sa mga bukog ug ang Proverbio 17:22 nagpadayag sa pisikal nga mga epekto sa espirituhanon nga mga problema.

Ecclesiastes 3: 3 nagpamatuod nga adunay usa ka panahon alang sa pag-ayo ug ang Ecclesiastes 5:17 nagpakita kon sa unsang paagi nga ang kasubo ug kapungot may kalabutan sa sakit.

Isaias 6:10 nagpatin-aw sa kalabutan tali sa espirituhanon nga pagsabot, pagkakabig, ug sa pag-ayo.

Isaias 19:22 nagpamatuod nga sa dihang ang Dios hangyoon siya mag-ayo ("nangaliyupo" nagpasabot sa "paghangyo nga matinguhaon ug pagkuha nga mapugsanon ").

Isaias 32: 3-4 maoy usa ka dako nga matagnaong saad sa kaayohan ingon nga kabahin sa Gingharian sa Dios. Ang Isaias 33:24 ug 35: 5-6 nagsulti sa pag-ayo sa panahon sa Milenyum ug sa unsa nga paagi nga ang mga molupyo moingon "Ako dili masakiton."

Sa Isaias 53: 5 kita gisaaran sa kaayohan ug kalingkawasan pinaagi sa pagpasig-uli. Ang Isaias 57: 18-19 nagdasig kanato nga moduol alang sa kaayohan ug Isaias 58: 8 nagpamatuod nga ang atong "kaayohan motungha "

Sa Isaias 61: 1 atong nakat-onan nga si Jesus gipadala aron sa pagbugkos sa mga masulob-on ug kasingkasing. Kini naghigot sa sulodnon, emosyonal nga pag-ayo.

Sa Jeremias 8: 14-15; 20-22 ang kapait sa sala gihigot sa pisikal nga sakit ug ang Jeremias 15:18 nagpatin-aw kon sa unsang paagi moatubang sa walay kaayohan nga samad. Jeremias 17:14; 30: 12-17; ug 33: 6 nagkumpirma nga ang Dios mao ang tinubdan sa kaayohan.

Lamentaciones 3:33 nagpamatuod nga "ang Dios dili magsakit sa kinabubut-on."

Ezequiel 17:14; 30:17; ug 33: 6 nagpamatuod nga ang Dios moayo ug mopasig-uli sa panglawas.

Ezequiel 30: 12-13 naghigot sa walay kaayohan nga samad nga ang tambal dili makaayo. Espirituwal nga pagpang-ayo lamang ang makahimo sa pag-ayo niini nga matang sa mga samad. Ezequiel 34: 4, 16, 21 ug Zacarias 11:16 naglakip sa mga pasidaan sa mga magba lantay (espirituhanon nga mga lider) nga wala manumbaling sa mga masakiton nga mga carnero (mga tawo).

Ang Daniel kapitulo 4 nagrekord sa sakit ni Haring Nabucodonosor ug kaayohan. Oseas 5:13 nagpasidaan sa mga kakuyaw sa pag-adto sa laing dapit alang sa kaayohan ug ang Oseas 6: 1 ug 7: 1 nagpamatuod nga ang Dios moayo sa pisikal ug espirituhanon nga mga kahimtang. Oseas 11: 3 nagtala sa makasubo nga mga pulong sa Dios mahitungod sa Israel: "Sila wala masayud nga giayo ko sila." Ang Daang Tugon nga rekord sa kaayohan mitiklop uban sa saad sa Malaquias 4: 2 nga si Jesus moabot nga adunay "kaayohan diha sa iyang mga pako."

ANG BAG-ONG TUGON NGA TALAAN

Ang pagpang-ayo ug pagpalingkawas gipalapdan ngadto sa bag-ong kamahinungdanon diha sa talaan sa Bag-ong Tugon pinaagi sa mga panig-ingnan ni Jesus ug sa unang Simbahan.

ANG PANIG-INGNAN NI JESUS:

Sa Bag-ong Tugon, si Jesus mao ang modelo sa pagtoo ug pagpraktis sa magtotoo. Ang iyang pagpang-ayo ug pagpalingkawas nga ministeryo mao ang sulondan nga inyong sundon sa in yong kaugalingong ministeryo. Gikan sa 3.774 ka mga bersikulo diha sa upat ka mga Ebanghelyo sa Bag-ong Tugon, 484 ang may kalabutan ilabi na sa pag-ayo sa pisikal ug pangisip nga mga sakit ug sa pagbanhaw sa mga patay. Sa Marcos, 209 ka mga bersikulo gikan sa 666 ang may kalabutan sa mga milagro ni Jesus. Sa 1.257 nga asoy sa mga bersikulo diha sa Ebanghelyo 484 (38.5 porsyento) ang gigahin ngadto sa paghulagway sa pagpang-ayo nga mga milagro.

Si Jesus misulti sa mga pulong sa Dios diha sa iyang ministeryo:

... Ako wala magbuhat ug unsa man sa akong kaugalingon; apan ingon nga ang akong Amahan nagtudlo kanako, ako nagsulti niining mga butanga. (Juan 8:28)

Si Jesus mibuhat sa buluhaton ug sa kabubut-on sa Dios:

Kay ako nanaug gikan sa langit, dili sa pagbuhat sa akong kaugalingong kabubut-on, kondili sa kabubut-on sa nagsugo kanako. (Juan 6:38)

Kinahanglan ako magbuhat sa mga buhat kaniya nga nagsugo kanako, samtang adlaw pa; moabot ang gabii, nga walay tawo nga makahimo sa pagbuhat. (Juan 9: 4)

... Ang akong kalan-on mao ang pagbuhat sa kabubut-on sa nagsugo kanako, ug ang paghingpit sa iyang buhat. (Juan 4:34)

Ang katuyoan ni Jesus mao ang paglaglag sa mga buhat sa kaaway lakip na ang sala, sakit, ug pagkaulipon:

... Tungod niini nga katuyoan ang Anak sa Dios gipadayag, aron sa paglaglag sa mga buhat sa Yawa. (I Juan 3: 8)

Ang mga buhat nga gihimo ni Jesus nakapahimuot sa Amahan:

... Kay buhaton ko sa kanunay ang mga butang nga makapahimuot kaniya. (Juan 8:29)

Kini nagpasabot nga sa diha nga kamo moministeryo sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas sama sa gibuhat ni Jesus, kamo makapahimuot sa Amahan, ang pagsulti sa iyang Pulong, ang pagbuhat sa iyang kabubut-on, ug paglaglag sa mga buhat sa kaaway.

Adunay pipila ka mga pakisayran sa Bag-ong Tugon diin giayo ni Jesus ang tanan nga nitambong:

- Buhat 10:38
- Lucas 4:40; 6: 17-19; 9:11
- Mateo 4: 23-25; 9: 6, 35; 10: 1; 12:15; 14: 14, 34-36

Si Jesus nag-ayo sa daghang matang sa mga sakit:

- Patol
- Panghupong
- Bungol ug amang
- Dili makalihok o paralisis
- Pabalikbalik nga pagdurugo
- Nademonyohan
- Nakuyos nga kamot (mga depikto o paralisis)
- Buta
- Mga kahuyang
- Giuli ang dalunggan nga giputol
- Gibanhaw ang mga patay
- Pungkol (sama sa gigamit sa Marcos 9:43, kini tin-aw nga nagpaila nga usa ka bahin sa lawas nawala)

Ang kalooy maoy nagapadasig nga emosyon sa pagpang-ayo nga ministryo ni Jesus (alang sa panig-ingnan tan-awa ang Mateo 9:36; 12: 9-13; 14:14; 18:27; 20: 29-34; 29:34; Marcos 1:41; 3: 1-5; 5:19; Lucas 6: 6-10; 7: 12-15; 10: 33; 14: 1-6; ug Juan 11: 38-44).Ang ubang mga emosyon nga gipahayag ni Jesus sa pagpang-ayo nga ministryo mao ang pagbangotan, pagkasuko, panghupaw, ug paghilak.

Si Jesus migamit sa nagkalain-laing mga paagi sa pagpang-ayo. Usahay gitawag ni Jesus ang masakiton ngadto kaniya (Marcos 3: 1-6). Sa uban nga mga panahon sila mitawag kaniya (tan-awa ang istorya sa ulipon sa Centurion sa Mateo 8: 5-13; Lucas 7: 1-10 ug ang pag-ayo sa anak nga babaye ni Jairo sa Mateo 9: 18-19; 23-26).

Si Jesus nagdumala sa tibook nga tawo, dili lang sa pisikal nga kahimtang. Siya nagtudlo sa kapasayloan sa sala ug kaayohan sa tingob. Usahay iyang giayo una, unya gipasaylo sa sala (tan-awa sa Lucas 17: 9 ug Juan 5:14). Sa uban nga mga panahon siya nagpasaylo sa mga sala una, unya nag-ayo (tan-awa sa Marcos 2: 1-12).

Usahay ang mga kaayohan nahitabo nga walay pagtoo sa bahin sa tawo nga masakiton (sa labing minos kini wala gihisgotan):

- Lazaru: Juan 11: 1-44
- Dalunggan ni Malcus: Lucas 22: 50-51
- Buang sa Gadara: Marcos 5: 1-20
- Bungol ug amang nga tawo: Marcos 7: 32-35
- Ungangan ni Pedro: Lucas 4: 38-39
- Anak nga lalaki sa Balong Babaye: Lucas 7: 12-15

- Tawo nag adunay kamot nga nakuyos: Marcos 3: 1-5
- Tawo nga natawo nga buta: Juan 9: 1-7
- Anak nga babaye ni Abraham: Lucas 13: 10-13
- Anak nga lalaki sa halangdon nga tawo: Juan 4: 46-50
- Ulipon sa Centurion: Mateo 8: 5-13
- Anak nga babaye sa taga Sirofenisia: Mateo 15: 21-28
- Anak nga babaye ni Jairo: Marcos 5: 35-43

Usahay ang kaayohan nahitabo tungod sa pagtoo sa bahin sa indibiduwal:

- Duha ka buta nga mga tawo: Mateo 9: 27-31
- Usa ka sanlahon: Mateo 8: 2-4; 20: 29-34; Marcos 1: 40-44
- Napulo ka sanlahon: Lucas 17: 11-19
- Duha ka buta nga mga tawo: Mateo 20: 29-34
- Buta nga si Bartimeo: Marcos 10: 46-52; Lucas 18: 35-43
- Babaye nga gitalinug-an: Mateo 9: 20-22; Marcos 5: 25-34; Lucas 8: 43-48

Usahay ang kaayohan nahitabo tungod sa pagtoo sa uban:

- Ulipon sa Centurion: Mateo 8: 5-13
- Anak nga lalaki sa halangdon nga tawo: Juan 4: 46-53
- Upat nga nagdala sa paralitiko nga tawo: Mateo 9:1-8; Marcos 2:1-12; Lucas 5:17-26
- Anak nga babaye sa taga Sirofenisia: Mateo 15: 21-28
- Amang nga gipanag-iya sa yawa: Mateo 9: 32-33
- Buta / amang, gipanag-iya: Mateo 12: 22-23
- Anak nga babaye ni Jairo: Marcos 5: 35-43
- Bungol ug amang nga tawo: Marcos 7:32
- Buta nga tawo: Marcos 8: 22-26

Si Jesus migamit sa nagkalain-laing mga binaba nga mga paagi sa pag-ayo. Usahay siya nagsulti sa pulong sa pagpahayag lamang:

- Anak nga babaye ni Abraham: Lucas 13: 10-13
- Anak nga lalaki sa halangdon nga tawo: Juan 4: 46-50
- Buta nga si Bartimeo: Marcos 10: 46-52
- Duha ka mga buta nga tawo: Mateo 9: 27-31
- Ulipon sa Centurion: Mateo 8: 5-13

Usahay siya nagsulti sa Pulong sa sugo:

- Ang tawo nga paralitiko: Lucas 5: 17-26
- Anak nga babaye ni Jairo: Marcos 5: 22-24, 35-43

Usahay gihiusa ni Jesus ang sugo ug paghikap:

- Ang sanlahon: Mateo 8: 2-4
- Duha ka mga buta nga tawo: Mateo 9: 27-31
- Ugangan nga babaye ni Pedro: Lucas 1: 38-39

- Bungol ug amang nga tawo: Lucas 7: 32-35
- Anak nga lalaki sa balo nga babaye: Lucas 7: 12-15
- Anak nga babaye ni Abraham: Lucas 13: 10-13

Usahay si Jesus nag-ampo:

- Ugangan nga babaye ni Pedro: Lucas 4: 38-39
- Bungol ug amang nga tawo: Marcos 7: 32-35
- Anak nga lalaki sa balong babaye: Lucas 7: 12-15
- Lazaru: Juan 11: 38-44
- Ang tawo nga may kamot nga nakuyos: Marcos 3: 1-5

Wala kinahanglana ni Jesus nga sa pisikal mongadto sa mga masakiton aron sa pag-ayo. Siya nag-ayo gikan sa usa ka gilay-on:

- Ulipon sa Centurion: Mateo 8: 5-13
- Anak nga lalaki sa halangdon nga tawo: Juan 4: 46-50
- Anak nga babaye sa taga Sirofenisia nga babaye: Mateo 15: 21-28

Si Jesus kasagaran misugo sa mga masakiton sa pagbuhat sa usa ka butang ingon nga kabahin sa proseso sa kaayohan:

- Ang tawo nga may kamot nga nakuyos gisugo sa "pagtul-id niini": Lucas 6: 6-11
- Ang paralitiko nga tawo sa Betesda gisugo sa "pagbangon, pagdala sa iyang higdaanan ug lumakaw": Juan 5: 1-9
- Ang halangdon nga tawo nga adunay masakiton nga anak nga lalaki gisugo nga "lumakaw ka": Juan 4: 46- 54
- Ang napulo ka sanlahon gisultihan sa pagpakita sa ilang kaugalingon sa sacerdote: Lucas 17: 11-19
- Usa ka buta nga tawo giingnan nga manghilam-os sa danawan sa Siloe: Juan 9: 7

Si Jesus nagministeryo sa pagpang-ayo sa parehong pangpubliko (mga grupo ug sa mga sinagoga) ug sa pribadong mga kahimtang (mga pamilya ug sa tagsa-tagsa ka mga kontak).

Si Jesus migamit sa talagsaon nga "materyal" mga butang nga sama sa:

- Luwa
- Lapok
- Mga tudlo diha sa mga igdulungog
- Laylayan sa iyang bisti
- Panghugas sa tubig

Usahay ang mga masakiton mihikap kaniya:

- Anak nga babaye ni Jairo: Marcos 5: 23-24
- Ang mga panon sa katawhan: Lucas 6: 17-19
- Ang mga panon sa katawhan: Marcos 3:10
- Bisan kinsa nga mihikap kaniya: Marcos 6:56

Usahay gihikap niya ang masakiton:

- Duha ka buta nga mga tawo: Mateo 9: 27-31
- Mga katawhan sa nagkalainlaing mga sakit: Lucas 4:40
- Sanlahon: Lucas 5:13
- Babaye nga adunay espiritu sa sakit: Lucas 13: 10-13

Ang mga instruksyon nga gihatag ni Jesus sa pagsunod sa mga pagpang-ayo nagkalain-laing. Pananglitan, ang ugangan nga babaye ni Pedro mibangon gikan sa iyang higdaanan, ug nag-alagad sa mga didto sa balay. Si Jesus nangayo ug pagkaon nga ihatag ngadto sa anak nga babaye ni Jairo.

Ang mga pagpang-ayo ni Jesus nahitabo sa nagkalain-laing mga dapit:

- Sa sulod ug sa palibot sa mga balay
- Sa gawas nga mga tigom: Sa kadalanan, daplin sa mga linaw, mga bakilid, mga sakayan
- Mga pagbangotan
- Mga lubnganan
- Sa templo
- Sa panahon sa pagpangaon
- Sa dalan sa ubang mga destinasyon
- Sa mga tanaman

Adunay lain-laing mga tubag sa mga milagro ug sa mga pagpang-ayo:

- Pagkahingangha
- Kahadlok sa Dios
- Kontrobersiya
- Pagsalikway sa mga lider sa pamilya ug sa relihiyon
- Mga demonyong nanagsinggit
- Kasuko
- Pagkainila
- Paghimaya sa Dios
- Pagpangutana "Unsa ba kini?"
- Diskusyon (parehong taho ug hulongihong)
- Kaluwasan sa panimalay

Sa pagtingob, samtang atong hisgotan ang pagpang-ayo nga ministryo ni Jesus ingon nga mga panig-ingnan alang sa atong kaugalingon nga mga ministryo atong nakita nga si Jesus nisulti sa mga pulong sa Dios ug namuhat sa mga buluhaton sa Dios sa panahon sa iyang yutan-ong pangalagad. Ang pagpang-ayo ug pagpalingkawas kabahin sa iyang mga pulong ug buhat.

Usahay giayo ni Jesus ang matag usa nga anaa. Sa uban nga mga panahon, giayo niya ang piho nga mga indibiduwal. Siya nag-ayo sa daghang lain-laing mga matang sa mga sakit ug gigamit ang nagkalain-laing mga paagi sa ministryo. Usahay ang mga kaayohan nahitabo nga walay pagtoo sa bahin sa mga masakiton. Sa ubang mga higayon kini nahitabo tungod sa

pagtoo sa mga masakiton o sa ilang mga higala o mga paryente. Si Jesus nagministeryo sa pagpang-ayo sa bisan diin siya milakaw ug ang iyang ministeryo gitiman-an sa kalooy. Ang iyang ministeryo nakadawat sa lainlaing matang sa mga reaksyon gikan sa mga tawo ug sa mga relihiyoso ug politikanhong mga lider niadto nga mga panahon.

Kining maong Jesus nagalihok sa taliwala kanato aron sa pagluwas ug sa pag-ayo karon. Hinumdumi nga "ingon ka daghan sa nidawat kaniya ... natawo sa Dios "(Juan 1: 12-13) ug ingon ka" daghan sa mihikap kaniya nangaayo" (Marcos 6:56).

ANG PANIG-INGNAN SA NAHAUNANG IGLESIA:

Ang panig-ingnan sa unang Simbahan naghatag usab sa usa ka modelo alang sa atong pag pang-ayo ug pagpalingkawas nga ministeryo. Ang mga tinun-an parehong gisugo ug gipa dala ni Jesus sa pagpang-ayo nga ministeryo. Ang mga tinun-an mibuhat kon unsa ang gisugo kanila sa pagbuhat, ug naglaum nga si Jesus mobuhat sa unsay iyang gisaad (pananglitan, tan-awa sa Mga Buhat 3: 4-7; 8: 4-8; 28: 3-6).

Ang mga tinun-an nakasabot nga ang gahum ug awtoridad sa pag-ayo dili sa ilang kaugali ngon kondili gikan kang Kristo (Buhat 3: 4-7; 9: 17-18). Ang pag-ampo kabahin sa ilang ministeryo sa pagpang-ayo (Buhat 4: 23-31; 9: 40-41; 28: 8; ug Santiago 5:16). Adunay parehong mapangamuyoon ug karismatikong mga pag-ampo sa pagpang-ayo (Buhat 3: 4-7 ug Santiago 5: 14-16).

Ang mga tinun-an nakasinati sa nalangan nga kaayohan. Tun-i ang mga ehemplo ni Epafro dito sa Filipos 2: 25-30; Timoteo sa I Timoteo 5:23; ug si Trofimo sa II Mga Taga Corinto 8: 18-22.

Sama kang Jesus, ang mga tinun-an nakasinati sa paglutos tungod sa ilang pagpang-ayo nga ministeryo (Buhat 4: 3, 29; 5: 17-18; 6: 9-15; 7: 1-60).

Adunay nagkalain-laing mga paagi sa pagpang-ayo nga natala diha sa Buhat nga naglakip sa:

-Pagpandong sa mga kamot: 5:12; 14: 3; 19:11; 28: 8

-Mga pulong nga inubanan sa pagpandong sa mga kamot: bakul nga tawo, 3: 1-10

-Mga pulong nga inubanan sa pagbayaw sa kamot: piang nga tawo, 3: 1-42; mga mata ni Pablo, 9: 36-43

-Pagsulti sa Pulong (sugo sa awtoridad): Ulipong babaye, 16:18; Bakol sa Listra, 14:10

-Pag-ampo: Mga mata ni Pablo, 9: 36-43; Ang amahan ni Publio, 28: 8

-Pag-ampo nga bisti: 19: 11-12

-Anino: 5: 12-16

-Pagdapat sa lawas: 19:12

-Palibot: 14: 19-20

-Walay paagi: 14: 19-20

-Pulong ug sugo sa paglihok: Eneas, 9: 33-34; piang nga tawo, kapitulo 3.

Usahay ang kaayohan miresulta tungod kay:

- Ang masakiton adunay inisyatibo: bakol nga tawo sa ganghaan sa templo, Buhat 3: 3
- Mga higala adunay inisyatibo: Tabita, Buhat 9:38
- Ang apostol adunay inisyatibo:

-Pedro:	Eneas sa Lidia;	Buhat 9:34
-Pablo:	Bakol sa Listra:	Buhat 14: 9
-Pablo:	Ulipon nga babaye sa Filipos:	Buhat 16:18
-Pablo:	Eutico:	Buhat 20:10
-Pablo:	Ang amahan ni Publio:	Buhat 28: 8

Ang mga tinun-an nagministeryo sa mga indibiduwal. Tun-i ang mosunod nga tsart:

Tagsa-tagsa nga Pagpang-ayo Pinaagi Sa Mga Tinun-an

Hitabo	Mga Buhat	Matang
-Pag-ayo sa bakol nga makililimos	3: 1-4: 22	Pisikal
-Mga mata ni Pablo	9: 10-19; 22: 10-21	Pisikal
-Pedro nag-ayo kang Eneas	9: 32-35	Pisikal
-Pedro nag-ayo kang Dorcas (Tabitha)	9: 36-43	Pagbanhaw sa mga Patay
-Piang nga tawo sa Listra	14: 8-18	Pisikal
-Pablo nagbanhaw sa Listra	14: 19-20	Pisikal
-Ulipon nga babaye sa Filipos	16: 16-40	Nademonyohan
-Eutico	20: 7-12	Pagbanhaw sa mga Patay
-Pinaakan sa bitin ni Pablo	28: 3-6	Pisikal
-Ang amahan ni Publio	28: 8-9	Pisikal

Ang mga tinun-an nga nagministeryo sa mga grupo. Tun-i ang mosunod nga tsart:

Tiningob Nga Pagpang-ayo Pinaagi sa mga Tinun-an

	Mga Buhat
-Daghang mga kahibulongan ug mga ilhanan	2: 42-47
-Pag-ampo alang sa pagsalig ug pag-ayo nga mga ilhanan	4: 23-31
-Daghan ang nag-ayo sa Jerusalem	5: 12-16
-Si Esteban naghimo sa daghang mga milagro	6: 8-15
-Si Felipe nag-ayo ug daghan sa Samaria	8: 5-25
-Si Pablo ug Bernabe namuhat uban sa mga ilhanan ug mga katingalahan	14: 3
-Si Pablo nag-ayo sa masakiton sa Efeso	19: 11-12
-Masakiton nga mga tawo naayo sa Malta	28: 8-9

Adunay daghan nga mga matang sa sakit naayo. Tun-i ang mosunod nga tsart:

Mga Matang Sa Sakit Nga Naayo

		Mga Buhat
-Hilangat ug kalibag dugo	Amahan ni Plubio	28: 8
-Pagkabuta	Pablo	9: 8
-Kadaut sa Ulo (patay)	Eutico	20: 9
-Makamatay nga mga sakit	Tabita	9:37
-Paralisis	Eneas	9:33
-Pagkabakol	Daghang mga bakol	3: 2; 8: 7; 14; 8
-Pagpanag-iya sa demonyo	Filipos	16: 16-40
-Pinaakan sa bitin	Pablo	28: 3-6

(Daghang ubang mga wala mailhing mga sakit diha sa mga panon sa katawhan usab naayo.)

Ang pagpang-ayo usahay gihimo ingon nga tubag sa usa ka hangyo:

-Sa masakiton nga tawo nga piang	Buhat 3: 2
-Sa mga higala (Tabita)	Buhat 9:38

Kaayohan nga miresulta ingon nga tubag sa usa ka panginahanglan:

-Aeneas ang paralitiko	Buhat 9:33
-Eutico	Buhat 20:10
-Amahan ni Publio	Buhat 28: 8
-Ang masakiton sa Malta	Buhat 28: 9

Kaayohan nga miresulta ingon nga tubag sa pagtoo:

-Bakol sa Listra	Buhat 14: 9
------------------	-------------

Kaayohan usab nga miresulta ingon nga reaksyon sa pagsamok;

-Ulipon nga babaye sa Filipos	Buhat 16:18
-------------------------------	-------------

Gikan sa mga panig-ingnan sa mga tinun-an kita nakakat-on nga sila gisugo ug gipadala ni Jesus ngadto sa pagpang-ayo nga ministeryo. Sila nakasabot nga ang ilang gahum ug awtoridad gikan ni Kristo. Ang pag-ampo maoy kabahin sa ilang ministeryo sa pagpang-ayo ug sila nakasinati sa parehong inanay ug diha-diha nga mga resulta.

Sama kang Jesus, sila nakasinati ug paglutos tungod sa ilang ministeryo sa pagpang-ayo. Sila migamit sa nagkalain-laing mga paagi sa pagpang-ayo ug miatubang sa lainlaing matang sa mga sakit. Usahay ang kaayohan moresulta tungod kay ang masakiton adunay inisyatibo, ang mga higala adunay inisyatibo, o ang mga apostoles adunay inisyatibo. Ang mga tinun-an nagministeryo sa parehong mga grupo ug mga indibiduwal.

Gikan sa rekord sa Bag-ong Tugon, kini tin-aw nga ang mga milagro, pagpang-ayo, ug pagpa lingkawas wala matapos sa pagministeryo ni Kristo Jesus. Kini nga mga ilhanan nag-uban "kanila nga mitoo."

PAGPANG-AYO UG ANG PAGPASIG-ULI

Kita gusto nga hatagan ug pagtagad ang labing mahinungdanon nga mga pakisayran sa Biblia sa pagpang-ayo nga detalye:

Sa pagkamatuod, siya nagpas-an sa atong mga kasakitan, ug nagpas-an sa atong mga kasub-anan; bisan pa niana giila nato siya nga gibunalan, gihampak sa Dios, ug sinakit.

Apan siya ginasamaran tungod sa atong kalapasan, siya napangos tungod sa atong mga kasal-anan; ang silot sa atong pakigdait diha sa ibabaw niya; ug tungod sa iyang mga labod kita nangaayo. (Isaias 53: 4-5)

Ang Isaias 53 maoy usa ka matagnaong kapitulo nga nagtumong kang Jesu-Kristo. Ang mga bersikulo kuarto ug singko siguradong sumpay sa pagpang-ayo ug pagpasig-uli ni Jesus pinaagi sa iyang kamatayon sa krus. Ang bugtong paggamit sa pulong nga "sa pagkatinuod" niini nga kapitulo, mao ang pulong nga naghatag ug pagtagad, nag-una niini nga probisyon alang sa atong kaluwasan ug sa kaayohan.

Ang sala ug sakit mao ang kaluha nga mga kadautan ni Satanas. Ang kaluwasan ug kaayohan mao ang kaluhang mga tagana sa Dios alang sa kalingkawasan. Sa wala pa ang Kalbaryo ang mga tawo naluwas ug naayo pinaagi sa pagtan-aw sa unahan niini sa pagtoo. Pagkahu man, ang kaluwasan ug kaayohan moabot pinaagi sa pagtan-aw balik niini sa pagtoo.

Ang balatian ug kamatayon misulod pinaagi sa sala ug mga silot alang sa kasal-anan, mao nga ang ilang solusyon kinahanglan nga makaplagnan diha sa pagpasig-uli ni Kristo. Si Jesus nagpas-an sa inyong mga sakit ug mga balatian sa mao nga panahon ug sa mao usab nga paagi nga siya mipas-an sa inyong mga sala.

Aron matuman ang gisulti ni Isaias nga manalagna, nga miingon, siya gayud nagkuha sa atong mga kaluyahon, ug nagdala sa atong mga balatian. (Mateo 8:17)

Ang Dios nagbutang sa parehong sala ug sakit kang Jesus sa sama nga pagpasig-uli. Si Pedro naghisgot sa kaluwasan ug kaayohan ingon nga usa ka hanas nga kamatuoran:

Nga siya sa iyang kaugalingon ang nagdala sa atong mga sala diha sa iyang kaugalingong lawas ibabaw sa kahoy, aron kita, nga nangamatay ngadto sa sala, mabuhi ngadto sa pagkamatarung: tungod sa iyang mga samad kamo nangaayo. (I Pedro 2:24)

Tungod kay si Jesus nagpas-an sa inyong mga sala, kini mao ang kabubut-on sa Dios nga moluwas sa diha nga kamo moduol kaniya. Tungod kay siya nagpas-an sa inyong mga sakit, iyang kabubut-on usab nga moayo sa diha nga kamo moduol kaniya.

Ang sama nga Dios nga nagpasaylo sa tanan ninyong mga sala nag-ayo usab sa tanan ninyong mga sakit:

Dayegon ninyo si Jehova, Oh kalag ko, ug ayaw hikalimti ang tanan niyang mga kaayohan:

Nga mao ang nagapasaylo sa tanan mong mga kasal-anan, nga mao ang nagaayo sa tanan mong mga balatian. (Salmo 103: 2-3)

Ang matubsanong ngalan nga "Jehova-Tsidkenu" nagpadayag sa matubsanong tagana sa Dios alang sa inyong kalag. Ang matubsanong ngalan nga "Jehova-Rahpa" nagpadayag sa iyang matubsanong tagana alang sa inyong lawas.

Ang pulong nga "maluwas" sa Mga Taga Roma 10: 9 mao ang sama nga pulong nga gigamit ni Marcos sa dihang siya miingon "ingon ka daghan sa mihikap kaniya nangaayo." Ang Griego nga pulong "sozo" nga gigamit niini nga mga tudling nagpasabot sa kaluwasan gikan sa sala ug sa silot niini. Ang sakit maoy kabahin sa silot, mao nga ang kaluwasan maoy kabahin sa pagpasig-uli sa sala.

Samtang ang pagpasig-uli ni Kristo naggarantiya sa katapusang kahingpitan sa magtotoo, ang parehong pisikal ug espirituhanon nga tawhanong pagkadili-hingpit magpadayon. Ang magtotoo nagpadayon sa pag-antus sa mga ataki sa sala ug sakit. Ang katapusang mga benepisyo sa pagpasig-uli ni Kristo igapadayag pa:

Nga ginabantayan sa gahum sa Dios pinaagi sa pagtoo ngadto sa kaluwasan nga andam nga ipadayag sa katapusan nga panahon. (I Pedro 1: 5)

Ang mga benepisyo sa kaluwasan nga ipadayag sa kahangturan mao kadtong sa pisikal ug espirituhanon nga kahingpitan.

Sa diha nga si Jesus namatay sa krus siya ba nagkuha sa inyong mga sala? Kamo ba, isip magtotoo, sa gihapon nakig-away batok sa sala? Ang sama tinuod sa sakit. Si Jesus namatay alang sa inyong sakit, apan hangtud kamo anaa sa dili-hingpit nga kalibutan ug si Satanas wala pa gapusa, kamo usab makiggubat batok sa sakit.

Adunay Kaniadto, karon, ug umaabot nga panahon sa kaluwasan:

- Kaniadto: Kamo naluwas gikan sa silot sa sala nga nahimo sa nangagi.
- Karon: Kamo naluwas gikan sa gahum sa sala sa karon.
- Umaabot: Kamo maluwas gikan sa presensya sa sala sa umaabot (kahangturan).

Ang sama tinuod sa kaayohan. Kamo naluwas gikan sa silot sa sakit sa inyong sala. Kamo makabuntog sa gahum sa sakit sa karon nga panahon ug maluwas gikan sa presensya sa sakit sa kahangturan.

Tungod kay ang kaayohan maoy benepisyo sa pagpasig-uli, kamo modawat ni Jesus dili lamang ingon nga Manluluwas, apan usab ingon nga Mananambal. Unsaon niya pagbantay kaninyo gikan sa sala kon kamo wala nidawat kaniya ingon nga Manluluwas? Unsaon niya sa pagbantay kaninyo gikan sa sakit kon kamo wala nidawat kaniya ingon nga Mananambal?

ANG SUGO SA PAGPANG-AYO

Si Jesus nagsugo sa iyang mga sumusunod sa pagsangyaw ug sa pagtudlo sa Ebanghelyo sa Gingharian sa Dios ug pagpakita sa iyang gahum pinaagi sa pagpang-ayo ug pagpalingka was. Tun-i ang mosunod nga tsart ug tan-awa ang matag pakisayran diha sa inyong Biblia:

	Mateo	Marcos	Lucas	Buhat
-Pagpadala sa 12	10: 1-42		6: 7-13 9: 1-6	
-Pagpadala sa 70			10: 1-24	
-Gahum sa pagbugkos ug sa paghubad	16: 17-19			
-Katapusan nga sugo	28: 16-20	16: 14-20	24: 44-53	1: 1-11

Gikan sa mga asoy sa Mateo 10: 1-42; Marcos 6: 7-13; ug Lucas 9: 1-6, ania ang hiniusa nga listahan sa mga panudlo nga gihatag ngadto sa unang napulo ug duha ka mga tinun-an nga gisugo:

- Lumakaw nga tinagurha
- Lumakaw ngadto sa Israel
- Iwali ang mensahe sa Gingharian, lakip na ang paghinulsol
- Ayoha ang masakiton ug tambali ang tanan nga matang sa mga balatian
- Banhawa ang mga patay
- Hinloi ang mga sanlahon
- Hinginli ang mga yawa
- Ayaw paghulat sa pag-andam sa mga bisti o salapi aron makangadto
- Sa walay bayad inyong nadawat, sa walay bayad ihatag
- Gahum ug awtoridad gihatag ibabaw sa dautan nga mga espiritu ug ni Satanas

Lucas 9: 6 ug Marcos 6: 12-13 nagtala sa mga resulta sa ilang ministeryo.

Sa Lucas 10: 1-24, atong mabasa ang pagsugo sa kapitoan ka mga tinun-an. Ang mga instruksyon nga gihatag mao:

- Lumakaw kamo: Ang ilang ministeryo dili lamang ngadto sa Israel. Sila moadto sa matag ciudad diin siya moadto.
- Iwali ang mensahe sa Gingharian.
- Ayoha ang masakiton.
- Ayaw paghulat sa pag-andam sa mga sinina ug salapi aron mongadto.
- Sila gihatagan ug gahum sa pagtunob sa mga halas, sa ibabaw sa tanan nga gahum sa kaaway, ug walay bisan unsa nga makadaut kanila.

Ang mga resulta sa ilang ministeryo natala diha sa Lucas 10:17 ug ang tubag ni Jesus niini anaa sa Lucas 10: 18-20.

Ang katapusang sugo ni Jesus ngadto sa iyang mga tinun-an natala diha sa Mateo 28: 18-20; Marcos 16: 16-20 (Nailhan nga ang Dakong Sugo); ug Lucas 24: 44-53. Kini nga sugo tumanon sa tanang mga magtotoo.

Gikan sa hiniusa nga mga pakisayran, ania ang katingbanan sa mga panudlo:

-Lumakaw kamo ug panudloi ang tanan nga mga nasud; ngadto sa tibook kalibutan; taliwala sa tanan nga mga nasud, sugod sa Jerusalem; ngadto sa tanan nga buhing binuhat.

-Iwali ang paghinulsol ug kapasayloan sa mga sala diha sa iyang ngalan.

-Itudlo ang Ebanghelyo, unya human sa pagkakabig tudloi ang mga kinabig sa pagtuman sa tanan nga mga butang bisan unsa nga gisugo ni Jesus.

-Ang gahum alang sa buluhaton gisaad. Kini nga mga ilhanan mosunod sa mga motoo: Paghingilin sa mga yawa, pagsulti sa bag-ong pinulongan, paghupot sa mga bitin nga walay kadaut, pag-inom sa makamatay nga mga butang nga walay kadaut, pagpandong sa mga kamot sa masakiton ug sila mamaayo.

-Si Jesus mouban niadtong motuman niini nga sugo.

Ang tanang tinuod, natawo pag-usab nga magtotoo, kinahanglan malambigit sa pagtuman niini nga sugo sa pag-abot sa tanan nga mga nasud sa Ebanghelyo sa kaluwasan, kaayohan, ug kalingkawasan. Ang kaayohan ug kalingkawasan nga ministeryo dili kapilian sa Simbahan. Kini maoy importante nga bahin sa Dakong Sugo.

ANG MGA YAWI SA GINGHARIAN

Sa mga pagtulon-an sa Bag-ong Tugon, si Jesus naghatag sa daghan nga mga kamatuoran o "mga yawi" sa pagsabot sa Ginghamarian sa Dios. Tulo niini importante sa pag-alagad ug sa pagdawat sa kaayohan. Ang **una** mao nga kon ang inyong nag-unang pagtagad mao ang Ginghamarian sa Dios, ang tanang uban pang mga gikinahanglan nga mga butang (lakip na ang kaayohan) ihatag:

Apan pangitaa una ninyo ang ginghamarian sa Dios, ug ang iyang pagkamatarung, ug kining tanan nga mga butanga igadugang kaninyo. (Mateo 6:33)

Ang **ikaduha** mao nga aron makadawat, kamo kinahanglan mohatag:

Hatag, ug kamo pagahatagan ... (Lucas 6:38)

Kon kamo gusto nga makadawat sa kaayohan, pagsugod sa pag-alagad sa pagpang-ayo.

Samtang kamo mohatag, kamo makadawat. Si Abraham nag-ampo sa apuli nga asawa ni Abimelech, ug siya naayo bisan pa sa kamatuoran nga ang iyang kaugalingong asawa, si Sara, apuli pa gihapon. Sa ulahi, si Sara nanamkon, ug nanganak kang Isaac.

Ang **ikatulo** nga importante nga prinsipyo mao nga walay imposible sa Dios:

Ug siya miingon, Ang mga butang nga dili mahimo sa tawo mahimo sa Dios. (Lucas 18:27)

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang saad sa kaayohan gikan sa panumduman.

---

2. Itingob ang pagtulon-an sa Daang Tugon bahin sa pagpang-ayo.

---

3. Pinaagi sa paggamit sa mga panig-ingnan ni Jesus ug sa unang Simbahan, itingob ang pagtudlo sa Bag-ong Tugon bahin sa kaayohan.

---

4. Gikan sa mga Kasulatan, pamatud-i nga ang kaayohan maoy usa ka benepisyo sa pagpasig-uli ni Jesu-Kristo.

---

5. Itingob ang Dakong Sugo nga may kalabutan ngadto sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas.

---

6. Ilista ang mga pakisayran sa Biblia nga gihisgutan niini nga leksyon nga nagsusi nga ang tanan nga mga magtotoo malambigit sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas.

---

7. Unsa ang tulo ka mga "yawi sa Gingharian" nga may kalabutan sa pagpang-ayo nga gihisgotan niini nga leksyon?

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

BUHATA KINI

1. Gamita ang Pakapin niini nga manwal aron sa pagpadayon sa imong pagtuon sa Bibliyanhong basihan sa pagpang-ayo. Sa diha nga mahuman ka sa mubo nga mga sulat sa pagsusi sa Pakapin, padayon sa pagpalapad niini nga pagtuon pinaagi sa pagdugang sa imong kaugalingon nga mubo nga mga sulat ngadto sa mga Pakapin.
2. Ang atong mga konsiderasyon sa Bibliyanhong basihan sa pagpang-ayo dili mahingpit nga walay konsiderasyon nga mga rekord sa dayag nga kapakyasan sa mga nalambigit sa ministeryo sa pagpang-ayo. Kanunay hinumdumi, sa diha nga nagaatubang sa maong mga sitwasyon, ang kahulogan sa Kasulatan anaa sa ibabaw sa iyang mga saad ug mga pagtulon-an, dili sa kasinatian. Adunay usahay mga kapakyasan sa bahin sa tawo - dili gayud sa bahin sa Dios.

Si Epaprodito (Filipos 2: 25-27) hapit mamatay sa iyang sakit. Dayag nga siya wala makasinati sa diha-diha nga kaayohan, bisan pa kini mahimong toohan nga si Pablo ang nagministeryo ngadto kaniya. Si Epaprodito sa ngadtongadto naayo, bisan pa niana. Hinumdumi nga ang tanan nga lehitimong kaayohan gikan sa Dios, bisan diha-diha dayon, inanay, o pinaagi sa natural nga proseso. Kamo wala napakyas tungod lang kay ang diha-diha dayon nga langitnong kaayohan wala makita.

II Timoteo 4:20 naghisgot nga mobiya sa masakiton nga tawo nga ginganlan si Trofimo. Ang iyang kaso hamubo nga gamay lang ang natigom gikan niini. Si Pablo mibiya kaniya nga masakiton, apan kita wala sulthi kon siya naayo sa ulahi nga panahon.

Mateo 17: 14-21; Marcos 9: 14-29; ug Lucas 9: 37-45 nagrekord sa kapakyasan sa mga tinun-an ngadto sa pagministeryo ug kalingkawasan sa usa ka batang lalaki nga gisakit sa demonyohanong mga gahum. Ang hiniusa nga paghulagway sa batang lalaki gikan sa tulo ka mga asoy sa Biblia nagpadayag nga siya:

- Patulon (kakulang sa pangisip)
- Ginasakit sa hilabihan
- Sa kanunay mahulog sa kalayo ug sa tubig.
- Gipangusan ug gisamaran sa espiritu.
- Amang
- Gibali sa espiritu.
- Gipangagot ang iyang mga ngipon.
- Gisakit sukad pa sa pagkabata.

Sumala ni Jesus, ang mga tinun-an napakyas niini nga kaso tungod sa pagkawalay pagtoo ug tungod kay ang maong matang sa gahum sa demonyo mogula lamang pinaagi sa pag-ampo ug pagpuasa. Tingali adunay hinungdan usab ang dili-magtotoo nga palibot, tungod kay ang mga tinun-an gilibutan ug gidebati sa mga lider sa relihiyon sa maong panahon. Kini nga istorya usab nagpakita nga adunay lain-laing mga gahum sa demonyo, ang pipila mas pwersado kay sa uban. Kini usab nagpamatuod nga ang pagpakig-atubang sa demonyonhanong mga gahum nagkinahanglan sa espesyal nga espirituhanong pagpangandam.

Ania ang paagi kon giunsa ni Jesus pagdumala niini nga kahimtang. Siya una nangu tana sa amahan, "Unsa ka dugay na siya niini nga paagi? "Ang amahan mitubag nga siya gisakit sukad pa sa pagkabata. Si Jesus mibadlong sa espiritu nga dautan, ug gisul tihan niya kini nga dili na mosulod pa. Ang dautan nga espiritu misakit sa batang lala ki ug natumba siya sa yuta, ug nagalunang ug nagabula ang baba. Si Jesus mitawag sa espiritu nga mabaho, bungol, ug amang. Ang uban naghunahuna nga ang batang lalaki patay na, apan gikuptan siya ni Jesus sa kamot ug gipatindog. Ang espiritu mipahawa, ug siya naayo sukad niadtong taknaa.

Usa ka pasidaan mahitungod niini nga asoy: Kamo kinahanglan gayud nga mag-am ping nga dili magklasipikar sa tanan nga bungol ug amang / o kadtong mga patolon nga gipanag-iya sa demonyo. Ang tanan nga mga bungol ug amang wala gipanag-iya sa demonyo. Sila tingali nag-antus sa mga balatian o mga samad nga hinungdan sa ilang kahimtang.

Adunay usa ka kahimtang usab nga gitawag nga "patol" nga dili pagpanag-iya sa de monyo. Ang mga timailhan sa patol susama (tan-awa ang tsart sa ubos). Ang patol maoy simtoma nga moresulta sa usa ka kalit nga pagbuhi sa enerhiya pinaagi sa mga selula sa nerbiyos diha sa utok. Kini adunay daghan nga mga hinungdan. Adunay pipi la ka biktima sa patol diin ang hinungdan nadiskobrehan (ie, kini mahimo nga usa ka bukol sa utok) ug matul-id sa medisina. Sa uban, ang hinungdan wala mahibaloi:

Patulon Nga Pagkurog

Kasagaran magsugod sa bata pa
Nagsugod sa kalit
Walay panimuot
Kanunay nga naangol
Nagduka ug gikapoy human niana

Pagkurog sa Batang Lalaki

Nagsugod sa pagkabata
Nagsugod sa kalit
Ang batang lalaki nawad-an sa panimuot
Naangol sa kalayo ug sa tubig
Ang batang lalaki gikapoy...
Ang uban naghunahuna nga siya patay

3. Ang pagpang-ayo dili lamang mapadapat sa pisikal nga mga kahimtang. Sa rekord sa Biblia atong makaplaga ang:

- Kaayohan sa masulob-ong kasingkasing: Salmo 147: 3
- Kaayohan sa makasasala nga kalag: Salmo 41: 4
- Kaayohan sa mibalik pagpakasala: Jeremias 3:22; Oseas 14: 4
- Kaayohan sa tubig: II Mga Hari 2: 21, 22; Ezequiel 47: 8,9
- Kaayohan sa katawhan sa Israel ug sa ciudad sa Jerusalem: II Cronicas 7:14; 30:20; Isaias 30:26; 57:18; Oseas 11: 3
- Mga saad sa kaayohan sa Ehipto ug sa mga Gentil: Isaias 19:22; 57:19

4. Ang tulo ka bahin sa tawo nga mao ang lawas, kalag, ug espiritu sa makadiyot gihis gutan niini nga leksyon. Aron makakat-on ug dugang pa mahitungod niini nga hilis gutan, pagtuon sa mga pulong nga "lawas, kalag, ug espiritu" diha sa Biblia. Impor tante alang kaninyo nga makasabot sa inyong lawas, kalag, ug espiritu ug ang ilang mga gimbuhaton samtang kamo mangita nga makaministeryo ug makadawat sa kaayo han.

5. Ania ang listahan sa pipila sa nag-unang mga Kasulatan sa pagpang-ayo ug pagpaling kawas:

Daang Tugon Nga Mga Reperensya

Genesis 17: 18-19:	Ang Dios nagsaad sa pag-ayo sa pagkaapuli ni Sara.
Genesis 21: 1-7:	Pagkaapuli ni Sara naayo.
Genesis 20:17:	Ang Dios nag-ayo kang Abimelech.
Exodo 4: 1-18:	Ang sanlahon nga kamot ni Moises.
Exodo 15: 25-26:	Ang Dios nagpadayag sa iyang ngalan ingon nga "Jehova-Rapha" nga nagpasabot, "Ang Ginoo nga imong Manambal. Siya misaad nga walay bisan unsa nga mga sakit sa Egipto nga moabot sa ibabaw sa Israel.
Exodo 23:25:	Ang Dios misaad sa pagkuha sa sakit gikan sa taliwala sa iyang katawhan.
Levitico 13: 1-46; 14: 1-32:	Mga lagda mahitungod sa sanla.
Levitico 15: 1-33:	Mga lagda sa kahimsog.
Levitico 16: 29-30:	Kaayohan sa mga sala.
Numeros 12: 1-15:	Sanla ni Miriam ug Aaron.
Numeros 16: 41-50:	Ang hampak nga nakaapekto sa Israel.
Numeros 21: 4-9:	Pagkaayo pinaagi sa simbolikong bitin nga tumbaga.
Deuteronomio 7:15:	Pagkamasinugtanon sa Dios moresulta sa kahimsog.
Deuteronomio 28: 1-68:	Ang sakit moresulta sa diha nga kita dili motuman sa mga balaod sa Dios.
Deuteronomio 29:22:	Ang Ginoo nagbutang ug sakit sa yuta.
Deuteronomio 30:20:	Ang Dios mao ang kinabuhi ug ang gitas-on sa mga adlaw.
Deuteronomio 32:39:	Ang Dios nagsamad ug naga-ayo.
Deuteronomio 7:15; 28:60:	Mga balatian sa Egipto.
Josue 5: 8:	Natural nga kaayohan sa pagtuli nga samad.

Mga Maghuhukom 13: 2-24:	Ang asawa ni Manoa giayo sa "tawo sa Dios."
I Samuel 6: 3:	Halad sa paglapas nagdala ug kaayohan.
I Samuel 16: 14-23:	Dautan nga espiritu nagasamok kang Saul.
I Mga Hari 5:23; II Mga Cronicas 16:12:	Sakit sa mga tiil.
I Mga Hari 8: 37-40:	Mga hampak sa yuta.
I Mga Hari 13: 4-6:	Tawo nga adunay kamot nga nakuyos.
I Mga Hari 17: 17-24:	Si Elias nagbanhaw sa bata gikan sa mga patay. (Ang mensahero ug ang mensahe gipamatud-an sa kaayohan).
II Mga Hari 1: 2; 8: 8-9:	Mamaayo ba ako niining sakita?
II Mga Hari 2: 19-22:	Pag-ayo sa mga tubig ni Eliseo.
II Mga Hari 4: 8-37:	Pagbanhaw sa anak nga lalaki sa Sunamitanhon.
II Mga Hari 5: 1-14:	Ang pag-ayo ni Naaman.
II Mga Hari 13: 14, 21:	Si Eliseo nagmasakiton sa sakit nga ikamatay.
II Mga Hari 20: 1-11:	Sakit ni Ezechias. (Tan-awa usab ang Isaias 38: 1-8.)
II Mga Cronicas 6: 26-31:	Pag-ampo sa paghinulsol ug ang sakit.
II Mga Cronicas 7:14:	"Ako magaayo sa ilang yuta."
II Mga Cronicas 16:12:	Ang tawo nga may grabing sakit wala mangita sa Dios.
II Mga Cronicas 20: 9:	Ang Dios nakadungog sa diha nga kita motu-aw sa kagul-anan.
II Mga Cronicas 21: 12-30:	Ang walay kaayohan nga sakit sa mga tinai.
II Mga Cronicas 24:25:	Sakit nga gitawag nga dako.
II Mga Cronicas 26:19:	Sanla ni Uzzias.
II Mga Cronicas 30:20:	Pag-ayo sa mga tawo pinaagi sa mga pag-ampo ni Ezequias.
II Mga Cronicas 32: 24-26:	Sakit ni Ezechias.
Job 1-2:	Kini nga mga kapitulo nagpadayag sa mga tinubdan sa problema ni Job, lakip na ang iyang sakit.

Job 5:18; 30:18.	Si Job misulti mahitungod sa iyang sakit:
Salmo 6: 2-3:	"Oh Jehova ayoha ako."
Salmo 27: 1:	"Ang Ginoo mao ang kusog sa akong kinabuhi."
Salmo 30: 2:	"Ako mituaw ug ikaw miayo kanako."
Salmo 32: 3-5:	Ang giila nga sala moresulta sa kaayohan.
Salmo 34: 19-20:	"Daghan ang mga kagul-anan sa matarung, apan si Jehova magaluwas kaniya gikan sa kanilang tanan."
Salmo 38: 3.7:	Kasuko ug ang sala makaapekto sa imong panglawas; sakit nga gitawag nga "makangilngig."
Salmo 41: 1-8:	"Ayoha ang akong kalag kay nakasala ako batok kanimo." sakit nga gitawag nga dautan.
Salmo 42:11; 43: 5:	Ang Dios mao ang panglawas sa atong panagway.
Salmo 42: 1-5:	Kaayohan alang sa masulob-on sa espiritu.
Salmo 55: 1-2:	Paglahutay sa pag-ampo ug kaayohan.
Salmo 60: 2:	"Ayoha ang mga nangatumpag sa yuta."
Salmo 67: 2:	"Aron ang imong dalan pagailhon sa ibabaw sa yuta, ang imong makaluwas nga pagpang-ayo sa taliwala sa tanan nga mga nasud"
Salmo 72:13:	Kita malooy sa mga mahuyang.
Salmo 91: 9, 10:	"Walay magapahaduol nga hampak sa imong puloy-anan."
Salmo 103: 1-5:	"Ayaw hikalimti ang iyang mga benepisyo ... Nga mao ang nagaayo sa tanan mong mga balatian."
Salmo 105: 37:	Ang Israel migula nga walay mausa nga maluya nga tawo sa taliwala nila. Tulo ka milyon ka mga tawo, ang tanan maayo ug lig-on.
Salmo 107: 17-20:	"Siya nagpadala sa iyang Pulong ug giayo sila."
Salmo 119: 25-28:	Kita gilig-on pinaagi sa Pulong.
Salmo 119: 67:	"Sa wala pa ako pagsakita, nahisalaag ako."

Salmo 147: 3:	"Kinsa ang nagaayo sa tanan mong mga balatian." Pag-ayo sa masulub-on nga kasingkasing.
Salmo 105: 37:	"Ug iyang gidala sila sa gawas ... walay usa nga malu yahon sa taliwala nila."
Proverbio 3: 7-8:	Unsaon nga mahimong himsog.
Proverbio 4: 20-23:	Ang mga isyu sa kinabuhi apektado sa tinamdan sa kasingkasing. Ang mga saad sa Dios mao ang kinabuhi niadtong nangita kanila ug panglawas sa ilang tibook nga unod.
Proverbio 12:18:	Ang dila sa manggialamon makaayo.
Proverbio 13:17:	Ang matinumanon nga sinaligan gitandi sa maayong panglawas.
Proverbio 15: 4, 30:	Ang dila nga mahuyo mao ang kinabuhi; maayo nga mga taho makaapekto sa panglawas.
Proverbio 16:24:	Ang Pulong sa Dios nagdala ug kaayohan sa mga bukog.
Proverbio 17:22:	Ang masulub-on nga espiritu makaapekto sa mga bukog.
Ecclesiastes 3: 3:	Adunay panahon sa pag-ayo.
Ecclesiastes 5:17:	Ang kasubo ug kapungot may kalabutan sa sakit.
Isaias 6:10:	Pagsabot, pagkakabig, pag-ayo.
Isaias 19:22:	Sa diha nga ang Dios hangyoon siya nag-ayo ("hangyoon" nagpasabot sa paghangyo nga mainiton ug kuhaon nga mapugsanon).
Isaias 32: 3-4:	Ang kaayohan kabahin sa Gingharian sa Dios.
Isaias 33:24:	Ang mga "molupyo magaingon, dili ako masakiton."
Isaias 35: 5-6:	Pag-ayo sa Milenyum.
Isaias 38: 1-12, 16:	Ang sakit ni Ezequias ug ang iyang paghibalik sa maayong panglawas.
Isaias 53: 5:	Kita gisaaran ug kaayohan ug kalingkawasan pinaagi sa pag-ula.

Isaias 57: 18-19:	Dumuol alang sa kaayohan.
Isaias 58: 8:	Ang maayong panglawas motungha.
Isaias 61: 1:	Si Jesus gipadala aron sa pagbugkos sa mga kasingka sing nga masulob-on, (emosyonal nga kaayohan).
Isaias 58: 8:	Ang maayog panglawas motungha sa madali.
Jeremias 3:22:	Ang Dios moayo sa mibalik sa pagpakasala sa diha nga kita mobalik ngadto kaniya.
Jeremias 8: 14-15; 20-22:	Usa ka panahon sa pag-ayo. Ang kapaitan sa sala nga gihigot ngadto sa pisikal nga panglawas.
Jeremias 15:18:	Unsaon sa pag-atubang sa dili maayo nga samad.
Jeremias 14:19:	Wala bay kaayohan alang kanato?
Jeremias 17:14:	"Ayoha ako, ug ako mamaayo."
Jeremias 30: 12-17:	Ang Dios mopasig-uli sa maayong panglawas.
Jeremias 33: 6:	"Ako moayo kanila."
Jeremias 46:11:	"Dili ka mamaayo."
Jeremias 51: 8-9:	Kaayohan sa Babilonia.
Lamentaciones 2:13:	"Kinsay makaayo kanimo?"
Lamentaciones 3:33:	"Ang Dios wala sa kinabubut-on nagsakit."
Ezequiel 14:19:	"Wala bay kaayohan alang kanato?"
Ezequiel 17:14:	"Ayoha ako, ug ako mamaayo."
Ezequiel 30:17:	"Ako mopasig-uli sa maayong panglawas."
Ezequiel 30: 12-13:	Ang dili moayo sa samad nga dili maayo sa medisina.
Ezequiel 30:21:	Unsay gibungkag sa Dios dili mamaayo.
Ezequiel 33: 6:	"Ako moayo kanila."
Ezequiel 34: 4, 16, 21:	Pasidaan sa mga magbalantay sa carnero nga dili moayo.

Ezequiel 46:11:	"Dili ka mamaayo."
Ezequiel 47: 8-12:	Pag-ayo sa mga tubig.
Daniel 4: 34, 36:	Ang kaayohan ni Nabucodonosor.
Oseas 5:13:	Nagapangadto sa laing dapit alang sa kaayohan. Ang ta tawo dili makaayo sa samad nga gipahamtang sa Dios.
Oseas 6: 1:	"Siya mipikas ug siya moayo."
Oseas 7: 1:	Pag-ayo sa Israel.
Oseas 11: 3:	"Sila wala nasayud nga giayo ko sila."
Oseas 14: 4:	"Ayohon ko ang ilang mga kasaypanan."
Nahum 3:19:	Ang may taning nga kahimtang.
Zacarias 11:16:	Pasidaan sa mga magbalantay sa carnero nga dili moayo.
Malaquias 4: 2:	Kaayohan diha sa iyang mga pako.

Bag-ong Tugon Nga Mga Pakisayran

Mateo 8:13:	Ang punto sa pagduol nagtakda sa panahon.
Mateo 8:17:	Si Jesus nagpas-an sa atong mga sakit.
Mateo 10: 1:	Gahum sa sakit ug mga demonyo gihatag sa mga tinunan.
Mateo 18: 19-21:	Si bisan kinsang duha nga nagka-uyon makadawat kon unsay gipangayo.
Marcos 2:17:	Si Kristo mianhi aron sa pag-ayo sa mga makasasala.
Marcos 3: 15-17:	Si Kristo naghatag ug gahum sa pag-ayo sa mga sakit.
Marcos 4: 18-19:	Ang pagpang-ayo kabahin sa dihog; Si Jesus gipadala sa pagpang-ayo.
Marcos 11:24:	Kon kamo motoo sa diha nga kamo mag-ampo (dili human kamo makadawat), kamo makadawat.
Marcos 16:18:	Sa ngalan ni Jesus ang mga magtotoo magaayo sa masakiton ug mopagula sa mga yawa.

Lucas 5:31:	Ang masakiton nagkinahanglan sa mananambal.
Lucas 7: 6:	Ang pagkadili takus giisip ni Jesus ingong nga pagtoo.
Lucas 7: 22-23:	Ang labing makapakombinsir nga argumento mao ang kasinatian.
Lucas 17: 6:	Ang gagmay nga pagtoo modala sa dako nga mga resulta.
Lucas 18: 7-8:	Ayaw paghunong sa dili pa moabot ang imong tubag. (Ang istorya ni Daniel diha sa Daang Tugon usab nag hulagway sa kaimportante sa nagapadayon nga pag-ampo: Ang Dios nakadungog kang Daniel gikan sa sinugdan, apan si Satanas nibabag sa 21 ka adlaw).
Juan 6: 53-58:	Ang lawas ug dugo ni Jesus nagdala sa kinabuhi.
Juan 10:10:	Si Jesus mianhi aron kita makabaton ug kinabuhi. Si Satanas mianhi aron sa pagpatay, pagpangawat, ug sa paglaglag.
Juan 11: 1-45:	Ang sakit nga wala giayo niini nga takna modala ngadto sa mas dako nga milagro.
Juan 14: 12-13:	Ang mga buhat nga gibuhay ni Jesus, atong pagabuhaton.
Juan 15: 7:	Ang kamahinungdanon sa pagpabilin diha kang Kristo nga may kalabutan sa pagpang-ayo ug pagdawat.
Juan 16:24:	Pangayo sa iyang ngalan ug kamo makadawat.
Roma 2: 4	Ang pagkamaayo sa Dios magatultul ngadto sa paghinul sol. (Timan-i nga ang sakit dili mosangpot sa paghinul sol; kondili ang kaayo sa Dios.)
Roma 8: 19-23:	Ang tibook kalibutan anaa sa proseso sa pagkadunot.
II Mga Taga Corinto 4:16:	Ang atong tawhanong kinabuhi nagakadunot, apan ang kinasuloran ginabag-o.
Efeso 3: 20-21:	Ang Dios adunay gahum nga arang makahimo kanato labaw sa tanan nga atong gipangayo o gihunahuna.
Filipos 2: 25-27:	Ang sakit ni Epafrodito.

Colosas 4:14:	Si Lucas, doktor, kabahin sa ebanghelyo nga tim ni Pablo.
II Timoteo 4:20:	Sakit ni Trofimo.
Hebreohanon 4:15:	Siya arang matandog sa atong mga kaluyahon.
Hebreohanon 11: 1:	Ang pagtoo maoy ebidensya sa mga butang (kaayohan) nga dili makita.
Santiago 1: 8:	Kita mangayo sa pagtoo ug dili magduha-duha.
Santiago 1:17:	Ang tanan nga maayo nga gasa (kaayohan) gikan sa Dios.
Santiago 5: 14-15:	Pagtawag sa mga anciano alang sa pagdihog sa lana, ang pag-ampo sa pagtoo, pag-ayo ug pagpasaylo.
I Pedro 2:24:	Kita nangaayo pinaagi sa iyang mga samad.
I Juan 3:22:	Bisan unsa ang atong pangayoon kita makadawat kon kita masinugtanon.
III Juan 1: 2:	Ang maayong panglawas may kalabutan sa kahimtang sa imong kalag.
Marcos 7:36, 8:26; Mateo 8: 4:	Ayaw ipaukyab ang kaayohan.
Pinadayag 20: 2-3:	Sa diha nga si Satanas gapuson, wala nay sakit ug kamatayon.
Pinadayag 21: 4:	Ang katapusang pag-ayo: Wala nay sakit ug kamatayon.
6. Ang Dios nagsaad sa kaayohan ug kalingkawasan. Ania ang pipila ka mga bersikulo mahitungod sa mga saad sa Dios: Roma 1:16; I Mga Hari 8:56; Proverbio 4:22; II Mga Taga Corinto 1:20

KAPITULO 9

ANG MGA KATUYOAN SA PAGPANG-AYO

MGA TUMONG:

Pagkahuman niini nga leksyon kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa saad sa kaayohan gikan sa panumduman.
- Pag-ila sa siyam ka mga katuyoan sa pagpang-ayo.

SAAD SA KAAYOHAN NGA ANGKONON:

... Ug iyang gihinginlan ang mga espiritu pinaagi sa iyang Pulong, ug giayo ang tanan nga mga masakiton;

Aron matuman ang gisulti ni Isaias nga manalagna, nga nagaingon: Siya gayud nagkuha sa atong mga kaluyahon ug nagdala sa atong mga balatian. (Mateo 8: 16-17)

PASIUNA

Ang labing klaro nga katuyoan sa pagpang-ayo mao ang pag-ayo sa sakit. Apan ang pagpang-ayo ug paglingkawas nagsilbi sa mga katuyoan gawas sa pag-ayo sa mga tawo. Ang pagpang-ayo usab:

NAGPADAYAG SA KINAIYA SA DIOS

Ang kaayohan nagpakita nga ang Dios matinagdanon, maayo, maloloy-on, ug mapuanguron:

Si Jehova puno sa gracia ug maloloy-on; mahinay sa kasuko, ug dako sa mahi gugmaong-kalolot.

Si Jehova maayo sa ngatanan; ug ang iyang malumo nga kalooy anaa sa ibabaw sa tanan niyang mga buhat. (Salmo 145: 8-9)

Ug si Jesus sa giabot ug kalooy mingtuy-od sa iyang kamot ug gihikap siya ug miingon kaniya: "Buot ako; magmahinlo ka! (Marcos 1:41)

NAGHIMAYA SA DIOS

Ang kaayohan moresulta sa pagdayeg ug paghimaya sa Dios:

Ug miduol kaniya ang dagkong panon sa katawhan nga nagdala kauban nila mga bakol, buta, amang, kimay, ug daghan pang uban, ug ilang gipahimutang sa tiilan ni Jesus; ug iyang giayo sila,

Sa pagkaagi nga nanghitingala ang panon sa katawhan, sa hingkit-an nila nga nagasulti ang mga amang, ang mga bakol nakalakaw, ug ang mga buta naka kita; ug gihimaya nila ang Dios sa Israel. (Mateo 15: 30-31)

... Kay ang tanan nga mga tawo naghimaya sa Dios tungod sa nahitabo. (Mga Buhat 4:21)

NAGPAMATUOD KANG JESUS INGON NGA MANLULUWAS UG MESIAS

Basaha ang Mateo 8: 14-17 sa inyong Biblia. Ang mga kaayohan nga natala dinhi nagpamatuod niining mga pulong sa propeta mahitungod ni Jesus...

... Siya gayud nagkuha sa atong mga kaluyahon ug nagdala sa atong mga balatian. (Mateo 8:17)

Ang kaayohan ug kalingkawasan nagpamatuod nga si Jesus mao ang Manluluwas. Ang pag-ayo ug pagpasaylo sa mga sala sa bakol nagpamatuod sa tawo nga si Jesus mao ang Manlu luwas ingon man ang Mananambal. (Lucas 5: 18-26).

Kong ako wala magbuhat sa mga buhat sa akong Amahan ayaw kamo pagtoo kanako.

Apan kong ginabuhat ko kini, bisan pa kamo wala motoo kanako, tumoo kamo sa mga buhat: aron kamo makaila, ug motoo, nga ang Amahan ania kanako, ug ako diha kaniya. (Juan 10: 37-38)

Ang mga tinun-an ni Jesus nakakita kaniya nga naghimo sa daghang uban nga mga milagro gawas sa mga gisulti niining libroha,

Apan kini gisulat aron kamo motoo nga siya mao ang Mesias, ang Anak sa Dios, ug ang pagtoo kaniya makabaton kamo sa kinabuhi. (Juan 20: 30-31, The Living Bible)

NAGTINO SA MENSAHERO UG SA MENSAHE

Basaha ang istorya sa pag-ayo sa batan-ong lalaki sa I Mga Hari 17. Sa dihang naayo kining batang lalaki, ang iyang inahan miingon ngadto sa propeta nga si Elias:

... Karon pinaagi niini ako nahibalo nga ikaw usa ka tawo sa Dios, ug ang pulong ni Jehova sa imong baba matuod. (I Mga Hari 17:24)

Ang kaayohan nagtino sa mensahe ug sa mensahero.

Ingon nga ang Dios nagabuhat uban kanimo sa mga ilhanan ug mga katingalahan sa pag-ayo ug paglingkawas, ang kamatuoran sa iyang Pulong napamatud-an: Busa sa hataas nga panahon nagpabilin sila nga nagsulti nga maisugon diha sa Ginoo, nga nagpamatuod sa pulong sa iyang gracia, ug nagtugot sa mga ilhanan ug mga katingalahan nga pagabuhaton sa ilang mga kamot. (Buhat 14: 3)

Ang Biblia nagrekord nga human sa usa ka dakong milagro sa pagpang-ayo, ang mga lider sa espirituhanon ug politikanhon...

...Nakita ang kaisog ni Pedro ug ni Juan, ug hingsayran nga kini sila mga tawo nga walay kaalam ug walay kahibalo, sila nahibulong; ug sila nakaila kanila, nga sila nakig-uban kang Jesus. (Mga Buhat 4:13)

NAGDASIG SA PAGKAMADINAWATON SA EBANGHELYO

Sayon ang pagsulti sa mga tawo mahitungod sa Ebanghelyo human sila mamaayo. Adunay daghang mga panig-ingnan niini sa libro sa Mga Buhat. Ang kaayohan nag-abli sa pultahan alang sa mensahe sa kaluwasan, ang pagpasulod sa Espiritu Santo, ug pagtubo sa simbahan. (Tan-awa sa Mga Buhat 2: 42-47 ug 5:14 alang sa mga panig-ingnan.)

Bisan ang pagpang-ayo nagdasig sa pagkamadinawaton sa Ebanghelyo, hinumdomi kanunay nga kini dili mopuli sa pagwali sa Ebanghelyo sa kaluwasan. Ang Pulong kinahanglan nga itudlo uban sa pagpasundayag sa gahum aron sa pagdala sa katawhan ngadto sa hustong relasyon sa Dios. Ang Pulong ang nagmugna sa pagtoo alang sa kaluwasan, kaayohan, ug kalingkawasan. Ang pagpang-ayo maoy usa ka gamhanan nga himan sa pag-ebanghelyo. Diha sa natala nga kaayohan sa Kasulatan:

1. Sa napulo'g pito ka mga higayon, ang mga kaayohan nahitabo sa mga pag-ebanghelyo:
  - Mateo 4:24; 8:16; 9: 2-8; 9: 32-33
  - Marcos 1: 23-28; 9: 14-27; 10: 46-52
  - Lucas 8: 42-48; 13: 10-13,16; 14: 1-4; 17: 11-19
  - Juan 4: 28-30; 5: 1-9,14; 9: 1-7
  - Buhat 3: 1-10; 8: 5-8; 14: 8-10
2. Sa napulo'g unom ka mga higayon, ang mga kaayohan adunay pag-ebanghelyo nga resulta :
  - Mateo 9: 2-8; 9: 32-33; 12: 9-13
  - Marcos 1: 23-28; 5: 1-13, 18-20; 7: 32-37; 9: 14-27
  - Lucas 5: 12-14; 13: 10-13, 16; 17: 11-19
  - Juan 4: 28-30; 9: 1-7
  - Buhat 3: 1-8; 8: 5-8; 9: 32-35; 14: 8-10
3. 21 sa 26 ka mga kaayohan, adunay bisan hain sa pag-ebanghelyo o resulta.

NAGTUKOD SA GINGHARIAN SA DIOS

Ang mga kaayohan ug mga kalingkawasan nga gihimo ni Jesus ug sa iyang mga disipulo mao ang unang hugna sa pagtukod sa Ginghamarian sa Dios:

Ug ayohon ninyo ang mga masakiton nga atua didto, ug umingon kamo kanila: Ang ginghamarian sa Dios magakahaduol kanimo. (Lucas 10: 9)

Apan kon ako nagpagula ug mga yawa pinaagi sa Espiritu sa Dios, nan, ang ginghamarian sa Dios niabot na diha kaninyo. (Mateo 12:28)

Samtang kamo nagpangalagad sa pagpang-ayo, hinumdomi nga ang Ginghamarian wala pa sa kahingpitan niini. Sa kahingpitan sa Ginghamarian didto adunay hingpit nga pagkawala sa sakit ug kamatayon. Ang lawas, ingon man ang kalag, wala pa gitubos karon ingon nga kini anaa sa kahingpitan sa Ginghamarian. Kamo naluwas gikan sa silot sa sala sa nangagi ug mahimong maluwas gikan sa gahum niini sa karon. Sa umaabot, kamo maluwas gikan sa presensya sa sala. Tinuod usab kini sa sakit. Ang sakit dili usa ka silot alang sa inyong nangagi nga mga sala. Kamo matubos gikan sa gahum niini sa karon, apan dili sa iyang presensya hangtud sa kahangturan.

NAGPAKITA UG PAGHUKOM SA KAAWAY

Sa diha nga inyong ipandong ang inyong mga kamot sa masakiton kamo nagpahayag nga ang prinsiphe niini nga kalibutan gihukman na ug ang gahum sa balatian ug sakit nalaglag (Juan 16:11). Hinumdomi nga ang gahum sa sakit ang gilaglag, dili ang presensya niini. Kamo ma tubos lamang gikan sa iyang presensya sa dihang moabot kamo sa kahingpitan sa Ginghamarian sa Dios.

NAGBANGON UG ESPIRITUHANON NGA MGA LIDER

Ang pagpang-ayo gigamit sa pagpatunghag dagkong espirituhanong mga lider. Si Pablo gitawag nga mahimong usa ka apostol sa Ebanghelyo sa panahon sa iyang kaayohan (Mga Buhat 9).

NAGRESULTA SA DAKONG KALIPAY

Ang Mga Buhat 8: 5-25 nagasulti kon unsa ka dako nga kalipay ang miabot sa mga indibidu wal ug sa mga komunidad diin ang pagpang-ayo ug pagpalingkaawas giministryo.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang saad sa kaayohan gikan sa panumduman.

---

2. Dugang pa sa pisikal nga kahingpitan, unsa ang laing siyam nga mga katuyoan sa pagpang-ayo nga gihisgutan niini nga leksyon?

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

BUHATA KINI

Ang Dios adunay uban pang mga katuyoan sa imong kaayohan gawas sa pisikal nga kahing pitan. Ang pagsabot niini nga mga katuyoan makatabang kanimo nga mangayo ug kaayohan nga adunay pagtoo, sa nasayran nga kini kabubut-on sa Dios. Hunahunaa kon sa unsa nga paagi nga imong kaayohan...

Nagpasundayag sa kinaiya sa Dios:

Naghimaya sa Dios:

Nagpamatuod kang Jesus ingon nga Manluluwas ug Mesias:

Nagtino sa mensahero ug sa mensahe nga imong gitudlo:

Nagdasig sa pagkamadinawaton sa Ebanghelyo:

Nagtukod sa Gingharian sa Dios:

Nagpakita ug paghukom sa kaaway:

Nagresulta sa dakong kalipay:

KAPITULO 10

ANG MGA GASAS SA PAGPANG-AYO

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga leksyon kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa saad sa kaayohan gikan sa panumduman.
- Pag-ila sa Balaang Espiritu isip kabahin sa Trinidad sa Dios.
- Pagtingob sa ministeryo sa Balaang Espiritu.
- Pagpatin-aw sa "esprituhanong gasa."
- Pagpatin-aw sa "mga gasa sa pagpang-ayo."
- Paglista ug piho nga esprituhanong mga gasa nga nagtabang sa gasa sa pagpang-ayo.
- Pag-ila kon kinsay malambigit sa pagpang-ayo nga ministeryo.

SAAD SA KAAYOHAN NGA ANGKONON:

Apan ang pagpadayag sa Espiritu gihatag sa tagsatagsa nga may kapuslanan.

Kay ngadto sa usa gihatag ... ang mga gasa sa pagpang-ayo pinaagi sa mao ra nga Espiritu. (I Mga Taga Corinto 12: 7-9)

PASIUNA

Ang Biblia nagsugo sa tanan nga mga magtotoo sa pag-apil sa pagpang-ayo ug pagpalingka was nga ministeryo, apan ang Pulong nagpamatuod usab nga adunay espesyal nga mga gasa sa pagpang-ayo nga gihatag sa pipila ka mga magtotoo pinaagi sa Balaang Espiritu. Kini nga leksyon nagpaila sa Balaan nga Espiritu isip kabahin sa Trinidad sa Dios, nagtingob sa iyang mga ministeryo, nagpatin-aw sa esprituhanong mga gasa, ug ilabi na nga nagtumong sa mga gasa sa pagpang-ayo ug sa may kalabutan nga esprituhanong mga gasa.

ANG BALANG ESPIRITU

Ang Balaang Espiritu kabahin sa Trinidad sa Dios nga naglangkob sa Dios Amahan, ang Anak nga si Jesu-Kristo, ug ang Balaang Espiritu. Ang Trinidad nga kinaiyahan sa Dios gipadayag sa mosunod nga mga tudling: Mateo 3: 16-17; Juan 15:26; Roma 8: 2-3; II Mga Taga Corinto 13:14; Efeso 2:18; I Pedro 4:14; ug Mga Buhat 2:33. Ang Balaang Espiritu omnipresent, nga nagpasabot nga siya anaa sa tanang dapit (Mga Salmo 139: 7). Siya omniscient, nga nagakahulogan nga siya nahibalo sa tanan nga butang (I Corinto 2: 10-11). Siya ominipotent, nga nagpasabot nga siya gamhanan sa tanan (Mga Salmo 62:11). Siya walay katapusan, nga nagpasabot nga siya hangtud sa kahangturan (Mga Hebreohanon 9:14).

ANG MINISTERYO SA BALANG ESPIRITU

Ang Balaang Espiritu adunay daghang mga ministeryo. Ania ang katingbanan kon unsay gisulti sa Biblia mahitungod sa iyang papel sa:

Paglalang: Siya aktibo sa paglalang sa yuta.

Mga Kasulatan: Siya nagministeryo sa sinugdan pinaagi sa pagpadayag ug pagdasig sa Kasulatan ug nagpadayon sa pagministeryo pinaagi sa paglamdag sa atong mga kasingkasing aron makasabot sa Pulong.

Israel: Ang Balaang Espiritu miabot sa mga pangulo sa Israel, migiya kanila ngadto sa yuta sa saad, mipuno sa ilang mga dapit sa pagsimba, ug moabot kanila sa umaabot nga panahon sa kagul-anan ug milenyum.

Jesus: Si Jesus gipanamkon, gidihogan, gisilyohan, gigiyahan, gihatagan ug gahum, gipuno, gitugyan sa kamatayon, ug gibanhaw gikan sa mga patay pinaagi sa Balaang Espiritu.

Mga makasasala: Ang mga makasasala gibadlong sa sala ug gidani ngadto sa Ebanghelyo pinaagi sa Balaang Espiritu.

Satanas: Ang gahum ni Satanas gipugngan pinaagi sa gahum sa Espiritu Santo.

Ang Simbahan: Ang Balaang Espiritu nag-umol sa Simbahan, siya nagdasig sa pagsimba, nagdumala sa misyonero nga mga kalihokan, nagpili sa mga ministro, nagdihog sa mga mag wawali, naggiya sa mga desisyon niini, ug nagbautismo niini sa gahum.

Mga magtotoo: Ang Balaan nga Espiritu nagkombiktar sa mga magtotoo sa sala, nagbala an, nagbautismo uban sa gahum, nagpuyo sa sulod, naglig-on, naghiusa, nagpataliwala, naggi ya, nagpakita sa gugma, nagpahiuyon ngadto sa larawan ni Kristo, nagpadayag sa kamatuoran, nagtudlo, naghatag ug kasigurohan sa kaluwasan, naghatag sa kagawasan, naghupay, nag hatag ug kinabuhi, namulong pinaagi ug ngadto kaniya, nagpakita sa gahum sa Dios, nagda sig sa pagsimba, naghatag ug gahum sa pagsaksi, ug nagpalambo sa espirituhanong bunga ug espirituhanong mga gasa. Ang importante nga gimbuhaton sa Balaang Espiritu sa kinabuhi sa magtotoo ug sa Iglesia nga may kalabutan sa pag-ayo ug paglingkawas mao ang paghatag sa espirituhanong mga gasa.

ANG MGA GASA SA BALANG ESPIRITU

Ang espirituhanon nga mga gasa labaw sa kinaiyahan nga mga abilidad nga gihatag sa Balaang Espiritu ngadto sa magtotoo aron makaalagad ingon nga kabahin sa Lawas ni Kristo. Adunay kalainan tali sa "gasa" sa Balaang Espiritu ug sa "mga gasa" sa Balaang Espiritu. Ang "gasa" sa Balaang Espiritu gihatag sa Pentecostes nga gitala sa Mga Buhat 2. Ang "Mga Gasas" sa Balaang Espiritu maoy labaw sa kinaiyahan nga mga abilidad nga gihatag niadtong nakadawat sa gasa sa Balaang Espiritu. Kini nga mga gasa naghimo sa mga magtotoo sa pag ministeryo nga epektibo sa parehong sulod sa Lawas ni Kristo ug sa mga dili-magtotoo.

Ang espirituhanon nga gasa dili natural nga talento o abilidad. Kini labaw sa kinaiyahan nga abilidad nga gihatag sa Balaang Espiritu. Ang tawo dili molihok, mopalambo, o mobaton sa espirituhanon nga mga gasa sa iyang kaugalingon. Ang mga gasa maoy labaw sa kinaiyahan nga mga abilidad nga gihatag ug gipalihok pinaagi kaniya pinaagi sa Balaang Espiritu. Kamo makabasa mahitungod sa espirituhanong mga gasa sa mosunod nga mga tudling:

- Roma 12: 1-8
- I Corinto 12: 1-31
- Efeso 4: 1-16
- I Pedro 4: 7-11

Samtang inyong madiskobre kini nga mga bersikulo, adunay daghang espirituhanong mga gasa nga gihatag sa Simbahan. Ang atong karon nga tumong sa pagtuon, mao ang mga gasa sa pagpang-ayo.

ANG MGA GASA SA PAGPANG-AYO

Apan ang pagpadayag sa Espiritu gihatag sa tagsatagsa nga may kapuslanan.

Kay sa usa gihatag ang ... mga gasa sa pagpang-ayo diha sa mao ra nga Espiritu. (I Mga Taga Corinto 12: 7-9)

Ang magtotoo nga adunay mga gasa sa pagpang-ayo adunay katakus sa pagtugot sa gahum sa Dios nga modagayday pinaagi kaniya aron mapasig-uli ang maayong panglawas gawas sa paggamit sa natural nga paagi. Ang tanan nga mga magtotoo gisugo sa pag-ampo alang sa masakiton, apan ang magtotoo nga adunay mga gasa sa pagpang-ayo gigamit sa piho ug ma kanunayon sa Dios niining dapita sa pagpangalagad.

Adunay nagkalainlain nga mga gasa sa pagpang-ayo tungod kay ang pulong nga "mga gasa" daghan o (plural). Adunay nagkalainlain nga mga paagi nga ang kaayohan moabot ug nagka lain-laing paagi sa paggamit sa mga gasa. Hunahunaa ang nagkalainlain nga mga paagi nga gibuhar sa Dios sa pagdala sa tawo ngadto sa kaluwasan. Siya ba usab dili makapamuhar sa nagkalainlaing mga paagi sa pagdala sa kaayohan? Ang mga paagi o mga gasa sa ilang kauga lingon dili makapaayo o sila makaluwas. Kini nga agianan lamang diin ang gahum sa Dios maipadayag.

Diha sa Biblia atong makita ang mga gasa sa pagpang-ayo nga gipakita pinaagi sa:

1. Ministro nga nagahikap sa masakiton.
2. Mga tawo nga nagahikap sa ministro.
3. Pagsulti sa Pulong sa kaayohan gikan sa halayo.
4. Pagsulti sa Pulong sa kaayohan sa atubangan sa masakiton.
5. Pag-atubang sa tawo nga direkta.
6. Pag-ayo tungod sa pagpangamuyo sa lain.
7. Pag-ampo.
8. Pag-ayo nga nahitabo pinaagi sa buhat sa pagtoo sa masakiton nga tawo.
9. Nagkalainlaing matang sa pagtoo:
  - Pagtoo sa usa nga nagaalagad.
  - Pagtoo sa usa nga nagapangita'g kaayohan.
  - Pagtoo sa mga higala.
  - Pagtoo sa mga paryente.

10. Nagkalainlain nga mga ahente sa pagpanambal. Walay butang nga sagrado mahitungod kanila, apan gigamit kini isip usa ka punto sa pagdugtong:

- Luwa
- Lapok
- Mga panapton sa pag-ampo
- Hampolan sa mga igos
- Laylayan sa sapot sa ministro
- Mga anino sa ministro
- Lana
- Mga tudlo sa dalunggan
- Tubig

11. Espesyal nga mga milagro: Ang Dios nagdihog sa pipila ka mga tawo nga may pagtoo alang sa espesyal nga pagpang-ayo. Pananglitan, ang Dios naggamit sa pipila ka mga tawo aron sa pagpangalagad labi na sa mga pasyente sa kanser. Kini wala magpasabot nga kamo dili mangalagad sa tanan nga bahin sa pagpang-ayo, tungod kay ang sugo mao ang pag-ayo sa masakiton sa kinatibuk-an. Apan ang Balaang Espiritu mahimong moalagad pinaagi kaninyo sa kanunay ngadto sa partikular nga mga sakit.

MAY KALABUTAN NGA ESPIRITUHANONG MGA GASA

Ang tanang espirituhanong mga gasa importante ug gikinahanglan sa Lawas ni Kristo, apan ania ang listahan sa pipila sa espirituhanon nga mga gasa nga katimbang sa mga gasa sa pagpang-ayo:

Pagtudlo Ug Pag-awhag: Pinasikad sa Pulong, sila nagpalambo sa pagtoo alang sa kaayohan.

Panagna, Mga Pinulongan, Paghubad: Mahimong magdala ug direkta nga pulong gikan sa Dios mahitungod sa sakit ug / o pagpang-ayo.

Pag-ila sa mga Espiritu: Nagtugot sa pagtino kon hain ba sa pag-ayo o pagpalingkawas ang gikinahanglan ug kahibalo sa mga espiritu nga naglihok.

Ang Gasa sa Pagtoo: Naghatag ug linain nga kumpiyansa nga molihok sumala sa kahibalo nga gihatag sa pag-ila ug nag-ampo sa pag-ampo sa pagtoo.

Ang Pulong Sa Kahibalo: Naghatag ug kahibalo sa hinungdan sa sakit. Kini mas makatabang sa pag-ayo sa emosyon o kon ang pisikal nga balatian adunay kalabutan sa demonyohanong problema. Kini mohatag ug pagsabot mahitungod sa mga sala nga gikinahanglan nga ikumpisal, mga demonyohanong pwersa nga nalangkit, ug pangisip nga mga kinaiya nga tingali nag-ali sa kaayohan.

Ang Pulong Sa Kaalam: Makapahimo kanimo sa paggamit sa kahibalo nga gihatag sa Dios sa "pulong sa kaalam" (pagtudlo) ngadto sa masakiton nga tawo.

Gasa Sa Mga Milagro: Diha-diha dayon ug mamugnaon nga mga kaayohan, nga mao, ang pagtubo sa usa ka bahin sa lawas, ug uban pang mga panghitabo nga dili mahatagag natural nga pagpatin-aw, usa ka butang nga dili mahimong mahitabo sa natural nga paagi. Mahibal-an ninyo ang dugang mahitungod niining mga gasaha sa Harvestime International Institute nga kurso nga nag-ulohang “*Ministryo Sa Balaang Espiritu.*”

PAGPANGITA SA ESPIRITUHANONG MGA GASA

Ang Biblia nagtudlo nga ang matag magtotoo adunay labing minus usa ka espirituhanong gasa:

Sumala sa hiyas nga nadawat sa matag-usa, mag-inalagaray kamo niini sa tali wala ninyo, ingon nga maayong mga tinugyanan sa nagkalainlaing gracia sa Dios. (I Pedro 4:10)

Apan ang pagpadayag sa Espiritu gihatag sa tagsatagsa nga may kapuslanan.

Apan kining tanan ginabuhat sa usa ug sa mao ra nga Espiritu, nga ginapang hatag niya sa tagsatagsa nga iya sumala sa iyang kabubut-on. (I Corinto 12: 7, 11)

Tungod kay ang matag magtotoo adunay labing minus usa ka espirituhanong gasa, ang matag usa kanato adunay responsibilidad nga modiskobre ug mogamit sa atong gasa. Ang Biblia nag-ingon nga kita kinahanglan mangita sa espirituhanong mga gasa:

... Paninguhaa pag-ayo ang pinakamaayo nga gasa ... (I Corinto 12:31)

Sa diha nga kamo mag-ampo sa mga gasa sa pagpang-ayo, kamo naghango sa Dios sa du gang pagpalambo nianang anaa na kaninyo, ingon nga ang tanan nga mga magtotoo adunay potensyal ug awtoridad sa pagpandong sa mga kamot sa mga masakiton alang sa kaayohan.

Si Jesus nagpalambo sa mga kahinguhaan nga gihatag kaniya sa (Lucas 5:22) ug si Timoteo gisultian nga palihokon ang gasa sa sulod niya (II Timoteo 1: 6).

ANG MINISTRYO SA SIMBAHAN

Ang tanan nga mga magtotoo gisugo sa pag-ayo sa mga masakiton, ug bisan tuod ang Dios nagapamuhat sa uban sa espesyal nga mga gasa sa pagpang-ayo, ang tanan nga mga magtotoo kinahanglan moapil sa pagpang-ayo nga pagpangalagad. Ania ang listahan niadtong gisulti sa Biblia nga kinahanglan malambigit sa pagpang-ayo nga pangalagad:

-Mga pastor ug mga magbalantay (espirituhanong mga lider):	Ezequiel 34
-Mga anciano / mga diacono:	Santiago 5:14
-Mga ordinaryong magtotoo:	Lucas 16: 15-18; Santiago 5:16
-Kadtong adunay espesyal nga gasa sa pagpang-ayo:	I Corinto 12: 9
-Ang tibook nga Simbahan - kini usa ka sentro sa pagpang-ayo:	Lucas 14: 16-24

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang saad sa kaayohan gikan sa panumduman.

---

2. Kinsa ang Balaang Espiritu?

---

3. Itingob ang inyong nakat-onan mahitungod sa pangalagad sa Balaang Espiritu niini nga leksyon.

---

4. Unsa ang espirituhanong gasa?

---

5. Ihulagway ang "mga gasa sa pagpang-ayo."

---

6. Unsay espesipikong espirituhanon nga mga gasa nga katimbang sa gasa sa pagpang-ayo?

---

7. Kinsa ang malambigit sa pagpang-ayo nga ministeryo?

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

BUHATA KINI

1. Aduna ka bay kalisud sa pagtoo sa usa ka milagro alang sa imong kaugalingong pisi kal nga kondisyon o nianang usa ka tawo nga imong gialagaran? Ang Dios nagbuhat sa natural nga kahan-ay, apan siya wala nagapus niini. Ang mga milagro mahitabo sa dihang ang Dios molihok labaw sa mga utlanan sa natural nga han-ay. Sa pagkatinuod, ang milagrosong pagpang-ayo maoy pagpahiuli sa naandan. Kining sakit ug de monyohanon nga pagpanag-iya dili natural ug sukwahi sa orihinal nga mga balaod sa Dios. Busa sa pagkatinuod, ang milagrosong pagpang-ayo, pagpalingkawas, ug uban pa, mao ang pagbalik sa normalidad. Sa pagkatinuod, dili ang mga milagro maoy talagsaon, apan ang ilang pagkawala sa imong ministeryo.

2. Sa libro sa Mga Buhat, timan-i ang nagkalainlaing mga tawo nga gigamit sa Dios sa mga gasa sa pagpang-ayo:

-Buhat 3: 1-11:	Si Pedro ug si Juan (mga apostoles)
-Buhat 5:15; 9: 32-34:	Si Pedro (apostol)
-Buhat 8: 5-7:	Si Felipe (ebanghelista ug diacono)
-Buhat 9: 17-18:	Si Ananias (wala mailhing magtotoo)
-Buhat 14: 8-10; 28: 7-9:	Si Pablo (apostol)

3. Ang Balaang Espiritu mao ang maghahatag sa espirituhanong mga gasa. Ania ang paagi sa pagdawat sa bautismo sa Balaang Espiritu Santo:

-Paghinulsol ug magpabautismo:	Mga Buhat 2:38
-Toohi nga kini alang kanimo:	Mga Buhat 2:39
-Tinguhaa kini:	Juan 7: 37-39
-Dawata kini ingon nga gasa:	Mga Buhat 2:38
-Tugyan sa Dios:	Isaias 28:11; Mga Buhat 2: 4
-Hangayoa ang mga pag-ampo sa ubang mga magtotoo:	Buhat 2,4,10

4. Susiha pag-usab ang mga tudling bahin sa espirituhanong mga gasa:

-Roma 12: 1-8   -I Corinto 12: 1-31   -Efeso 4: 1-16   -I Pedro 4: 7-11

Imo na bang nadiskobrehan ang imong (mga) espirituhanon nga gasa? _____

Kung mao, aktibo ka ba nga nagagamit niini sa pag-alagad sa uban? _____

Kon wala nimo gamita ang imong gasa, unsaon nimo pagsugod sa paggamit niini?

---

5. Alang sa dugang pagtuon sa Balaang Espiritu ug espirituhanong mga gasa, kuhaa sa Harvestime International Institute ang kurso nga nag-ulohang “Ministeryo *Sa Balaang Espiritu.*”

IKAUPAT NGA BAHIN

PAGBUNTOG SA MGA HAGIT

Sa pisikal nga pakiggubat samtang nakiggubat kamo alang sa lawas ug sa kondisyon sa hingpit nga kaayohan ingon sa katuyoan sa Dios, inyong atubangon ang dagkong mga hagit nga naglakip sa:

- MGA TRADISYON SA MGA TAWO
- TUNOK SA UNOD
- WALAY TUBAG NGA MGA PANGUTANA

Niini nga seksyon inyong sangkapan ang inyong kaugalingon sa Pulong sa Dios aron sa pag-atubang ug pagbuntog niini mga hagit.

KAPITULO 11

ANG MGA TRADISYON SA MGA TAWO

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga leksyon kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa saad sa kaayohan gikan sa panumduman.
- Pagtubag sa mosunod nga mga tradisyon sa mga tawo mahitungod sa pagpang-ayo:
  - Ang pagpang-ayo ug mga milagro dili alang karon.
  - Ngano nga dili tanang mga patay mabanhaw?
  - Nganong mamatay ang mga Kristohanon?
  - Ang modernong medisina naghimo sa langitnong pagpang-ayo nga wala na kinahanglana.
  - Ang langitnong pagpang-ayo gitudlo sa mga kulto.
  - Ang lawas mas gihatagan ug gibug-aton kay sa kalag.
  - Kamo nasakit tungod sa inyong sala.
  - Kabubut-on sa Dios nga kamo masakit.
  - Kini kasakitan sa mga matarung.
  - Ang langitnong pagpang-ayo talagsaon.
  - Ang inyong sakit maoy inyong krus.

SAAD SA KAAYOHAN NGA ANGKONON:

Ang akong kalag mipilit sa abug; buhion mo ako sumala sa imong pulong.

Akong gipahayag ang akong mga dalan, ug ikaw mitubag kanako: Tudloi ako sa imong kabalaoran.

Ipasabot kanako ang imong mga lagda; sa ingon niini igasulti ko ang imong katingalahang mga buhat.

Ang akong kalag natunaw tungod sa kaguol; lig-ona ako sumala sa imong Pulong. (Salmo 119: 25-28)

PASIUNA

Ang mga tradisyon sa mga tawo maoy mga tinoohan, lagda, ug prinsipyo sa tawo nga maka babag sa buhat sa Pulong sa Dios. Si Jesus miingon sa relihiyosong mga lider sa iyang pana hon:

... Sa ingon kamo naghimo sa sugo sa Dios nga walay kapuslanan pinaagi sa inyong gikabilinbilin nga mga sugilanon. (Mateo 15: 6)

Kung ang pagtoo moabot pinaagi sa pagpatalinghug sa Pulong sa Dios, nan kini mobiya pina agi sa pagpaminaw ug pagdawat sa mga tradisyon sa mga tawo nga nagalaglag sa pagtoo.

Kini nga leksyon naghisgot sa komon nga mga tradisyon sa mga tawo mahitungod sa pag pang-ayo. Ang Bibliyanhong tubag sa matag tradisyon gipresentar tungod kay ang labing maayo nga solusyon batok sa sayop dili kahilum, apan ang pagmantala sa kamatuoran sa Pulong sa Dios. Samtang atong giwagtang ang mga tradisyon ug mga pagsupak mahitungod sa pagpang-ayo atong giwagtang ang mga babag nga nag-ali sa langitnong kaayohan sa pag pahitabo.

Ang Salmistang si David nagpakita nga bisan pa kaniadto gipahayag niya ang iyang kaugali ngong mga paagi nga gitinguha niya karon sa pagkat-on sa mga paagi sa Dios:

Ang akong kalag mipilit sa abug; buhion mo ako sumala sa imong pulong.

Akong gipahayag ang akong mga dalan, ug ikaw mitubag kanako: Tudloi ako sa imong kabalaoran.

Ipasabot kanako ang imong mga lagda; sa ingon niini igasulti ko ang imong katingalahang mga buhat.

Ang akong kalag natunaw tungod sa kaguol; lig-ona ako sumala sa imong Pulong. (Salmo 119: 25-28)

Gipulihan ni David ang mga tradisyon ug Pulong sa Dios, ug sa pagbuhat niini, ang iyang kalag nabuhi (naayo ug nabag-o).

Ania ang pipila ka komon nga tradisyon sa mga tawo mahitungod sa pagpang-ayo:

"ANG PAGPANG-AYO UG MILAGRO DILI ALANG KARON"

Ang ubang mga tawo nag-angkon nga ang pagpang-ayo alang lamang sa mga panahon sa Biblia o alang sa umaabot sa dihang si Jesus mobalik.

ANG ATONG TUBAG:

Ang Dios nag-ingon:

... Kay ako mao si Jehova nga nagaayo kanimo. (Exodo 15:26)

“Ako mao” anaa sa karon. Giunsa nato kini pag-usab ngadto sa “ako” kaniadto o “ako” sa umaabot? Ang Biblia nagtudlo nga ang Dios dili mausab:

Ang tanang maayong gasa ug ang tanang hingpit nga gasa nagagikan sa itaas, nga ginabubo sa Amahan sa mga kahayag, nga kaniya wala ang pagkausab, ni landong sa pagkabalhin. (Santiago 1:17)

Kay ako si Jehova, ako walay pagkabalhin ... (Malaquias 3: 6)

Ang Dios wala mausab sukad sa sinugdanan sa panahon:

Si Jesu-Kristo mao sa gihapon, kagahapon, ug karon ug hangtud sa kahangtu ran. (Mga Hebreohanon 13: 8)

Kung ang adlaw sa mga milagro milabay na, nan mao man ang adlaw sa kaluwasan, kay wala nay mas dako nga milagro pa sa kaluwasan. Kung ang pagpang-ayo alang sa umaabot sa dihang si Jesus mobalik na sa yuta, nan ang ministryo sa mga magtutudlo, mga pastor, ug uban pang mga lider kinahanglan alang nianang umaabot nga panahon usab tungod kay ang gasa sa pagpang-ayo usa ka espirituhanon nga gasa sama niining mga pag-alagad.

Ang labing makapakombinsir nga argumento batok sa pag-angkon nga ang mga milagro dili alang karon mao ang dokumentado nga rekord sa kasinatian. Adunay pito ka "dispensasyon" o "mga kapanahonan" diin ang Dios nagdumala sa tawo sa espesyal nga mga paagi. Kini mao

-Ang panahon sa pagkainosente:	Genesis 1:28
-Ang panahon sa konsyensya:	Genesis 3:23
-Ang panahon sa tawhanong panggobyerno:	Genesis 8:20
-Ang panahon sa saad:	Genesis 12: 1
-Ang panahon sa kasugoan:	Exodo 19: 8
-Ang panahon sa gracia:	Juan 1:17
-Ang panahon sa gingharian:	Efeso 1:10

Ang pagbalik ni Jesus nagpaila sa katapusan nga panahon sa Gingharian. Sa sinugdanan niining panahona, si Jesus namuhat sa mga milagro ug mga pagpang-ayo:

Ug si Jesus miingon kanila, "Pangadto kamo ug suginli ninyo si Juan sa mga mga butang nga inyong nakita ug nadungog; giunsa nga ang mga buta naka kita, ang mga bakol nakalakaw, ang mga sanlahon nahinloan, ang mga bungol nakadungog, ang mga patay nabanhaw, ngadto sa mga kabus ang Maayong Balita giwali. (Lucas 7:22)

Ang libro sa Mga Buhat nagrekord sa mga milagro ug mga pagpang-ayo sa unang Simbahan ingon nga panahon sa Gingharian nga nagpadayon. Ang dokumentado nga rekord sa moder nong kasaysayan sa Simbahan nagpamatuod usab sa daghang pagpang-ayo ug mga milagro.

"NGANONG DILI ANG TANANG MGA PATAY MABANHAW?"

Ang pipila ka mga tawo nangutana, "Kung ang pagpang-ayo alang karon, nganong ang mga magtotoo dili maglibot-libot aron sa pagbanhaw sa tanang nasakit ug namatay?"

ANG ATONG TUBAG:

Ang pagbanhaw sa mga patay dili kabahin sa Dakong Sugo nga gihatag sa Simbahan. Kini gisugo ngadto sa mga disipulo sa una silang gipadala sa usa ka panaw sa pagsangyaw aron ipahibalo ang Gingharian. Ang pagbanhaw sa mga patay mao ang "unang bunga" sa pagkabanhaw ni Jesus nga moabot pa.

Adunay kalainan tali sa mga espesyal nga milagro ug mga milagro sa pakigsaad. Ang espesyal nga mga milagro gihimo isip timaan sa mga espesyal nga kahimtang, sama sa paghimo sa tubig nga vino, paglakaw sa dagat, pagpadaghan sa mga tinapay ug mga isda, ug pagpikas sa Pulang Dagat.

Ang pagpang-ayo usa ka milagro sa kasabutan sa Daang Tugon, dili usa ka espesyal nga milagro. Ang Dios sa gihapon nagbanhaw sa mga patay, apan kini gitino pinaagi sa iyang pagka halangdon uyamot ug dili usa ka kinatibuk-an nga bahin sa atong buluhaton sa pagpang-ayo.

"NGANONG ANG MGA KRISTOHANON MAMATAY?"

Samtang anaa kita sa hilisgutan sa kamatayon, ang pipila ka mga maduhaduhaon nag-angkon nga kung ang langitnong pagpang-ayo kanunay namuhat, walay Kristohanon nga mamatay.

ANG ATONG TUBAG:

Walay ingon niana nga pangangkon nga gihimo sa Kasulatan. Ang Biblia naghatag lamang sa langitnong kahimsog sulod sa kasagaran nga gitas-on sa kinabuhi. Bisan tuod nga ang pagpa sig-uli ni Kristo mipalit sa atong dayon nga pagtubos gikan sa kamatayon, kining may kamatayon nga lawas sa kadugayan mamatay gawas kon si Jesus mobalik na una ug ang paglalin ma hitabo. Ang pareho usab nga Biblia nga nagtudlo sa pagpang-ayo nagtakda ug kinutuban sa gidugayon sa kinabuhi sa tawo:

Ang mga adlaw sa among panuigon may kapitoan ka tuig ... (Salmo 90:10)

Ug ingon nga kini gikatudlo alang sa mga tawo ang pagkamatay sa makausa, ug sa tapus niini ang paghukom. (Mga Hebreohanon 9:27)

"ANG MODERNONG MEDISINA NAGHIMO SA LANGITNONG PAGPANG-AYO NGA WALA NA KINAHANGLANA"

Ang tradisyon nag-ingon: "Walay makatabang nga medikal nga tabang sa panahon ni Jesus, Karon, ang maong tabang anaa na, kita gilauman nga mogamit niini imbis nga mag-ampo ngadto sa Dios alang sa kaayohan. "

ANG ATONG TUBAG:

Sukad pa sa 400 BC aduna nay siyensya sa medisina nga pagpang-ayo. Usa ka tawo nga ginanganlan ug Hippocrates (460-370 BC), ang amahan sa medisina, nagpalambo sa siyensiya sa medisina sa medyo taas nga estado. Ang uban sa iyang teknik gigamit gihapon karon. Ang Gresya, Ehipto, ug Roma adunay daghan nga may katakus nga mga mananambal sa panahon ni Jesus.

Ang langitnong pagpang-ayo walay labot sa kakompetensya o kakulang sa medikal nga siyensiya. Kini usa ka panalangin nga gitagana sa pagpasig-uli. Ang matag maayong gasa gikan sa Dios, mao nga dawaton ug gamiton ang lehitimo nga medikal nga mga kapanguhaan. Hinumdumi, hinoon, nga ang medisina dili kapuli sa pakigsaad nga saad sa kaayohan.

Bisan pa sa pag-uswag sa medisina adunay daghan pa nga mga sakit nga walay kaayohan mao nga ang langitnong pagpang-ayo sa gihapon gikinahanglan. Usab daghang mga tawo ang dili maabot sa medikal nga tabang.

"ANG LANGITNONG PAGPANG-AYO GITUDLO SA MGA KULTO"

Ang tradisyon nag-ingon: "Ang langitnong pagpang-ayo gitudlo lamang sa mga kulto."

ANG ATONG TUBAG:

Si Wesley, Luther, ug Zinzendorf, mga lider sa mga simbahan sa Methodist, Lutheran, ug Moravian, sa tinagsa, ang tanan nagtudlo sa langitnong pagpang-ayo. Kadtong nagtudlo niini karon, uban sa makaluwas nga gahum sa dugo ni Jesus ug sa pagka-Dios ni Kristo, wala nay sama nga nagsubay sa pagtulon-an kay niini nga mga pangulo.

Ang ubang mga kulto nagtudlo sa pagpang-ayo, apan dili tinuod nga Bibliyanhong pagpang-ayo. Kini sa "salabutan" o "hunahuna ibabaw sa butang" nga pagpang-ayo gawas sa tinubdan nga mao ang Dios pinaagi ni Jesu-Kristo. Si Satanas limbongan ug tigsundog. Kita wala nagwagtang sa langitnong pagpang-ayo tungod lamang sa iyang pagpanglimbong ug pagpang-ayo pinaagi sa dautang mga gahum.

Daghan ang gilimbongan ni Satanas sa pagtoo nga pinaagi sa paghugas sa Suba sa Ganges sa India sila mahinloan sa sala. Kita ba mohunong sa pagsangyaw sa kaluwasan tungod lamang kay gisundog kini ni Satanas? Kamo ba mohunong sa pagtoo sa medikal nga propesyon tungod kay adunay pipila ka mga doktor nga mga nanglimbong? Ang kamatuoran nga si Satanas misulay sa pagsundog sa langitnong kaayohan usa ka timailhan nga adunay tinuod nga pagpang-ayo.

"ANG LAWAS MAS GIHATAGAN UG PAGTAGAD KAY SA KALAG"

Ang tradisyon nag-ingon: "Ang langitnong pagpang-ayo naghatag ug dugang nga pagtagad sa lawas kay sa kalag."

ANG ATONG TUBAG:

Ang pipila ka mga magtotoo niini nga pagpang-ayo nga mga ministeryo nahulog na niini nga pagpasiugda, apan kini ang Bibliyanhong sulondan sa pagpang-ayo. Ang Bibliyanhong pagpang-ayo nagdumala sa kinatibuk-ang tawo, lawas, kalag ug espiritu.

Ang pagpang-ayo dili usa ka Ebanghelyo sa iyang kaugalingon, kini usa lamang ka aspeto sa Ebanghelyo ni Kristo. Kini dili gayud mahimong iwali nga bulag sa mensahe sa kaluwasan sa mga kalag sa makasasalang mga lalaki ug babaye. Ang konsentrasyon sa simbahan espiritu ug ang unang paghupot sa medisina alang sa lawas parehong nawala sa konsepto sa kinatibuk-ang tawo nga gipresentar sa Biblia.

"KAMO NASAKIT TUNGOD SA INYONG SALA"

Ang usa nga giangkong nga sagad madunggan mao nga "Kamo nasakit tungod kay kamo naka sala o adunay sala sa inyong kinabuhi."

ANG ATONG TUBAG:

Gisakop na nato kini nga hilisgutan diha sa panaghisgot sa tinubdan ug mga hinungdan sa

sakit sa Kapitulo 4 ug 5. Mahinumduman ninyo nga samtang ang tanan nga sakit anaa sa kalibutan tungod sa sala, ang tawo dili kinahanglan nga masakit tungod sa personal nga sala.

"KABUBUT-ON SA DIOS ALANG KANINYO NGA MASAKIT"

"Kabubut-on sa Dios nga kamo masakit. Kini alang sa iyang himaya." Nakadungog na ba mo niini nga pag-angkon?

ANG ATONG TUBAG:

Daghan ang wala magduhaduha kung ang Dios makahimo ba sa pag-ayo, apan kung siya andam. Ang Biblia nagpakita nga dili kita maalam kon dili nato masabtan ang kabubut-on sa Dios:

Busa dili kamo magpakabuang, kondili sabton ninyo kong unsa ang kabubut-on sa Ginoo. (Efeso 5:17)

Ang pagkasayud sa kabubut-on sa Dios mahitungod sa sakit naghatag ug tabunok nga yuta diin ang pagtoo molambo. Ang pag-ampo sa pagtoo mao lamang ang pag-ampo nga epektibo sa pag-ayo sa masakiton. Kamo dili pwede nga mag-ampo samtang kamo naghunahuna kon kini kabubut-on ba sa Dios ang pag-ayo.

Kung kamo nagtoo nga kabubut-on sa Dios nga kamo masakit, nan sayop nga mohangyo sa usa ka tawo nga mag-ampo sa inyong kaayohan. Kung ang sakit sa magtotoo gikan sa Dios, nan ang mga doktor iya sa Yawa tungod kay sila naningkamot nga mawala ang sakit. Ang mga ospital nasayop tungod kay nagatinguha sila nga mapapas ang sakit ingon nga pagrebel de batok sa kabubut-on sa Dios. Ang mga nars nagayubit sa Dios sa matag paningkamot aron mahupay ang pag-antus.

Kadtong nagtoo nga ang sakit maoy kabubut-on sa Dios dili kinahanglan nga modawat sa me dikal nga pagtambal aron mapapahawa kini. Dili nila tugotan ang doktor nga mag-opera ug kuhaon ang kabubut-on sa Dios gikan sa ilang lawas. Kon kamo nagtoo nga ang sakit mao ang kabubut-on sa Dios alang kaninyo ingon nga magtotoo, nganong kamo nagainom sa tambal ug nagapakonsulta sa mga doktor?

Apan sukad kita nasayud nga ang tinubdan sa sakit mao si Satanas, nan ang lehitimong mga doktor, tambal, ospital, ug medikal nga siyensiya maoy sumpay sa kaayo sa Dios. Tungod kay ang sakit iya ni Satanas, ang matag lehitimong paagi sa paghupay sa pag-antus iya sa Dios. (Pinaagi sa lehitimo kita nagpasabot nga kadtong mga pamaagi nga wala mag-apil sa Satanasong mga pamaagi o makalapas sa Pulong sa Dios.)

Tinuod nga ang inyong lawas gipalit sa usa ka bili ug kamo mohimaya sa Dios diha niini, bisan kon kamo masakiton o maayo. Apan sa Bibliyanhong rekord, ang Dios nahimaya sa dihang ang mga tawo nangaayo.

Kon ang sakit naghimaya sa Dios, nan, si Kristo nagkawat sa himaya sa Dios pinaagi sa pag-ayo sa mga masakiton. Kon ang sakit nagahimaya sa Dios, kitang tanan mag-ampo nga mag masakiton. Ang Dios dili mahimaya pinaagi sa sakit diha sa lawas ngani bisan pa sa sakit sa sala diha sa espiritu.

Usahay gitugotan sa Dios ang sakit nga moabot sa magtotoo, apan sa kanunay hinumdomi nga si Satanas maoy tinubdan. Ang ehemplo ni Job naghulagway niini (Job kapitulo 1-2)...

Wala gimbut-i sa Dios ang sakit sa magtotoo. Siya adunay kahibalo sa pag-ataki ni Satanas ug iyang gigamit ang tanang mga butang (bisan pa ang dili maayo) aron mamuhat nga manag sama alang sa inyong kaayohan. Kini mao ang hinungdan nga bisan sa panahon sa inyong pagkasakit kamo mas duol sa Ginoo. Ang Dios kanunay nagtinguha sa pagdala ug maayo gikan sa dautan. Iyang gigamit ang mga epekto sa sala aron masulbad kini pinaagi sa kama tayon ni Jesus. Ang Dios dili mao ang tinubdan sa sakit diha sa kinabuhi sa mga magtotoo, apan gikuha sa Dios ang usa ka butang nga gilaraw ni Satanas alang sa dautan ug namuhat diha kaninyo aron matuman ang espirituhanong mga kadaugan samtang kamo anaa sa pag-ataki.

Si Pablo unang nagsangyaw didto sa Galacia tungod sa nabag-o nga iskedyul tungod sa sakit (Galacia 4: 13-15). Ang sakit ni Trofimo nagpugong kaniya sa pag-adto sa Roma uban ni Pablo ug nag-antus sa susama nga kapalaran (II Timoteo 4:20). Ang sakit gigamit sa pagpugong sa sala diha sa Genesis 12 ug 20. Bisan tuod kini nga mga panig-ingnan naghulagway kon sa unsang paagi gigamit kini sa Dios, hinumdumi nga...

... Siya dili magsakit sa kinabubut-on ... (Lamentaciones 3:33)

Ang sakit dili mamunga ug mga balaan nga maghimaya sa Dios. Kini maghimo ug mapait, mareklamo, ug dili-matinoohong mga tawo. Ang Pulong mao ang nagabalaan ug nagpatubo (Juan 17:17). Samtang kini tinuod nga kasagaran kamo moduol sa Pulong ilabi na sa panahon sa pagkasakit, apan dili gikinahanglan nga adunay sakit aron motubo sa espirituwal.

Mas makatabang kung hinumdoman kini: Ang kabubut-on sa Dios alang sa mga magtotoo mao ang pagkahisama sa dagway ni Kristo diha sa kinaiya. Ang tanan, lakip na ang sakit ug kahimsog, naggikan ang kamahinungdanon niini nga may kalabutan niining langitnong tumong (Roma 8: 28-29).

Sa kahimtang sa mga dili-magtotoo, ang sakit mahimong resulta gikan sa sala ug sa kinaiyan hon nga paghukom sa Dios nga moabot gikan sa sala. Apan bisan kini mahimong gamiton sa Dios alang sa kaayohan, kay samtang ang pagpang-ayo ug pagpalingkawas giministeryo, ang kaluwasan modangat. Ang Dios naghatag sa daghan nga mga saad diha sa iyang Pulong bahin sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas. Nganong ang Dios mohatag niini diha sa iyang Pulong kon kini iyang kabubut-on alang kaninyo nga mahimong masakiton? Kung ang magtotoo nag-ingon, "Ako wala masayud kon kabubut-on sa Dios ang pag-ayo kanako," Pangutana siya, "Kabubut-on ba sa Dios ang pagbantay sa iyang mga saad?"

Si Jesus miingon, "Kon kamo nakakita kanako, nakakita kamo sa Amahan." Siya miingon niini tungod kay gibuhat niya ang buhat ug kabubut-on sa Amahan (Juan 14: 9). Kon kamo nagduha-duha kon gusto ba o dili sa Dios nga kamo maayo, kamo motan-aw lamang sa mga buhat sa atong Ginoo.

Sa diha nga kamo mag-ampo alang sa kaayohan, pag-ampo niinin "Ang imong pagbuot ang matuman" o "Sumala sa imong kabubut-on." Ayaw pag-ingon, "Kon kini imong kabubut-on" sa diha nga kamo mag-ampo alang sa kaayohan ug sa kalingkawasan. Ang usa ka makasasala dili mag-ampo "Ginoo, luwasa ako kon kini imong kabubut-on. Ang "Kaayohan kabahin sa pagpasig-uli sama sa kaluwasan.

Ang "Kon" nagpasabot sa pagduha-duha nga ang Dios gusto nga moayo kaninyo sa hingpit. Ang "Sumala sa imong kabubut-on" nagpakita sa masaligon nga pagtoo, samtang gipiyal ang mga paagi, gitas-on, ug panahon ngadto kaniya. Bisan sa mga kaso sa sakit nga ikamatay, pag-ampo "Sumala sa imong" dili "Kon kini mao ang imong kabubut-on" nga moayo. "Sumala sa imong kabubut-on" nagpiyal sa panahon ug mga kahintang ngadto sa Dios. Kay alang sa magtotoo, siya mahimong mopili sa katapusang kaayohan pinaagi sa kamatayon nga mag pahilayo kaninyo gikan sa presensya sa sakit hangtud sa kahangturan.

Si Jesus nagtudlo kanato sa pag-ampo "Ang imong pagbuot matuman dinhi sa yuta, ingon man sa langit." Walay sakit ug balatian sa Langit, busa kita makaampo nga masaligon batok niini sa yuta nga nasayud nga kini dili mao ang iyang kabubut-on. Si Jesus wala gayud nag-ampo sa "Pag-ayo kon kini mao ang imong kabubut-on, Dios." Ang bugtong panahon nga siya nag-ampo "Kon kini mahimo nga ang imong kabubut-on" mao ang may kalabutan sa iyang kaugalingong pagpasakop sa plano sa Dios alang sa iyang kinabuhi - dili sa pagpang-ayo. "Kon kini mahimo nga ang imong kabubut-on" naggun-ob sa pagtoo. Sa diha nga kini gigamit sa usa ka sinalikway nga sanlahon nga wala makaila sa kabubut-on ni Kristo sa pag pang-ayo, si Jesus mibadlong sa iyang pagkawalay kasiguroan pinaagi sa pagpasalig kaniya, "Buat ako." Ayaw gayud ibaylo ang kamatuoran sa Dios ngadto sa paglaum o mga panguta na. Buhata sila ingon nga mga kamatuoran ug kamo makakaplag kanila nga gamhanan.

Tungod lang kay ang usa ka tawo wala mamaayo dayon o tungod kay siya mamatay sa usa ka "sakit nga ikamatay" wala magpasabot nga dili kabubut-on sa Dios ang pag-ayo kaniya. Atong gitan-aw ang mga butang sa pinulongan nga panahon, samtang ang Dios nagtan-aw kanila sa pinulongan nga kahangturan. Kamo mohinumtum nga adunay inanay nga mga kaayohan. Ang uban:

Nalangan sa may kamatayon nga panahon: Ang pagkaapuli ni Sara wala naayo diha-diha dayon. Si Job wala naayo diha-diha dayon. Ang amahan ni Juan Bautista wala naayo sa iyang pagkaamang hangtud sa nakatakhang panahon. Si Jesus nag-ampo sa makaduha alang sa usa ka buta nga tawo nga nakadawat lamang sa dili hingpit nga kaayohan sa unang higayon. Ang mga kaayohan usahay nalangan aron magdala sa mas dakong himaya ngadto sa Dios. Ang usa ka maayo nga panig-ingnan niini mao ang istorya sa pagkabanhaw ni Lazaro.

Nalangan sa eternidad: Ang kamatayon mao lang ang usa ka panghitabo sulod sa hawanan sa kahangturan diha sa mga kinabuhi sa magtotoo. Bisan ang "sakit nga ikamatay" gilamoy diha sa kadaugan tungod kay ang kamatayon sa magtotoo mao ang katapusang kaayohan. Sa pagsulod ninyo sa presensya sa Ginoo kamo naayo na ug dili na mag-antus sa sala o sa sakit. Sa paghisgot sa kamatayon, nag-ingon si Pablo nga kamo andam alang niini nga katuyoan: "Kay ang pagkawala sa lawas maoy pagpuyo uban sa Ginoo "(II Mga Taga Corinto 5: 6-9).

Kon kamo dili motoo nga ang pagpang-ayo alang sa tanan, nan kamo kinahanglan gayud nga motoo nga ang pagpang-ayo gimandoan sa direkta nga pagpadayag sa matag hitabo nga bisan hain sa gusto o dili kabubut-on sa Dios ang pag-ayo. Nan kamo nagsalig sa direkta nga pag padayag sa tawo kay sa sinulat nga Pulong sa Dios. Kamo walay basihan sa pagtoo hangtud nga kamo makadawat ug usa ka espesyal nga pagpadayag sa matag hitabo nga ang usa ka masakiton maoy usa sa mga "gipaboran" nga mamaayo.

"KINI KASAKITAN SA MGA MATARUNG"

Ang ubang mga tawo nag-angkon: "Daghan ang mga kasakitan sa matarung Kini mao ang kasakitan nga inyong pas-anon tungod kay kamo matarung."

ANG ATONG TUBAG:

Ang kahulogan sa pulong "kasakitan" gigamit sa Salmo 34:19, diin kini nga tradisyon naug mad, wala nagtumong sa sakit. Kini nagtumong sa mga pagsulay, mga kalisdanan, mga pag lutos, o mga tintasyon. Bisan kon kini wala nagtumong sa sakit, ang nahibilin sa mga bersi kulo nagpakita nga ang Ginoo gusto nga mopalingkawas kaninyo.

Sa Santiago 5: 13-16 ang kalainan namatikdan tali sa mga kasakitan ug mga sakit. Kon kamo gisakit sa mga pagsulay, mga paglutos, ug sa mga pagtintal, kamo mag-ampo alang sa inyong kaugalingon (Santiago 5:13). Bisan tuod nga inyong mahangyo ang uban sa pag-ampo uban kaninyo, sila wala gitawag sa pag-ampo sa pagwagtang sa inyong tanan nga mga kasakitan. Ang Kasulatan nagtudlo kaninyo sa pag-ampo sa diha nga kamo gisakit tungod kay kamo ki nahanglan nga makakat-on kon unsaon nga mahimong madaugon pinaagi sa pag-ampo sa inyong kaugalingon pinaagi sa mga pagsulay ug mga pagtintal. Sa kaso sa sakit, bisan pa niana, ang mga anciano kinahanglan nga ipatawag sa pag-ampo (Santiago 5:14). Ang masaki ton luwason (gikan sa ilang pisikal nga sakit), banhawon (ibalik ang kusog), ug pasayloon sa sala (espirituhanon nga pagkaayo).

"LANGITNONG PAGPANG-AYO TALAGSAON"

Ang ubang mga butang sa langitnong pagpang-ayo nag-angkon nga ang pagpang-ayo talag saon. Sila nangutana, "Nganong gihatagan ug paglaum ang mga tawo aron lamang pakyason sila?"

ANG ATONG TUBAG:

Ang langitnong pagpang-ayo dili talagsaon. Ang mga panid sa Bag-ong Tugon napuno sa mga istorya sa mga pagpang-ayo ug pagpalingkawas. Ang rekord sa kasaysayan sa simbahan adunay daghan usab nga mga medisina dokumentadong langitnon nga mga pagpang-ayo.

"ANG INYONG SAKIT MAOY INYONG KRUS"

"Ang inyong sakit mao ang inyong krus. Kamo kinahanglan nga makakat-on nga mopuyo uban niini." Nakadungog na ba mo niini nga pangangkon?

ANG ATONG TUBAG:

Ang pag-angkon nga ang sakit mao ang imong "krus" dali nga atubangon. "Ang krus" dili mga problema, sakit, ug mga kasakit nga moabot diha kaninyo nga walay kapilian sa inyong kaugalingon. Si Jesus naghimo niini nga tin-aw nga ang "pagpas-an sa krus" maoy usa ka boluntaryo nga buhat, dili usa ka butang nga inyong gidawat tungod kay kamo walay kapi lian. Si Jesus wala nagtagad sa sakit ug kamatayon ingon nga usa ka krus nga gipadala gikan sa Dios. Siya nagtratar kanila ingon nga usa ka kaaway. Kon kamo nagtoo nga ang sakit mao ang inyong krus, nan nganong mangita ug medikal nga tabang sa pagsalikway niini?

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang saad sa kaayohan gikan sa panumduman.

---

2. Isulat ang inyong tubag sa mosunod nga mga tradisyon sa mga tawo:

Ang pagpang-ayo ug mga milagro dili alang karon:

Nganong dili tanan sa mga patay gibanhaw?

Kon ang langitnong pagpang-ayo sa kanunay namuhat, nganong ang mga Kristohanon mamatay?

Ang modernong medisina naghimo sa langitnong pagpang-ayo nga wala na kinahang lana:

Ang langitnong pagpang-ayo gitudlo sa mga kulto:

Sa langitnong pagpang-ayo, ang lawas gihatagag labaw'ng pagtagad kay sa kalag:

Kamo masakiton tungod sa inyong mga sala:

Kini mao ang kabubut-on sa Dios alang kaninyo nga masakit:

Kini maoy kasakit sa mga matarung:

Ang langitnong pagpang-ayo talagsaon:

Ang inyong sakit maoy inyong krus:

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

BUHATA KINI

Hain sa mosunod nga mga tradisyon nga imong nadungog nga nagpahayag mahitungod sa imong kaugalingon nga sakit o sa usa ka tawo nga imong gialagaran?

I-tsek kadtong nahiangay:

- ___ Ang pagpang-ayo ug mga milagro dili alang karon:
- ___ Nganong dili tanan sa mga patay gibanhaw?
- ___ Kon ang langitnong pagpang-ayo sa kanunay namuhat, nganong ang mga Kristohanon mamatay?
- ___ Ang modernong medisina naghimo sa langitnong pagpang-ayo nga wala na kinahanglana.
- ___ Ang langitnong pagpang-ayo gitudlo sa mga kulto.
- ___ Sa langitnong pagpang-ayo, ang lawas gihatagag labaw'ng pagtagad kay sa kalag.
- ___ Kamo masakiton tungod sa inyong mga sala.
- ___ Kini mao ang kabubut-on sa Dios alang kaninyo nga masakit.
- ___ Kini maoy kasakit sa mga matarung.
- ___ Ang langitnong pagpang-ayo talagsaon.
- ___ Ang inyong sakit maoy inyong krus.

Isulat ang tubag nga imong gamiton sa pagtagbo niini nga mga hagit sa diha nga sila ipahayag pag-usab sa umaabot:

KAPITULO 12

TUNOK SA UNOD

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga leksyon kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa saad sa kaayohan gikan sa panumduman.
- Pag-ila sa gigikanan sa tunok ni Pablo sa unod.
- Pag-ilag unsay gipakita sa Biblia sa maong tunok..
- Pagpasabot ngano nga kini gitugotan.
- Paghulagway kon unsay gibuhath niini.
- Pagtingob sa unsa nga paagi nga kini gipadayag.
- Pagpasabot sa mga resulta sa tunok ni Pablo sa unod.

SAAD SA KAAYOHAN NGA ANGKONON:

... Ug siya malooy kanila, ug pagaayohon sila. (Isaias 19:22)

PASIUNA

Sa miaging mga leksygon kamo nagtuon sa pipila ka mga tradisyon sa mga tawo nga naghi mog mga problema sa mga magtotoo nga nagapangita sa kaayohan ug kalingkawasan. Kini nga leksyon mahitungod sa usa ka tradisyon nga nasentro sa tunok ni Pablo sa unod nga gihulagway diha sa II Mga Taga Corinto 12. Tungod kay kini kanunay gilantugian ug hilabihan ka kritikal sa pagpang-ayo nga isyu, kita nagtanyag sa tibook nga leksyon niini.

Daghang mga tawo ang gitudloan nga ang tunok ni Pablo balatian ug nga bisan siya nag-am po sa makatulo ka mga higayon alang niini nga mobiya walay mga resulta, sila gitagana sa ilang kaugalingong mga "tunok sa unod" sa sakit. Ang tradisyon nag-ingon, "Ang inyong sakit maoy tunok sa unod sama ni Pablo ug kamo mokat-on sa pagpuyo uban niini."

Ang "tunok sa unod" nga tradisyon maoy dako nga ali nga nagpugong sa daghan sa pagdawat sa kaayohan. Kini gigamit sa sayop nga paagi aron sa pagsulay sa pagpasabot nganong ang mga tawo wala makadawat ug dayag nga kaayohan, ug ingon nga rason alang sa atong pagka walay-gahum. Sa inyong pagsugod niini nga leksyon, isalikway ang tanan nga natudlo kanin yo sa tawo mahitungod niini nga isyu samtang atong susihon kon unsa ang gitudlo sa Kasulatan.

TUNOK NI PABLO SA UNOD

Ania ang gitudlo sa Biblia bahin sa tunok sa unod ni Pablo:

UNSA KINI:

Ang Biblia nag-ingon nga ang tunok ni Pablo usa ka mensahero. Ang Gregong pulong sa "mensahero" makita sa pito ka mga panahon diha sa Bag-ong Tugon. Kini gihubad ngadto sa pulong nga "anghel" sa 181 ka beses.

Ang tanang 188 nga mga panahon nagasulti sa usa ka personalidad, dili sa usa ka sakit o balatian. Ang usa ka mensahero maoy usa ka personalidad.

Ang paggamit sa pulong nga "tunok" diha sa Daang Tugon nagsuporta usab niini. Ang mga "Tunok" gigamit sa Numeros 33:55 ug Josue 23:13 sa paghubit sa mga pumoluyo sa yuta sa Canaan. Sa parehong hitabo kini dili usa ka pisikal nga kasakit, apan kalisdanan pinaagi sa usa ka kaaway.

KANG KINSA KINI GIKAN:

Ang Biblia nag-ingnon kini usa ka mensahero gikan ni Satanas. Si Pablo miingon, "Adunay gihatag kanako ..." apan siya wala moingon nga kini gikan sa Dios!

NGANONG KINI GITUGOTAN:

Ang tunok gitugotan sa tulo ka dagko nga mga rason:

1. Kini Nagpugong Sa Sala:

Si Pablo miingon nga ang tunok gitugotan tungod sa daghan nga mga pinadayag nga iyang nadawat ug sa iyang kalagmitan sa pagpasigarbo. Sa dili pa ang bisan kinsa mangankon nga adunay tunok sa unod iyang tagdon kon unsa ka daghang ang mga pinadayag ug mga pananawon nga aduna siya. Siya ba makasarang alang sa usa ka tunok? Kadaghanan sa mga tawo naghunahuna nga sila adunay tunok sa unod apan wala may bisan unsa nga matang sa pinadayag o pananawon.

2. Kini Nagtuman Sa Tagna:

Ang tunok usab nagtuman sa tagna. Sa diha nga si Pablo nakabig, ang Dios miingon:

... Akong ipakita kaniya unsa kadaghan ang kinahanglan iyang pagaantuson tungod sa akong ngalan. (Buhat 9:16)

3. Kini Naghatag Sa Kalig-on:

Ang mga problema nga gimugna sa mga "tunok" nagtagana ug kahigayonan alang sa kalig-on sa Dios nga ikapadayag.

UNSAY GIBUHAT NIINI:

Ang tunok nakigsangka ni Pablo. Ang "makigsangka" nagpasabot sa "paghatag sa balik-balik nga pagsuntok, ug sa makadaghan." Ang pulong "nagapakigsangka" wala magtumong sa usa ka permanente nga kahimtang sa sakit apan sa balik-balik nga mga suntok. Ang mensahero gipahimutang sa pagpakigsangka kang Pablo sa pagsulay sa pagpahunong sa Pulong sa Dios nga iwali.

GIUNSA KINI PAGPADAYAG:

Ania ang pipila ka mga ehemplo sa nagkalain-laing mga paagi nga kini nga tunok nagpukaw sa pagsupak sa pagpakigsangka kang Pablo:

1. Ang mga Judio determinado sa pagpatay kang Pablo human sa iyang pagkakabig: Buhat 9:23
2. Si Pablo gibabagan sa pag-apil sa mga magtotoo: Buhat 9: 26-29
3. Siya gisupak ni Satanas: Buhat 13: 6-12
4. Siya gisupak sa mga Judio pinaagi sa manggugubot nga panon: Buhat 13: 44-49
5. Siya gipapahawa gikan sa Antioquia sa kayutaan sa Pisidia: Buhat 13:50
6. Siya gigubot ug gipapahawa gikan sa Iconio: Buhat 14: 1-5
7. Siya mikalagiw ngadto sa Listra ug Derbe diin siya gibato ug gibiyaan nga himalasyon: Buhat 14: 6-19
8. Siya nakiglalis sa kanunay sa mga igsoon nga mini: Buhat 19: 8
9. Siya gibunalan ug gibilanggo sa Filipos: Buhat 16: 12-40
10. Siya gigubot ug gipapahawa sa Tesalonica: Buhat 17: 1-10
11. Siya gigubot ug gipapahawa sa Berea: Buhat 17: 10-14
12. Siya gigubot sa Corinto: Buhat 18: 1-23
13. Siya gigubot sa Efeso: Buhat 19: 23-31
14. Adunay usa ka laraw batok sa iyang kinabuhi sa mga Judio: Buhat 20: 3
15. Siya gidakop sa mga Judio, gigubot, gihusay sa korte sa lima ka mga panahon, ug giantus ang mga kalisdanan: II Mga Taga Corinto 11: 23-33

Wala gayuy bisan usa, sa tanan niyang mga sinulat, nga si Pablo nagngalan nga sakit ang iyang kalisdanan nga giantus. Sa I Mga Taga-Corinto 4:11, gipakita ni Pablo nga ang iyang ideya sa pagpakigsangka mao ang dili permanente nga sakit. Miingon siya, "Bisan hangtud niining taknaa karon, kami gigutom ug giuhaw, ug hubo, ug gisakit kami, ug walay segura dong kapuy-an."

Si Pablo nakasinatig sakit ingon sa gipakita sa Galacia 4: 13-16, apan kini dili mao ang iyang tunok tungod kay kini dili permanente nga kahimtang.

Siya miingon nga siya aduna niini sa "una lamang." Ang uban nagtoo nga ang tunok ni Pablo mao ang depekto sa mata, apan ang iyang mga mata naayo sa pagkabuta (Buhat 9:18). Ang pagtoo nga siya sa gihapon adunay kasamok sa mata midaut sa makaayo nga gahum sa Dios. Usab, husto ba kini nga tawgon nga ang problema sa mata nagaresulta gikan sa pagtan-aw sa himaya sa Dios sa usa ka sinugo ni Satanas? Si Pablo sa iyang kaugalingon nagsulti kanato sa tuig 60, sa diha nga siya misulat niini nga Epistola, kini mga "14 na ka tuig ang milabay" nga siya nakadawat sa "dagaya nga pinadayag" nga miresulta sa tunok sa unod. Ug 12 na ka tuig human sa iyang kasinatian sa pagkakabig diin iyang nakita ang himaya sa Dios.

Sa diha nga gigamit ni Pablo ang hugpong sa mga pulong diha sa mga taga-Galacia 4:15 nga "Kamo unta motangtang sa inyong mga mata ug ihatag kanako, "kini maoy usa ka Hebreoha non nga hulagway sa sinultihan. Kini maoy susama sa hugpong sa mga pulong nga gigamit sa pipila ka mga dapit karon sa pagpahayag sa dakong tinguha. Pananglitan, "Akong ihatag ang akong too nga bukton ..." Kon si Pablo nakasinati ug sakit sa mata nga nagnana ingon sa gito ohan sa uban, salikwaut nga kini magdasig sa mga tawo sa pagtoo sa espesyal nga mga milagro.

IYANG MGA RESULTA:

Si Pablo naghigot sa iyang "sakit" nga nagkahulogang "kakulang sa kalig-on, kahuyang, ka kulang sa katakus sa pagmugna'g mga resulta pinaagi sa iyang kaugalingong natural nga abilidad. "Tungod niini nga kahuyang, ang gahum ug kalig-on sa Dios naipadayag.

ANG KONKLUSYON

Ang konklusyon bahin sa tunok ni Pablo mao nga bisan tuod kita dili seguradong makaila kon unsa ang maong tunok, kon kamo natudloan niini nga kadto sakit nan bantayi ang mosunod diha sa hunahuna:

Ang tunok ni Pablo miresulta sa pagpadayag sa gahum sa Dios diha sa iyang kinabuhi. Ang ubang mga tawo migamit sa "tunok sa unod " ingon nga rason sa nagaanam ug kaluya sa sakit. Sila kinahanglan mahinumdom nga ang bugtong nga panig-ingnan sa Biblia sa tunok sa unod wala gisulat, wala giwali, wala gibiyaher sa tanan niyang mga kauban sa ministryo. Ang tunok wala makapugong sa iyang dinamikong nga pag-alagad alang sa Ginghamarian ni ang pagpasundayag sa gahum sa Dios pinaagi kaniya.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang saad sa kaayohan gikan sa panumduman.

---

2. Kang kinsa ang tunok ni Pablo sa unod nagagikan?

---

3. Sumala sa Biblia, unsa ang tunok ni Pablo sa unod?

---

4. Ngano nga kining tunok sa unod gitugotan?

---

5. Unsa ang gibuhay sa tunok ngadto kang Pablo?

---

6. Sa unsang paagi nga ang tunok ni Pablo sa unod gipadayag?

---

7. Unsa ang mga resulta sa tunok ni Pablo sa unod?

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

BUHATA KINI

1. Pinaagi sa paggamit sa unsa ang imong nakat-onan niini nga leksyon, sa unsa nga paagi nga ikaw motubag sa tawo nga nag-angkon nga ang ilang sakit maoy "tunok sa unod" gikan sa Dios?

---

2. Tun-i ang saad sa kaayohan:

... Ug siya malooy kanila, ug pagaayohon sila. (Isaias 19:22)

Ang "pangaliyupo" nagpasabot sa paghangyo sa masingkamoton gayud ug pagkuha nga mapig-uton. Ang Dios nagsaad nga siya moayo sa mga tawo nga nangaliyupo kaniya.

3. Bisan tuod ang tunok ni Pablo dili sakit, ikaw makahimo sa pag-angkon sa sama nga kusog nga gihatag sa Dios kaniya bisan sa panggawas nga kalisdanan o pisikal nga kahuyang samtang nagpaabot ka sa hingpit nga kaayohan.

Ang Dios miingon kang Pablo:

... Ang akong gracia igo alang kanimo; kay ang akong gahum ginahingpit diha sa kahuyang. (II Mga Taga Corinto 12: 9)

Ang tubag ni Pablo niini mao ang ...

... Busa sa dakong kalipay palabihon ko ang paghimaya sa akong mga kaluyahon, aron ang gahum ni Kristo magapabilin kanako.

Busa ako nalipay sa kaluyahon, mga pagpanamastamas, mga kalisdanan, mga paglutos, mga kagul-anan tungod kang Kristo; kay sa diha nga maluya ako, nan ako malig-on. (II Mga Taga Corinto 12: 9-10)

4. Hunahunaa ang imong kaugalingon nga pisikal nga kahimtang o sa usa ka tawo nga imong gialagaran sa pagpang-ayo:

Unsay imong karon nga mga kahuyang?

Sa unsa nga paagi nga ang kusog sa Dios ipadayag diha niini nga mga kahuyang?

Samtang naghulat sa kaayohan, unsa ang mahimo aron sa pagdala'g himaya sa Dios? (Bisan kadtong naghigda na lang o sa lingkoran nga anaay ligid makahimo sa usa ka butang. Pananglitan, sila mahimong tigpataliwala sa pag-ampo.)

---

5. Ikaw ba nakasinati ug panggawas nga kalisdanan gikan ni Satanas ingon nga dugang pa sa imong pisikal nga mga problema?

Unsay mga problema ang imong nasinati karon?

Sa unsa nga paagi nga ang himaya sa Dios maipadayag niini nga mga kahimtang?

KAPITULO 13

WALAY TUBAG NGA MGA PANGUTANA

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga leksyon kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa saad sa kaayohan gikan sa panumduman.
- Pagpatin-aw sa mga "baryabol."
- Paghisgot sa mosunod nga mga baryabol nga makaapekto sa kaayohan.

Kakulang sa pagtudlo

Pagkawalay pagtoo

Kakulang sa pagtoo

Kakulang sa gahum

Personal nga sala nga wala masugid

Pagdumili sa hingpit nga kaayohan

Kakulang sa desisyon ug tinguha

Mga problema sa mga hangyo

Kakulang sa pagkamalahutayon

Ang pagkadili-masinugtanon sa proseso sa kaayohan

Dili hustong pag-ila sa Lawas ni Kristo

Ang dautan nga espiritu wala gihinginlan

Pagsumpo sa buhat sa Dios

Paglapas sa natural nga mga balaod

Gikatudlong panahon nga mamatay

- Pagtubag niini nga mga baryabol.

SAAD SA KAAYOHAN NGA ANGKONON:

Ang mga butang nga tinago iya ni Jehova nga atong Dios; apan ang mga butang nga gipadayag mao ang ato ug sa atong mga anak sa walay katapusan, aron nga kita mobuhat sa tanan nga mga pulong niini nga Kasugoan. (Deuteronomio 29:29)

PASIUNA

Nganong dili mas daghang mga tawo ang naayo? Nganong ang pipila naayo samtang ang uban wala? Ngano nga usahay ang hilabihan ka mabaw ug kalibutanon nga mga Kristohanon naayo samtang ang mas sinsero ug dedikado nga mga tawo wala pa nakadawat sa kaayohan?

Kini mao ang pipila sa mga pangutana nga inyong atubangon sa diha nga kamo magsugod sa pag-alagad sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas. Kini nga leksyon nagtagad sa mga baryabol o (mabalhinon) nga makaapekto sa kaayohan. Ang "baryabol" mao ang kapasikaran nga hinungdan sa mga kalainan o sa lain-laing mga resulta.

Ang Dios misaad ug kaayohan diha sa iyang Pulong. Kita mohinumdom, bisan pa niana, nga ang matag saad sa Dios nag-agad sa tubag sa tawo. Kini mao ang hinungdan kon ngano nga importante nga makasabot sa baryabol nga makaapekto kaayohan.

PAGSABOT UG PAGTUBAG SA BARYABOL

Ang baryabol sa ministeryo sa pagpang-ayo mao ang mga rason kon nganong ang pipila ka mga tawo naayo ug ang uban wala. Sa dili pa kamo magsugod niini nga pagtuon, importante nga mahinumduman nga kamo dili gayud makabaton sa mga tubag sa matag pangutana o problema nga inyong masugatan sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas.

Ang atong tawhanong kinaiya gusto nga makasabot sa tanan nga mga butang. Ang unang tintasyon ni Eva pinaagi ni Satanas nasentro niini nga isyu. Ang tinguha nga masayud sa tanang mga butang migitib gikan sa pagrebelde sa wala matubag nga mga pangutana. Kini nga problema sa kinaiyahan sa tawo maoy kinahanglan inyong mabuntog aron epektibong makaministeryo sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas.

Ang Biblia nagpadayag sa pipila ka mga baryabol nga makaapekto sa kaayohan ug kaling kawasan, apan kamo dili gayud makabaton sa tubag sa matag pangutana niini nga dapit. Kon kamo aduna, kamo wala na magkinahanglan sa pagtoo. Ang Biblia nagtin-aw nga pipila ka mga butang ang gipadayag kanato, samtang ang uban wala:

**Ang mga butang nga tinago iya ni Jehova nga atong Dios; apan ang mga butang nga gipadayag mao ang ato ug sa atong mga anak sa walay katapusan, aron nga kita mobuhat sa tanan nga mga pulong niini nga Kasugoan.
(Deuteronomio 29:29)**

Sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas, kinahanglan gayud nga kamo makakat-on sa pagsalik way sa wala matubag nga mga pangutana ug pagpiyal sa tinago nga mga butang sa Ginoo.

Ang kaayohan ug kalingkawasan kabahin sa Ebanghelyo sama sa kaluwasan. Sa diha nga kamo moministeryo sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas, ang uban dili modawat, kamo tingali matintal sa paghunong. Apan tagda kini: Kamo ba mihunong sa pagsangyaw sa kaluwasan tungod lang kay ang tanan nga nakadungog sa mensahe wala maluwas?

Ngano man nga kamo dali ra mohunong sa pag-alagad sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas tungod kay dili ang matag usa nakadawat? Lagmit tungod kay sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas, ang garbo mosulod. Kamo tingali maulaw sa diha nga kamo mag-ampo sa tawo nga dayag nga masakiton ug sila dili mamaayo. Ang uban makakita niini tungod kay kini naana sa gawas. Kon ang tawo mitubag sa kaluwasan apan wala gayud maluwas, ang mga tawo dili makakita niini tungod kay kini anaa sa sulod. Ang inyong garbo maapektohan sa unsay maki ta sa mga tawo sa gawas.

Kamo dili gayud makabaton sa mga tubag sa tanang mga baryabol nga makaapekto sa kaayohan sa bisan unsa nga labaw pa kay sa mga pasikaranan nga makaapekto sa mga tubag ngadto sa kaluwasan. Ang pipila maluwas, ang uban dili. Ang pipila mamaayo, ang uban dili. Apan, ang Biblia nagpadayag sa pipila sa mga baryabol nga makaapekto sa kaayohan ug kalingkawasan.

Importante alang kaninyo nga makasabot niini aron kamo makatabang sa uban sa pagpamuhat pinaagi kanila aron makadawat sa kaayohan.

Ania ang pipila sa mga labing komon nga baryabol:

KAKULANG SA PAGTUDLO

Ang kakulang sa kahibalo mahitungod sa kaayohan, mga prinsipyo niini, tinubdan, unsaon sa paggamit sa pagtoo, ug pagdawat niini makaapekto sa kaayohan. Ang Dios miingon:

Ang akong katawhan nalaglag tungod sa kakulang sa kahibalo. (Oseas 4: 6)

Si Jesus miingon:

Nangasayop kamo, nga wala mahibalo sa mga Kasulatan o sa gahum sa Dios. (Mateo 22:29)

Ang pipila ka mga tawo wala makadawat sa kaayohan tungod kay sila wala makasabot sa Pulong sa Dios ug sa iyang gahum.

Ang pagtoo alang sa kaayohan moabot pinaagi sa pagpatalinghug sa Pulong sa Dios mahitungod sa kaayohan (Roma 10:17). Ang Biblia nagtawag sa Pulong sa Dios nga binhi. Ang ubang mga tawo misulay sa pag-ani sa ani sa kaayohan nga walay pulong sa pagpang-ayo nga natanom diha sa ilang mga kasingkasing. Ang binhi dili makapamuhat gawas kon kini anaa sa sulod ninyo. Sa wala pa magaingon nga "Ako mao si Jehova nga magaaayo kanimo," Ang Dios unang miingon, "Kon ikaw masingkamuton nga magpatalinghug sa akong Pulong. "Ang Pulong nag-una sa kaayohan.

Unsa ka daghan nga mga tawo ang maluwas kon sila wala gayud nakadungog sa mensahe sa kaluwasan? Unsa ka daghan ang maluwas kon ang nag-unang mga punto sa mensahe sa kaluwasan mao kini:

- Tingali dili kabubut-on sa Dios nga maluwas kamo.
- Ang inyong sala alang sa himaya sa Dios.
- Ang adlaw sa kaluwasan nangagi na.

Apan kita makadungog niini nga mga pahayag mahitungod sa pagpang-ayo:

- Tingali dili kabubut-on sa Dios nga maayo kamo.
- Ang inyong sakit alang sa himaya sa Dios.
- Ang adlaw sa pagpang-ayo nangagi na.

Ang mga tawo kinahanglan gayud nga matudloan sa Pulong sa Dios bahin sa kaayohan sama sa pagtudlo kanila mahitungod sa kaluwasan. Ang binhi sa pulong mahitungod sa pagpang-ayo ang nagdala sa ani sa kaayohan.

PAGKAWALAY PAGTOO

Ang pagkawalay pagtoo moresulta gikan sa...

- Panghunahuna nga dili makaayo ang Dios.
- Panghunahuna nga ang Dios makaayo, apan dili siya mopili sa pag-ayo kanako.
- Panghunahuna nga ang Dios makaayo, ug siya magaayo kanako, apan dili karon.
- Palibot sa pagkawalay pagtoo ang nagpugong sa kaayohan.

Adunay pipila ka mga Bibliyanhong mga ehemplo kon sa unsang paagi nga ang pagkawalay pagtoo nakababag sa buhat sa Dios. Sa ciudad sa Nazaret si Jesus ...

... Wala siya magbuhat didto sa daghang mga milagro tungod sa ilang pagkawalay pagtoo. (Mateo 13:58)

Si Jesus natingala nga ang mga tawo dili motoo:

Ug siya nahibulong tungod sa ilang pagkawalay sa pagtoo ... (Marcos 6: 6)

Ang Biblia nag-ingon:

Apan papangayoa siya nga may pagtoo, sa walay pagduhaduha, kay siya nga nagaduhaduha, sama sa usa ka balod sa dagat nga ginatulod sa hangin ug gina bolabola.

Busa dili magdahum ang mao nga tawo nga siya makadawat sa bisan unsa nga butang gikan sa Ginoo.

Ang usa ka tawong tagurhag panghunahuna maduhaduhaon sa tanan niyang mga dalan. (Santiago 1: 6-8)

Basaha ang istorya sa pag-ayo sa anak nga babaye ni Jairo sa Marcos 5: 35-40. Kamo maka kaplag nga kadtong mga nakababag sa palibot sa pagtoo gipagawas sa lawak samtang si Jesus nagministeryo sa pagpang-ayo.

Ang pagkawalay pagtoo sa katilingban mao ang usa sa nag-unang mga rason nga dili nato makita ang kaayohan ug kalingkawasan nga nagadagayday sa atong mga simbahan ingon sa gitinguha sa Dios. Kita mga sakop sa usa ug usa. Kon ang bahin sa atong espirituhanon nga Lawas dili motoo sa pagpang-ayo, kini nga pagkawalay pagtoo makababag sa iyang pagdayday sa atong taliwala.

Ang Biblia nag-ingon, "Kining mga ilhanan magasunod KANILA nga nagatoo." Kini nga bersikulo nagasulti sa mga magtotoo (ang Simbahan). Ang bersikulo wala mag-ingon "siya nga mitoo," nga nagtumong sa indibiduwal. Kini dili ang pagtoo sa usa o duha ka mga nag-inusarang mga ebanghelista nga miresulta sa mga kaayohan nga narekord sa libro sa Mga Buhat. Kini mao ang pagtoo sa puno sa Espiritu nga Simbahan sa kinatibuk-an.

Kon si Jesus walay nahimo nga gamhanang mga buhat sa Nazaret tungod sa ilang (katilingbanon) nga pagkawalay pagtoo, dili ba usab tinuod nga ang atong katilingbanong pagkawalay

pagtoo babag sa kaayohan? Karon dako nga bahin sa Simbahan nagasupak niana diin ang unang Simbahan nakadaug sa pag-ampo. Sila wala midawat sa Bibliyanhong kinaiya ngadto sa sakit. Sila wala matudloi sa Pulong sa Dios mahitungod sa pagpang-ayo.

Bisan pa niana, sila nagtudlo niadtong mga napakyas sa pagdawat sa kaayohan ingon nga akusasyon batok sa mga naningkamot sa pag-alagad sa pagpang-ayo. Apan kini nga kapakya san ang katilingban maoy responsable.

Atong makita ang mas daghan sa kaluwasan tungod kay adunay hapit pangtibok kalibutan nga pagdawat sa doktrina sa kaluwasan sa sukaranan nga mga kasimbahanan. Apan kita wala makakita sa daghang mga pagpang-ayo tungod kay kita kasagaran napugos sa paghago diha sa tradisyon, pagkasinalikway, ug pagkawalay pagtoo.

Sila nga nagsangyaw sa tibook nga Ebanghelyo sa kaluwasan uban ang pagpang-ayo ug pag palingkawas sagad obligado sa paghago diha sa "Nazaret" sa pagkawalay pagtoo. Ingon nga mga tawo sa Dios, sama sa tawo nga masakiton nga miduol kang Jesus, kita kinahanglan nga motuaw, "Ginoo, kami mitoo ... Tabangi ang among pagkawalay pagtoo" (Marcos 9:24). Kon ang katilingbanong pagkawalay pagtoo dili makaapekto sa dagan sa ministryo sa pagpang-ayo, nganong si Jesus wala nag-alagad sa kinatibuk-an sa Nazaret?

KAKULANG SA PAGTOO

Ang pagkawalay pagtoo mao ang kinaiya nga ang Dios dili makabuhat o dili mamuhat. Ang pagkawala sa pagkawalay pagtoo wala magpasabot nga kamo adunay pagtoo. Pananglitan, ang usa ka ateyista wala motoo sa Dios. Usa ka agnostiko neyutral. Ang kakulang sa pagkawalay pagtoo sa bahin sa agnostiko wala magpasabot nga siya adunay pagtoo sa Dios.

Inyong pulihan ang pagkawalay pagtoo sa pagtoo diha sa Dios tungod kay ang pag-ampo sa pagtoo ang nag-ayo sa masakiton (Santiago 5:15). Kamo mohangyo diha sa pagtoo, mosulti sa mga pulong sa pagtoo, ug molihok sa pagtoo. Kamo maglakaw pinaagi sa pagtoo ug dili sa panan-aw. Ang "paglakaw pinaagi sa pagtan-aw" mao ang pagtan-aw sa kahimtang sa inyong lawas o mga simtoma. Si Satanas naningkamot sa pagpugong sa kaayohan pinaagi sa pagdala kaninyo sa pagtan-aw sa mga simtoma ug sa uban nga nag-angkon nga maayo na, apan dili diay.

Kini dili pagtoo sa inyong pagtoo o pagtoo diha sa pagtoo sa uban. Ang pagtoo dili makapa ayo. Ang Dios mao ang nag-ayo. Si Pablo nakasabot nga ang bakol adunay pagtoo nga ayo hon sa Dios (Buhat 14: 8-10). Wala gikinahanglan ang "Dakong gidaghanon" sa pagtoo aron mamaayo. Si Jesus nagsulti sa pagtoo nga sama sa gidak-on sa liso sa mustasa gamhanan kaayo. Si Jesus nakigtagbo sa mga tawo diha sa lebel sa ilang pagtoo. Diin sila mibati nga gikinahanglan ang iyang lawasnong presensya, miadto siya. Diin sila mitoo nga kini dili na gikinahanglan, siya misulti sa Pulong gikan sa usa ka gilay-on ug ang kaayohan nahitabo.

(Hinumdumi: Sa kinatibuk-an kita nakasaksi sa mas daghang mga kaayohan sa Pangtulong nasud kay sa Kasad pang mga nasud tungod kay adunay kinaiya sa katilingbanong pagtoo. Unsa ang giingon sa Dios, sila mitoo. Sila midawat sa labaw sa kinaiyahan ingon nga kabahin sa ilang matag adlaw nga pagkinabuhi. Daghang mga tawo sa Kasadpang kalibutan dili kaayo madinawatong tungod sa materyalismo nga pasinati ug tawhanong pangataru ngan.)

Sa diha nga ang masakiton dili maayo, ang mga tawo kasagaran mosulay sa pag-ingon nga ang kakulang sa pagtoo maoy hinungdan. Apan ingon sa inyong nakat-onan niini nga lek syon, adunay daghan pang ubang mga baryabol ang hatagan ug pagtagad. Si Jesus wala gayud nagsilot sa mga tawo nga nangita ug kaayohan tungod sa ilang kakulang sa pagtoo. Sa rekord sa Biblia, usahay ang pagtoo maoy pasikaranan sa kaayohan, samtang sa ubang mga panahon daw dili kini ang hinungdan.

KAKULANG SA GAHUM

Si Jesus miingon sa iyang mga tinun-an sa paghulat sa Jerusalem hangtud nga sila masuluban sa gahum pinaagi sa Balaang Espiritu. Usahay ang kaayohan dili mahitabo tungod sa kakulang sa gahum sa usa nga nagministeryo. Tingali sila wala nakadawat sa bautismo sa gahum sa Espiritu Santo nga gihulagway diha sa Mga Buhat 4. Tingali ilang pulihan sa gugma ug simpatiya sa mga masakiton imbis nga gahum. Sila tingali nag-ampo sa pag-ampo sa kahupayan kay sa kaayohan nga mga pag-ampo. Ang ilang kakulang sa gahum mahimong resulta gikan sa sayop nga doktrina o tradisyon.

PERSONAL NGA SALA NGA WALA MASUGID

Ang Biblia nagpamatuod nga adunay direkta nga relasyon tali sa tagsatagsa ka sala ug sakit sa pipila ka mga hitabo:

Busa, magsinugiray ang usag usa kaninyo sa inyong mga sala, ug mag-ampo ang usa alang sa usa, aron mangaayo kamo. Ang pag-ampo sa usa ka tawong mata rung dakog kahimoan. (Santiago 5:16)

Si David miingon, "Kon ako nagbaton ug kasal-anan sa akong kasingkasing, ang Ginoo dili magapatalinghug kanako."

Ang Dios wala misaad nga laglagon ang mga buhat ni Satanas sa lawas samtang ang tawo nanggunit sa mga buhat sa yawa sa ilang kalag. Kon adunay kasal-anan diha sa kasingkasing sa tawo nga masakiton, siya dili mamaayo. Kon adunay kasal-anan diha sa kasingkasing sa usa nga nagministeryo, ang kaayohan dili mahitabo tungod kay ang Ginoo wala nagapataling hug kaniya.

Ang dili mapasayloon nga espiritu o naghupot sa pagdumot nagbabag sa kaayohan. Si Jesus miingon, "Kon kamo dili mopasaylo sa mga tawo sa ilang mga kalapasan, ang inyong langit nong Amahan dili mopasaylo sa inyong mga kalapasan. "Kon ang Dios dili makapasaylo ka ninyo sa diha nga kamo dili makapasaylo sa uban, siya dili bug-os nga makaayo kaninyo, kay ang kaayohan naglakip sa kahingpitan sa kalag, espiritu, ug lawas.

PAGDUMILI SA HINGPIT NGA KAAYOHAN

Si Jesus nangutana sa bakol nga tawo sa linaw sa Betesda:

"Buot ba ikaw nga mamaayo?" (Juan 5: 6)

Kasagaran, kita nangita lamang sa kaayohan o kalingkawasan. Ang Dios gusto nga moduma la sa kinatibuk-an nga tawo ug moayo sa lawas, kalag, ug espiritu.

Tungod kay ang tawo lawas, kalag, ug espiritu, ang konsepto sa kahingpitan nagpasabot sa pagdumala niining tanan. Kita dili maghatag ug gibug-aton sa pisikal nga panglawas nga bulag sa atong kalag ug espiritu ni kaayohan nga bulag sa kaluwasan. Ang Dios espiritu. Siya nakig-istorya kaninyo pinaagi sa inyong espiritu. Ang inyong espiritu nagdumala sa inyong pisikal, pangisip, espirituhanon, ug emosyonal nga kinabuhi. Ang inyong tibook kinabuhi nakabasi sa espirituwal tungod kay kamo nakabasi sa espirituwal nga binuhat, ang kaayohan sa lawas nagsugod diha sa espiritu.

Sa dihang gilalang sa Dios ang tawo, ang espiritu sa tawo mao ang nagamandong gahum sa iyang kinabuhi dinhi sa yuta. Kini labaw'ng makakagahum sa iyang hunahuna ug lawas ug dad-on sila sa tingob ngadto sa hiniusang tawo diin ang Dios mopuyo. Sa sinugdan, diha sa Tanaman sa Eden, ang tawo anaa sa suod nga espirituhanonong relasyon uban sa Dios.

Ang dili pagtugot sa dalan ngadto sa kahoy sa kahibalo diha sa Tanaman, ang Dios nagdili sa tawo sa pagpuyo sa lebel sa pisikal ug intelektuwal nga kahibalo. Sa diha nga ang tawo naka sala, ang iyang espiritu naunlod ug siya mipili sa pagpuyo sa iyang kinaadman. Sa diha nga ang iyang hunahuna milabaw sa espiritu ug midumala, ang espirituhanon nga bahin sa tawo namatay (o mihunong sa paglihok ingon nga tinubdan sa iyang tubag ngadto sa Dios ug ngadto sa kinabuhi). Gikan niadto nga panahon, adunay panagbulag sa espiritu, hunahuna, ug lawas, nga miresulta sa kakulang sa panag-uyon tali sa tawo, sa iyang palibot, ug sa iyang magbubuhat.

Ang kaayohan labaw pa kay sa pagkawala sa sakit. Kini labaw pa kay sa himsog nga lawas. Kini mao ang pagbalik ngadto sa husto nga panglihok sa matag bahin (lawas, kalag, espiritu; lakip na sa hunahuna, emosyon ug uban pa) sa panag-uyon uban sa tanan nga ubang bahin, sa palibot, ug sa Maglalalang.

KAKULANG SA DESISYON UG TINGUHA

Si Jesus nangutana sa bakol nga tawo sa Betesda:

"Buot ba ikaw nga mamaayo?" (Juan 5: 6)

Niini nga punto, ang bakol nga tawo mohimo sa usa ka desisyon. Motoo ba niini o dili, ang ubang mga tawo dili gusto nga mamaayo. Sila nakagusto sa simpatiya, kalooy, ug pagtagad nga ilang nadawat sa pagkamasakiton. Ang uban nakadawat sa pangmedisina nga mga bene pisyo pinaagi sa pensyon o sa subay sa balaod nga mga kasabutan ug sila dili buot nga mawad-an niini. Ang uban adunay dako nga tinguha sa pag-uli na sa Ginoo, ug dili na gusto nga mamaayo. Ang ubang mga tawo migamit sa ilang mga sakit ingon nga pasangil aron sa pagli kay sa buluhaton ug sa pagmaniobra sa uban.

Atubanga ang maong mga isyu uban sa kalooy. Ayaw himoa nga ang tawo mobati nga sad-an tungod niini nga mga pagbati. Ang ilang sakit nagtugot kanila sa pagpakabuhi sa emosyon hangtud nga sila magiyahan ngadto sa mas maayo nga paagi sa kinabuhi.

MGA PROBLEMA SA MGA HANGYO

Usahay adunay problema sa mga hangyo alang sa kaayohan nga makababag sa iyang pagpa dayag:

WALA MANGAYO:

Una, ug labing nag-una, mao nga usahay kita wala mangayo sa kaayohan. Kita mingadto sa tambal nga makatabang o sa mga higala nga makahupay:

... Walay inyo, tungod kay kamo wala mangayo. (Santiago 4: 2)

WALA MANGAYO SA PIHO:

Usahay, ang mga pag-ampo mababagan tungod kay sila dili piho:

... Kamo nangayo sa sayop ... (Santiago 4: 3)

Sa diha nga kamo "masayop," kamo dili piho sa inyong mga pag-ampo. Kamo wala makaigo sa gipunting.

NANGAYO SA SAYOP NGA MOTIBO:

Usahay, kita mag-ampo uban sa sayop nga motibo:

Kamo nangayo, ug wala makadawat, tungod kay kamo nangayo sa sayop, aron kamo mag-usik-usik niini sa inyong mga pangibog. (Santiago 4: 3)

Ang ubang mga tawo gusto nga maayo, apan dili gusto nga mousab sa ilang makasasala, kali butanon, walay pasalig nga estilo sa kinabuhi. Sila gusto nga mamaayo aron sila makabalik ngadto sa pagbuhat sa ilang kaugalingon nga butang.

Ang mga tawo kinahanglan mohunahuna niini nga mga pangutana: Unsa ang inyong motibo alang sa kagustohang maayo? Aron ba makabalik kamo sa nakasentro-sa-kaugalingon nga pagkinabuhi? Aron ba kamo makadalidali sa pagbuhat ug maayo nga mga buhat imbis nga sa pagtuman sa piho nga katuyoan sa Dios alang kaninyo?

ANG INYONG PAG-AMPO NABABAGAN:

Ang Biblia nagpaila sa pipila sa ubang mga butang nga makababag sa pagdawat sa mga tubag sa inyong mga pag-ampo:

- Sala sa bisan unsa nga matang: Salmo 66:18; Proverbio 28: 9; Isaias 1: 15; 59: 1-2
- Mga dios-dios diha sa kasingkasing: Ezequiel 14: 1-3
- Dili mapasayloon nga espiritu: Marcos 11:25; Mateo 5:23
- Kahakog, sayop nga mga motibo: Proverbio 21:13; Santiago 4: 3
- Gutom sa gahum, mapangmaniobra nga mga pag-ampo: Santiago 4: 2-3
- Sayop nga pagtratar sa kapikas sa kaminyoon: I Pedro 3: 7
- Kinaugalingong-pagkamatarung: Lucas 18: 10-14
- Pagkawalay pagtoo: Santiago 1: 6-7
- Wala nagapabilin diha kang Kristo ug sa iyang Pulong: Juan 15: 7
- Kakulang sa kalooy: Proverbio 21:13

- Pagpaaron-ingnon, garbo, walay kapuslanang pagbalik-balik: Mateo 6: 5; Job 35: 12- 13
- Wala mangayo sumala sa kabubut-on sa Dios: Santiago 4: 3
- Wala mangayo sa ngalan ni Jesus: Juan 16:24
- Satanasnong mga babag: Daniel 10: 10-13; Efeso 6:12
- Wala mangita pag-una sa Gingharian: Mateo 6:33

KAKULANG SA PAGKAMALAHUTAYON

Usahay kita dili molahutay (mopadayon) sa pag-ampo sa igo nga gitag-on. Si Pablo nagwali bisan pa sa iyang sakit (Galacia 4: 13-14) nga sa ulahi naayo. Ang pag-ampo dayag nga wala diha-diha nga epekto ngadto kang Epafrodito nga hapit namatay (Filipos 2:27) ug si Trofimo nga gibilin nga masakiton (II Timoteo 4:20). Apan sila sa katapusan parehong naayo. (Timan-i usab nga nagpadayon si Pablo sa pag-ampo sa mga masakiton bisan pa niini nga mga hitabo nga ang diha-diha nga kaayohan wala mahitabo.)

Ang ubang mga tawo naghunahuna nga kon kamo mangayo ug labaw pa kay sa makausa alang sa kaayohan kini maoy kakulang sa pagtoo. Si Jesus wala magtudlo nga ang mapadayonon nga pag-ampo nagpakita sa kakulang sa pagtoo. Siya nagdasig sa paglahutay. Lucas 11: 1-13 nagtudlo sa kamahinungdanon sa nagapadayon nga pag-ampo diha sa mga sambing ngay sa wala paabuta nga higala (5-8) ug sa balo nga babaye, ug ang maghuhukom (1-8). Ang panig-ingnan ni Daniel usab nagdasig sa paglahutay. Ang Dios nakadungog sa iyang pag-ampo sa unang higayon nga siya nag-ampo niini, apan si Satanas mibabag sa anghel nga nagdala sa tubag.

Ang propeta nga si Eliseo nag-ampo sa usa ka panahon alang sa kalayo nga mahulog gikan sa langit, apan siya nag-ampo sa makapito ka beses sa ulan nga mahulog. Ayaw paghunong kon ang kaayohan dili mahitabo sa unang higayon nga kamo nag-ampo. Hinumdumi nga adunay "Pagpangayo, pagpangita, ug pagpanuktok" nga lebel sa pag-ampo. Usahay kamo nangayo ug adunay diha-diha nga tubag. Sa ubang mga panahon kamo mangita ug magpadayon sa pagtuktok aron makadawat sa tubag.

Sa natural nga kalibutan, ang mga tawo moadto sa mga doktor ug mga ospital sa daghang mga higayon hangtud nga ang ilang pisikal nga problema masulbad. Nganong sila nakulang ngan sa pagkamalahutayon sa pagpadayon sa pagpangita sa langitnon nga kaayohan gikan sa Dios?

Hinumdumi: Ang gubat sa lawas maoy espirituhanon nga pakiggubat nga gipakita sa pisikal nga hawanan. Padayon sa paglahutay sa pag-ampo hangtud nga kamo mahibalo nga ang inyong petisyon nadungog. Sa diha nga kamo adunay kumpirmasyon sa inyong espiritu, nan magsugod sa pagdayeg sa Dios bisan pa kon kamo wala pa makakita sa mga resulta:

- Si Jehosapat ug ang mga anak sa Israel nagsugod sa pagdayeg sa Dios sa makusog nga tingog sa wala pa nila makita ang tubag sa ilang mga pag-ampo.
- Si Jesus nagpasalamat nang daan alang sa pagkabanhaw ni Lazaro.
- Usa ka higayon si Abraham adunay kasigurohan sa saad sa usa ka anak nga lalaki, siya wala na nagpadayon sa pag-ampo. Siya mitoo ug naghimaya sa Dios.

PAGKADILI-MASINUGTANON SA PROSESO SA KAAYOHAN

Sa proseso sa kaayohan, usahay ang Dios naghatag ug espesyal nga mga panudlo nga daw buang-buang sa natural nga hunahuna. Pananglitan, ang Dios misulti kang Naaman sa pag-adto ug manghugas sa lapukon nga suba aron makadawat sa kaayohan (II Mga Hari 5: 1-14). Usahay ang usa ka yano nga buhat sa pagkamasulundon mao ang nagbarug sa taliwala kanin yo ug sa usa ka milagro.

DILI HUSTONG PAG-ILA SA LAWAS NI KRISTO

Ang kahuyang ug sakit moresulta tungod kay dili husto ang atong pag-ila sa Lawas ni Kristo. Ang "pag-ila" mao ang "pagkat-on ug pagsabot sa usa ka butang pinaagi sa pagsusi, pag-im bestigar, ug pagpihig." (Tan-awa sa I Mga Taga Corinto 11:27-30, alang sa dugang nga kaa gi basaha usab ang Lucas 22: 2-20, Mateo 26: 27-29, ug Marcos 14: 22-25). Kita mapakyas sa pag-ila sa Lawas ni Kristo sa tulo ka paagi:

ANG KAHULOGAN SA DUGO UG UNOD:

Kita mapakyas sa pag-ila sa diha nga kita wala makasabot sa kahulogan sa bunga sa parras, ug sa tinapay nga mao ang mga simbolo sa iyang dugo ug unod. Kini mao ang nahitabo sa diha nga unang gihatag ni Jesus kini nga pagtudlo sa Juan 6:66 ug daghan ang mitalikod sa pagsunod kaniya. Sila wala makasabot sa espirituhang kahulogan sa iyang gipanudlo. Sam tang daghan ang miila sa dugo nga alang sa kapasayloan sa mga sala, sila kasagaran wala ma kasabot sa tinuod nga kahulogan sa lawas. Ang lawas alang sa kaayohan, mao nga kita moka on niini ug mamaayo (tan-awa sa Juan 6: 48-58 ug Lucas 6: 48-51).

PAGKABAHIN SA LAWAS:

Usahay kita mapakyas sa pag-ila sa atong relasyon ngadto sa mga igsoong lalaki ug mga igsoong babaye nga kabahin sa Lawas ni Kristo. Kita mikaon ug miinom nga dili takus kon kita dili mopadayon sa panaghiusa uban sa atong mga igsoong lalaki ug mga igsoong babaye sa Ginoo. Si Pablo nagpatin-aw sa I Mga Taga Corinto 3: 1-13 nga ang kalibutanon nga mga Kristohanon nga nalambigit sa pagkabahin dili mokaon sa kalan-on (unod, lawas) sa Pulong tungod sa ilang pagkakalibutanon.

PAGKAON NGA DILI TAKUS:

Kita mikaon nga dili takus sa diha nga kita nangalawat nga wala susiha ang kinabuhi. Ang kahuyang ug sakit moresulta. Kini maoy hinungdan nga nag-ingon si Pablo sa pagsusi sa inyong kaugalingon sa espirituhang paagi ug maghinulsol sa dili pa mangalawat.

ANG DAUTANG ESPIRITU WALA GIHINGINLAN

Ang uban dili makadawat sa kaayohan tungod kay ang ilang sakit maoy buhat sa dautan nga espiritu nga kinahanglan hinginlan. Sila nagkinahanglan ug labaw pa kay sa pag-ampo alang sa kaayohan. Sa mga kahimtang nga tungod sa dautan nga espiritu ang Biblia nagrekord nga ang kaaway gihinginlan aron ang kaayohan mahitabo.

PAGSUMPO SA BULUHATON SA DIOS

Kon kamo nag-ampo alang sa kaayohan samtang nagpatuyang sa makadaut nga mga buhat, kamo nagapanghimakak sa buhat sa Dios. Pananglitan, kon kamo naghambin sa kayugot ug kasuko kini makaapekto sa kaayohan nga may kalabutan sa pisikal nga mga sakit sama sa ulser, taas nga presyon sa dugo, kakulba, ug uban pa.

PAGLAPAS SA NATURAL NGA BALAOD

Ang sama nga Dios nga nag-ingon "Ako mao si Jehova nga magaaayo kanimo" mihatag usab sa daghan nga mga balaod sa kinaiyahan alang sa panglawas ug kalimpyo sa iyang katawhan. Pipila sa mga tawo dili makadawat sa kaayohan tungod kay sila milapas niining natural nga mga balaod. Pananglitan, ang usa ka tawo nga nagpadayon sa pag-inom ug vino ug naghunahuna ngano nga sila wala naayo sa ilang sakit sa atay. Sila nagpadayon sa pagpanigaril yo ug naghunahunag ngano nga ang Dios wala moayo sa ilang kanser sa baga.

GIKATUDLONG PANAHON NGA MAMATAY

Ang Biblia nagtudlo nga adunay usa ka tinudlong panahon sa pagkamatay (Ecclesiastes 3: 2 ug Hebreohanon 9:27). Bisan ang bantugan nga propeta nga si Eliseo, nga nihimo sa daghan nga mga milagro sa kaayohan ug sa kalingkawasan, nahimong "Masakiton sa sakit nga tungod niana siya namatay "(II Mga Hari 13:14).

Kamo makakat-on kon unsaon pag-atubang kini nga baryabol sa diha nga kamo makakat-on kon unsaon sa pag-alagad sa mga may taning na ingon nga kabahin sa mga panudlo sa pag-alagad sa pagpang-ayo diha sa Kapitulo Katorse.

KATAPUSANG PAHINUMDOM

Atong giablihan kini nga leksyon uban sa pipila ka mga pangutana:

Unsa nga mga baryabol ang nakaapekto sa kaayohan? Nganong dili mas daghang mga tawo ang naayo? Nganong ang pipila naayo samtang ang uban wala? Ngano nga usahay ang hila bihan ka mabaw ug kalibutanon nga mga Kristohanon naayo samtang ang mas sinsero ug dedikado nga mga tawo wala pa nakadawat sa kaayohan?

Ang mga baryabol nga inyong gitun-an niini nga leksyon mao ang pipila sa mga butang nga makaapekto sa kaayohan ug kalingkawasan. Kanunay hinumdomi, bisan pa niana...

**Ang mga butang nga tinago iya ni Jehova nga atong Dios; apan ang mga butang nga gipadayag mao ang ato ug sa atong mga anak sa walay katapusan, aron nga kita mobuhat sa tanan nga mga pulong niini nga Kasugoan.
(Deuteronomio 29:29)**

Ang pagtoo nagkinahanglan lang niana: Pagtoo. Kon kamo adunay tanan nga mga tubag, ka mo wala na magkinahanglan sa pagtoo. Ang Dios naghangyo lamang nga kamo molihok sa pagtoo diha sa iyang Pulong, dili paghatag ug mga tubag. Lucas 4:27 nagrekord nga adunay daghang mga sanlahon sa panahon ni Elias apan usa lamang ang naayo. Kita wala sultihi kon ngano kini.

Ang atong kinaiya kinahanglan nga ingon sa usa ka inila nga ebanghelista kinsa nag-alagad sa daghang mga tuig sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas. Si Rev. FF Bosworth miingon:

"Ako, alang sa usa, mowali sa tanan nga mga Ebanghelyo kon ako dili makakita sa laing tawo nga maluwas o maayo samtang ako buhi pa. Ako determinado nga ibasi ang akong doktrina ibabaw sa dili mausab nga Pulong sa Dios, dili sa mga butang nga katingalahan (kasinatian). "

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang saad sa kaayohan gikan sa panumduman.

---

2. Ipatin-aw ang "baryabol."

---

3. Sa linain nga palid sa papel itingob ang mosunod nga mga baryabol nga makaapekto sa kaayohan:

Kakulang sa pagtudlo

Pagkawalay pagtoo

Kakulang sa pagtoo

Kakulang sa gahum

Personal nga sala nga wala masugid

Pagdumili sa hingpit nga kaayohan

Kakulang sa desisyon ug tinguha

Mga problema sa mga hangyo

Kakulang sa pagkamalahutayon

Ang pagkadili-masinugtanon sa proseso sa kaayohan

Dili hustong pag-ila sa Lawas ni Kristo

Ang dautan nga espiritu wala gihinginlan

Pagsumpo sa buhat sa Dios

Paglapas sa natural nga mga balaod

Gikatudlong panahon nga mamatay

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

BUHATA KINI

1. Pagkat-on ug dugang mahitungod sa Bibliyanhong pagtagad mahitungod sa pagka hingpit:

-Samtang ang mga tawo gusto lamang sa kaayohan, si Jesus gusto modumala sa kina tibuk-ang pagkatawo. Siya miingon ngadto sa tawo nga bakol sa Betesda, "Buot ba ikaw nga mamaayo?" Juan 5: 6.

-Si Jesus mianhi aron sa pagministeryo sa mga tawo nga dili hingpit, masulub-on, masakiton, ug dinaugdaug; Mateo 9:12; Marcos 2:17; Lucas 5:31.

-Si Jesus mao ang tinubdan sa kahingpitan: Juan 5:15; Buhat 9:34

-Ingon ka daghan sa mihikap ni Jesus giayo niya: Mateo 9: 21-22; 14:36; Marcos 5: 28-34

-Si Jesus nag-ayo sa usa ka sulogoon nga hapit na mamatay: Lucas 7:10

-Siya nag-ayo sa bakol: Juan 5: 9

-Pinaagi sa gahum sa Dios, giayo sa mga tinun-an ang bakol: Buhat 9:34

-Si Jesus nag-ayo sa kimay: Mateo 5:31

-Siya nagpahiuli sa mga kamot nga maayo: Mateo 12:13; Marcos 3: 5; Lucas 6:10

-Siya nag-ayo sa mga tawo sa hingpit sa bisan unsang sakit nga aduna sila: Juan 5: 6

-Sila giayo sa hingpit: Juan 7:23

-Siya midayeg sa pagtoo sa mga katawhan ingon nga usa ka aktibo nga bahin sa ilang hingpit nga kaayohan. "Ang imong pagtoo ang nakapaayo kanimo": Mateo 9:22; Marcos 5:34; 10:52; Lucas 8: 48-50; 17:19

2. Tun-i ang Bag-ong Tugon nga Grego mga pulong nga nagpasabot nga "giayo":

Mga adhetibo:

Holos: Tanan, bug-os, hingpit.

Pas: Tanan.

Hapas: Tanan, ang tibook.

Holokleros: Hingpit, tibook.

Hugies: Paghimo sa mga masakiton nga hingpit ug maayo: Mateo 12:13; 15:31; Marcos 3: 5; 5:34; Lucas 6:10; Juan 5: 4,6,9,11,14,15;7:23; Buhat 4:10

Holoteles: Tibook, hingpit, bug-os, deretso: I Mga Taga Tesalonica 5:23.
ngadto sa matag bahin sa pagkatawo.

Mga berbo:

Hugiaino: Aron maayo ang panglawas; sila nga mga maayo; makapabaskog sa lawas, makaayo, makapahimsog.
Sozo: Aron maluwas, aron himoong maayo.
Iaomai: Aron sa pag-ayo, himoong maayo.
Ischuo: Aron malig-on.
Diasozo: Aron maluwas nga bug-os.

3. Tagda kini nga pangutana: Unsa ang nagpugong kanimo gikan sa kahingpitan sa imong lawas, hunahuna, ug espiritu?

-
4. Ikaw ba nagtoo sa bisan unsa sa mosunod nga mga baryabol ang nakaapekto sa imong kaayohan o usa ka tawo nga imong gialagaran? I-tsek ang mga nahiangay:

Kakulang sa pagtudlo
 Pagkawalay pagtoo
 Kakulang sa pagtoo
 Kakulang sa gahum
 Personal nga sala nga wala masugid
 Pagdumili sa hingpit nga kaayohan
 Kakulang sa desisyon ug tinguha
 Mga problema sa mga hangyo
 Kakulang sa pagkamalahutayon
 Ang pagkadili-masinugtanon sa proseso sa kaayohan
 Dili hustong pag-ila sa Lawas ni Kristo
 Ang dautan nga espiritu wala gihinginlan
 Pagsumpo sa buhat sa Dios
 Paglapas sa natural nga mga balaod
 Gikatudlong panahon nga mamatay

5. Basi sa unsay imong nakat-unan niini nga leksyon, baliki ang listahan sa # 4 sa iba baw irekord kon sa unsang paagi ka motubag sa matag baryabol nga imong gisusi.
6. Aduna ka bay wala matubag nga pangutana bahin sa kaayohan ug kalingkawasan? Kon mao, unsa kini?
-

Ikaw ba sa ulahi makahimo sa pagsabot? _____ Kon mao, ipatin-aw kon sa unsang paagi ang imong pangutana natubag:

Kon dili, ug / o kon ikaw adunay mga pangutana mahitungod sa imong pisikal nga kahimtang karon , hinumdumi ang saad niini nga leksyon:

Ang mga butang nga tinago iya ni Jehova nga atong Dios; apan ang mga butang nga gipadayag mao ang ato ug sa atong mga anak sa walay katapusan, aron nga kita mobuhat sa tanan nga mga pulong niini nga Kasugoan. (Deuteronomio 29:29)

7. May bisan unsa ba sa mosunod nga nakababag sa imong pag-ampo sa kaayohan? I-tsek ang mga nahiangay:

- ___Sala sa bisan unsa nga matang
- ___Mga dios-dios diha sa kasingkasing
- ___Dili mapasayloon nga espiritu
- ___Kahakog, sayop nga mga motibo
- ___Gutom sa gahum, mapangmaniobra nga mga pag-ampo
- ___Sayop nga pagtratar sa kapikas sa kaminyoon
- ___Kinaugalingong-pagkamatarung
- ___Pagkawalay pagtoo
- ___Wala nagapabilin diha kang Kristo ug sa iyang Pulong
- ___Kakulang sa kalooy
- ___Pagpaaron-ingnon, garbo, walay kapuslanang pagbalik-balik
- ___Wala mangayo sumala sa kabubut-on sa Dios
- ___Wala mangayo sa ngalan ni Jesus
- ___Satanasnong mga babag
- ___Wala mangita pag-una sa Gingharian

Unsay imong buhaton aron sa pagtul-id niini nga mga problema?

IKALIMANG BAHIN

MGA ESTRATIHIYA SA PAGPANG-AYO

Niini nga seksyon kamo makakat-on sa mga estratihiya alang sa pagministeryo ug pagdawat sa kaayohan. Kamo magtuon mahitungod sa:

- UNSAON SA PAGMINISTERYO UG PAGDAWAT SA KAAYOHAN.
- ANG PAGPANG-AYO SA PAGESUNOD NGA MINISTERYO.
- ANG HINGPIT NGA KAAYOHAN.

Hinumdumi ang panagsumpaki sa Gingharian sa Dios nga inyong nakat-onan sa sinugdan pa niini nga kurso: Samtang kamo magsugod sa pagministeryo sa pagpang-ayo, ang kaayohan ialagad diha kaninyo.

KAPITULO 14

PAGMINISTERYO SA PAGPANG-AYO

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa saad sa kaayohan gikan sa panumduman.
- Paghisgot sa pasiunang pagpangandam alang sa ministeryo sa pagpang-ayo.
- Pagtingob sa mga sumbanan alang sa pagministeryo sa pagpang-ayo.

SAAD SA KAAYOHAN NGA ANGKONON:

Ug samtang manlakaw kamo, magwali kamo, nga nagaingon: Ang gingharian sa langit haduol na.

Pagaayohon ninyo ang mga masakiton, pagahinloan ninyo ang mga sanlahon; pagabanhawon ninyo ang mga patay, pagahinginlan ninyo ang mga yawa: sa walay bayad inyong nadawat, sa walay bayad ihatag. (Mateo 10: 7-8)

PASIUNA

Niini nga leksyon, ang gubat sa lawas nagkapintas samtang kamo makakat-on kon unsaon sa pagministeryo sa pagpang-ayo. Sa Kapitulo 18 kamo makakat-on kon unsaon sa pagministryo sa kalingkawasan.

PASIUNANG MGA PAGPANGANDAM

Adunay pipila ka importante nga pagpangandam sa dili pa kamo magsugod sa pagpang-ayo nga ministeryo. Kini naglakip sa pag-andam sa inyong kaugalingon ingon nga agianan sa pag-ayo nga gahum sa Dios ug sa tawo diin kamo nagministeryo sa pagpang-ayo.

PAGPANGANDAM SA INYONG KAUGALINGON:

Ang pagtoo moabot pinaagi sa pagpatalinghug sa Pulong sa Dios mahitungod sa pagpang-ayo. Aron sa pagdugang sa inyong kaugalingong pagtoo, pagtuon sa tanang mga butang diha sa Biblia bahin sa pagpang-ayo. Basaha ang Bag-ong Tugon pag-usab sa usa ka bag-o nga kinaiya. Bisan unsay giingon ni Jesus sa iyang mga sumusunod nga buhaton, kamo magsugod sa pagbuhat. Bisan unsay iyang giingon nga iyang buhaton, laumi nga siya mobuhat niini.

Kon siya miingon nga kamo makapang-ayo sa mga masakiton pinaagi sa iyang gahum, nan laumi nga makita sila nga maayo. Kon siya miingon nga mohingilin sa mga yawa, nan buhata kini diha sa iyang ngalan ug laumi sila nga mosunod kaninyo. Ibaliwala ang tanang mga pagtulon-an sa tawo ug sa personal nga mga kasinatian nga inyong nasinati.

Dawata nga ang Bag-ong Tugon nagpasabot kon unsa ang giingon niini. Dawata kini ingon nga tinuod ug molihok sumala niana. Kamo sinugo alang kang Kristo (II Corinto 5:20). Ang usa ka sinugo wala gayud nagduhaduha nga ang nasud nga iyang girepresentaran mopama tuod sa iyang Pulong.

Pagpuasa ug pag-ampo sa dili pa kamo moministeryo. Tan-awa ang panig-ingnan ni Pablo diha sa Buhat 28: 8. Tungod kay ang gahum ug awtoridad sa pag-ayo gikan sa Dios, mas maayo nga nakasumpay! Ang ubang mga demonyohanong mga kasakit maayo lamang pinaagi sa pag-ampo ug pagpuasa. Ang Isaias 58 nagtudlo nga ang Dios nagpasidungog sa usa ka pagpuasa nga nagtutok sa pag-alagad sa mga panginahanglan sa uban.

Sugdi sa pag-alagad ngadto sa mga masakiton bisan pa kamo wala makasabot sa tanan nga mga butang mahitungod sa langitnong pagpang-ayo, sama sa inyong pagsugod sa pagsangyaw human maluwas bisan sa pagkatinuod kamo adunay daghan pa nga kat-onon mahitungod sa Kristohanong kinabuhi. Sugdi sa pag-alagad basi sa unsay inyong nahibaloan mahitungod sa pagpang-ayo. Sa inyong paglakaw diha sa kahayag nga gihatag kaninyo, kamo makadawat sa dugang nga kahayag. Sagupa ang kinaiya nga adunay paglaum ang mga sitwasyon. Adunay mga tawo lamang nga nawad-an sa paglaum mahitungod kanila.

PASIUNANG PAGPANGANDAM ALANG SA UBAN:

Kon kamo nag-awhag sa mga masakiton nga iampo sa walay hustong pagtudlo, kini sama sa pagdasig sa dili-luwas sa pagdawat kang Jesus ingon nga Manluluwas nga walay kahibalo kon kinsa siya, sa pag-ila sa ilang mga sala, ug sa ilang panginahanglan sa kaluwasan.

Usahay, ang Dios nag-ayo nga wala ang maong instruksiyon. Apan hinumdomi: Sa pag-alagad sa pagpang-ayo, kamo gusto nga mogamit sa tanang direktiba nga gimando sa Pulong sa Dios aron sa pagtan-aw sa buhat nga nahimo. Ang pagtoo maoy usa ka sangkap sa pangpang-ayo nga gahum sa Dios ug kini moabot pinaagi sa pagpatalinghug sa Pulong sa Dios, mao nga ang instruksiyon importante. Si Jesus naghiusa sa pagwali ug pagtudlo uban sa pagpang-ayo ug gitudloan ang iyang mga sumusunod sa pagbuhat sa ingon usab.

Ang pagtoo moabot pinaagi sa pagpatalinghug sa Pulong sa Dios mahitungod sa pagpang-ayo. Iwali kini basi sa unsa ang giingon sa Dios, dili sa tradisyon o sa kasinatian. Ang pagtoo wala gitukod pinaagi sa paghatag sa pagpamatuod lamang. Ang pagpamatuod nagsusi sa Pulong ug nagpalig-on sa pagtoo, apan ang Biblia nag-ingon nga ang pagtoo moabot pinaagi sa pagpatainghug sa Pulong sa Dios. (Bisan tuod ang usa ka bungol nga tawo dili makadungog sa wali sa natural, ang espiritu sa bungol makadungog niini.) Ang mga tawo kinahanglan maayong sayud kon unsa ang giingon sa Pulong sa Dios bahin sa tinubdan sa kaayohan, ang tinubdan ug mga hinungdan sa sakit, mga saad sa kaayohan, ug sa Bibliyanhong mga giya sa pagdawat ug sa pagmintinar sa maayong panglawas.

Sa dili pa ang pagpang-ayo nga pag-alagad alang sa mga magtotoo, ang pagpuasa ug pag-ampo sa mga masakiton makatabang. Kini dili gikinahanglanon sa pagpang-ayo, apan hinumdomi - kita gusto nga mogamit sa matag paagi nga anaa sa Biblia. Ang Dios naghatag ug pagtagad sa atong pagpangayo ug ang Isaias 58: 6-8 nagpamatuod sa kamahinungdanon sa pagpuasa ug pag-ampo ingon nga may kalabutan sa maayong panglawas.

ANG PANAHOON SA PAGMINISTERYO

Ania ang pipila ka mga sugyot alang sa panahon sa pagministeryo sa mga masakiton. Hinumdumi nga kini usa ka kinatibuk-ang mga giya lamang. Kamo kinahanglan gayud nga kanunay bukas sa lain-laing mga direksyon gikan sa Espiritu Santo. Usab, ang pipila niini nga mga sugyot magamit lamang sa indibiduwal nga ministeryo, samtang ang uban magamit sa pag-alagad sa dako nga grupo:

PAGHIMOG PALIBOT SA PAGTOO:

Kamo nagsugod na sa pagdasig sa mga katawhan sa pagtoo sa diha nga nag-alagad kamo sa Pulong sa pagpang-ayo. Apan kamo usab kinahanglan modugang ug mga lakang sa paghimo sa usa ka palibot sa pagtoo. Palibuti ang masakiton sa mga tawo sa pagtoo ug pagsalig. Tugoti sila nga makadungog sa pagpamatuod sa mga tawo nga naayo na. Hinumdumi nga ang pagkawalay pagtoo nakababag sa pagministeryo ni Jesus sa Nazaret.

Ang palibot sa pagtoo mao ang pagsimba ug pagdayeg. Kita misulod sa presensya sa Dios (diin adunay kaayohan) pinaagi sa pagsimba ug pagdayeg. Ang kaayohan moabot pinaagi sa pagsimba ug pagdayeg, bisan walay pag-ampo sa pagpang-ayo, tungod kay ang Dios nagpuyo diha sa pagdayeg sa iyang mga katawhan. Sa diha nga kita magdayeg, siya anaa sa pag-ayo. Dad-a ang mga tawo ngadto sa usa ka punto sa pagdesisyon bahin sa ilang kaayohan, sama sa inyong gibuhay sa kaluwasan. Hinumdumi kon sa unsang paagi ni Jesus gipangutana ang bakol nga tawo, "Gusto mo ba nga mamaayo?" (Juan 5: 6).

Hangyoha ang tawo sa pagpakita sa ilang mga tinguha sa kaayohan. Sa usa ka panon sa katawhan tingali hangyoha sila nga motindog, mongadto sa atubangan, mopataas sa ilang mga kamot, o ibutang ang ilang kamot sa ibabaw sa mga apektado nga bahin sa ilang lawas. Kini makatabang kanila sa pagpakita sa ilang tinguha nga mamaayo. Kini usa ka buhat sa pagtoo alang kanila, samtang kini makatabang usab kaninyo sa pag-ila sa mga tawo nga nagkinahanglan sa pagministeryo.

PAG-AMPO ALANG SA PAG-ILA:

Pag-ampo alang sa kaalam ug sa pag-ila sa dili pa kamo magsugod sa pagministeryo sa pagpang-ayo. Ipakigbahin ang bisan unsang langitnon nga kaalam nga iyang gihatag kaninyo. Ang Dios magpadayag kaninyo:

Pulong sa Kahibalo: Ang pulong sa kahibalo naghatag sa piho nga mga kamatuoran mahitungod sa tawo o kahimtang aron nga kamo makahibalo kon unsaon sa pag-ampo. Ang pulong sa kahibalo mahimong naglakip sa lawom nga pagbati sa pagkahibalo sa o usa ka impresyon sa inyong espiritu, mga hunahuna, mga pulong, o mga pagbati. Ang Pulong sa kahibalo magpadayag kon unsa ang sakit o ngano nga ang tawo aduna niana nga kahimtang.

Bersikulo sa Kasulatan: Ang Dios mohatag kaninyo ug "Rhema" (piho) nga Pulong sa Dios alang niana nga kahimtang, sakit, tawo, o grupo.

Panan-awon: Adunay mga hulagway sa mga mata sa hunahuna mahitungod sa inyong giministryohan.

Mga Pulong sa Pagtoo: Kini maoy espesyal nga mga pulong sa pagdasig ug sa pagtoo ilabi na sa maong indibiduwal.

Espesyal nga Dihog: Usa ka kalit nga pagbuga sa gahum, tingali mabati ingon sa usa ka kagi lok, kainit, o labaw sa kinaiyahan nga pagsalig. Usahay ang espesyal nga dihog moabot, ug kon kini moabot, mouyon kamo niini. Apan ayaw paghulat sa espesyal nga dihog sa pag-am po sa mga masakiton. Sunda ang mga instruksyon ni Jesus bisan kon mobati kamo niini o dili

Espesyal nga Buhat sa Pagtoo: Usahay ang Dios mogiya kaninyo sa pagsulti sa tawo sa pag buhat sa espesyal nga buhat sa pagtoo nga moresulta sa kaayohan.

PAGPAHIGAYON UG INTERBYU: (Opsyonal)

Kon kamo nagadumala sa tinagsa sa tawo, kamo mahimo nga mopahigayon sa usa ka mubo nga interbyu. Ang Dios mohatag kaninyo sa piho nga mga pulong sa kaalam bahin sa sakit ug dili na kamo kinahanglan mobuhat niini. Apan kon ang Dios wala mopadayag sa sakit kanin yo, ayaw pagpanuko sa paggamit sa interbyu. Ang interbyu wala kinahanglana sa pag-alagad sa pagpang-ayo, apan kini makatabang kaninyo nga makaangkon ug mga impormasyon aron kamo makaampo sa piho. Kini usab makatabang kaninyo sa pagtino kon ang tawo nagkina hanglan sa dugang nga panudlo sa dili pa kamo mag-ampo. Gigamit ni Jesus ang interbyu nga paagi. Siya nangutana sa mga tawo kon unsa ang ilang gusto, nangutana mahitungod sa ilang pagtoo, ug gidumala ang negatibo nga mga pwersa sa pagkawalay pagtoo sa dili pa mominis teryo ngadto kanila

Pangutan-a ang tawo, "Unsa ang problema?" Si Jesus nangutana sa susama nga pangutana sa daghang miduol kaniya alang sa kaayohan. Ang pagsulti sa hangyo sa pag-ampo importante alang sa masakiton. Ang masakiton gisultihan sa pagtawag sa mga anciano nga moadto aron sa pag-alagad sa pagpang-ayo. Sa diha nga ang Biblia naghatag ug direktiba, kini alang sa usa ka rason. Ang pagpangutana maoy usa ka buhat sa pagtoo nga nagpalihok sa mga proseso sa kaayohan (Santiago 5: 14-15).

(Ang dili apil niini, siyempre, ang tawo nga dili na makahangyo. Pananglitan, ang patay nga bata nga gibanhaw ni Jesus. Apan bisan pa, ang iyang mga ginikanan mihangyo ni Jesus sa pagministeryo ug kaayohan.)

Pangayo sa piho nga pahayag. Kon ang hangyo kinatibuk-an, kamo dili mahibalo kon unsa ang iampo ug ang apektado nga tawo dili makaila sa kaayohan sa diha nga kini moabot. Kamo nagkinahanglan lamang sa mubo nga kamatuoran: "Ako adunay kanser sa tiyan. "Kamo wala magkinahanglan sa kompletong kasaysayan sa pagpatambal. Ayaw sulayi pag-analisar ang mga impormasyon nga gihatag. Ang inyong gimbuhaton mao ang pag-ampo, dili ang paghatag ug tambag. Ang ubang mga talagsaon nga mga kaso nagkinahanglan sa pribado ug dugang panahon uban sa usa ka espirituhanon nga magtatambag. Pagkuha ug mga magtatambag nga adunay panahon alang niini nga katuyoan.

Pangutan-a ang tawo nga magpaampo, "Motoo ka ba nga si Jesus makaayo?" Kon sila motu bag nga positibo, dayon pangutan-a, "Motoo ka ba nga si Jesus mobuhat niini karon?" Kon ang tubag "dili" sa bisan hain niini nga mga pangutana, ang dugang nga instruksiyon gikan sa Pulong sa Dios gikinahanglan.

Sa diha nga kamo nagaministeryo sa dakong panon sa katawhan, kamo dili makahimo sa pag pakigsulti sa matag tawo. Ang Dios mopadayag sa piho nga mga balatian sa mga tawo nga mitambong o mogiya kaninyo sa pag-ampo sa pangmasang mga pag-ampo alang sa pipila ka mga sakit, sama sa pagkabungol, pagkabuta, ug uban pa. Usahay kamo mobati nga gigiyahan sa pag-ampo sa kinatibuk-ang pagpang-ayo nga pag-ampo o adunay mga magtotoo diha sa mitambong nga makaministeryo sa tagsa-tagsa nga adunay sakit.

Mas labing maayo nga motudlo sa uban nga mga magtotoo kon unsaon sa pagministeryo kay sa pagbuhat sa tanan nga mga pag-alagad sa inyong kaugalingon. Ang sugo ni Jesus mao nga kini nga mga ilhanan mosunod KANILA nga motoo. Ang buluhaton sa ministeryo pagabu haton sa tibook nga Lawas, dili lang sa usa o duha ka mga magtotoo.

PAGTINO SA PROBLEMA:

Gamita ang impormasyon gikan sa interbyu ug ang kaalam nga gihatag sa Dios kaninyo sa pagtino kon ang problema anaa sa:

Espirituhanong hawanan: Kini maoy mga problema nga may kalabutan sa sala ug sila nag kinahanglan sa ministeryo sa espirituhanong pagpang-ayo (kaluwasan, paghinulsol ug kapa sayloan sa sala).

Kon adunay kalabutan tali sa sala ug sakit (ug atong nakita nga aduna), nan adunay kalabu tan tali sa pagpasaylo ug sa pag-ayo. Daghan ang naayo sa pisikal sa diha nga sila nangayo ug pasaylo sa sala.

Ayaw kaayo pagdali sa pagpasangil sa sakit ngadto sa sala. Hinumdumi nga dili tanang sakit resulta sa indibiduwal nga sala. Kon adunay sala nga nalambigit, responsibilidad sa Espiritu Santo sa pagpahibalo niini tungod kay usa sa iyang mga katuyoan mao ang pagpaila ug pag tul-id niini.

Pisikal nga hawanan: Kini maoy nilawas nga sakit, kadaut, o balatian. Pag-ampo alang sa pisikal nga kaayohan.

Emosyonal nga hawanan: Kini naglakip sa mga problema sama sa kabalaka, kahadlok, ka suko, kalagot, kayugot, sala, pagduhaduha, kapakyasan, pangabugho, kahakog, kalibog, kahi gawad, pagkadili mapasayloon, ug emosyonal nga mga epekto sa nangaging mga problema. Kini nga mga tawo nagkinahanglan ug kaayohan sa emosyonal nga hawanan. Kini kasagaran gitawag sa "Sulodnon nga kaayohan," apan ang pulong giabusohan sa pipila ka mga tawo. Dili na gikinahanglan nga mobalik sa pagsubay-subay sa tanan nga mga kamatuoran ug mosi nati sa orihinal nga mga emosyon. Dili na gikinahanglan nga mogahin ug mga semana, bulan, o tuig aron makabawi sa maong kahadlok. Kon buhaton ninyo kini, kamo nagapaningkamot sa pag-ayo sa daan nga tawo imbis nga nagatabang kanila nga mahimong bag-o nga binuhat diha kang Kristo. Gibuhat ba ni Jesus kini sa iyang ministeryo? Wala!

Ang mga problema sa emosyonal nga hawanan sagad may kalabutan sa katilingbanon nga hawanan sa kinabuhi sa usa ka tawo. Sila epekto ug resulta gikan sa pamilya ug sa katilingba non nga mga relasyon. Ang kaayohan moabot pinaagi sa pag-ila sa problema, pagpangayo ug pasaylo, ug sa pagpasaylo sa uban nga mga partido nga nalambigit.

Ang labing dako nga babag sa emosyonal nga kaayohan kasagaran mao ang pagpasaylo, nan ang emosyonal nga kaayohan naglakip sa pag-ayo sa katilingbanong mga relasyon. Kita gita wag nga mahimong mga ministro sa pagpasig-uli (II Mga Taga Corinto 5: 18-21). Ang mga tawo kinahanglan nga makig-uli sa Dios ug sa tawo, ug kini mao ang dapit diin ang emosyonal, pangisip, o sulodnon nga kaayohan moabot. Ang tanan nga susama na nga mga titulo alang sa sama nga matang sa kaayohan.

Ang emosyonal nga mga kahimtang maila pinaagi sa pagpangutana sa mosunod nga mga pangutana:

- Aduna bay piho nga mga handumanan nga sa gihapon hinungdan sa dako nga kasakit sa dihang inyong gihunahuna sila? Kon mao, kamo nagkinahanglan sa kaayohan gikan niining makadaut nga mga emosyon.
- Kamo ba naghupot sa pagpihig nga kamo wala pa makahimo sa pagbuhi? Kini mahimo nga nakagamot sa emosyonal nga kasakit.
- Kamo adunay bay grabi nga kahadlok bahin sa pipila ka butang? Ang emosyonal nga kaayohan mopahigawas gikan sa maong mga kahadlok.
- Kamo ba adunay mga dapit sa dakong kakulang sa katakus? Kamo ba adunay ubos nga pagtan-aw sa kaugalingon ug mibati nga pakyas? Kini tingali resulta gikan sa emosyonal nga kasakit sa nangagi.
- Kamo ba adunay sobrang atraksyon o pag-ayaw sa pipila ka mga butang o mga tawo? Ang nangagi nga mga kasinatian kasagaran maoy hinungdan sa maong abnormal nga mga reaksyon.

Kamo kinahanglan nga motudlo sa tawo mahitungod sa pagpasaylo. Ang pagpasaylo dili:

- Pagpangatarungan sa sayop sa laing tawo nga ilang gibuhat kaninyo. (Pananglitan, ang pag-ingon, "Sila ilalum sa daghang kapig-ot.")
- Paglimod nga kamo unang nasakitan.
- Pagdawat uban sa pagbiya sa unsay gibuhat kaninyo.
- Paghulat sa panahon sa kaayohan sa sakit. (Dili kini mahitabo).

Ang tinuod nga pagpasaylo moabot pinaagi sa:

1. Pag-ila kon unsa ang gibuhat kaninyo nga sayop, ang resulta sa makasasala nga mga tawo mao ang makasasala nga kalibutan. Dili na gikinahanglan nga mobalik ug mopu yo sa nahitabo sa hunahuna, apan kamo dili makaatubang niini pinaagi sa pagsalik way niini. Ilha kon unsa ang nahitabo ug sa unsa nga paagi kini nakaapekto kaninyo.
2. Pagsugid sa kadaut ngadto sa Dios ug sa paghangyo kaniya sa pag-ayo kaninyo sa makadaut nga mga emosyon. Kamo dili malimot sa kamatuoran sa insidente apan ang inyong gikinahanglan mao ang kaayohan alang sa sayop nga emosyon nga may kala butan niini.
3. Pangayoa sa Dios nga motabang kaninyo sa pagpasaylo sa uban nga nalambigit, unya sa pagpasaylo kanila ingon nga si Kristo mipasaylo kaninyo. Ilha nga ang Dios

mihatag sa kapasayloan kaninyo samtang kamo mopasaylo sa uban: "Pasayloa kami sa among kalapasan INGON nga kami mipasaylo niadtong nakalapas batok kanamo. "Ang tawo kinahanglan nga mopasaylo sa ilang mga kaugalingon (sala sa ilang kauga lingon nga sayop nga binuhatan) ug siguradong kinahanglan nga mag-ampo alang sa emosyonal nga pag-ayo. Ania kon unsaon sa pagpasaylo sa inyong kaugalingon:

-Ilha ang sala nga maoy hinungdan sa sala ug sa makasasala nga mga emosyon, isugid kini sa Dios, ug maghinulsol. Hangyoha siya sa pagpasaylo sa inyong mga sala ug sa pag-ayo sa inyong mga emosyon.

-Hibalo nga sa diha nga ang Dios mopasaylo, Siya molimot (siya mosalikway sa atong mga sala sama sa gilay-on sa silangan gikan sa kasadpan).

-Angkona ang 1 Juan 1: 8-9 ug Roma 8: 1.

-Pinaagi sa buhat sa inyong kaugalingong kabubut-on, ipagawas ang inyong kaugalingon gikan sa pagkahinukman sa silot. Kontrolaha ang umaabot nga sulondan sa hunahuna pinaagi sa pagsalikway sa "kawang nga mga paghandu raw" ug "paghikalimot sa mga butang nga nangagi."

Pangisip nga hawanan: Kini mao ang mga problema nga gumikan sa negatibo nga panghuhuna, mga ataki ni Satanas sa hunahuna, pagkawalay pangutok, ug uban pa. Pag-ampo alang sa kaayohan.

Demonyohanong hawanan: Kini maoy mga kahimtang nga resulta sa direkta nga demonyohanong kalihokan sama sa demonyohanong pagpanag-iya. Kamo makakat-on kon unsaon sa pag-atubang niini sa sunod nga leksyon sa pagministeryo sa kalingkawasan. Hinumdumi kanunay nga ang mga problema sa usa ka hawanan makaapekto sa tibook nga tawo. Samtang kamo moministeryo, dumalaha ang tibook nga pagkatawo sama sa gibuhat ni Jesus, dili lang ang sakit. Ang tawo usa ka lawas, kalag, ug espiritu. Ang pagkabug-os nagpasabot sa pagdu mala niining tanan.

PAG-AMPO SA PAGPANG-AYO NGA PAG-AMPO:

Human ninyo gitino ang kahimtang, kamo kasagaran mag-ampo sa pag-ayo nga pag-ampo. Apan usahay, ayaw katingala kon ang Ginoo mogiya nga kamo dili mag-ampo o mopalan sa pag-ampo. Pananglitan, pinaagi sa interbyu kamo nakakaplag nga ang tawo dili gusto nga maayo tungod kay sila mawad-an sa dili makatrabaho nga pensyon. (Kini sa pagkatinuod nahitabo sa usa ka pag-ayo nga pag-alagad!)

Ang Ginoo usab mogiya kaninyo sa paglangan sa pag-ampo alang sa pisikal nga pagkaayo hangtud nga ang dugang nga panudlo ihatag o ang tawo nag-atubang sa problema sa sala. Sa diha nga kamo mag-ampo, pag-ampo sa usa ka pag-ampo sa pagtoo nga nagtumbok sa piho nga problema. Hinumdumi nga kamo dili modani sa Dios sa pag-ayo pinaagi sa gitason o gi kusgon sa inyong pag-ampo. Sama nga ang kaluwasan anaa na, ang mao usab tinuod sa kaayohan. Sama nga ang kaluwasan gipasukad sa kahimtang sa pagtoo, ingon man ang kaayohan. Ang Dios gusto nga moayo, ingon nga siya gusto nga moluwas. Kamo dili mosinggit sa Dios aron moluwas sa tawo ug kamo dili kinahanglan nga mosinggit kaniya sa pag-ayo sa usa ka tawo. Bisan tuod nga ang gahum sa Dios usahay presente sa espesyal nga paagi alang sa

pag-ayo (Lucas 5:17), kamo sa gihapon makaampo alang sa kaayohan nga walay espesyal nga dihog tungod kay si Jesus nagsugo kaninyo sa pagbuhat niini sama sa iyang pagsulti kaninyo nga mopakaylap sa Ebanghelyo.

Ang yawi sa may tubag nga pag-ampo mao ang pag-ampo sumala sa kabubut-on sa Dios. Ayaw pag-ampo "Kon kini mao ang kabubut-on sa Dios." Si Jesus wala gayud nag-ampo nga "ayoha kon kini mao ang imong kabubut-on." Pag-ampo sa usa ka positibo nga pag-ampo alang sa "kabubut-on sa Dios nga matuman sa langit "o" sumala sa imong kabubut-on. "Kini sa gihapon miila sa pagkalabaw'ng halangdon sa Dios.

Kon mahimo, gamita ang ubang mga magtotoo nga makaalagad uban kaninyo. Adunay pagpa daghan sa espirituhanon nga mga gahum sa diha nga mas daghang mga tawo ang nag-ampo (tan-awa sa Mateo 18:19). Ang "Pagministeryo sa Lawas" usab nagpalikay sa mga tawo nga makasinati sa kalampusan sa pagpang-ayo nga mga gasa ug sa mga tawo nga makadawat sa kaayohan sa paghatag ug himaya sa kaugalingon o sa tawo. Ang matag sakop sa Lawas ni Kristo adunay labing minus usa ka espirituhonong gasa. Ang pinaka epektibo nga ministeryo mao nga sa dihang...

Ang tagsatagsa kinahanglan nga gamiton ang bisan unsa nga gasa nga iyang nadawat aron makaalagad sa uban, matinud-anon nga nagapangalagad sa gracia sa Dios diha sa iyang nagkalain-laing mga dagway. (I Pedro 4:10, New International Version)

Ang inyong pagpang-ayo nga pag-ampo mahimong usa sa:

-Pangaliyupo:	Marcos 7: 32-35
-Sugo:	Lucas 4: 38-39; Marcos 7: 32-35; Juan 5: 8; Buhat 3: 6; 9:40
-Pagpataliwala:	Exodo 32
-Pagbadlong ug Paghingilin:	Marcos 9:25.

Ang inyong pag-ampo mahimo usab nga naglakip sa mga panudlo sa pagbuhat sa piho nga buhat, ingon nga ang Ginoo nagagiya (tan-awa sa Juan 9: 1- 7). (Timan-i: Ayaw gayud pag sulti sa mga tawo sa paghunong sa pag-inom ug tambal. Tugoti nga ang Dios mogiya kanila niini nga dapit..) Kanunay pag-ampo sa ngalan ni Jesus. Usab, hinumdumi nga dili kulang sa pagtoo ang pag-ampo nga labaw pa kay sa makausa. (Ribyuha kon unsa ang gitudlo ni Jesus mahitungod sa paglahutay sa pag-ampo.)

PAGDAYEG SA DIOS ALANG SA TUBAG:

Sundi ang pag-ampo sa pagdayeg sa Dios alang sa kaayohan. Hinumdumi ang nahitabo sa na pulo ka mga sanlahon kang kinsa si Jesus nag-alagad, ang tanan nangaayo apan usa lamang ka tawo ang mibalik aron modayeg sa nag-ayo. Dayega ang Dios pinaagi sa pagtoo ug dili pinaagi sa pagtan-aw. Inyong gibuhay ang unsay giingon sa Pulong sa Dios nga pagabuhaton. Toohi nga iyang buhaton ang iyang giingon nga iyang pagabuhaton, ug pasalamat siya alang niini. Si Jesus nagpasalamat sa Dios alang sa pagdungog sa iyang mga pag-ampo sa wala pa si Lazaro, mibangon gikan sa lubnganan.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang saad sa kaayohan gikan sa panumduman.

---

2. Hisguti ang pasiunang pagpangandam alang sa ministeryo sa pagpang-ayo.

---

3. Itingob ang mga sumbanaan alang sa pagministeryo sa pagpang-ayo.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

BUHATA KINI

1. Tun-i kini nga mga panig-ingnan ni Jesus nga naga-interbyu sa mga masakiton sa dili pa magaalagad sa pagpang-ayo:

-Marcos 5: 1-20: Si Jesus nangutana sa nademonyohan nga tawo.
-Marcos 8: 22-26: Nangutana sa buta nga tawo.
-Marcos 9: 14-27: Interbyu sa bata nga adunay dautan nga espiritu.
-Marcos 10: 46-52: Nangutana sa buta nga si Bartimeo.

2. Si Jesus nagbansay sa iyang mga sumusunod diha sa ministeryo sa pagpang-ayo (Mateo 10:18). Ania ang paagi kon unsaon sa pagpalambo ug tim sa mga magbubuhat nga makaministeryo sa pagpang-ayo uban kaninyo:

-Pagpili ug mga magbubuhat sa tim. Ang mga sakop kinahanglan matudloan, adunay tinguha sa pag-alagad, adunay abilidad sa pagsunod sa direksyon, mga tawo sa gugma ug kalooy, ug adunay maayong espirituhanon ug emosyonal nga mga kinabuhi.

-Gamita ang leksyon niini nga manwal ug ang Pulong sa Dios sa pagtudlo kanila ug sa pagtukod sa pagtoo.

-Paggahin ug panahon sa pagpuasa ug pag-ampo nga managsama.

-Tinoa kon kinsa ang mobuhat sa pagpang-ayo nga serbisyo aron ang mga sakop sa tim makaministeryo diha sa panaghiusa sa usag usa. Ang usa ka tawo kinahanglan nga makig-alayon sa serbisyo aron sa pagpugong sa kalibog.

-Gamita ang mga sakop sa pagtabang sa pagsangkap sa uban alang sa ministeryo sa pagpang-ayo. Ayaw paghupot sa pagpang-ayo nga mga serbisyo sama sa pagsangkap sa mga serbisyo, diin ang uban makakat-on kon unsaon paggamit sa gahum sa Dios nga anaa sa tanan diha sa Lawas ni Kristo.

3. Ania ang pipila ka mga sugyot kon unsaon sa pagpaila sa pagpang-ayo nga ministeryo diha sa inyong simbahan:

Itudlo: Iwali ang mga mensahe sa pagpang-ayo. Itudlo ang pagpang-ayo diha sa Sunday school ug sa Pagtuon sa Biblia. Pagdapit ug mga mamumulong gikan sa gawas sa pagduaw ug sa pag-alagad sa hilisgutan. Gamita kini nga manwal, "*Ang Gubat Sa Lawas*," ingon nga usa ka giya sa pagtuon.

Ihulagway: Tugoti ang mga tawo nga naayo nga magpamatuod. Ilakip ang mga tawo nga nakasinati sa makita ug dili makita nga kaayohan, inanay ug diha-diha dayon, kaayohan sa seryoso ug yano nga mga sakit.

Ipatuhop: Iapil ang pagpang-ayo nga ministeryo ngadto sa tanang dapit sa kinabuhi sa simbahan. Ipadala ang tim sa ministeryo sa pagpang-ayo sa mga ospital ug mga panimalay.

Ilambigit una ang mga anciano ug mga lider sa pagpang-ayo nga ministeryo ug dayon gamita sila sa pag-apil sa tibook kongregasyon.

Ipakita: Hatagi ug oportunidad ang gahum sa Dios nga maipakita. Pagplano ug pagpahigayon sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas nga serbisyo.

4. Ang mosunod nga listahan naugmad gikan sa panaghisgot niini nga leksyon alang kaninyo aron magamit sa pagministeryo sa pagpang-ayo:

PASIUNANG PAGPANGANDAM:

Sa Imong Kaugalingon:

- ___ Pagtuon sa Pulong sa Dios sa pagpang-ayo.
- ___ Pasiunang pagpuasa ug pag-ampo.

Sa Uban:

- ___ Hustong pahamatongon bahin sa pagpang-ayo.
- ___ Pagtuon sa Pulong sa Dios sa pagpang-ayo.
- ___ Pasiunang pagpuasa ug pag-ampo.

ANG PANAHOON SA PAGMINISTERYO

- ___ Paghimog palibot sa pagtoo.
- ___ Pag-ampo alang sa pag-ila. Ang Dios mohatag kanimo sa:
  - Pulong sa kahibalo
  - Bersikulo sa Kasulatan
  - Panan-awon
  - Mga pulong sa pagtoo
  - Espesyal nga dihog
  - Espesyal nga buhat sa pagtoo
- ___ Pagpahigayon ug interbyu (opsyonal)
- ___ Pagtino sa problema. Ang problema anaa sa ...
  - ___ Espirituhanong hawanan
  - ___ Pisikal nga hawanan
  - ___ Emosyonal nga hawanan
  - ___ Pangisip nga hawanan
  - ___ Demonyohanong hawanan
- ___ Pag-ampo sa pagpang-ayo nga pag-ampo.
- ___ Pagdayeg sa Dios alang sa tubag.

KAPITULO 15

PAGPANG-AYO SA PAGSUNOD NGA MINISTERYO

MGA TUMONG

Sa pagkahuman niini nga leksyon kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa saad sa kaayohan gikan sa panumduman.
- Paghigot sa pagsunod nga pag-atiman niadtong mga naayo.
- Paghigot sa pagsunod nga pag-atiman sa wala pa naayo.

SAAD SA KAAYOHAN NGA ANGKONON:

Kay kita walay labawng sacerdote nga dili arang matandog sa pagbati sa atong mga kaluyahon; apan gitintal sa tanang mga paagi sama kanato, apan walay sala.

Busa manuol kita nga may pagpangahas ngadto sa trono sa gracia, aron kita makadawat sa kalooy, ug makakaplag ug gracia nga makatabang sa panahon sa panginahanglan. (Mga Hebreohanon 4: 15-16)

PASIUNA

Importante nga kadtong naayo makadawat sa pagsunod nga ministeryo. Si Jesus naghatag ug pagsunod nga mga panudlo ngadto sa mga nakasinati sa kaayohan ug kalingkawasan.

Siya misulti sa tawo nga naayo sa sanla:

Ug iyang gitugon siya sa dili pagsulti kang bisan kinsa: Apan lumakaw ka, ug magpakita ka sa sacerdote, ug maghalad ka tungod sa imong pagkahinlo, sumala sa gisugo ni Moises, aron mahimong usa ka pamatuod ngadto kanila. (Lucas 5:14)

Siya miingon sa makasasala nga babaye nga naayo:

Pumauli ka sa imong balay, ug isugilon mo kong unsa ka dagko sa mga butang nga gibuhat sa Dios alang kanimo ... (Lucas 8:39)

Siya misulti sa tawo sa pag-adto sa linaw sa Betesda,

... Ania karon, maayo na ikaw, ayaw na pagpakasala, kay tingali unya nga adu nay moabot nga kadaut kanimo. (Juan 5:14)

Ngadto sa babaye nga nasakpan sa pagpanapaw Siya miingon:

... Dili usab ako mohukom kanimo; lumakaw ka, ug ayaw na pagpakasala. (Juan 8:11).

Kung kamo nagaalagad nga tagsatagsa ngadto sa tawo, kamo gusto nga mohatag ug pagsunod nga mga panudlo sa inyong kaugalingon. Kung kamo nagapangalagad sa pangmasa nga krusa da, hatagi ug pagtambag human sa serbisyo o sa pagkasunod buntag. Kon kamo nagapangalagad sa usa ka lokal nga iglesia, hangyoa ang pastor nga mohatag ug pagsunod nga pag-atiman sa mga naayo.

Ang pagsunod nga panudlo kinahanglan dumalahon pinaagi sa:

- Unsay buhaton aron magpabilin nga naayo.
- Unsay buhaton kon sila wala pa maayo.

UNSAY BUHATON ARON MAGPABILIN NGA NAAYO

Tudloi kadtong naayo sa ...

PAG-ILA SA MGA ATAKI NI SATANAS:

Ingon nga gitintal ni Satanang matag kinabig nga naluwas, siya mitintal sa matag tawo nga naayo. Sama nga mawad-an kamo sa espirituhanong kadaugan, kamo mahimong mawad-an usab sa pisikal nga kadaugan. Bisan unsa nga inyong gisalig sa Dios sa inyong espirituhanon nga paglakaw, kamo pagasulayan sa maong dapit. Si Satanang motintal kaninyo pinaagi sa:

Mga Simtomas : Ang kaayohan usahay inanay. Ang tanan ninyo nga mga simtomas dili dayon mawala. Mahimong mas mograbi pa ang inyong mga simtomas. Kamo tingali hilantan, apan mahimo nga kini mga proseso sa lawas nga nakig-away sa impeksyon isip bahin sa proseso sa kaayohan. Lumakaw kamo uban sa inyong espirituhanong mga igbalati, dili sa natural nga mga pagbati. Ayaw paglibotlibot nga nagsugilon sa impormasyon bahin sa inyong mga simtomas, kung sila ba nibalik. Sa laing bahin, ayaw pamakak mahitungod kanila. Kung pa ngutan-on, tubaga "Oo, ako adunay mga simtomas sa _____, apan pinaagi sa iyang mga labod ako naayo na." Ang mga simtomas nakapalinga kaninyo sa Pulong sa Dios, sa iyang presensya, mga saad, ug gahum. Ayaw pagsulti ug negatibo nga mga pulong nga naghimaya sa katakus ni Satanang pag-ataki sa inyong lawas. Unsa ang nagdasig kaninyo sa hi labihan: Kakulang sa mga simtomas o Pulong sa Dios nga nag-ingon nga siya maoy inyong mananambal? Hain ang inyong tutokan?

Pagdala Kaninyo Sa Pagtan-aw Sa Uban: Si Satanang nagtudlo niadtong naghunahuna nga sila nangaayo, apan karon nasakit na usab. Kamo ba nagtan-aw niadtong mga nag-angkon nga sila naluwas apan karon nagpuyo sa sala ug gigamit ang maong panig-ingnan sa pagsalikway sa tinuod nga kaluwasan?

Kahadlok : Si Satanang naghimo kaninyong mahadlok nga ang inyong sakit mobalik.

Negatibong Mga Tawo Nga Naglibot Kaninyo: Kadtong napuno sa pagkawalay pagtoo nga nagtanom ug pagduhaduha diha sa inyong hunahuna.

SUKLI ANG MGA ATAKI NI SATANAS:

Tipigi ang palibot sa pagtoo pinaagi sa pagpadayon sa pagtuon sa Pulong sa Dios sa pag pang-ayo. Dayga ang Dios sa inyong kaayohan. Padayon sa pagkontak sa inyong Mananam bal pinaagi sa pag-ampo. Ipamatuod ang mahitungod sa inyong kaayohan sa uban, nga naga himaya sa Dios. Usa sa paagi sa pagbuntog ni Satanas mao ang Pulong sa inyong pagpama tuod. Sukli ang mga ataki ni Satanas pinaagi sa "Rhema" nga Pulong sa Dios sa pagkutlo sa piho nga mga bersikulo mahitungod sa pagpang-ayo. Ayaw pagduhaduha sa inyong pagtoo, kay ang tawo nga nagduhaduha dili makadawat gikan sa Dios (Santiago 1: 6-8). Pakigtigi (pakigbisog) nga matinguhaon sa pagtoo alang sa inyong kaayohan (Roma 10: 9).

Paliboti ang inyong kaugalingon sa positibo nga palibot sa pagtoo, kadtong nagpadayon sa pagdayeg sa Dios uban kaninyo alang sa kaayohan ug nagtabang kaninyo sa pagbuntog sa mga ataki sa kaaway. Mahimong kabahin sa usa ka pakig-ambitay sa Simbahan.

Kamo makasukol sa mga ataki ni Satanas sa diha nga inyong gamiton ang inyong espirituha nong awtoridad nga naglakip sa:

- Pulong sa Dios
- Dugo ni Jesus
- Pulong sa inyong kaugalingong pagpamatuod
- Gahum sa pagbugkos ug paghubad
- Pag-ampo ug pagdayeg
- Mga hinagiban sa gubat nga gilista sa Efeso 6: 10-18
- Ang awtoridad ug gahum sa Balaang Espiritu

(Kung kamo wala pa nakasinati sa bautismo sa Espiritu Santo inyong tinguhaon kini. Ang Balaang Espiritu naghatag ug gahum nga makatabang kaninyo sa pagpadayon sa inyong kaayohan.)

USBA ANG ESTILO SA INYONG KINABUHI:

Ang pagbalik sa makasasala nga mga binuhatan mahimong magpasabot sa pagbalik sa sakit (Juan 8:11). Maglakaw nga masinugtanon sa Dios ug sa iyang Pulong. Ang tinuyo nga sala moresulta sa pagkawala sa kaayohan (Juan 5:14). Ang pagbalik sa dili maayo nga mga binu hatan mahimo usab nga mopabalik sa sakit. Ang dili maayo nga mga binuhatan sa pagkatinu od sala, kay kamo nagahugaw sa templo sa Dios.

SUNDA ANG BIBLIYANHONG MGA LAGDA ALANG SA MAAYONG PANGLA WAS UG KAAYOHAN:

Ang Kapitulo 20 niini nga manwal naghatag niini nga mga sumbanan.

BALIK ALANG SA MEDIKAL NGA KUMPIRMASYON:

Kon kamo ubos sa medikal nga pag-atiman, balik ngadto sa inyong doktor alang sa pagtesti go sa inyong kaayohan. Ubos sa balaod sa Daang Tugon, ang mga pari sama sa mga mana nambal. Sila nag-ila sa mga sakit ug nagpahayag sa kaayohan. Si Jesus miingon sa sanlahon nga iyang giayo:

... Lumakaw ka, ug magpakita ka sa sacerdote, ug maghalad ka tungod sa imong pagkahinlo, sumala sa gisugo ni Moises, aron mahimong usa ka pamatuod ngadto kanila. (Lucas 5:14)

UNSA MAY BUHATON KON SILA WALA NAAYO

Ayaw pasagdi ang mga tawo nga mawad-an ug paglaum o sad-an tungod kay sila wala mamaayo. Likayi ang tintasyon sa pag-imbento ug mga hinungdan sa ilang kakulangan sa kaayohan (gawas kon ang Dios sa piho nagpadayag sa tinuod nga mga hinungdan). Sa dili pa sila mobiya sa serbisyo, pasidan-i sila nga tungod kay wala sila makakita sa makita nga mga resulta wala magpasabot nga sila wala giayo. Ang kaayohan nagsugod diha sa espiritu. Adunay inay nga mga kaayohan, nga mao, ang pagkaapuli ni Abraham ug ni Sara, bisan pa ang Pulong gihatag na sa mga katuigan nga nangagi.

Anaay panahon usab nga nalambigit. Hunahunaa ang tawong bakol sa ganghaan sa templo sa Mga Buhat 5. Si Jesus naglakaw niadto nga mga ganghaan sa kanunay, apan wala niya giayo ang bakol nga tawo nga didto sulod sa daghang katuigan. Siya sa ulahi giayo ni Pedro ug ni Juan (Mga Buhat 5: 15-16). Adunay takdang panahon usab alang sa kalingkawasan ni Job ug ni Lazaro.

Mahimong inyong itudlo sa tawo nga magpadayon sa pagpamuhat uban sa masakiton nga tawo niining pagsunod nga mga lakang:

1. Padayon sa paglahutay sa pag-ampo alang sa kaayohan: Si Jesus nagtudlo mahitunog sa makanunayon nga pag-ampo. Siya wala maluya niini. Tawga ang mga anciano sa Simbahan aron sa pag-ampo alang kaninyo.
2. Padayon sa paglig-on sa inyong pagtoo: Kamo mohimo niini pinaagi sa pagtuon sa "Rhema" nga Pulong sa Dios sa pagpang-ayo.
3. Padayon sa pagsugid sa inyong mga sala: Isugid ang inyong mga sala sa matag adlaw aron sila dili magpalala sa inyong pisikal nga kondisyon. Pagpuyo ug paglakaw nga masinugtanon sa Pulong sa Dios.
4. Gamita ang inyong espirituhanong gahum: Ang tanan nga magtotoo adunay mga gipa nag-iya nga sukaranan sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas. Sila mao:
  - Ang Pulong sa Dios.
  - Ang dugo ni Jesus.
  - Ang pulong sa inyong kaugalingong pagpamatuod.
  - Awtoridad sa pagbugkos ug paghubad.
  - Pag-ampo ug pagdayeg.
  - Mga hinagiban sa gubat nga gilista sa Efeso 6: 10-18.
  - Ang awtoridad ug gahum sa Balaang Espiritu.
5. Kon diin magamit, usba ang inyong estilo sa kinabuhi: Kuhaa ang makasasala ug dili maayo nga mga binuhatan. Ang kaayohan kasagaran mahitabo kung inyong ipahiuyon ang inyong pagkinabuhi ug pagkamatimuman sa Pulong sa Dios.

6. Sunda ang mga sugo sa Kasulatan alang sa kinabuhi ug maayong panglawas: Kini gihatag sa Kapitulo 20 niini nga kurso.
7. Paghimog palibot sa pagtoo: Paliboti ang inyong kaugalingon uban sa kahimtang sa pagtoo pinaagi sa pagkahimong kabahin sa pagpakig-ambitay sa mga magtotoo.
8. Itugyan ang inyong kaugalingon ngadto sa hingpit nga pagsalig sa Dios: Ang hingpit nga pagsalig nagpasabot nga sa kinabuhi o kamatayon, sakit o kahimsog, nahibalo kamo nga anaa kamo sa iyang mga kamot: Juan 10:29; Job 13:15; 19:26
9. Positibong tubag sa pag-antus: Samtang kamo naghulat sa hingpit nga kaayohan, tubaga ang inyong pag-antus sa paagi nga ang uban maapektohan sa positibo nga paagi. Kamo makahimo niini pinaagi sa:
  - Paghatag ug mga pagpasalamat: I Mga Taga Tesalonica 5: 16-18.
  - Pagtugot sa Dios nga mahingpit ang iyang kalig-on diha sa kahuyang: II Corinto 12: 9-10
  - Pagpakita ug pailub samtang kamo naghulat. Ang mga tawo naghulat sa mga opisina sa mga doktor alang sa mga resulta sa medikal nga mga pagsusi. Kita naghulat sa medisina nga mo-epekto. Nganong kita dili makahulat sa Dios? Kadtong mapailubon makapanunod sa mga saad: Mga Hebreohanon 6:12; 12: 2-3; Santiago 1: 2-4; 5:10-11; Salmo 27:14; 37:34; Isaias 40:31; Roma 5: 3-5
  - Pag-ila nga walay pag-antus nga walay katuyoan. Pagtuon sa Bibliyanhong rekord sa mga nag-antus nga nagdokumento niini.
10. Angkona ang mga saad sa Dios: Bisan kon inyong gibati nga gibiyaan na kamo sa Dios, ipadayon ang pag-angkon niini nga mga saad ug pag-ampo niining mga pag-ampo: Salmo 5: 1-3; 6: 2-9; 13: 1-6; 22:19; 27: 7; 31: 21-22; 42: 9-11; 54: 1-2; 55: 1-2; 70: 1; 71: 9-21; 86: 6-7; 94:19; 102: 1-7; II Corinto 4: 17-18
11. Hatag ug kamo makadawat: Ang Biblia nagtudlo sa mahinungdanong prinsipyo sa Gingharian sa Dios nga kita makadawat sa diha nga kita mohatag. Kon kamo magto too, sugdi ang pag-alagad sa gahum sa Dios sa pagpang-ayo ngadto sa uban. Samtang kamo mohatag, kamo makadawat.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang saad sa kaayohan gikan sa panumduman.

---

2. Hisguti ang pagsunod nga pag-atiman sa mga naayo.

---

3. Hisguti ang pagsunod nga pag-atiman sa mga wala pa nakabaton sa ilang kaayohan.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

BUHATA KINI

1. Nakadawat ka ba sa pag-ampo o pag-ampo alang sa usa ka tawo ug ang kaayohan wala pa gipadayag? Isulat ang imong mga plano alang sa pagsunod sa matag usa niini nga mga lakang:

Padayon sa paglahutay alang sa pagpang-ayo:

Padayon sa pagpalig-on sa imong pagtoo:

Padayon sa pagsugid sa imong mga sala:

Gamita ang imong espirituhanong gahum:

Usba ang imong estilo sa kinabuhi:

Sunda ang mga sugo sa Kasulatan alang sa kahimsog sa panglawas:

Paghimog palibot sa pagtoo:

Itugyan ang imong kaugalingon ngadto sa hingpit nga pagsalig sa Dios:

Positibong tubag sa pag-antus:

Angkona ang mga saad sa Dios:

Hatag ug makadawat ka:

---

2. Kon ikaw wala pa makadawat sa imong kaayohan, tun-i ang Juan 11. Ang istorya sa pagkabanhaw ni Lazaro nagpamatuod nga ang nalangan nga kaayohan kasagaran nag hatag ug oportunidad alang sa mas dako nga pagpakita sa gahum sa Dios.
3. Nakadawat ka ba o nag-ampo alang sa usa nga nakadawat sa kaayohan? Isulat ang imong mga plano alang sa matag usa niini nga mga lakang sa pagsunod nga pag-ati man niana nga kaayohan:

Ilha ang mga ataki ni Satanas:

Sukli ang mga ataki ni Satanas:

KAPITULO 16

ANG PINAKAMAAYO NGA PAGPANG-AYO

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga leksyon kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa saad sa kaayohan gikan sa panumduman.
- Paghatag ug piho nga mga giya alang sa pagpangalagad sa masakiton nga may taning.

SAAD SA KAAYOHAN NGA ANGKONON:

Tungod niana kami wala magpakaluya; apan bisan ang among tawhanong kinabuhi nagakaanam ug kadunot, ang sa sulod nga pagkatawo ginabag-o sa matag adlaw.

Kay ang among magaan nga kagul-anan, nga sa makadiyut lamang nagabuhat alang kanamo ug labaw pa gayud nga kahalangdon ug sa walay katapusang gibug-aton sa himaya:

**Samtang wala kami magatan-aw sa mga butang nga makita, kondili sa mga butang nga dili-makita; kay ang mga butang nga makita mga lumalabay lamang; apan ang mga butang nga dili makita mga mahangturon.
(II Corinto 4: 16-18)**

PASIUNA

Ang Biblia nagpakita nga adunay tinudlong panahon alang sa matag tawo nga mamatay:

Ug ingon nga kini gikatudlo alang sa mga tawo ang pagkamatay sa makausa, ug sa tapus niini ang paghukom. (Mga Hebreohanon 9:27)

Pagtuon sa mosunod nga latid kon kamo nasakit nga may taning ug / o gamiton kini aron sa pagtabang kaninyo sa pagpangalagad sa tawo kinsa nasakit nga may taning:

PAGMINISTERYO SA NASAKIT NGA MAY TANING

- I. Adunay sakit nga ikamatay: Sa Juan 11: 4 si Jesus miingon nga ang sakit ni Lazaro dili ikamatay. Kini nagpasabot nga adunay mga sakit nga ikamatay.
- II. Adunay duha ka matang sa natural nga kamatayon:
  - A. Ahat nga kamatayon: Nagtugyan sa unod aron maluwas ang espiritu (I Corinto 5: 4-5).

- B. Gikatudlo nga kamatayon: Tungod sa natural nga mga proseso sa kinabuhi (Mga Hebreohanon 9:27; Ecclesiastes 3: 2; II Mga Hari 13:14; Isaias 38; II Mga Hari 20).

III. Ang tumong sa pagpang-ayo dili imortalidad:

- A. Bisan kadtong mga gibanhaw ni Jesus gikan sa mga patay sa katapusan namatay.
- B. Ang pipila ka mga tawo gipanalipdan gikan sa mga epekto sa pagkatigulang sama ni Moises. Ang uban nagsunod sa natural nga paagi sa pagtigulang, sama ni Josue.
- C. Ang Biblia wala magsaad sa imortalidad sa kalibutan ingon nga kabahin sa pag pang-ayo nga pakigsaad. Ayaw kabalaka sa mga Kristohanon nga nagtoo ug nangalagad sa langitnong pagpang-ayo nga namatay tungod sa sakit. Kini nahita bo kang Eliseo, apan sa mga katuigan nga milabay ang iyang mga bukog adunay gahum sa pagbanhaw sa patay nga tawo. Kini nagpamatuod nga siya wala mamatay tungod sa kakulang sa pagtoo!

IV. Ang Dios makahatag sa kaalam ug pag-ila: Ang Dios makahatag sa kaalam kung kini ba o dili ang tinudlong panahon nga mamatay:

- A. Kung ang Dios nagpadayag nga kini mao na ang tinudlong panahon sa tawo, nan tabangi sila nga maandam ingon sa gibuhay ni Jesus sa kawatan didto sa krus:
  - 1. Siguradoha nga sila nakaila ni Jesus ingon nga ilang Manluluwas.
  - 2. Kung sila magtotoo, siguroha nga walay wala-ikasugid nga sala.
  - 3. Awhaga sila sa paghimo sa ilang mga patigayon sa kahusay.
  - 4. Awhaga sila sa paghimo ug pagpasig-uli kung adunay mga problema tali sa kanila ug sa ubang mga tawo.
  - 5. Tabangi sila nga makasabot nga ang kamatayon moabot sa tanan. Alang sa magtotoo, ang kamatayon usa lamang ka hitabo sulod sa mga sukaranan sa kinabuhing dayon. Kinahanglan atong usbon ang atong kinaiya mahitungod niini. Kita dili mangita sa kamatayon, apan wala kita nagbutang sa dili angay nga pagtagad sa karon nga kinabuhi nga gipalabi nato kini nga mo abot. Ang mobiya sa lawas mopuyo uban sa Ginoo (II Mga Taga Corinto 5: 8). Ang kamatayon usa ka kaaway, ug kini mao ang katapusang kaaway nga pagalaglagon (I Mga Taga Corinto 15:26). Ang pagkabanhaw ni Jesus mao ang "unang mga bunga" aron ipakita nga ang kamatayon nabuntog na bisan kini wala pa malaglag. Kini maoy kalisang niining kaaway nga gibawian ug hinagiban alang sa magtotoo (I Mga Taga Corinto 15:55). Bisan kon panahon na sa kamatayon sa magtotoo, kinahanglan nga dili kini maglakip sa kahadlok, kalisud, ug kasakit. Ang Dios naghatag ug gracia sa kamatayon ingon man gracia sa pagkabuhi.
  - 6. Tabangi sila nga makasabot nga ang Dios mao ang labing gamhanan. Siya sa gihapon mangilabot sa bisan unsa nga panahon aron tugotan sila nga mabuhi ug dugay.

7. Ipunting ang ilang pagtagad sa pagkabanhaw ug sa kahangturan. Gamita ang mosunod nga mga pakisayran: Job 19: 25-27; Juan 11: 5-6; Roma 8: 10-11,17-18, 22-23; 10:11; I Mga Taga Corinto 15: 42-44,54-58; II Corinto 4: 16-18; 5: 1; I Mga Taga Tesalonica 4: 13-18.

B. Kung kamo wala makadawat sa kahibalo gikan sa Dios kon kini mao na ba ang tinudlong panahon sa kamatayon:

1. Magpadayon sa pag-ampo alang sa kaayohan sumala sa kabubut-on sa Dios. Kini wala nangayo sa inyong mga pangandoy, apan gitugyan sa Dios ang pagbuhat sumala sa iyang kabubut-on, kon kuhaon man kini o bangonon kini.
2. Mag-ampo diha sa Espiritu, tungod kay ang Balaang Espiritu nahibalo sa kabubut-on sa Dios ug sa tukmang paagi sa pagpangaliya (Roma 8:26).
3. Awhaga ang masakiton sa pagtugyan sa ilang kaugalingon ngadto sa hing pit nga pagsalig sa Dios, aron nga bisan kon mabuhi o mamatay, sila nasa yud nga sila anaa sa iyang mga kamot, Job 13:15; 19:16; Juan 10:29.
4. Ipunting ang ministeryo sa pagpangandam alang sa kamatayon ingon man sa pisikal nga kaayohan.

V. Ang kamatayon mao ang katapusan nga kaayohan: Alang sa magtotoo, ang kamatayon mao ang katapusang kaayohan. Wala nay sakit o balatian ug kamo mosulod sa presensya sa Dios nga maayo ang panglawas. Ang sakit ug ang sala susama: Kita giluwag gikan sa silot sa sala (sakit) kon atong dawaton si Jesus ingon nga Manluluwas ug Mananambal. Kita magpadayon nga makalingkawas gikan niini nga gahum ingon nga mga magtotoo, apan sa umaabot nga panahon nga kita mouban na sa Ginoo kita maluwag gikan sa presen sya niini.

Ang Dios adunay paagi sa paggamit sa mga butang nga gituyo ni Satanas alang sa dautan ug sa paghimo niini nga maayo. Ang kamatayon mao ang silot sa sala, ug pinaagi sa ka matayon ni Kristo miabot ang kinabuhi. Kini ang hinungdan nga ang kamatayon gilamoy sa kadaugan. Diha sa kamatayon, ang Dios namuhat sa katapusan nga pagpang-ayo. Ang kamatayon gilamoy sa kadaugan tungod kay kadtong mga nangamatay diha kang Kristo mabanhaw pag-usab:

Ania karon, ginasulti ko kaninyo ang usa ka tinago: Kitang tanan dili manga tulog, apan kitang tanan pagaalid-an.

Sa kalit, sa usa ka pagpamilok sa mata, sa katapusan nga budyong sa trumpe ta; kay pagapatunggon ang trumpeta ug ang mga minatay pagapabangonon nga mga dili madunoton, ug kita mangausab.

Kay kining madunoton kinahanglan pagasul-oban sa pagkadili madunoton, ug kining may kamatayon kinahanglan pagasul-oban sa walay kamatayon.

Busa sa diha nga kining madunuton pagasul-oban sa dili madunuton, ug kining may kamatayon masul-oban sa walay kamatayon, unya matuman ang mga pulong nga nahisulat: Ang kamatayon gilamoy sa pagdaug.

O kamatayon, hain na ang imong udyong? O lubnganan, hain ang imong pagdaug? (I Corinto 15: 51-55)

Kung ang magtotoo mamatay, kita magmaya tungod kay usa ka bilihong butang nahitabo:

Bilihon sa pagtan-aw sa Ginoo ang kamatayon sa iyang mga balaan. (Salmo 116: 15)

Alang sa magtotoo, ang kamatayon moabot ingon nga kagawasan gikan niining kalibutan sa sala:

Kay nahibaloan ta nga kon ang atong balay nga yutan-on nga atong balong balong mabungkag, kita may usa ka tinukod sa Dios, usa ka balay nga dili binuhat sa mga kamot, balay nga walay katapusan sa mga langit.

Kay sa pagkamatuod dinhi niini nagaagulo kita, nga nangandoy nga kita masul-oban sa atong puloy-anan nga gikan sa Langit.

Kay kita nga ania sa sulod niini nga balongbalong nagaagulo, sanglit hingbug-atan kita ; kay kita dili buot mahuboan, kondili nga masul-oban kita, aron ang pagka may kamatayon pagalamyon sa kinabuhi. (II Corinto 5: 1-2, 4)

Sa kamatayon, ang magtotoo mosulod sa presensya sa Ginoo:

Kami masaligon, nag-ingon ako, ug andam nga mobiya sa lawas, ug mopuyo uban sa Ginoo. (II Corinto 5: 8)

Ang usa ka tawo nga ginganlan ug Arthur Brisbane naghulagway sa paglubong sa usa ka magtotoo ingon nga usa ka pundok nga nagbangutan nga mga hantatalo nga nagsul-ob sa itom nga mga bisti, nagbangutan samtang nagdala sila sa ilang balayan sa katapusang dapit nga pahulayanan. Sa ibabaw nila nagkapakapa ang usa ka nindot kaayo nga alibangbang.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang saad sa kaayohan gikan sa panumduman.

---

2. Hisguti ang mga giya nga gihatag niini nga leksyon alang sa pagpangalagad ngadto sa may taning nga masakiton.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

BUHATA KINI

1. Tun-i ang saad sa kaayohan niini nga leksyon:

Tungod niana kami wala magpakaluya; apan bisan ang among tawhanong kinabuhi nagakaanam ug kadunot, ang sa sulod nga pagkatawo ginabag-o sa matag adlaw.

Kay ang among magaan nga kagul-anan, nga sa makadiyut lamang nagabuhat alang kanamo ug labaw pa gayud nga kahalangdon ug sa walay katapusang gibug-aton sa himaya:

**Samtang wala kami magatan-aw sa mga butang nga makita, kondili sa mga butang nga dili-makita; kay ang mga butang nga makita mga lumalabay lamang; apan ang mga butang nga dili makita mga mahangturon.
(II Corinto 4: 16-18)**

Kon ikaw aduna o nag-alagad sa usa ka tawo nga may sakit nga may taning, ipangutana kini nga mga pangutana:

Kini ba nga kahimtang nakapahuyang kanimo sa espirituwal?

Ang imo bang kinasuloran nga pagkatawo ginabag-o matag adlaw, bisan pa sa kondisyon sa panggawas nga pagkatawo?

Unsaon nimo sa pagbag-o ang imong kinasuloran nga pagkatawo?

Ikaw ba nagpunting sa imong pagtagad sa lumalabay nga kahimtang o sa mahangturon nga mga hiyas?

Unsaon nimo pagbag-o ang imong tumbok gikan sa lumalabay ngadto sa walay katapusan?

---

2. Kon ikaw nagapangalagad sa usa ka tawo nga nasakit nga may taning ug gipadayag sa Dios nga kini mao na ang ilang tinudlong panahon nga mamatay, mamuhat ka pinaagi niini nga mga lakang: Nahibalo ka ba nga si Jesus Manluluwas?
-

Kung ikaw magtotoo, aduna ka bay wala maisugid nga sala? Pag-ampo mahitungod sa wala maisugid nga sala, ingon sa kasuko, kapaitan, ug uban pa. Isugid ug dawata ang kapasayloan (I Juan 1: 8-9).

Imo na bang gihan-ay ang imong mga patigayon sa negosyo? Kung wala pa, paglista sa mga butang nga kinahanglan nimo nga buhaton:

Aduna bay mga tawo nga kinahanglan nimo nga pakig-ulian, mangayo ug pasaylo, o ayohon ang mga problema? Kon mao, isulat ang ilang mga ngalan sa ubos:

---

3. Kung wala ka makadawat ug kahibalo gikan sa Dios kon kini ba ang tinudlong panahon sa kamatayon, sunda kini nga mga lakang:

-Padayon sa pag-ampo sa kaayohan sumala sa kabubut-on sa Dios.

-Pag-ampo diha sa Espiritu kay nahibalo siya sa kabubut-on sa Dios ug sa tukma mobuhat sa pagpangamuyo.

-Awhaga ang masakiton sa pagtugyan sa ilang kaugalingon ngadto sa hingpit nga pagsalig sa Dios, aron nga bisan kon mabuhi o mamatay, sila nahibalo nga anaa sila sa iyang mga kamot.

4. Kon ikaw, o usa ka tawo nga imong gialagaran, nasakit nga may taning, angkona kini nga saad:

Apan si Jesus mitan-aw kanila ug miingon kanila, "Sa mga tawo kini dili mahimo;" apan sa Dios, ang tanan nga mga butang mahimo. (Mateo 19:26)

5. Hinumdomi kanunay nga ang Dios mao ang labing gamhanan, ug bisan pa ang usa ka tawo gipahayag nga masakiton nga gitanningan, siya mahimo nga mangilabot sa bisan unsang panahon ug magdugtong sa ilang kinabuhi. Basaha ang istorya ni Haring Ezechias diha sa Isaias 37: 1 ngadto sa 38:22. Sa dihang si Ezechias hapit mamatay, mida ngop siya sa Dios ug nakadawat sa kaayohan. Niini nga asoy timan-i ang iyang:

-Makuyaw nga kahimtang:

Isaias 38: 1

-Pag-ampo:

Isaias 38: 2-3

-Saad:

Isaias 38: 4-6

-Pagdayeg:

Isaias 38: 9-20

IKAUNOM NGA BAHIN

MGA ESTRATIHIYA ALANG SA KALINGKAWASAN

Niini nga seksyon kamo makakat-on sa mga estratihiya alang sa pagministeryo ug pagdawat sa kalingkawasan. Kamo makakat-on mahitungod sa:

- KINSA GIGAPUS NI SATANAS
- PAGMINISTERYO SA KALINGKAWASAN
- ANG KALINGKAWASAN DIHA SA PAGSUNOD NGA MINISTERYO

KAPITULO 17

KINSA GIGAPUS NI SATANAS

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga leksyon kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa saad sa kaayohan gikan sa panumduman.
- Pag-ila sa tulo ka dagkong matang sa mga demonyo nga nag-ataki sa lawas, kalag, ug espiritu sa tawo.
- Pagpatin-aw sa bili sa gasa sa pag-ila sa mga espiritu sa pagsagubang sa demonyoha nong mga gahum.
- Pagpasabot kung unsa ang gipasabot sa gilupigan sa demonyo.
- Pag-ila sa mga kinaiya sa tawo nga gilupigan sa demonyo.
- Pagpasabot kon unsa ang gipasabot sa gisamok sa demonyo.
- Pag-ila sa mga kinaiya sa tawo nga gisamok sa demonyo.
- Pagpasabot kon unsa ang gipasabot sa gipanag-iya sa demonyo.
- Pag-ila sa mga kinaiya sa tawo nga gipanag-iya sa demonyo.
- Pagpasabot kon giunsa pagkontrolar sa mga demonyo.

SAAD SA KAAYOHAN NGA ANGKONON:

Ug gitigom niya ang napulo ug duha ka mga tinun-an, ug iyang gihatagan sila ug gahum ug pagbulot-an ibabaw sa tanang mga yawa, ug sa pag-ayo sa mga sakit. (Lucas 9: 1)

PASIUNA

Sa dugay nga panahon ang buhat sa mga demonyo giwagtang na sa kadaghanan isip usa ka talagsaon nga buhat sa mga pagano nga kultura. Kini wala na giisip nga usa ka suliran nga mosulong sa mga kinabuhi, mga panimalay, mga simbahan, ug mga nasud. Apan adunay mga tawo sa tanan ninyong palibot nga gisakit, gisamok, ug gani gipanag-iya sa mga gahum sa kangitngit nga nailhan nga mga demonyo. Si Jesus nag-alagad sa mga naapektuhan sa gahum sa demonyo (Mga Buhat 10:38) ug iyang gisugo ang iyang mga sumusunod sa pagbuhat sa ingon samtang ilang gipakaylap ang Ebanghelyo sa Gingharian (Mateo 10: 1).

Kini nga kapitulo nagpresentar sa mga sumbanan alang sa pag-alagad sa mga naapektuhan sa mga gahum sa demonyo. Aron makadawat sa Ebanghelyo kining mga binihag kinahanglan una nga maluwas gikan sa pagkaulipon. (Ang Harvestime International Institute nagtanyag ug kurso nga nag-ulohang " *Espirituhanong Mga Estratihiya: Usa ka Manual Sa Espirituhanong Pakiggubat* "nga nagpakita sa mga kalihokan ni Satanas ug sa iyang demonyohanong mga pwersa. Kung kamo dili pamilyar sa espirituhanong pakiggubat, kinahanglang kuhaon ninyo kini nga kurso sa dili pa kamo magsugod sa ministeryo sa kalingkawasan.)

SI JESUS UG MGA DEMONYO

Ang pagtudlo ug pangalagad ni Jesus nagpasundayag nga ang demonyohong mga espiritu usa ka tinuod nga pwersa sa dautan. Ang gitudlo ni Jesus mahitungod sa mga demonyo ug kon giunsa niya pagdumala sila naghatag ug bililhong impormasyon mahitungod sa mga estrati hiya ni Satanas.

Si Jesus midawat sa kamatuoran nga si Satanas mao ang magmamando sa panon sa mga demonyo. Siya nagtudlo sa reyalidad ug gahum sa mga demonyo. Siya miingon nga ang paghingilin sa mga demonyo usa sa mga ilhanan nga ang Gingharian sa Dios miabot na. Basaha ang Mateo 12: 22-30, Marcos 3: 22-27, ug Lucas 11: 14-23 alang sa katingbanan sa unsa ang gitudlo ni Jesus mahitungod sa mga demonyo.

Ang dako nga bahin sa pagpangalagad ni Jesus naglakip sa pagdumala sa mga demonyo. Ang panig-ingnan ni Jesus ug ang awtoridad sa iyang ngalan naghatag sa Kasulatanhong basihan sa pagsagubang sa demonyohanong gahum. Si Jesus nag-alagad sa tanan nga miduol nga adunay demonyohanong mga problema. Si Pedro miingon bahin kang Jesus:

... Ang Dios nagdihog ni Jesus nga taga Nazaret sa Espiritu Santo ug sa gahum: nga milakaw sa pagbuhat ug maayo, ug nagaayo sa tanan nga gidaugdaug sa yawa. (Mga Buhat 10:38)

GIUNSA SA MGA DEMONYO PAGLIHOK

Ang mga demonyo gigamit ni Satanas aron supakon ang Dios, ang iyang plano ug mga katu yoan, ug ang iyang katawhan. Sila usab nakiggubat batok sa mga dili magtotoo aron sa pagpu gong kanila gikan sa kamatuoran sa Ebanghelyo. Ang mga demonyo nagkontrolar sa piho nga mga teritoryo (mga pamunoan) sama sa prinsipio sa Persia nga gihisgutan sa Daniel 10: 12-13. Ang mga demonyo usab namuhat pinaagi sa mga personalidad - pinaagi sa mga lalaki ug mga babaye - aron matuman ang mga tumong ni Satanas sa kalibutan.

Ang pagsupak sa kabubut-on sa Dios mao ang pangunang tumong ni Satanas. Ang pulong nga "Satanas" nagkahulogan nga "kaaway." Si Satanas maoy nag-unang kaaway sa Dios (Job 1: 6; Mateo 13:39). Siya ikaduhang kaaway sa tawo (Zacarias 3: 1; I Pedro 5: 8).

Ang mga demonyo adunay nagkalainlaing kinaiya. Usa ka demonyo ang nagpaila sa iyang kaugalingon diha sa I Mga Hari 22:23 ingon nga "bakakong espiritu. Usa ka "bungol ug amang" nga espiritu giila diha sa Marcos 9:25. Ang mga demonyo sa nagkalainlaing mga kinaiya nagalihok ingon nga mga espiritu sa sakit, pangdani nga mga espiritu, ug mahugaw nga mga espiritu. Si Satanas migamit kanila aron makiggubat batok sa tawo sa lawas, kalag, ug espiritu:

ESPIRITU SA SAKIT:

Kini mga espiritu nga nagsakit sa lawas sa mga magtotoo ingon man sa mga dili magtotoo. Basaha ang Lucas 13: 10-17. Kini nga babaye gisakit sa espiritu sa sakit. Siya anaa sa mga serbisyo sa Igpapahulay ug si Jesus mitawag kaniya nga "usa ka anak nga babaye ni Abra ham." Ang duha niini nga mga kamatuoran nagpakita nga tingali siya usa ka sumusunod sa Dios, apaan ang iyang lawas gisakit ni Satanas sulod sa 18 ka tuig.

Alang sa ubang mga ehemplo sa demonyohanong mga gahum nga nagsakit sa lawas tan-awa ang Mateo 12:22; 17: 15-18; Mga Buhat 10:38; II Mga Taga Corinto 12: 7.

PANGDANI NGA MGA ESPIRITU:

Kini nga mga espiritu nagsakit sa espiritu sa tawo, nga nagadani kaniya sa pagtoo sa bakak nga mga doktrina ug mahukman sa walay katapusan nga silot. Sila mga espiritu sa bakak nga doktrina, kulto, mini nga Kristo, ug mini nga mga magtutudlo:

Karon ang Espiritu nagsulti sa dayag, nga sa umaabot nga mga panahon ang uban mobiya gikan sa pagtoo, nga nagpatalinghug sa mga limbongang espiritu, ug mga pagtulon-an sa mga yawa. (I Timoteo 4: 1)

Kining nangdani nga mga espiritu malimbongon. Sila namuhat sa mga milagro nga maoy hinungdan nga ang uban motoo nga sila gikan sa Dios:

Kay sila ang mga espiritu sa mga yawa, nagabuhat ug mga milagro, nga nangadto sa mga hari sa tibook kalibutan, aron tigumon sila ngadto sa gubat sa dakong adlaw sa Dios nga Labing Gamhanan. (Pinadayag 16:14)

Bisan kaniya, kansang pag-anhi sumala sa pagbuhat ni Satanas uban sa tanan nga mga gahum ug mga ilhanan ug bakak nga mga katingalahan.

Ug sa tanan nga pagpanglimbong sa pagkadili matarung kanila nga magakawala; tungod kay sila wala makadawat sa gugma sa kamatuoran, aron sila unta maluwas. (II Tesalonica 2: 9-10)

Ang nangdani nga mga espiritu naglakip sa "espiritu sa pagpanagna" nga gihisgotan sa Mga Buhat:

Ug nahitabo nga samtang nangadto kami sa pag-ampo, usa ka babaye nga adunay espiritu sa pagpanagna misugat kanamo, nga naghatag sa iyang mga agalon ug dakong ganansya pinaagi sa pagtagna. (Mga Buhat 16:16)

Ang ingon nga mga espiritu sa pagpanagna o "pamilyar nga mga espiritu" naglihok sa mga panghimalad, mga barangan, ug bolang kristal, ug mga magbabasa sa dahon sa tsa. Pinaagi sa dili kasulatanhong mga paagi, kining mga espiritu sa pagpanagna nagtagna sa umaabot ug mga butang nga dili mailhan sa natural. Ang mga pasidaan batok sa mga pamilyar nga mga espiritu gihatag sa Levitico 19:31; 20: 6; Deuteronomio 5: 9; 18:10; Levitico 20:27; ug I Samuel 28: 3.

Ang pangdani nga mga espiritu nag-aghat sa konsensya, nagdani, naghaylo, nagtintal, naglamat, nag-interes, nagpahinam, nagdasig, nagpukaw, nagkabig, ug naglimbong. Ang mga pangdani nga mga espiritu aktibo sa pagpahinabo sa "espirituhanong pagkadautan sa kahitas-ang mga dapit. "Sila anaa ug naglihok sa matag kulto ug bisan diin nga adunay sayop nga mga doktrina. Hinumdomi nga si Satanas nangandoy sa pagsimba ug iyang kuhaon kini sa bisan unsang paagi nga makuha niya kini. Ang pangdani nga mga espiritu nagdani sa mga lalaki ug mga babaye sa pagsimba sa mga diosdios ug gani ni Satanas mismo.

MAHUGAWNG MGA ESPIRITU:

Kini nga mga gahum sa demonyo nagsakit sa kalagnon nga kinaiyahan sa tawo. Sila maoy responsable sa imoral nga mga buhat, mahugaw nga mga hunahuna, tintasyon ug uban pang estratihiya ni Satanang gigamit sa paggapus sa mga lalaki ug mga babaye. Sa diha nga si Satanang nagkontrolar sa mga indibiduwal sa mahugaw nga espiritu, siya usab makalihok sa mga panimalay, mga simbahan, ug tibook nga nasud ingon nga kini nga mga grupo gilangkuban sa mga indibiduwal. Kini maoy paagi nga gigamit ni Satanang nagkalainlaing lebel sa estruktura sa katilingban. Alang sa mga panaglitan sa mahugaw nga mga espiritu tan-awa ang Mateo 10: 1; 12:43; ug Marcos 1: 23-26.

PAGDAUGAUG, PAGSAMOK, PAGPANAG-IYA

Ang dautan nga mga espiritu makadaugdaug sa mga tawo. Ang pagdaugdaug nagpasabot sa pagdala, pagsumpo, o paggapus gikan sa gawas. Kini nga pagdaugdaug gihimo sa dautan nga mga espiritu sa nagkalainlaing mga paagi. Sila ang hinungdan sa depresyon, naghimo ug negatibo nga mga kahimtang, ug nagsal-ot ug sayop nga mga panghunahuna sa hunahuna sama sa mga hunahuna sa paghikog, imoralidad, pagkawalay pagtoo, kahadlok, ug uban pa. Ang mga demonyo makahimo sa Satanang mga sirkumstansya ug sitwasyon nga nagatintal sa mga tawo sa pagpakasala:

Giunsa sa Dios pagdihog si Jesus nga taga Nazaret sa Espiritu Santo ug sa gahum: nga milakaw sa pagbuhat ug maayo, ug nagaayo sa tanan nga gidaugdaug sa yawa; kay ang Dios nag-uban kaniya (Mga Buhat 10:38)

Ang mga demonyo mahimo usab nga mopanag-iya sa mga tawo. Ang pagpanag-iya sa demonyo usa ka kondisyon diin usa o labaw pa ka mga dautang espiritu (mga demonyo) nagpuyo sa lawas sa usa ka tawo ug hingpit nga nagkontrolar sa ilang biktima sa kinabubut-on. Ang ubang mga tawo gusto nga gamiton ang pulong nga "nademonyohan" kay sa pagpanag-iya, apan sa walay pagtagad sa pulong, ang giyawaan o gipanag-iya sa yawa nga tawo maoy ang nagsilbing tig-abi-abi sa nagpuyo nga mga demonyo. Ang "pagpanag-iya" wala magpasabot nga ang tawo dili responsable sa iyang kaugalingong sala. Ang iyang responsibilidad anaa sa mga butang nga nagdala ngadto sa iyang kahimtang.

Ang pagpanag-iya mahitabo sa kinabubut-on. Ang tawo tingali nagtinguha nga dumalahon sa espiritu sa mga gahum aron makipagkita sa mga espiritista, makapahayag ug panunglo, maka pamarang, o makasiguro sa ubang pipila nga labaw sa kinaiyahan nga gahum. Ang pagpanag-iya mahimo usab nga mahitabo sa dili-kinabubut-on. Ang tawo wala mangayo nga panag-iya hon, apan pinaagi sa makasasala nga mga hunahuna, mga buhat, o pakipagkita sa mga espiritista ang pagpanag-iya moresulta.

Ang demonyohanong mga gahum nga nagalihok sa mga ginikanan ug ang mga sala sa mga ginikanan makaapekto sa sunod nga kaliwatan. (Tan-awa sa Exodo 20: 5; 34: 7; ug Deuteronomio 5: 9). Kini nga mga asoy alang sa pagpanag-iya sa demonyo o pagdaugdaug sa mga anak sama sa natala sa Marcos 7: 24-30 ug 9: 17-21.

Adunay butang usab nga sama sa pagsamok sa demonyo. Kini maoy kahimtang diin ang usa nasamok pinaagi sa interes sa o pagkalinga sa mga yawa. Kini maoy talagsaon nga interes sa

okulto, mga demonyo, ug ni Satanas nga nagkontrolar sa interes ug mga pangagpas sa naga diktar nga paagi. Ang pagsamok sa demonyohanong mga gahum modala ngadto sa pagpanag-iya pinaagi kanila.

ANG MGA DEMONYO BA MAKAAPEKTO SA MGA MAGTOTOO?

Ang matuod nga magtotoo dili mapanag-iya sa yawa tungod kay ang Espiritu Santo dili mahimo nga magapuyo sa mao ra usab nga templo nga gipuy-an sa dautan nga espiritu:

Unsa? Wala ba kamo manghibalo nga ang inyong lawas mao ang templo sa Espiritu Santo nga anaa kaninyo, nga inyong nabatunan gikan sa Dios, ug kamo dili na inyo sa inyong kaugalingon?

Kay gipalit na kamo sa usa ka bili: busa himayaon ninyo ang Dios diha sa inyong lawas, ug diha sa inyong espiritu, nga mga iya sa Dios. (I Corinto 6: 19-20)

Sa diha nga kamo iya sa Dios, ug napuno sa Espiritu Santo, kamo dili na iya ni Satanas ug mapuno sa iyang mga espiritu sa mao nga higayon. Ang Espiritu Santo dili magpabilin diha parehong "templo" uban ni Satanas.

Apan kini wala magpasabot nga ang mga magtotoo dili maapektohan sa demonyohanong mga gahum. Kini mao ang mga gahum nga atong gipakigdumogan. Si Satanas migamit sa demonyohanong mga gahum sa pag-ataki sa mga magtotoo gikan sa gawas pinaagi sa pagda ugdaug, sa mga simtomas nga kaniadto gihisgutan na. Apan siya dili makapanag-iya sa matuod nga magtotoo. Ang "pagpanag-iya" nagpaila sa sulodnon nga pag-okupar. Ang "pagdaug daug" o paggapus nagpakita sa pagkontrolar gikan sa gawas. Ang mga panggawi sa mga magtotoo mahimong gimandoan sa yawa kon motugot sila sa demonyohanong mga gahum sa pag lupig kanila. Ang maong pagpanglupig o paggapus pinaagi sa dautan nga mga gahum nagtugot ni Satanas sa paggamit kanila alang sa dautang mga katuyoan.

Kini mao ang nahitabo sa dihang si Pedro, ang usa ka tinun-an ni Jesus, gigamit ni Satanas sa pagsulay sa pagpalihis ni Jesus sa pag-antus alang sa mga sala sa tanang katawhan. Sa diha nga gihulagway ni Jesus ang pag-antus nga iyang antuson, si Pedro miingon:

... Ipahilayo kana kanimo, Ginoo: kini dili mahitabo kanimo. (Mateo 16:22)

Si Jesus miingon kang Pedro:

... Pahawa kanako, Satanas: Ikaw usa ka kapangdolan nganhi kanako: kay wala ka makapanghunahuna sa mga butang nga iya sa Dios, kondili sa mga butang nga ila sa mga tawo. (Mateo 16:23)

Si Jesus wala magpasabot nga si Pedro mao si Satanas. Siya nakaila nga niana nga higayon gitugotan ni Pedro si Satanas sa paglihok pinaagi kaniya. Siya wala gipanag-iya sa yawa, apan siya nagatugot sa Satanasong espiritu sa pag-impluwensya kaniya. Ang mga magtotoo pinaagi sa ilang kaugalingong mga buhat - "naghatag ug dapit" o naghimog lawak alang ni Satanas sa paggamit kanila (Efeso 4:27).

Sa diha nga ang tawo natawo pag-usab, ang iyang ngalan nahisulat diha sa espesyal nga libro sa Langit nga gitawag sa libro sa kinabuhi. Kadto lamang kansang mga ngalan anaa niini nga libro ang mga molupyo sa langit sa kahangturan:

Ug bisan kinsa nga dili makaplagnan nga nahisulat diha sa basahon sa kinabuhi gitambog ngadto sa linaw nga kalayo. (Pinadayag 20:15)

Mahimo nga ang inyong ngalan nahisulat diha sa libro sa kinabuhi, apan sa ulahi mapapas tungod sa pagbalik ngadto sa makasasala nga pagkinabuhi:

Siya nga makadaug, pagasul-oban sa maputi nga mga bisti; ug dili ko paga palaon ang iyang ngalan sa basahon sa kinabuhi, apan akong igasugid ang iyang ngalan sa atubangan sa akong Amahan, ug sa atubangan sa iyang mga manolonda. (Pinadayag 3: 5)

Kon ang magtotoo nagpadayon sa nasayran, wala isugid nga sala, adunay punto nga siya mohunong na nga mahimong Kristohanon. Ang apostol Pablo nagpahayag sa iyang kaugali ngon nga kabalaka nga dili siya "isalikway" human sa pagsangyaw ngadto sa uban:

Apan gibuntog ko ang akong lawas, ug gibutang ko kini sa pagkaulipon, kay tingali sa human ako makamantala sa uban, ako sa akong kaugalingon iga salikway. (I Mga Taga Corinto 9:27)

Si Pablo nakaamgo nga ang sala, ilabi na ang padayon nga wala ikasugid nga mga sala sa unod, moresulta sa pagkawala sa iyang kaugalingong kalag bisan pa siya nagwali sa Ebanghelyo ngadto sa uban.

Pinaagi sa padayon nga pagkinabuhi diha sa sala kamo sa ngadto-ngadto mosangpot sa pagbali sa makasasala nga kahimtang ug kamo dili na tinuod nga sumusunod ni Kristo Jesus. Kon kamo mopadayon sa mga nailhan ug wala maisugid nga sala, walay usa nga makasulti kaninyo sa unsa nga punto kamo mihunong nga nahimong sumusunod ni Jesus ug pag-usab nahimong kabahin sa Gingharian ni Satanas. Ang Dios ang nagtino niana nga punto. Apan sa diha nga kini mahitabo na, kamo nag-abli sa inyong kaugalingon ngadto sa mas dako nga ataki sa kaaway, lakip na ang posibilidad sa pagpanag-iya sa yawa. Mao nga importante nga sa diha nga kamo makasala diha-diha dayon isugid ang sala ug motalikod gikan sa pagkadili-matarung:

Kon isugid ta ang atong mga sala, siya kasaligan ug makatarunganon nga mopasaylo kanato sa atong mga sala, ug sa paghinlo kanato gikan sa tanang pagkadili makatarunganon.

Kon kita magaingon nga wala kita makasala, kita naghimo kaniya nga baka kon, ug ang iyang Pulong wala dinhi kanato. (1 Juan 1: 9-10)

Si Jesus gitawag nga Pulong sa Dios diha sa daghang mga dapit sa Kasulatan. Kon ang Pulong sa Dios wala nagpuyo diha kaninyo, nan, si Jesus wala nagpuyo diha kaninyo.

GIUNSA PAGKONTROLAR SA MGA DEMONYO

Ang mga demonyo nagkontrolar sa daghang mga paagi:

1. Pinaagi sa mga kaliwatan: Ang mga demonyo makalupig o makapanag-iya sa tawo tungod sa miaging pagpanag-iya o pagdaugdaug sa mga ginikanan. Kini nga asoy alang sa impluwensiya sa mga demonyo sa mga anak (Exodo 20: 5; 34: 7; Deuteronomio 5: 9).

2. Pinaagi sa hunahuna: Ang hunahuna mao ang usa sa mga dagko nga panggubatan ni Satanas. Kon si Satanas nagkontrolar sa inyong mga hunahuna, siya sa katapusan mokontrolar sa inyong mga lihok. Ang kakulang sa kontrol sa pangisip moresulta sa kakulang sa paggamit sa kabubut-on. Kini modala ngadto sa makasasala nga mga buhat. Ang pagpadayon diha sa makasasala nga mga hunahuna ug mga buhat modala gikan sa pagdaugdaug ngadto sa pagpanag-iya ug sa katapusan ngadto sa dunot nga panghunahuna sama sa gihulagway sa Roma I - panghunahuna nga hingpit nga kontrolado sa dautan nga mga hunahuna.

Ang mga yawa usab makaangkon ug dalan pinaagi sa pang-usab sa hunahuna nga druga nga nagpakunhod sa abilidad sa pagbatok sa mga demonyo ug nagtugot sa pagdugang ug dalan. Ang "pag-usab sa panghunahuna " ug "pagkontrolar sa hunahuna" nga panudlo naghatag usab ug agianan sa pagsulod.

3. Pinaagi sa makasasala nga mga buhat: Ang makasasala nga mga hunahuna sa dili ma dugay matuman pinaagi sa makasasala nga mga buhat. Pananglitan, ang hunahuna sa pagpanapaw matuman diha sa aktuwal nga buhat sa pagpanapaw. Ang sala maoy pagrebelde, ug ang masukihon nga mga hunahuna ug mga aksyon naghatag ug agianan alang sa demonyohanong kalihokan.

Sa diha nga ang magtotoo nagpadayon sa makasasala nga mga hunahuna o mga lihok sila "naghatag ug dapit" sa Yawa (Efeso 4:27). Dugang nga espirituhanon lawak gihatag alang sa kalihokan sa kaaway. Mga sala nga may kalambigitan sa espiritismo, lakip ang mga butang, literatura, tigom sa mga espiritista, ug uban pa, mao ang mga buhat nga hilabihan ka delikado ug nagdani sa demonyohanong mga gahum.

Ang dili magtotoo nga nagpuyo diha sa sala bukas dili lamang sa pagdaugdaug sa demonyohanong mga gahum, apan usab sa pagpanag-iya. Walay neyutral nga hawanan sa espiritu hanong pakig-away. Kamo dapig sa bisan asa sa maayo o dautan. Kamo iya sa bisan hain sa Dios o ni Satanas. Kon kamo iya ni Satanas ug wala nasinati sa bag-o nga pagkatawo diha ni Jesu-Kristo, nan, kamo iya aron magamit, malupig, o mapanag-iya ingon sa iyang pagbuot.

4. Pinaagi sa tinguha: Ang ubang mga tawo nangayo ni Satanas ug demonyohanong gahum aron makabuhay sila sa labaw sa kinaiyahan nga mga buhat.

5. Pinaagi sa walay sulod nga balay: Ang mga demonyo nagtagad sa lawas sa tawo nga ilang gipuy-an nga ilang kaugalingong balay (Mateo 12:44). Sa diha nga ang tawo nakaling kawas gikan sa demonyohanong mga gahum ug wala mopuno sa ilang balay diha sa bag-ong pagkatawo nga kasinatian ug sa pagpuno sa Balaang Espiritu, ang pagsulod pag-usab mahi tabo.

6. Pinaagi sa pagtugot: Usahay ang Dios naghatag ug pagtugot sa demonyohanong mga gahum sa pagtuman sa espesyal nga mga katuyoan. Kini makita diha sa pagsulay ingon sa nahitabo ni Job - o silot sa sala - ingon sa panig-ingnan ni Haring Saul.

KINSA ANG MOATUBANG SA DEMONYOHANONG MGA GAHUM?

Ang pag-atubang sa mga demonyo dili usa ka butang nga ipasagad ngadto sa propesyonal nga mga ministro. Si Jesus miingon nga ang tanang mga magtotoo adunay abilidad sa pagbuntog sa demonyohanong mga gahum:

Ug kini nga mga ilhanan magauban kanila nga motoo: sa akong ngalan ilang pagahinginlan ang mga yawa ... (Marcos 16:17)

Si Jesus naghatag sa iyang mga sumusunod sa abilidad sa pag-atubang sa demonyohanong mga gahum. Siya una nga mitugyan sa maong gahum ngadto sa mga tinun-an:

Ug sa diha nga siya mitawag ngadto kaniya sa iyang napulo ug duha ka mga tinun-an, siya mihatag kanila sa gahum batok sa mahugawng mga espiritu, aron sila makahingilin kanila, ug makaayo sa tanan nga matang sa sakit ug tanan nga matang sa balatian. (Mateo 10: 1)

Ug gitawag niya ang napulo ug duha, ug nagsugod sa pagsugo kanila sa tinagur ha; ug mihatag kanila sa gahum batok sa mga mahugawng espiritu. (Marcos 6: 7)

Siya mitugyan niining sama nga gahum sa tanang magtotoo:

Ug kini nga mga ilhanan magauban kanila nga motoo: sa akong ngalan ilang pagahinginlan ang mga yawa... (Marcos 16:17)

Pagaayohon ninyo ang mga masakiton, pagahinloan ninyo ang mga sanlahon; pagabanhawon ninyo ang mga patay, pagahinginlan ninyo ang mga yawa: sa walay bayad inyong nadawat, sa walay bayad ihatag. (Mateo 10: 8)

Walay Bibliyanhong basihan sa pagtoo sa Dios nga gituyo kining importante nga minister yo nga idili lamang ngadto sa usa ka partikular nga grupo sa mga tawo. Ang layko nga si Felipe gigamit sa Dios sa paghingilin sa daotan nga mga espiritu sa Samaria (Mga Buhat 8). Apan kini wala magpasabot nga ang mga magtotoo kinahanglan magdali sa mga kasinatian sa demonyohanong mga gahum nga walay husto nga pagpangandam, sama sa nadiskobrehan sa mga anak nga lalaki ni Sceva (Buhat 19).

Kini usab importante nga ang mga magtotoo dili mahimong sobrang nagamatikod sa demon yo. Kita wala gitawag aron mohatag ug dakong pagtagad sa mga demonyo. Walay espirituha nong gasa sa "paghingilin sa mga yawa." Apan kamo dili mahadlok sa demonyohanong mga gahum. Sa dihang mag-atubang sa naapektohan sa mga demonyo, kamo kinahanglan nga adu nay gahum sa pagdala sa kalingkawasan gikan sa Dios.

PAGMATIKOD SA DEMONYOHANONG PRESENSIYA

Sa pagbuntog sa demonyohanong mga gahum importante nga makahimo sa pag-ila sa ilang presensya ug mga taktika.

Ang Balaan nga Espiritu naghatag ug espesyal nga espirituhanong gasa alang niini nga katu yoan. Kini nga gasa mao ang gitawag nga "Pag-ila sa mga espiritu" (I Mga Taga Corinto 12:10). Ang pag-ila nagpasabot sa "pagdiskobre, pagtimbang-timbang, ug sa paghimog kala inan tali sa." Ang gasa sa pag-ila sa mga espiritu makapahimo sa magtotoo sa pag-ila sa mga espiritu nga nagalihok diha sa uban. Kini nagtugot kaniya sa pagdiskobre, pagtimbang-timbang, ug pag-ila sa dautan nga mga espiritu.

Ang gasa sa pag-ila sa mga espiritu importante sa diha nga nagaatubang sa demonyohanong mga gahum. Kini makapahimo kaninyo sa diha-diha dayon nga pag-ila kon aduna o walay dautan nga espiritu ang usa ka tawo nga nagalihok pinaagi sa o batok kaniya. Kini magpu gong sa pagpanglimbong sa mga malimbongon o bakakon nga mga espiritu. Ang usa niini nga gasa makahimo sa pag-ila sa dautang mga taktika ug mga motibo sa demonyohanong mga gahum.

Pananglitan, ang pipila sa pagkabungol ug pagkaamang (sumala sa rekord sa Biblia) ang hinungdan usa ka espiritu. Ang ubang mga pagkabungol ug pagkaamang mahimong resulta sa aksidente o sakit. Ang pag-ila makapahimo kaninyo sa pagtino sa hinungdan luyo sa ka himtang.

Dili ang tanang mga magtotoo aduna niining espesyal nga gasa. Kon ang magtotoo wala niini nga gasa adunay mga ilhanan sa demonyohanong presensya nga mamatikdan. Sa diha nga miduol ang Sirofenisiahanon nga babaye kang Jesus uban sa apelar nga siya mohingilin sa mahugaw nga espiritu gikan sa iyang anak nga babaye, siya miingon "Ang akong anak nga babaye ginasakit sa yawa "(Mateo 15:22). Giunsa niya sa pagkahibalo niini? Siya nahibalo niini pinaagi sa mga simtoma. ang pagmatikod mao lamang ang pag-obsarbar kon unsay buhaton sa demonyohanong mga espiritu sa tawo.

Ania ang pipila ka mga simtomang sa demonyohanong kalihokan:

Demonyohanong pagsamok maila sa dili kapugngan ug talagsaon nga pag-okupar sa mga demonyo, ni Satanas, ug sa okulto. Ang maong tawo mahimo nga motimpasaw sa okultis mo nga mga buhat, kanunay naghatag ug pasidungog sa tanang butang kang Satanas o mga demonyo, o nagkapuliki sa pagtuon sa mga yawa ug ni Satanas.

Demonyohanong pagpanglupig mailhan sa mosunod nga mga ilhanan:

1. Pisikal nga paggapus: Ang "anak nga babaye ni Abraham" nga gipahigawas sa espiritu sa sakit gigapus sa pisikal. Tan-awa sa Lucas 13: 10-17. Ang laygay nga sakit mahimong demonyohanong pagdaugdaug. Ang tanan nga sakit dili tungod sa demonyohanong mga gahum. Ang ubang mga sakit ang hinungdan mao ang paglapas sa balaod sa kinaiyahan, sama sa dili pagkaon sa husto nga paagi o pag-inom sa dili maayo nga tubig. Ang ubang mga sakit maoy pagpanton usab. Usa ka hari sa Biblia nga wala mihatag ug himaya ngadto sa Dios gihampak sa mga ulod sa tinai ug namatay!
2. Pangisip nga pagdaugdaug: Mga kasamok sa hunahuna o panghunahuna sama sa pangisip nga pagsakit, kalibog, pagduha-duha, pagkawala sa panumdoman, ug uban pa. Pagkadili mahimutang, kawalay katakus sa pagpangatarungan o pagpaminaw sa uban, abnormal nga pagkatabian o sobrang pagkahilumon.

Ang tanan nga problema sa pangisip dili gikan ni Satanas. Ang pagkawala sa kadasig, depresyon, ug kalibog mahimo nga ang hinungdan alerdyi sa pipila ka mga pagkaon o sa dili balansi nga kemikal diha sa utok. Ang Dios makahimo sa pag-ayo sa pangisip nga mga problema ug mga balatian nga dili tungod sa demonyohanong mga ga hum ingon man usab sa pagdala ug kalingkawasan sa mga hitabo nga tungod sa mga demonyo. Ang pag-amping kinahanglan nga dili iklasipikar nga ang tanan nga klasi sa sakit o pangisip nga mga problema tungod sa demonyohanong mga espiritu. Usahay ang yano nga pagbag-o sa pagkaon o sa estilo sa kinabuhi mowagtang sa problema kon kini tungod sa pisikal nga mga hinungdan.

3. Emosyonal nga mga problema: Kasamok sa mga emosyon nga nagpadayon o nibalik, lakip na ang kasuko, pagdumot, kayugot, kahadlok, pagkasinalikway, kalooy sa kaugalingon, pangabugho, depresyon, kabalaka, kawalay-kasigurohan, pagkaubos, ug etc.
4. Espirituhanong mga problema: Sobrang mga kalisdanan sa pagbuntog sa sala, lakip na ang makasasala nga mga batasan. Pagsalikway sa espirituhanon nga mga solusyon sa mga problema. Bisan unsa nga matang sa sayop nga pagtulon-an o pagpanglingla, lakip na ang pagkaulipon sa mga butang ug sa kulto nga mga literatura.
5. Mga Sirkumstansya: Ang mga demonyo makamugna ug lisud nga mga kahimtang nga makasamok. Ang maong mga kahimtang kasagaran naglakip sa kalibog ug mahimo nga diha-diha dayon mailhan nga demonyohanon tungod kay ang Dios dili mao ang tinubdan sa kalibog (I Mga Taga Corinto 14:33; Santiago 3:16).

Demonyohanong pagpanag-iya maila sa mosunod nga mga ilhanan:

1. Pagpuyo sa mahugaw nga espiritu: Kini gipakita sa nag-unang mga moral nga kahugaw. Kini mahimo nga maglakip sa tinguha sa paglakaw nga walay bisti. Alang sa mga pananglitan tan-awa ang Marcos 5: 2 ug Lucas 8:27.
2. Talagsaon nga pisikal nga kusog: Ang tawo nga nagpakita ug kusog nga labaw sa normal nga kapabilidad. Alang sa mga pananglitan tan-awa ang Marcos 5: 3 ug Lucas 8:29.
3. Pag-ulbo sa kapungot: Kini nga mga pag-ulbo mahimong inubanan sa nagbula nga baba. Tan-awa ang Marcos 9: 14-29 ug Lucas 8: 26-39.
4. Pagbatok sa espirituhanon nga mga butang: Sa mga asoy sa Marcos 6: 7 ug 1: 21-28, ang mga demonyo nakaila kang Jesus diha-diha dayon ug naghangyo kaniya sa pagpa sagad kanila. Ang kahadlok sa ngalan ni Jesus, pag-ampo, ug ang Pulong ug pagpasi pala sa espirituhanon maoy mga simtomas sa pagpanag-iya sa yawa. Sobra nga pagpasipala, pagbawog sa pisikal nga bahin, o kalit nga kausaban sa pamatasan mahitabo sa diha nga ang espirituhanon nga mga butang mahisgotan.
5. Mga kausaban sa personalidad ug / o sa tingog: Ang tawo nga kasagaran maulawon mahimong agresibo o mapintas. Ang mga lihok ingon man usab ang panagway mahimong apektado. Ang moral nga kinaiya ug salabutan mahimong mausab. Ang tingog mausab (Marcos 5: 9).

6. Nagauban nga pisikal nga mga kasakit: Sa mga kaso sa demonyohanong pagpanag-iya, kini makita dayon ingon nga mga kasakit sa mga pangisip ug sa sistema sa kaugatan. (Mateo 9:33; 12:22; Marcos 5: 4-5). Sila mahimo usab nga naglakip sa kinatibuk-an o pisikal nga pagkaniwang. (Marcos 9: 14-29).
7. Sa kaugalingon gipahamtang ang pisikal nga kadaut: Sa Mateo 17: 14-21 mao ang istorya sa anak nga lalaki sa tawo nga milukso sa kalayo. Sa Lucas 8: 26-39 kini nga pagpanag-iya sa demonyo sa tawo naglaslas sa iyang kaugalingon sa mga bato aron sa pagpahamtang sa pisikal nga kadaut.
8. Makalilisang nga kasakit: Lucas 8:28 nag-asoy nga kini nga tawo migawas nga naghi lak tungod sa makalilisang nga sulodnon nga pagsakit tungod sa iyang pagpanag-iya.
9. Pagkainutil alang sa normal nga pagkinabuhi: Kini nga tawo dili mabuhi sa katiling ban apan nagpuyo diha sa mga lubnganan sa mga sementeryo (Lucas 8:27).
10. Pinaagi sa dili-kasulatanhong mga paagi, ang katakus sa pagtagna sa umaabot o sa pagdiskobre sa wala mailhi: Ang babaye sa Buhat 16:16 gikaingon nga gipanag-iya sa espiritu sa pagpanagna.

Ang mosunod usab nagpakita sa demonyohanong pagdaugdaug, pagpanag-iya, o pagsamok:

1. Nakasamok nga imoralidad sama sa kalambigitan sa pornograpiya, pagpanapaw, pakighilawas, paawas sa kinatawo, homoseksuwalidad, ug ubang mga sala sa sekso. Pinugos sa pagkaon, paghikog, kinaugalingong-paghiwa, pagkaamang, ug pagpatay.
2. Pagkaadik sa druga o vino
3. Mga pagpunaw, mga panan-awon, ug mga pagpamalandong nga wala nakatumong sa o gikan sa usa ka matuod nga Dios.
4. Pagkaulipon sa mga emosyon: kahadlok, kabalaka, depresyon, pagdumot, kasuko, pagselos, paglibak, kasina, garbo, kapaitan, pagkanegatibo, pagsaway.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang saad sa kaayohan gikan sa panumduman.

---

2. Unsa ang tulo ka dagko nga mga matang sa mga demonyo nga nag-ataki sa lawas, kalag, ug espiritu sa tawo?

---

3. Unsa ang bili sa gasa sa pag-ila sa pag-atubang sa demonyohanong mga gahum?

---

4. Unsa ang ipasabot sa gidaugdaug sa mga demonyo?

---

5. Unsa ang pipila ka mga kinaiya sa tawo nga gidaugdaug sa demonyo?

---

6. Unsa ang ipasabot sa gisamok sa demonyo?

---

7. Unsa ang pipila ka mga kinaiya sa gisamok sa demonyo nga tawo?

---

8. Unsa ang ipasabot sa gipanag-iya sa demonyo?

---

9. Unsa ang pipila ka mga kinaiya nga ipakita sa gipanag-iya sa demonyo nga tawo?

---

10. Ipasabot kon sa unsang paagi nga ang demonyo makakontrolar.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

BUHATA KINI

Sa mainampuon ianalisar ang imong kahimtang o sa usa ka tawo kang kinsa imong giminis teryohan:

1. Aduna bay mga ebidensiya sa mapangdani nga espiritu nga namuhat? Ngano nga imong nahunahuna ang ingon niana?

---

2. Aduna bay ebidensiya sa espiritu sa sakit nga namuhat? Ngano nga imong nahuna huna ang ingon niana?

---

3. Aduna bay mga ebidensiya sa mahugaw nga espiritu nga namuhat? Ngano nga imong nahunahuna ang ingon niana?

---

4. Ania ang mga ilhanan sa pagdaugdaug sa demonyo:

- Pisikal nga paggapus
- Pangisip nga pagpanglupig
- Emosyonal nga mga problema
- Espirituhanon nga mga problema
- Mga sirkumstansya

Aduna bay daw demonyohanong pagpanglupig? Unsay nakapagpahunahuna kanimo sa ingon?

---

5. Demonyohanong pagsamok maila pinaagi sa:

- Dili kapugngan ug talagsaon nga pagkalinga sa mga demonyo, ni Satanas, o sa okulto.
- Pagtimpasaw sa espiritismo.
- Kanunay nga gipasidungan sa tanang butang si Satanas o mga demonyo.
- Nalinga sa pagtuon sa mga yawa ug ni Satanas.

Aduna bay daw demonyohanong kasamok? Unsay nakapagpahunahuna kanimo sa ingon?

---

6. Ania ang mga sintomas sa demonyohanong pagpanag-iya:

- Pagpapuyo sa sulod sa mahugaw nga espiritu.
- Talagsaong pisikal nga kusog.
- Nag-ulbong kasuko.
- Pagbatok sa espirituhanon nga mga butang.
- Kausaban sa personalidad ug / o sa tingog.
- Nagauban nga pisikal nga mga kasakit.
- Kinaugalingong gipahamtang nga pisikal nga kadaut.
- Makalilisang nga kasakit.
- Pagkainutil alang sa normal nga pagkinabuhi.
- Ang katakus sa pagtagna sa umaabot o sa pagdiskobre nianang wala mailhi pinaagi dili-kasulatanhong mga paagi.

Aduna bay daw demonyohanong pagpanag-iya? Unsay nakapagpahunahuna kanimo sa ingon?

---

7. Timan-i: Ang mosunod usab nagpakita demonyohanong pagdaugdaug, pagsamok, o pagpanag-iya:

-Nakasamok nga imoralidad sama sa kalambigitan sa pornograpiya, pagpanapaw, pakighilawas, paawas sa kinatawo, homoseksuwalidad, ug ubang mga sala sekso. Pinugos sa pagkaon, paghikog, kinaugalingong-paghiwa, pagkaamang, ug pagpatay.

-Pagkaadik sa druga o vino

-Mga pagpunaw, mga panan-awon, ug mga pagpamalandong nga wala nakatumong sa o gikan sa usa ka matuod nga Dios.

-Pagkaulipon sa mga emosyon: kahadlok, kabalaka, depresyon, pagdumot, kasuko, pagselos, paglibak, kasina, garbo, kapaitan, pagkanegatibo, pagsaway.

KAPITULO 18

PAGMINITERYO SA KALINGKAWASAN

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga leksyon kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa saad sa kaayohan gikan sa panumduman.
- Pag-ila kon kinsa ang moatubang sa demonyohanong mga gahum.
- Paghisgot sa pangunang pagpangandam alang sa pag-alagad sa kalingkawasan.
- Pagtingob sa sumbanan alang sa pag-alagad sa kalingkawasan.

SAAD SA KAAYOHAN NGA ANGKONON:

Ug sa diha nga siya mitawag ngadto kaniya sa iyang napulo ug duha ka mga tinun-an, siya mihatag kanila sa gahum batok sa mahugawng mga espiritu, aron sila makahingilin kanila, ug makaayo sa tanan nga matang sa sakit ug tanan matang sa balatian. (Mateo 10: 1)

PASIUNA

Adunay gatusan ka mga tawo nga gigapus ni Satanas sa demonyohanong hinungdan nga mga sakit. Adunay gatusan nga uban pa nga nag-antus sa pagdaugdaug, pagpanag-iya, ug pagsa mok sa mga kamot sa kaaway. Niini nga leksyon kamo makakat-on kon kinsay moatubang sa demonyohanong mga gahum, unsaon pagpangandam alang sa kalingkawasan nga ministeryo, ug unsaon sa pagministeryo sa kalingkawasan.

KINSA ANG MOATUBANG SA DEMONYOHANONG MGA GAHUM?

Ang pag-atubang sa demonyohanong mga gahum dili usa ka butang nga ipiyal lamang ngadto sa propesyonal nga mga ministro. Si Jesus miingon nga ang tanang mga magtotoo adunay abilidad sa pagbuntog sa demonyohanong mga gahum:

Ug kini nga mga ilhanan mosunod kanila nga motoo: sa akong ngalan ilang paga hinginlan ang mga yawa ... (Marcos 16:17)

Si Jesus mihatag sa iyang mga sumusunod ug abilidad sa pag-atubang sa demonyohanong mga gahum. Siya una nga mitugyan niini nga gahum ngadto sa mga tinun-an:

Ug sa diha nga siya mitawag ngadto kaniya sa iyang napulo ug duha ka mga tinun-an, siya mihatag kanila sa gahum batok sa mahugawng mga espiritu, aron sila makahingilin kanila, ug makaayo sa tanan nga matang sa sakit ug tanan matang sa balatian. (Mateo 10: 1)

Ug siya mitawag ngadto kaniya sa napulo ug duha, ug nagsugod sa pagsugo kanila sa tinagurha; ug mihatag kanila sa gahum batok sa mga mahugawng espiritu. (Marcos 6: 7)

Siya mitugyan niining sama nga gahum sa tanang magtotoo:

Ug kini nga mga ilhanan mosunod kanila nga motoo: sa akong ngalan ilang pagahinginlan ang mga yawa ... (Marcos 16:17)

Pagaayohon ninyo ang masakiton, pagahinloan ninyo ang mga sanlahon, pagabanhawon ninyo ang mga patay, pagahinginlan ninyo ang mga yawa: sa walay bayad inyong nadawat, sa walay bayad ihatag. (Mateo 10: 8)

Walay Bibliyanhong basihan sa nagatoo nga ang Dios naglaraw niining importante nga minis teryo alang lamang sa partikular nga grupo sa mga tawo. Pananglitan, ang usa ka layko nga si Felipe gigamit sa Dios sa paghingilin sa dautang mga espiritu sa Samaria (Mga Buhat 8).

Kini wala magpasabot nga ang mga magtotoo kinahanglan magdali sa mga kasinatian sa demonyohanong mga gahum nga walay tukma nga pagpangandam, sama sa mga anak nga lala ki ni Sceva nga nadiskobrehan sa (Buhat 19). Importante usab nga ang mga magtotoo dili mahimong sobra ang pagtagad sa yawa. Kita wala gitawag aron sa paghatag ug dakong pagtagad sa mga demonyo. Walay espirituhanong gasa sa "paghingilin sa mga yawa." Apan kamo dili mahadlok sa demonyohanong mga gahum. Sa diha nga moatubang sa naapektohan sa mga demonyo, kamo kinahanglan nga adunay gahum sa pagdala ug kalingkawasan gikan sa Dios.

PAGMINISTERYO SA KALINGKAWASAN

Ania ang pipila ka mga sumbanan alang sa pag-alagad sa kalingkawasan sa mga apektado sa demonyohanong mga gahum:

PANGUNANG PAGPANGANDAM SA INYONG KAUGALINGON:

Ang pagtoo moabot pinaagi sa pagpatalinghug sa Pulong sa Dios, ang piho o "Rhema" nga Pulong. Sugdi sa pagtukod sa pagtoo diha sa inyong kaugalingong kasingkasing pinaagi sa pagbasa sa Bag-ong Tugon uban sa bag-o nga kinaiya:

- Bisan unsay giingon ni Jesus sa iyang mga sumusunod nga buhaton, kamo magsugod sa pagbuhat.
- Bisan unsay iyang giingon nga iyang pagabuhaton, laumi nga siya mobuhat niini.
- Kon siya miingon nga kamo makapalingkawas sa mga sinakit ni Satanas, nan laumi nga makakita kamo kanila nga nakalingkawas.
- Kon siya miingon nga hinginlan ang mga yawa, nan buhata kini sa iyang ngalan ug laumi nga sila mosunod kaninyo.

Ayaw panumbalinga ang tanan nga mga pagtulon-an sa tawo ug ang personal nga mga kasinatian nga inyong nasinati. Dawata nga sa Bag-ong Tugon gipasabot gayud kon unsay giingon niini. Dawata kini ingon nga tinuod ug molihok sumala niana. Kamo mga sinugo alang kang Kristo (II Corinto 5:20).

Ang usa ka sinugo dili gayud magduhaduha nga ang nasud nga iyang girepresentahan mopa luyo sa iyang Pulong.

Pagpuasa ug pag-ampo sa dili pa kamo moadto sa pag-alagad ug kalingkawasan. Tungod kay ang gahum ug awtoridad alang sa kalingkawasan naggikan sa Dios, mas maayo nga nakasum pay! Ang ubang mga demonyo mogula lamang pinaagi sa pag-ampo ug pagpuasa. Ang Isaias 58 nagtudlo nga ang Dios nagpasidungog sa pagpuasa nga nagtumbok sa pag-alagad sa mga panginahanglan sa uban.

PANGUNANG PAGPANGANDAM SA UBAN:

Bisan kanus-a nga posible, ang usa ka tim sa mga magtotoo kinahanglan nga gamiton sa diha nga nagagapus o nagahingilin sa mga yawa. Si Jesus nagsugo sa iyang mga tinun-an sa tina gurha niini nga ministeryo:

Ug siya mitawag ngadto kaniya sa napulo ug duha, ug nagsugod sa pagsugo kanila sa tinagurha; ug mihatag kanila sa gahum batok sa mga mahugawng espiritu. (Marcos 6: 7)

Kini wala magpasabot nga kamo dili makahimo sa pag-alagad nga mag-inusara sa nademon yohan nga tawo sa diha nga kamo makahibalag kanila, apan adunay kalig-on diha sa panag hiusa sa pag-ampo uban sa laing magtotoo. Tungod kay ang kusog naggikan sa panaghiusa, kadtong mga tawo nga niapil kaninyo sa ministeryo sa kalingkawasan kinahanglan nga sa samang paagi mangandam sa pag-ampo ug pagpuasa.

Sa mga hitabo sa pagdaugdaug ug pagsamok (sama sa depresyon, balatian nga ang hinung dan demonyo, ug uban pa), andama ang tawo nga modawat sa ministeryo. Sila nagkinahang lan sa ilang pagtoo nga matukod sa "Rhema" nga pulong sa Dios mahitungod sa kalingkawa san. (Kini dili mahimo sa kaso sa pagpanag-iya). Kon kamo nag-awhag sa tawo nga naapekto han sa demonyo nga maampoan sa walay hustong pagtudlo, kini sama sa pagdasig sa mga dili-luwas sa pagdawat kang Jesus ingon nga Manluluwas sa walay paghibalo kon kinsa siya, pag-ila sa ilang mga sala ug panginahanglan sa kaluwasan. Sa diha nga nagapagpakigbahin sa Ebanghelyo, ang usa ka maalamon nga mangangabig ug kalag dili mopugos sa usa ka desi syon sa sobrang pagkadinalian. Adunay pangunang pangalagad nga pagabuhaton. Ang husto nga pahamatngon kinahanglan ihatag.

Ang sama tinuod sa kalingkawasan. Usahay, ang Dios nagapalingkawas nga wala ang maong instruksiyon. Apan sa pag-alagad sa kalingkawasan kamo gusto nga sa hustong paagi moga mit sa matag agianan nga gimando sa Pulong sa Dios aron makita nga ang buluhaton nahu man. Ang pagtoo maoy usa ka agianan sa paghatud sa nagapalingkawas nga gahum sa Dios ug kini moabot pinaagi sa pagpaminaw sa Pulong sa Dios, mao nga ang pahamatngon impor tante. Si Jesus naghiusa sa pagwali ug pagtudlo uban sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas ug iyang gitudloan ang iyang mga sumusunod sa pagbuhat sa ingon usab.

ANG LUGAR SA MINISTERYO:

Ang ministeryo niadtong mga apektado sa demonyohanong mga gahum mahimong atol sa usa ka regular nga bahin sa serbisyo sa simbahan. Ang maong ministeryo dili kinahanglan mabilanggo lamang sa pribado nga mga sesyon. Kini balido nga ministeryo sa simbahan.

Si Jesus nagministeryo sa gipanag-iyang sa yawa ingon nga bahin sa usa ka regular nga pag-alagad sa simbahan (Marcos 1: 21-25). Apan bisan pa niana, dili kinahanglan nga maghulat sa usa ka regular nga serbisyo aron moatubang sa demonyohanong mga gahum. Si Jesus nagdala sa kalingkawasan bisan kanus-a ug sa bisan asa sila nahibalag.

ANG PANAHOON SA MINISTERYO:

Sa diha nga kamo andam na sa pag-alagad sa kalingkawasan ...

1. Sugdi uban sa pagsimba ug pagdayeg:

Kita mosulod sa iyang presensya (diin adunay kalingkawasan ug kaayohan) pinaagi sa pag-simba ug pagdayeg. Ang kalingkawasan moabot pinaagi sa pagsimba ug pagdayeg, bisan nga walay ministeryo pinaagi sa pag-ampo tungod kay ang Dios nagpuyo sa mga pagdayeg sa iyang mga katawhan. Sa diha nga kita magdayeg, siya presente aron sa pag-ayo ug paglingkawas.

2. Paghimog usa ka palibot sa pagtoo:

Kamo nagsugod na sa pagbuhat niini sa diha nga nag-alagad kamo sa Pulong sa kalingkawasan, apan kamo usab kinahanglan magbaton ug dugang nga mga lakang sa paghimog usa ka palibot pagtoo.

Ang pagkawalay pagtoo nakababag sa pagministeryo ni Jesus sa Nazaret. Usahay si Jesus mopagawas sa mga dili-magtotoo sa diha nga siya nag-alagad (Marcos 5: 35-40). Sa uban nga mga panahon siya nagdala sa mga tawo sa gawas sa ilang balangay (usa ka palibot sa pagkawalay pagtoo) aron makaalagad ngadto kanila (Marcos 8:23). May higayon, ingon nga nangulo ang Dios, kamo kinahanglan mohangyo niadtong nagaantus sa pagkawalay pagtoo, kahadlok, ug uban pa, sa pagbiya.

3. Pag-ampo una:

Pangayo ug kaalam ug pag-ila sa dili pa kamo magsugod sa pag-alagad sa kalingkawasan. Sa panahon sa pag-ampo, ang Dios mopadayag kaninyo ...

-Pulong Sa Kahibalo: Piho nga mga kamatuoran mahitungod sa tawo o kahimtang aron nga kamo makahibalo kon unsaon sa pag-ampo. Ang pulong sa kahibalo mahimong naglakip sa lawom nga pagbati sa pagkahibalo sa o usa ka impresyon sa inyong espiritu, mga hunahuna, mga pulong, o mga pagbati. Ang Pulong sa kahibalo magpadayag kon unsa ang sakit o ngano nga ang tawo aduna niana nga kahimtang.

-Bersikulo Sa Kasulatan: Ang "Rhema" nga Pulong sa Dios alang niana nga kahimtang, tawo, o grupo.

-Panan-awon: Mga hulagway sa mga mata sa hunahuna mahitungod sa inyong giministryohan.

-Mga Pulong Sa Pagtoo: Espesyal nga mga pulong sa pagdasig ug sa pagtoo ilabi na sa maong indibiduwal.

-Especyal Nga Dihog: Usa ka kalit nga pagbuga sa gahum, tingali mabati ingon sa usa ka kagilok, kainit, o labaw sa kinaiyahan nga pagsalig.

-Especyal Nga Buhat Sa Pagtoo: Kon ang usa ka tawo mobuhat, makalingkawas.

4. Pagpahigayon ug usa ka mubo nga interbyu:

Kini dili gikinahanglan. Kini opsyonal ug angay nga buhaton sumala sa giya sa Ginoo. Ang Dios mohatag kaninyo sa piho nga mga pulong sa kaalam mahitungod sa kahimtang sa tawo ug kamo dili na kinahanglan nga manginterbyu pa.

Apan kon ang Dios wala magpadayag ug butang nga labaw sa kinayahan kaninyo, ayaw pagpanuko sa paggamit niini nga interbyu. Si Jesus migamit sa parehong natural ug labaw sa kinaiyahan nga mga paagi. May mga higayon nga iyang nailhan ang mga kahimtang sa tawo pinaagi sa Espiritu Santo. Sa ubang mga panahon siya nangutana kanila kon unsa ang ilang gusto ug unsa na ka dugay nga sila gisakit.

Ang interbyu makatabang kaninyo nga makaangkon ug impormasyon aron kamo makaampo sa mas espesipiko. Kini makatabang usab kaninyo sa pagtino kon ang tawo nagkinahanglan sa dugang nga panudlo sa dili pa kamo mag-ampo. Si Jesus kasagaran mibuhat niini. Siya nangutana sa mga tawo ug mga pangutana mahitungod sa ilang pagtoo ug dayon giatubang ang negatibo nga mga pwersa sa pagkawalay pagtoo sa dili pa moministryo. Tun-i ang mosunod nga mga ehemplo:

-Marcos 5: 1-20:	Nangutana sa nademonyohan nga tawo
-Marcos 8: 22-26:	Nangutana sa buta nga tawo
-Marcos 9: 14-27:	Nangutana sa amahan sa bata nga lalaki nga adunay dautan nga espiritu
-Marcos 10: 46-52:	Nangutana sa buta nga si Bartimeo

Pangutan-a ang tawo, "Unsay problema?" Ang pagsulti sa hangyo sa pag-ampo importante. Si Jesus nagpalingkawas sa daghan nga miduol kaniya nga nagapahibalo sa ilang mga panginahanglan. Ang hangyo sa iyang kaugalingon usa ka buhat sa pagtoo nga makapalihok sa mga proseso sa kalingkawasan (Santiago 5: 14-15). Pangayo ug piho nga pahayag. Kamo nagkinahanglan lamang sa mubo nga mga kamatuoran. Kamo wala magkinahanglan sa hingpit nga kasaysayan o sugilanon sa kinabuhi.

Ayaw pagsulay sa pag-analisar sa hunahuna sa impormasyon nga gihatag kaninyo. Ang inyong gimbuhaton mao ang pag-alagad sa kalingkawasan. Ang ubang mga talagsaon nga mga kaso magkinahanglan ug pagkapribado ug dugang panahon alang sa pagtambag uban sa espirituhanong nga magtatambag. Pagbaton ug Kristohanong mga magtatambag nga anaa alang niini nga katuyoan.

Pangutan-a ang mga tawo nga ampoan sa, "Nagatoo ba kamo nga si Jesus makapalingkawas kaninyo?" Kon sila motubag nga positibo, dayon mangutana, "Motoo ba kamo nga si Jesus mobuhat niini karon?" Kon ang tubag "dili" ngadto sa bisan hain niini nga mga pangutana, dugang nga instruksyon gikan sa Pulong sa Dios ang gikinahanglan.

Kon kamo nagaalagad sa dakong panon sa katawhan, kamo dili makahimo sa pagpakigsulti sa matag tawo. Ang Dios mopadayag kaninyo sa piho nga mga kahintang sa demonyoha nong hinungdan sa mga tawo diha sa katiguman o mahimong mogiya kaninyo sa pag-ampo sa piho nga mga pag-ampo alang sa mga indibiduwal.

Kon kamo nagaalagad ug kalingkawasan sa panon sa katawhan, mas labing maayo nga mo bansay sa uban sa pag-alagad uban kaninyo kay sa kamo lang ang nagabuhat sa tanan nga mga pag-alagad sa inyong kaugalingon. Ang sugo ni Jesus mao nga kini nga mga ilhanan mosunod KANILA nga motoo. Ang buhat sa pagpangalagad pinaagi sa lawas, dili lang usa o duha ka mga nag-inusarang mga magtotoo o mga ebanghelista.

5. PAGTINO SA PROBLEMA:

Gamita ang impormasyon gikan sa interbyu ug ang kaalam nga gihatag sa Dios kaninyo sa pagtino kon ang problema anaa sa:

-Espirituhanong hawanan: Mga problema nga may kalabutan sa sala. Kini nagki nahanglan sa ministryo sa espiritudhanong pagpang-ayo (kaluwasan, paghinulsol ug kapasayloan sa sala).

-Pisikal nga hawanan: Nilawas nga sakit tungod sa demonyohanong mga espiritu sa sakit.

-Emosyonal nga hawanan: Mga problema mahitungod sa kabalaka, kahadlok, ka suko, kalagot, kayugot, sala, pagduhaduha, kapakyasan, pangabugho, kahakog, kali bog, kahigawad, pagkahingpit sa enerhiya sa unod, dili mapinasayloon, ug nangagi nga mga sitawasyon.

-Pangisip nga hawanan: Mga problema nga gumikan sa negatibo nga panghunahu na, mga ataki ni Satanas sa hunahuna, kakulang sa pangutok. Hinumdumi: Tungod kay ang tawo trinidad nga binuhat, ang mga problema sa usa ka hawanan makaapekto sa tibook nga tawo. Samtang kamo mag-alagad, dumalaha ang tibook nga pagkatawo, dili lang sa usa ka dapit. Ang tawo lawas, kalag, ug espiritu. Ang pagkahingpit nagpa sabot sa pagdumala niining tanan.

6. Pagtino kon kini mao ang panahon sa pag-ampo:

Tinoa kon o dili kini mao ang panahon nga mag-ampo sa pag-ampo sa kalingkawasan. Sa ka daghanan sa mga hitabo kamo mag-ampo, apan sa pipila ka mga hitabo ayaw katingala kon naggiya ang Ginoo kaninyo nga dili mag-ampo o sa paglangan sa pag-ampo.

Si Jesus naglangan sa pag-ayo sa anak nga babaye sa taga Sirofinisia nga babaye ug ni Laza ro. Siya walay daghang gibuhat sa Nazaret tungod sa pagkawalay pagtoo. Ang Ginoo usab mogiya kaninyo sa paglangan hangtud nga ang dugang nga mga panudlo ihatag. Ang tawo mahimo nga moatubang sa usa ka problema sa sala, nagkinahanglan ug labaw pa nga panudlo sa kalingkawasan, ug uban pa.

7. Mag-ampo sa pag-ampo sa kalingkawasan:

Mag-ampo sa pag-ampo sa kalingkawasan nga nagtumbok sa piho nga problema sa impluwensiya sa demonyo nga inyong naila. Kamo wala magdani sa Dios sa pagpalingkawas pinaagi sa inyong mga pag-ampo. Sama sa kaluwasan nga anaa na, ang mao usab tinuod sa kalingkawasan. Sama nga ang kaluwasan gipasukad sa kondisyon sa pagtoo, sa ingon niana mao man ang kalingkawasan. Ang Dios gusto nga mopalingkawas, ingon nga siya gusto nga moluwas.

Bisan tuod nga ang gahum sa Dios usahay presente sa espesyal nga paagi alang sa kalingkawasan (Lucas 5:17), kamo mahimo gihapon nga mag-ampo nga walay espesyal nga dihog tungod kay si Jesus nagsugo kaninyo sa pagbuhat sa ingon sumala sa iyang gisulti kaninyo sa pagpakaylap sa Ebanghelyo.

Gamita ang uban sa pagtabang kaninyo sa pag-alagad kon kamo anaa sa grupo. Adunay pagpadaghan sa espirituhanong mga gahum sa diha nga mas daghang mga tawo ang naga-ampo (Mateo 18:19). Ang ministryo sa Lawas nagpabugnaw sa mga indibiduwal nga na kasinati na sa kalampanan sa kalingkawasan ug niadtong nidawat niini sa paghatag sa himaya ngadto sa tawo.

Si Jesus nagtudlo nga una inyong gapuson ang kaaway, dayon kamo makagamit sa gahum ibabaw kaniya:

Kun unsaon man sa pagsulod sa balay sa usa ka kusgan nga tawo, aron sa pag-agaw sa iyang mga butang, gawas kon iya unang gapuson ang kusgan? ug unya iyang pagakawatan ang iyang balay. (Mateo 12:29)

Kon ang demonyohanong gahum nagabugkos sa pagpanlupig gikan sa gawas, pag-ampo alang sa ilang mga salipdanan nga pagabadbaran ug ang ilang mga gahum pagagapuson. Pananglitan, gibuhian ni Jesus ang babaye diha sa sinagoga gikan sa espiritu sa sakit. Siya wala gipanag-iya, apan gidaugdaug. Ang paghingilin wala kinahanglana.

Sa mga hitabo nga adunay pagpanag-iya sa yawa, kamo adunay awtoridad sa paghingilin sa mga yawa sa ngalan ni Jesus. Kini dili awtoridad sa inyong kaugalingon nga gahum o abilidad, apan sa iyang ngalan. Importante ang paggamit sa ngalan ni Jesus sa pag-ampo sa diha nga kamo nagahingilin sa mga yawa.

Ang pagtoo, pagpuasa, ug pag-ampo gikinahanglan sa paghingilin sa mga yawa. (Basaha ang asoy diha sa Mateo 17: 14-21). Kini mao ang hinungdan ngano nga ang pangunang pagpa ngandam gidasig niini nga mga dapit. Ang Pulong sa Dios sa (Efeso 5:17; Hebreohanon 4:12); ang dugo ni Jesus (Pinadayag 12:11); ug ang pagpuno sa gahum sa Espiritu Santo (Mga Buhat 1: 8; 2:38) mao ang mga himan alang sa kalingkawasan nga gihatag sa Dios kaninyo.

Ang pagsinggit ug pagsiyagit sa mga demonyo wala kinahanglana. Ang inyong awtoridad sa ngalan ni Jesus maoy hinungdan sa ilang paggula, dili ang gidak-on sa inyong tingog sa panahon sa pag-ampo. Kanunay did-i ang demonyo nga makasulod pagbalik. Kini mao ang importante nga bahin sa kalingkawasan nga pag-ampo:

Sa dihang nakita ni Jesus nga ang mga tawo mingdugok kaniya, gibadlong niya ang mahugawng espiritu, nga nag-ingon ngadto kaniya, Ikaw amang ug bungol nga espiritu, ako nagsugo kanimo gumula ka gikan kaniya, ug dili ka na magsulod kaniya. (Marcos 9:25)

Ayaw paggahin ug panahon sa pagpakigsulti sa yawa, kini magpakita sa iyang kaugalingon pinaagi sa gipamulong nga mga pulong. Si Jesus mibadlong sa demonyo ug misulti kanila nga mohilum (Lucas 4: 34-35). Hinumdumi nga sa bisan unsa nga panag-istoryahanay sa mga demonyo delikado tungod kay sila bakakon nga mga espiritu.

Ang Balaan nga Espiritu mogiya kaninyo sa pag-ampo sa kalingkawasan, apan kon kamo bag-o niini nga pagpangalagad ania ang sampol sa pag-ampo nga sulondan sa pagtuon:

"Sa ngalan ni Jesu-Kristo ug basi sa awtoridad sa iyang gahum, sa iyang Pulong, sa iyang dugo, ug sa Balaang Espiritu ... "

... Kini naglig-on sa basihan sa gahum alang sa kalingkawasan ...

"... Ako maggapus kaninyo ...."

... Si Jesus nagtudlo sa paggapus una sa kusgan nga tawo sa dili pa mosulay sa paghingilin kaniya ...

"... ug ako nagsugo kaninyo ..."

... Ang pagpangalagad sa kalingkawasan maoy pag-ampo sa awtoridad, dili sa pagpangamuyo. Kamo makahimo sa pagsulti sa hilum, apan kamo kinahanglan gayud nga adunay awtoridad ibabaw sa mga pwersa sa dautan sa ngalan ni Jesus. Tan-awa ang mga mata sa tawo nga direkta samtang kamo mosulti.

"... ang espiritu sa _____" o "... ikaw nga mahugawng espiritu ni Satanas ..."

... Kon ang espiritu naila pinaagi sa espirituhanon o natural nga pag-ila, nan nganli kini sa piho; kon dili, sa kinatibuk-an.

"... sa pagbiya ...."

... Kini mao ang paghingilin nga proseso ...

"... sa walay pagdaut sa _____ (ngalan sa tawo nga gipahigawas), o bisan kinsa niini nga balay, ug sa walay pagmugna sa kasaba o kasamok "

... Usahay ang yawa mosulay sa pagdaut sa tawo o sa paghimo sa kasamok.

"Ako nagdili kanimo sa pagsulod pagbalik niini nga tawo ..."

... Hinumdumi nga si Jesus migamit niini nga sugo ...

"... ug akong gibadbaran ang Balaan nga Espiritu sa pagpuno sa tawo uban sa paghinlo, pagpahigawas nga gahum sa dugo ni Jesus. "

... Kita gisultihan sa paghubad ingon man sa paggapus. Kon kamo nakaila sa piho nga espiritu nga namuhat, hubari ang kaatbang nga espiritu. Pananglitan, gapusa ang espiritu sa garbo ug hubari ang espiritu sa pagpaubos.

Ayaw paghimo ug pasundayag sa maong ministeryo ug mosulay sa pagdani sa mga panon sa katawhan uban niini. Sa dihang nakita ni Jesus ang mga buhat sa yawa sa pagdani sa panon sa katawhan, siya diha-diha dayon mipahunong sa buhat nga gipahigayon sa espiritu nga dautan ug gihinginlan:

Sa dihang nakita ni Jesus nga ang mga tawo mingdugok kaniya, gibadlong niya ang mahugawng espiritu, nga nag-ingon ngadto kaniya, Ikaw amang ug bungol nga espiritu, ako nagsugo kanimo gumula ka gikan sa kaniya, ug dili ka na mag sulod kaniya. (Marcos 9:25)

Ayaw pagsulay sa paghingilin sa yawa ngadto sa impyerno. Si Jesus ug ang iyang mga tinunan wala nagbuhat niini. Kita adunay awtoridad lamang sa paggapus, paghubad, ug paghingilin. Adunay nakatakda nga panahon alang sa katapusang paghukom sa mga demonyo sa umaabot. Ang mga demonyo miingon kang Jesus:

... Unsay labot namo kanimo, Jesus, nga Anak sa Dios? Mianhi ba ikaw dinhi sa pagpaantus kanamo sa DILI PA PANAHON? (Mateo 8:29)

Ang pag-ampo niadtong mga apektado sa mga demonyo mahimong himoon sa pagpandong o walay pagpandong sa mga kamot. Si Jesus migamit sa pagpandong sa mga kamot sa pag-alagad sa babaye nga gidaugdaug sa espiritu sa sakit sa Lucas 13: 11-13. Sa ubang mga hitabo, wala niya ipandong ang mga kamot apan sa yano misulti ngadto sa mga demonyo (Lucas 9:42).

8. Pagdayeg sa Dios alang sa tubag:

Sundi ang pag-ampo sa pagdayeg sa Dios alang sa kalingkawasan. Hinumdumi nga sa Bibliyanhong panig-ingnan sa napulo ka mga sanlahon, ang tanan nangaayo apan usa lamang ang mibalik sa pagdayeg sa nag-ayo. Pagdayeg sa Dios pinaagi sa pagtoo ug dili sa pagtan-aw. Kamo nagbuhat unsay giingon sa Pulong sa Dios nga pagabuhaton. Toohi nga iyang gibuhaton unsay giingon nga iyang pagabuhaton. Pasalamat siya alang niini.

PAG-ILA SA MGA ILHANAN SA KALINGKAWASAN:

Sa mga hitabo sa demonyohanong pagpanag-iya, usahay ang mga demonyo mogula nga ma kigbisog, sama sa pagsinggit o pagpalup-og sa tawo diha sa salog. Sa diha nga ang mga demonyo mobiya (bisan sa pagpanag-iya o pagpanglupig), adunay usa ka pagbati sa pagkagawasan, kalipay, sama sa pagwagtang sa kabug-aton.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang saad sa kaayohan gikan sa panumduman.

---

2. Sumala sa Kasulatan, kinsa ang moatubang sa demonyohanong mga gahum?

---

3. Itingob ang mga sumbanan alang sa pagpangandam sa inyong kaugalingon sa pag-alagad sa kalingkawasan.

---

4. Itingob ang mga sumbanan alang sa pagpangandam sa uban alang sa ministeryo sa kalingkawasan.

---

5. Itingob ang mga sumbanan nga gipakigbahin sa leksyon sa pag-alagad sa kalingkawasan.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

BUHATA KINI

1. Tun-i ang rekord sa Biblia sa ministeryo ni Jesus niadtong kansang mga kahimtang ang hinungdan mao ang impluwensiya sa mga demonyo:

-Piang nga babaye:	Lucas 13: 10-17
-Tawo nga adunay mahugaw nga espiritu sa sinagoga:	Marcos 1: 23-28; Lucas 4: 31-37
-Giyawaan sa Gadara:	Mateo 8: 28-32; Marcos 5: 1-13; Lucas 8: 26-33
-Babaye nga gitalinug-an:	Mateo 9: 20-23; Marcos 5: 25-34; Lucas 8: 43-48
-Anak nga babaye sa taga Sirofenisia:	Mateo 15: 21-28; Marcos 7: 24-30
-Anak nga adunay espiritu nga dautan:	Mateo 17: 14-21; Marcos 9: 14-29; Lucas 9: 37-45
-Amang nga giyawaan:	Mateo 9: 32-33
-Buta ug amang nga giyawaan:	Mateo 12: 22-30; Marcos 3: 22-27; Lucas 11: 14-26

Ang ubang mga insidente: Dugang pa niining piho nga mga engkwentro ni Jesus, ang Biblia naghimo sa kinatibuk-ang mga pakisayran sa iyang pagpangalagad ngadto sa mga apektado sa demonyohanong mga gahum:

-Diha sa mosunod nga mga pakisayran ang pulong nga "naayo" gigamit sa paghulagway kon giunsa ni Jesus pag-atubang sa mga demonyo: Mateo 4:24; Lucas 6:18

-Diha sa mosunod nga mga pakisayran ang pulong nga "gihinginlan" gigamit sa paghulagway sa iyang paagi: Marcos 1: 32-34,39; 6:13

-Lucas 4:41 sa yano nagrekord nga ang mga yawa "migula." Ang Lucas 7:21 nag-ingon nga siya "nag-ayo" kanila. Ang Mateo 8:16 nagrekord nga siya "naghingilin kanila uban sa iyang Pulong." Marcos 16: 9 ug Lucas 8: 2-3 naghigot nga gipagula ni Jesus ang pito ka mga yawa gikan kang Maria Magdalena. Sa dako nga panon sa katawhan, si Jesus wala motugot sa mga yawa nga mosulti: Marcos 1: 32-34

2. Sa miagi nga leksyon ikaw nagtino kon ang imong kahimtang o sa usa ka tawo kang kinsa ikaw nagapangalagad sa demonyohanong hinungdan. Basi sa imong nakat-onan niini nga kapitulo, unsaon nimo sa pagpadayon sa pagministeryo sa kalingkawasan?

---

3. Ang mosunod nga listahan naugmad gikan niini nga leksyon alang kaninyo sa paggamit sa pagpangalagad sa kalingkawasan:

PANGUNANG PAGPANGANDAM:

Sa Imong Kaugalingon:

- ___ Pagtuon sa Pulong sa Dios bahin sa kalingkawasan.
- ___ Pangunang pagpuasa ug pag-ampo.

Sa Uban:

Kon ang kahimtang sa naapektohan sa demonyo nga tawo mitugot, sunda kini nga mga lakang:

- ___ Hustong pahamatongon bahin sa kalingkawasan.
- ___ Pagtuon sa Pulong sa Dios sa kalingkawasan.
- ___ Pangunang pagpuasa ug pag-ampo.

ANG PANAHOON SA PAGMINISTERYO:

- ___ Paghimog palibot sa pagtoo.
- ___ Pag-ampo alang sa pag-ila. Ang Dios mohatag kanimo sa:
  - Pulong sa kahibalo
  - Bersikulo sa Kasulatan
  - Panan-awon
  - Mga pulong sa pagtoo
  - Espesyal nga dihog
  - Espesyal nga buhat sa pagtoo

- ___ Pagpahigayon sa mubo nga interbyu.
- ___ Pagtino sa problema. Ang problema anaa ba sa ...
  - ___ Espirituhanong hawanan
  - ___ Pisikal nga hawanan
  - ___ Emosyonal nga hawanan
  - ___ Pangisip nga hawanan

- ___ Pagtino kon panahon na o dili pa nga mag-ampo.
- ___ Pag-ampo sa pag-ampo sa kalingkawasan.
- ___ Pagdayeg sa Dios alang sa tubag.
- ___ Pag-ila sa mga ilhanan sa kalingkawasan.

KAPITULO 19

KALINGKAWASAN SA PAGESUNOD NGA MINISTERYO

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga kapitulo kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa saad sa kaayohan gikan sa panumduman.
- Pagtingob sa sumbanan alang sa pagsunod nga pag-atiman sa mga tawo nga nakadawat sa kalingkawasan.
- Pagtingob sa sumbanan alang sa panalipod gikan sa demonyohanong mga gahum.

SAAD SA KAAYOHAN NGA ANGKONON:

Pagaayohon ninyo ang mga masakiton, pagahinloan ninyo ang mga sanlahon; pagabanhawon ninyo ang mga patay, pagahinginlan ninyo ang mga yawa: sa walay bayad inyong nadawat, sa walay bayad ihatag. (Mateo 10: 8)

PASIUNA

Si Jesus naghimo niini nga tin-aw kaayo nga ang pagsunod nga pag-atiman sa mga nakaling kawas gikan sa demonyohanong impluwensiya importante. Siya miingon:

Sa diha nga ang mahugawng espiritu makagula na sa tawo, nagasuroy sa mga dapit nga mamala, sa pagpangita ug pahulay, ug wala makakaplag.

Unya siya nagaingon: Magabalik ako sa akong balay diin ako migula; ug sa diha nga siya miabot iyang makita kini nga walay sulod, sinilhigan ug dinayandaya nan.

Unya moadto siya, ug magadala ug laing pito ka espiritu nga labi pang dautan kay kaniya ug mosulod ug mopuyo sila didto; ug ang kaulahiing kahimtang niadtong tawhana mas labi pang dautan kay sa una ... (Mateo 12: 43-45)

Sa diha nga ang dautan nga espiritu hinginlan, usa ka spirituhanon luna ang moresulta. Kon ang luna dili mapun-an ug ang tukmang pagsunod nga pag-atiman dili mahatag, ang demon yohanong mga gahum mobalik sa mas lig-on nga mga pagpakita.

PAGESUNOD NGA PAG-ATIMAN

Ania ang pipila ka importante nga mga lakang alang sa pagsunod nga pag-atiman sa mga nakasinati ug kalingkawasan:

1. PAG-AMPO SA PAGESALIKWAY NGA PAG-AMPO:

Human sa kalingkawasan, kadtong mga gipanag-iya sa mga demonyo kinahanglan nga

magiyahan sa pag-ampo sa pagsugid, paghinulsol, ug pagbiya sa bisan unsa nga sala o kalambigitan nga konektado sa demonyohanong mga kalihokan.

2. PAGLAGLAG SA MGA OKULTO NGA MGA BUTANG:

Kon ang tawo adunay okultong mga butang (mga dios-dios, pangbarang nga mga butang, pagpang-ungo nga ekipo, mga libro, ug uban pa), kini kinahanglan laglagon.

3. PAGPUNO SA ESPIRITUHANONG KULANG:

Kon ang yawa gihinginlan, siya mangita sa laing lawas diin siya makalihok. Ang demonyo dili mahimutang ug diskontento sa gawas sa lawas sa tawo. Pinaagi lamang sa pagpuyo ug pagkontrolar sa kinabuhi sa tawo nga ang yawa makahimo sa pagtuman sa dautan nga mga katuyoan ni Satanas.

Tungod sa kakuyaw sa demonyo nga mobalik sa iyang kanhing biktima nga inubanan sa mas grabi nga mga espiritu, ang espirituhanong kakulang kinahanglan mapun-an. Ang tawo kinahanglan modawat ni Jesu-Kristo ingon nga Manluluwas ug magpapuno sa Espiritu Santo. Siya kanunay mag-ampo ug angPulong sa Dios diha-diha dayon mahimong kabahin sa komunidad sa mga magtotoo.

4. PAGHATAG SA INYONG PAMATUOD:

Kadtong nakasinati ug kalingkawasan gikan sa demonyohanong mga gahum kinahanglan mopamatuod bahin sa ilang kalingkawasan. Si Jesus miingon sa giyawaan nga Gadaranhon:

... Pauli ka sa imong balay ngadto sa imong mga kahigalaan, ug suginli sila kon unsa ka dako nga mga butang ang gibuhat sa Ginoo alang kanimo, ug unsa ang iyang kalooy kanimo.

**Ug milakaw siya ug misugod sa pagmantala sa Decapolis kong unsang mga dagkong butang ang gibuhat ni Jesus alang kaniya; ug nahitingala ang tanan.
(Marcos 5: 19-20)**

Ang Pinadayag 12:11 nagpamatuod nga kita makabuntog sa gahum ni Satanas pinaagi sa pulong sa atong pagpamatuod.

5. PAGPANALIPOD SA INYONG KAUGALINGON GIKAN SA DEMONYOHANONG GAHUM:

Ania ang piho nga mga paagi sa pagpanalipod sa inyong kaugalingon batok sa mga kalihokan sa demonyohanong mga gahum:

-Ang labing importante nga panalipod mao ang pagdawat ni Jesu-Kristo ingon nga Manluluwas tungod kay ang mga demonyo dili makapanag-iyang sa natawo pag-usab nga magtotoo. Human kamo maluwas, bantayi ang imong kaugalingon gikan sa sala, kay pinaagi sa sala kamo "naghatag ug dapit sa yawa" o naghatag ug oportunidad alang kaniya sa pagdaugdaug kaninyo.

-Magpapuno sa Espiritu Santo. Ang demonyohanong mga espiritu, ug ang Espiritu sa Dios dili magapuyo sa parehong espirituhanong sudlanan.

-Paglikay sa sobrang interes sa mga demonyo. Dili sayop ang pagtuon kon unsa ang giingon sa Pulong sa Dios mahitungod kanila o sa mga kurso nga sama niini nga basi sa Pulong sa Dios, apan ayaw pagbasa sa sekular nga mga libro, ayaw pagtambong sa tigom sa mga espiritista, ug uban pa, aron makakat-on ug dugang mahitungod sa mga yawa.

-Paglikay sa bisan unsa nga kontak sa okulto. Ayaw pagkonsulta sa mga barangan, tikasan, mga astrologo, horoskopyo, kard, pamalad, o magbabasa sa dahon sa tsa. Ayaw pag-alagad sa mga diosdios o pagtugot sa mga diosdios nga makasaka sa inyong panimalay (Deuteronomio 7: 25-26).

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang saad sa kaayohan gikan sa panumduman.

---

2. Itingob ang mga sumbanaan alang sa pagsunod nga pag-atiman sa mga tawo nga naka dawat sa kalingkawasan.

---

3. Itingob ang mga sumbanaan alang sa pagpanalipod gikan sa demonyohanong mga gahum.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

BUHATA KINI

Kon ikaw o usa ka tawo kinsa imong gialagaran nga nakasinati ug kalingkawasan, isulat sa piho kon sa unsang paagi nga ikaw ...

Moampo sa pagsalikway nga pag-ampo:

Molaglag sa mga butang sa espiritismo:

Mopuno sa espirituhanong kakulang:

Mopamatuod sa imong testimonyo:

Mopanalipod sa imong kaugalingon gikan sa demonyohanong mga gahum:

IKAPITONG BAHIN

GINGHARIANONG PAGKINABUHI

Sa sinugdanan niini nga kurso kamo nakakat-on sa dako nga espirituhanong gubat tali sa Ginharian ni Satanas ug sa Ginharian sa Dios nga gipadayag diha sa parehong espirituhanong hawanan sa kalag ug espiritu ug sa natural nga hawanan sa pisikal nga lawas.

Kamo nagtuon mahitungod sa ataki sa kaaway diha sa lawas pinaagi sa sakit ug sa pagsukol pinaagi sa langitnong pagpang-ayo nga gihatag pinaagi sa pagpasig-uli ni Jesu-Kristo. Kamo usab nakakat-on sa mga paagi alang sa pag-alagad ug sa pagdawat sa kaayohan ug kalingka wasan.

Niining katapusan nga seksyon, kamo makakat-on kon unsaon sa pagpuyo sa Ginharian sa Dios ingon nga maayong manggugubat.

KAPITULO 20

MAAYONG MGA MANGGUGUBAT

MGA TUMONG:

Sa pagkahuman niini nga leksyon kamo makahimo sa:

- Pagsulat sa saad sa kaayohan gikan sa panumduman.
- Pagtingob sa sumbanan sa Bibliyanhong paglakaw diha sa langitnon nga panglawas.
- Paglakaw sa langitnong panglawas ingon nga maayong manggugubat.

SAAD SA KAAYOHAN NGA ANGKONON:

Magakalipay ka usab kang Jehova; ug siya magahatag kanimo sa mga tinguha sa imong kasingkasing.

Itugyan mo kang Jehova ang imong dalan; ug sumalig usab diha kaniya; ug siya magabuhat niana. (Salmo 37: 4-5)

PASIUNA

Malisud nga makig-away sa espirituhanong gubat batok ni Satanas ug sa iyang dautan nga mga pwera sa diha nga kamo maluya, masakiton, ug anaa sa pisikal nga kasakit. Kini maoy hinungdan nga si Satanas milusad ug pag-ataki batok sa inyong pisikal nga lawas. Siya nasa yud nga kamo dili mahimong epektibo nga espirituhanong manggugubat sa diha nga kamo masakiton.

Kamo nakakat-on sa mga paagi alang sa pagministeryo ug pagdawat sa kaayohan, apan ang Biblia usab adunay daghay ikasulti mahitungod sa kon unsaon pagpanalipod ang inyong lawas gikan sa Satanasnong pag-ataki. Ang Biblia nagtudlo sa mga prinsipyo sa pagkinabuhi diha sa Gingharian sa Dios sa pisikal ingon man usab sa espirituwal.

Sama nga adunay pagpugong ug pag-ayo nga tambal sa natural nga kalibutan, adunay mga pagpugong ug pag-ayo nga mga lakang nga gihatag sa Pulong sa Dios. Ang "Pagpugong" nga mga lakang nagtabang sa pagpugong sa sakit. Ang "Pag-ayo" nga mga lakang nagdala sa kaayohan sa dihang ang sakit anaa na.

Ang mosunod nga mga direktiba sa Biblia mao ang mga prinsipyo alang sa pagdawat sa kaayohan ug sa pagpuyo sa maayong panglawas. Sila parehong pagpugong ug pag-ayo nga mga lakang. Importante nga kamo mahibalo niini nga mga prinsipyo aron kamo makapakigbahin niini sa uban ug sa maalamon mokooperar sa Dios diha sa mga butang sa lawasnon ug panglawas nga kaayohan. Ang Dios gusto sa maayong mga manggugubat!

PAGDAWAT NI JESU-KRISTO INGON NGA MANLULUWAS:

Kon buhaton ninyo kini, kamo mahimong natawo pag-usab nga Kristohanon, anak sa Dios.

Ang Biblia nagtudlo pinaagi sa istorya sa taga Sirofenisia nga babaye nga ang kaayohan mao ang "tinapay sa mga anak," nga nagpasabot, kini iya sa mga anak sa Dios (Marcos 7: 24-30).

Ang Dios sa pagkamaloloy-on nag-ayo sa mga dili magtotoo ug gigamit kini aron sa pagpa duol kanila ngadto sa kaluwasan, apan ang kaayohan sa tinuod lang maoy "Tinapay sa mga anak." Pinaagi sa pagdawat kang Jesus ingon nga Manluluwas, inyong gibutang ang inyong kaugalingon diha sa espirituhanon nga mga posisyon sa pagdawat sa pisikal nga kaayohan.

Kon kamo magtotoo na ug nakasala, gamita ang inyong pribilehiyo sa pagpangayo ug pagdawat sa kapasayloan (1Juan 1: 8-9). Pinaagi sa pagtipig sa inyong kaugalingon sa kanunay pagahinloan, kamo nagpugong sa sakit nga nagaresulta gikan sa inyong kaugalingong sala.

PAGHATAG SA TEMPLO SA DIOS BALIK KANIYA:

Ang inyong lawas mao ang templo sa Dios. Itugyan ang inyong mga pisikal nga lawas ngadto sa Dios alang sa iyang mga katuyoan: I Mga Taga Corinto 6: 13,19-20; Roma 12: 1.

PAGPANGITA UNA SA GINGHARIAN SA DIOS:

Sa diha nga kamo mangita una sa Ginghamarian sa Dios, ang tanan nga ubang mga butang idugang nganha kaninyo (lakip na ang maayong panglawas): Mateo 6:33.

PAGPAPUNO SA BALAANG ESPIRITU:

Si Jesus wala naghimo ug pagpang-ayo, hangtud nga siya napuno sa Espiritu Santo. Ang Biblia nagtudlo nga sa unang simbahan adunay gahum human ang Espiritu Santo mikunsad kanila. Kon ang Balaan nga Espiritu nagpuyo diha kaninyo, kini mopalaski sa inyong may kamatayon nga mga lawas karon ug sa pagkabanhaw. Kabahin sa gahum sa Espiritu Santo mao ang gahum sa pag-ayo. Ang pagkapuno sa gahum sa Espiritu Santo motabang kaninyo sa paglakaw sa maayong panglawas ug sa pagsiguro sa inyong kaayohan. Ang Espiritu, ug ang Pulong sa Espiritu mao ang nagpalaski ug naghatag sa kinabuhi: Salmo 119:25,50. Pagtuon sa Salmo 11 diin ang pagpalaski sa Espiritu gihisgotan sa 11 ka beses.

PAGKAHADLOK SA DIOS:

Ang Biblia nagsaad sa maayong panglawas sa mga tawo nga nahadlok sa Dios: Malaquias 4:2; Roma 8:15.

PAG-UGMAD SA SUOD NGA RELASYON SA DIOS:

Tungod kay ang kaayohan anaa sa "iyang mga pako," nan kamo kinahanglan nga magapabilin sa ilalum nila kon kamo nagtinguha sa o nag-alagad pagpang-ayo (Malaquias 4: 2). Ang "pagpabilin" diha sa Ginoo, sama sa usa ka sanga nga nakatapot sa punoan sa parras, nga mao ang suod nga relasyon. Kini mopatapot kaninyo sa punoan sa parras diin ang "duga" sa kina buhi ug kaayohan nagaagay.

PAGHATAG SA PULONG UG PRAYORIDAD SA INYONG KINABUHI:

Pagtuon sa Mga Proverbio 4: 20-23. Timan-i nga kamo mohatag sa Pulong sa Dios ug prayo

ridad samtang kamo magmatngon niini uban sa hunahuna, igdulungog, mata, ug kasingka sing. Ang tibook lawas apektado.

" Magmatngon sa Pulong": Nagpasabot sa paghatag sa Pulong sa bug-os nga pagtagad.

"Ikiling ang imong igdulungog sa akong mga gipamulong": Ayaw patalinghugi ang mga tradisyon o pinaagi sa paghubad kon unsa ang giingon sa ubang tawo mahitungod sa Pulong sa Dios. Patalinghugi kini uban sa inyong kaugalingong mga igdulungog.

"Ayaw sila pagpabulaga gikan sa imong mga mata": Padayon sa pagbansay sa inyong mga mata sa Pulong sa Dios. Ayaw pagtan-aw sa sukwahi nga mga kahimtang. Ayaw pagtan-aw uban sa unodnong mga pagbati. Sa diha nga ang unod nahasupak sa espiritu, salig sa imong espirituhanong mga pagbati.

"Tipigi sila sa taliwala sa imong kasingkasing": Tipigi ang Pulong sa Dios nga buhi diha sa inyong kasingkasing. Sama nga inyong gipakaon ang pisikal nga pagkatawo, pakan-a ang inyong espirituhanong pagkatawo.

"Kay sila kinabuhi alang niadtong nanagpangita kanila, ug kaayohan sa ilang tibook nga unod": Ang Pulong sa Dios sama sa medisina. Kini nagdala ug kaayohan (Salmo 107: 17-20) ug kusog (Salmo 119: 25-28). Tan-awa usab sa Proverbio 3 alang sa epekto sa Pulong sa Dios sa maayong panglawas.

Sa diha nga ang medikal nga doktor moreseto sa tambal, siya magsulti kaninyo sa pag-inom niini sa makadaghan nga higayon sa usa ka adlaw aron mamaayo. Kon siya nagsulti kaninyo sa pag-inom sa tambal ug kamo midesisyon nga ipanghaplas kini sa inyong dughan, kini wa lay bili. Kamo kinahanglan gayud nga mosunod sa iyang mga panudlo aron mamaayo. Kini mao ang reseta sa Dios: Ang iyang Pulong mao ang iyang tambal alang sa kinabuhi ug maayo nga panglawas sa parehong pagpugong ug pag-ayo, alang sa kinabuhi ug maayong panglawas. Kamo kinahanglan mogamit niini ug mopadapat niini sa husto nga paagi.

Kon ang doktor nag-ingon nga kamo adunay seryoso nga kondisyon ug nagkinahanglan sa operasyon, kamo dili moingon "Ako walay panahon alang sa operasyon." Kamo mogahin ug panahon bisan kon mawad-an kamo sa inyong trabaho. Kamo mousab paghan-ay sa inyong mga eskedyul. Sa diha nga kamo ingon niana ka makugihon bahin sa tambal sa Pulong sa Dios, kini modala ug maayong panglawas sa inyong lawas. Kon kamo mibati'g dili maayo, dobleha ang pagbasa sa Biblia. Ang iyang mga pulong mao ang espiritu ug kinabuhi. Sila nagdala ug kaayohan.

PAGLAKAW NGA MASINUGTANON SA PULONG:

Kong magalakaw kamo sa pagkamasulundon ngadto sa mga Pulong, kamo dili na mabuhi sa sala ug kini nagwagtang sa sakit nga miresulta gikan sa personal nga sala. Ang Salmo 38 nagtala sa pangisip, pisikal, espirituhanon, ug emosyonal nga mga kahimtang nga miresulta gikan sa personal nga sala ni David.

Ang Dios motubag kaninyo basi sa pagkamasinugtanon (Juan 3:24). Ang matarung nga pagkinabuhi makatabang kaninyo sa paglikay sa sakit nga dala sa inyong kaugalingon nga sala.

Ang pagkinabuhi sumala sa Pulong sa Dios nagtagana ug panalipod gikan sa pipila ka mga sakit, sama sa seksuwal nga mga sakit nga gipasa.

Ang paglakaw nga masinugtanon sa Pulong naglakip sa pag-ampo, pagtuon, ug paggamit sa mga Pulong. Tan-awa ang Salmo 128, Deuteronomio 28, ug Exodo 15:26 ingon nga mga panig-ingnan sa mga saad sa pisikal nga maayong panglawas sa mga tawo nga maglakaw diha sa pagkamasinugtanon sa Pulong.

PAG-AMPING SA INYONG KASINGKASING UG ESPIRITU:

Adunay kaugnayan tali sa kalag ug sa panglawas (III Juan 2). Ang mga pwersa sa kinabuhi nga nagaagay gikan sa kasingkasing nagdala sa gahum sa kaayohan. Ang mga pwersa sa kina buhi naggikan sa inyong espiritu. Kon kamo adunay mapait, masuk-anon nga espiritu, kini makaapekto kaninyo sa pisikal. Kadaghanan sa kakulba, kahigawad, ug uban pa, naggikan sa pagkinabuhi diha sa umaabot. Ang mga sala ug kasuko resulta sa pagkinabuhi sa nangagi. Ang Dios nag-ingon nga kalimtan ang nangagi ug ayaw kabalaka bahin sa umaabot.

Kini maoy hinungdan ngano nga si Jesus nagtudlo kanato sa pag-ampo, "hatagi kami karon sa" atong mga panginahanglan. Ang Dios nagbuhat sa uniberso sa paglihok sa sulondan sa usa ka adlaw. Sa diha nga kita moguba niini nga sulondan sa atong kasingkasing ug espiritu pinaagi sa pagpuyo sa nangagi o sa umaabot, ang mga emosyon moresulta nga mosangpot ngadto sa balatian.

Ang nagpuyo sa sulod nga tawhnaong espiritu naghatag sa kinabuhi ug enerhiya sa tawha nong lawas. Sa higayon nga ang espiritu mobiya sa lawas, ang lig-on nga lawas mohunong sa pagkabuhi ug magsugod sa pagkadunot. Ang kinabuhi mabuhi sa diha nga ang espiritu mosulod pag-usab sa lawas. Tungod niini, ang daut (abli) sa espiritu makahatag ug pultahan alang sa Satanasnong gahum, lakip na ang sakit. Kapaitan, kasuko, kabalaka, panag-away, ug uban pa, ang tanan nga mga buhat sa unod (Galacia 5: 19-21).

Sa Proverbio 18:14 gipakita nga ang samaran nga espiritu makaapekto sa pisikal nga lawas. Ang Proverbio 17:22 nagpakita nga ang masulub-on nga espiritu makaapekto sa pisikal nga lawas. Ang Salmo 38 nagpakita kon sa unsang paagi nga ang sala may kalabutan sa pisikal ug emosyonal nga mga kahimtang. Ang Proverbio 16:24 ug 12:18 nagpakita nga ang inyong panag-istoryahanay makaapekto sa inyong pisikal nga lawas. Dad-a ang inyong mga emosyon sa ilalum sa pagkontrolar sa Espiritu Santo. Kini mahimo sa pagtugot sa Dios sa pag-ugmad sa bunga sa Balaang Espiritu diha kaninyo. Tungod kay ang kaayohan nagsugod sa espiritu, ang bunga sa Espiritu Santo nagdala ug kaayohan (Galacia 5: 22-25; Roma 8:26).

PAGSUNOD SA NATURAL NGA BALAOD SA MAAYONG PANGLAWAS:

Gibanabana sa mga doktor nga 60% sa sakit resulta gikan sa dili maayong estilo sa kinabuhi. Ang Biblia napuno sa mga ehemplo sa pagsunod sa natural nga mga balaod sa maayong panglawas. Ang sama nga Dios nga nag-ingon, "Ako mao ang Dios nga magayo kaninyo" usab mihatag ug praktikal nga mga regulasyon sa maayong panglawas ingon nga kabahin sa Daang Tugon nga balaod. Si Pablo misulti sa mga tawo sa barko sa pagkaon alang sa ilang maayong panglawas (Buhat 27:34). Siya misulti kang Timoteo sa pag-inom ug vino imbis nga tubig (I Timoteo 5:23).

Ang lawas, ingon man ang espiritu, sagrado tungod kay kini mao ang templo sa Dios. Husto nga pahulay, ehersisyo, ug pagkaon makatabang kaninyo sa paglakaw sa langitnon nga maa yong panglawas tungod kay kamo nagakooperar sa natural nga mga balaod sa Dios. Tungod kay ang inyong lawas mao ang templo sa Espiritu Santo, ayaw paggamit sa bisan unsang ma kahilo nga mga butang sama sa vino, sigarilyo, o makaadik nga mga druga.

HUSTONG PAG-ILA SA LAWAS NI KRISTO:

Kamo nakakat-on na sa kamahinungdanon sa husto nga paagi sa pag-ila sa lawas ni Kristo sa pangalawat. Ang Biblia nag-ingon nga daghan ang masakiton ug huyang tungod kay sila wala nagbuhat niini.

KON KAMO MASAKIT, TOOHI NGA ANG DIOS GUSTO MOAYO KANINYO:

Toohi nga ang Dios gusto moayo kaninyo, bisan pa kon kamo wala pa nakasinati niini. Ang pagtagana ug pagpadayag managlahi. Ang pagtagana alang sa kaluwasan nga gihimo sa gatu san ka mga tuig sa wala pa kamo midawat niini, ug kini gipadayag diha kaninyo. Ang pagtoo mao ang pagsalig sa probisyon bisan kon ang pagpadayag (kaayohan) wala pa nasinati. Ang pagtoo lahi kay sa pag-angkon. Sa diha nga ang tawo moangkon nga sila maayo na bisan pa nagpasundayag ang makalilisang mga simtomas, kini ang hinungdan sa daghan nga mga mita likod sa langitnon nga pagpang-ayo.

"Ang pagtoo" nagtoo sa Pulong sa Dios, apan wala molimud sa natural, makita nga mga simtomas. Ayaw paglibotlibot aron sa paghisgot mahitungod sa inyong mga simtomas nga boluntaryo ug naghimaya sa pag-ataki ni Satanas diha sa inyong lawas apan kon kamo pangutan-on, sa kanunay isulti ang kamatuoran. "Ako adunay mga simtomas sa kasingka sing" o "ang doktor nakadayagnos ug diperensya sa kasingkasing". Unya tubaga ang nangu tana sa Pulong sa Dios-- "Apan pinaagi sa iyang mga labod ako nag-ayo na."

Kini nagsunod sa panig-ingnan ni Jesus, nga wala molimud o mobaliwala sa reyalidad. Si Jesus miingon sa tin-aw, "Si Lazaro namatay ... Apan moadto ako aron sa pagbanhaw ka niya." Kini delikadong butang nga ibalansi ang kamatuoran sa pagtoo.

DAWATA ANG DIOS, PINAAGI NI JESUS INGON NGA MANANAMBAL:

Ang sala ug sakit mao ang kaluha nga mga kadautan ni Satanas. Ang kaluwasan ug kaayohan mao ang tagana sa Dios. Sa wala pa ang Kalbaryo, ang mga tawo naluwas ug naayo pinaagi sa pagtan-aw sa unahan niini sa pagtoo. Pagkahuman, pinaagi sa pagtan-aw balik niini sa pagtoo. Kamo ba midawat ni Jesus ingon nga Manluluwas lamang , o kamo midawat kaniya ingon nga mananambal usab? Unsaon niya pagbantay kaninyo sa sala kon kamo wala pa mi dawat kaniya ingon nga Manluluwas? Unsaon niya pagbantay kaninyo gikan sa sakit kon kamo wala pa midawat kaniya ingon nga mananambal?

Si Jesus nagpas-an sa inyong sakit ug nagdala sa inyong mga balatian sa samang higayon ug sa samang paagi nga iyang gipas-an ang inyong mga sala (Mateo 8:17). Kita kinahanglan dili malimot sa iyang mga benepisyo, nga naglakip sa kaayohan (Salmo 103: 1-3). Ang Dios nag butang sa parehong sala ug sakit diha kang Jesus sa sama nga pagpasig-uli. Sa unsa nga paagi nga kita miingon nga ang kabahin niini alang kanato ug ang uban dili?

Sa Roma 10: 9, ang pulong nga "naluwas" maoy sama nga pulong nga gigamit ni Marcos sa dihang siya miingon "ingon ka daghan sa mihikap kaniya nangaayo. "Ang kaluwasan mao ang kalingkawasan gikan sa sala ug sa silot niini. Ang sakit kabahin sa silot. Ang Gregong pulong nga "sozo" nagpasabot sa pisikal ug espirituhanon nga kaayohan. Ang bugtong "sa pagkatinuod" (pulong nga naghatag ug gibug-aton) sa katubsanang kapitulo sa Isaias (kapitulo 53) nag-una sa iyang tagana alang sa atong kaayohan.

Kamo mahimong gawasnon gikan sa pagkaulipon sa sala ug sakit. Siya mipasaylo sa inyong mga kasal-anan ug miayo sa inyong tanan nga mga balatian (Salmo 103: 3). Kini maoy hinungdan ngano nga si Jesus miingon, "Hain man ang mas sayon: Ang pagpasaylo sa mga sala o ang pag-ayo" (Marcos 2: 9).

PAGDUGANG SA INYONG PAGTOO SA KAAYOHAN:

Ang kakulang sa pagtoo nakababag sa kaayohan, mao nga kinahanglan inyong dugangan ang inyong pagtoo sa kaayohan. Dili kinahanglan nga mahimong tawo sa dako nga pagtoo, usa lang ka tawo uban sa gamay nga pagtoo sa Dios nga dako. Ang pagtoo mao ang pagsalig sa Dios nga *moayo* kaninyo, dili *makahimo* sa pag-ayo kanimo. Si Satanas nagtoo nga ang Dios makaayo, apan gusto nga motago kaninyo sa kamatuoran nga siya moayo.

Ang inyong kaugalingon nga pagtoo dili maoy usa ka bug-os nga kinahanglan alang sa kaayohan. Kini tinguhaon, apan dili usa ka kinahanglanon sa kaayohan sa matag hitabo. Sa diha nga si Jesus nagministeryo sa kaayohan, adunay daghan nga nangaayo nga walay pagtoo. Ang pipila kanila mga patay. Ang pipila nangaayo tungod sa pagtoo sa higala o paryente nga nagdala kanila ngadto kang Jesus.

Ang inyong pagtoo maoy usa lamang ka agianan sa kaayohan, apan tungod kay kini mao ang agianan nga gigamit sa Dios, importante nga ipalambo kini.

-Ang kaayohan nga pagtoo dili:

-Ang pagtoo diin kamo maluwas.

-Ang "pagtoo sa atong mga amahan."

-Pagtoo sa inyong kaugalingon nga pagtoo, ang tubag sa inyong pagkamatinumanon, nga mao ang, "Ako nagbuhat sa akong bahin, karon buhata ang inyo."

-Ang kaayohan nga pagtoo mao ang:

-Ang pasalig sa mga butang nga gilauman ug ang ebidensya sa mga butang nga dili makita.

-Nagalaum sa Dios sa pagbuhat sa unsay iyang gisaad.

-Ang kaayohan nga pagtoo mahimong:

-Pagtoo sa usa nga nag-ampo.

-Pagtoo sa usa nga nagapangita sa kaayohan.

-Pagtoo sa mga higala.

-Pagtoo sa mga paryente.

Ang pagtoo alang sa kaayohan moabot pinaagi sa pagpamati sa Pulong sa Dios mahitungod sa pagpang-ayo. Ang may kalabutan nga mga kasinatian moawhag sa inyong pagtoo, apan

ang pagpamati sa Pulong sa Dios mao lamang ang nagdugang sa inyong pagtoo. Si Isaias nagsugod sa pagtubos nga kapitulo sa "Kinsa ang motoo sa among taho?" Aron motoo sa taho, sila kinahanglan gayud nga makadungog niini. Taga-Roma 10:17 nag-ingon nga ang pagtoo moabot pinaagi sa pagpaminaw sa Pulong sa Dios. Ang "Pulong" niini nga bersikulo nagpasabot sa "piho nga mga pulong sa Dios" diin sa kaso sa panglawas – mao ang mga tudling nga nagtagad sa kaayohan.

Si Jesus wala naghukom sa silot sa mga tawo mahitungod sa ilang lebel sa pagtoo. Siya nag dasig kanila ug nagpatubo niini sa Pulong. Toohi sa diha nga kamo mag-ampo (Lucas 11:24). Daghan ang wala matubag ang ilang mga pag-ampo tungod kay sila adunay paglaum (uma abot) imbis nga pagtoo. Ang pagtoo "MAO" nagpasabot nga kini karon. Atol sa panahon sa taliwala sa inyong pag-ampo ug sa pagpadayag sa inyong pisikal nga lawas, tan-aw sa Dios, dili sa mga simtomas.

PAGLIHOK DIHA SA PAGTOO:

Paglihok diha sa Pulong sa Dios aron sa pagpakita sa inyong pagtoo diha niana. Ang paglaum mauyonon. Ang pagtoo aktibo. Ang pagtoo nga walay binuhatan patay. Ang pagtoo usa ka nombre, ang pagsalig berbo. Ihusa ang pagtoo uban sa pagsalig ug magsugod sa paglihok diha sa pagtoo. Ang Dios kanunay nga namuhat sa mga tawo nga milihok sa pagtoo:

-Si Noe nagbuhat ug arca:	Ang Dios nagpadala ug baha.
-Si Moises mituy-od sa sungkod:	Ang Dios mipikas sa mga tubig.
-Si Josue nagmartsa libot sa Jerico:	Ang mga paril nagun-ob.
-Si Elias mibunol sa mga tubig:	Ang Dios mipikas sa kanila.
-Si Eliseo naglabay sa sungkod diha sa suba:	Ang Dios nagpalutaw sa ulo sa atsa.
-Si Naaman miunlod sa makapito:	Ang Dios nag-ayo sa sanla.

Ang Pulong sa Dios mahimong yano sa diha nga kamo modawat niini ingon nga tinuod ug molihok sumala niana. Ang unang buhat mao nga mohangyo sa kaayohan basi sa pagtoo. Daghang mga magtotoo migahin sa ilang kinabuhi nga nagadepende sa mga pag-ampo ug pagtoo sa uban, ingon nga daw sila mas labaw nga gipaboran sa Dios. Aron maluwas, kamo mohimo sa inyong kaugalingong paghinulsol, pagtoo, pagsugid, pagsagop, ug pagdawat. Kamo adunay katungod sa pagbuhat sa inyong kaugalingong pagpangayo, pagtoo, ug pagdawat sa kaayohan. Ang uban tingali mag-ampo alang kaninyo, apan ayaw gayud pulihi ang mga pag-ampo sa uban alang sa inyong kaugalingon nga pagpangayo tungod kay si Jesus miingon, ang tanan nga nangayo makadawat. Hangyo sa inyong kaugalingon diha sa pagtoo. (Salmo 6: 2-3).

Human sa pag-apelar sa pagtoo, dawata ang kaayohan pinaagi sa pagtoo: "Angay nga kini buhaton nganhi kanako sumala sa imong Pulong," miingon si Maria. Toohi nga inyo nang nadawat ang inyong mga kaayohan sa diha nga kamo mag-ampo, dili sa diha nga inyong gibati nga maayo na. Dawata kini sama sa gibuhay ninyo sa kaluwasan: Pinaagi sa pagtoo. Usahay kamo adunay mga pagbati sa diha nga kamo naluwas, usahay wala, apan kamo sa gihapon nakadawat sa kaluwasan pinaagi sa pagtoo. Ang sama tinuod sa kaayohan.

Kamo dili makagiya sa tawo ngadto sa kaluwasan gawas kon sila mitoo. Ang sama tinuod sa kaayohan. Ang Dios wala moayo sa tawo aron pamatud-an ang kaayohan kay sa iyang pagluwas sa usa ka tawo aron pamatud-an ang kaluwasan.

Ang kaayohan mahimong dihadiha dayon o inanay. Ang buta nga tawo ug ang sanlahon nga giayo ni Jesus dayag nga inanay ang mga kaayohan. Si Jesus mitunglo sa kahoy nga higuera usa ka adlaw ug ang mga gamot niini namatay, apan ang kamatayon dili dayag hangtud sa sunod nga adlaw. Kini namatay gikan sa mga gamot, dili gikan sa makita nga mga sanga paubos. Ang sama nga prinsipyo tinuod sa kaayohan.

Sayop ang pagsugod sa pagtan-aw sa inyong lawas aron makita kon kamo naayo na. Ang kaayohan nagsugod sa inyong espiritu. Ang Dios nag-ayo pinaagi sa inyong espiritu. Bisan ang iyang mga pulong "espiritu ug kinabuhi." Kita mosimba kaniya sa espiritu. Kini maoy hinungdan ngano nga si Satanas nakiggubat batok sa inyong espiritu (sa espirituhanon nga pagpakig-away).

Human kamo miapelar sa Dios ug midawat sa inyong kaayohan pinaagi sa pagtoo, lihoc diha sa pagtoo sa saad sa Dios. Ang pagtoo naglihok ug namuhat pinasukad sa Pulong sa Dios. Ang rason maoy kasamok, kahinam, ug kakulba. Sa diha nga ang rason makiglantugi, ang pagtoo mobarug nga lig-on.

Ang pagtoo dili makiglalis, apan nagtoo sa diha nga ang hangyo gihimo sumala sa Pulong sa Dios, ang buhat natapos bisan sa wala pa kini makita nga gipadayag. Ang pagtoo nagpuyo diha sa kahayag sa gipaabot nga resulta. Kini dili mahadlok sa pagkaulipon sa pagpresentar sa mga sirkumstansya. Sama sa pagkuha sa mga Israelinhon sa gisaad nga yuta, ang gidak-on sa inyong panulondon nag-agad sa gidak-on sa "yuta" nga inyong gitindogan, gilakwan, ug gi angkon.

Sugdi sa pagsulti sa mga pulong sa pagtoo. Ang mga pulong sa atong propesyon (o pagsugid) mao ang pagsulti kon unsay gisulti sa Dios sa (Hebreohanon 3: 1). Ang pagsugid mao ang pagsulti kon unsay giingon sa Dios ug pagmatuod sa butang nga inyong gitooan, nga naga balik-balik uban sa inyong mga ngabil gikan sa inyong kasingkasing ang mga butang nga gisulti sa Dios sa iyang Pulong. Isugid kon unsa ang gihimo ni Jesus alang kaninyo ug unsa ang gisaad sa Biblia ingon nga resulta sa iyang natapos nga buhat.

Ang pagsugid nagpahayag sa kamatuoran nga nahisulat sa Biblia. Si Jesus mao ang Labawng Sacerdote sa atong pagsugid. Siya molihok alang sa atong pagsugid. Kini dili "hunahuna sa butang" o ang hiwi nga "nganli kini ug angkona kini" nga ideya. Ang pagtoo dili maghulat sa pagtan-aw sa pagtoo tungod kay ang pagtoo moabot pinaagi sa pagpaminaw, dili sa pag tan-aw. Sa diha nga si Jesus nagtindog sa gawas sa lubnganan ni Lazaro, siya nag-ampo, "Ako nagpasalamat kanimo nga gidungog mo ako." Ang *gi* nagpasabot nga nangagi o kaniadto pa. Siya mipahayag niini bisan si Lazaro patay pa. Ang pagsugid dili paglimod sa reyalidad, apan pagtagbo niini uban sa propesyon sa Pulong sa Dios.

Ang pagtoo dili dili-makatarungan nga buhat. Kini mao ang labing makatarunganon nga buhat sa kalibutan. Kini gibasi sa Pulong sa Dios, ang labing taas nga posible nga ebidensya sa mga butang nga dili makita - mga butang "sa walay katapusan gipahimutang sa Langit" basi sa Pulong sa Dios.

Isugid ang Pulong sa Dios bisan kon kamo adunay kabatok nga pagbati. Ang pagsugid gihi mo ngadto sa kaluwasan, uban o sa walay pagbati. Ang sama tinuod sa kaayohan. Isugid una, unya si Jesus molihok ibabaw sa inyong pagsugid. Kamo nagmadaugon pinaagi sa dugo ni Jesus ug sa pulong sa inyong mga pagpamatuod (Pinadayag 12:11).

Kamo wala nagkinahanglan ug simpatiya alang sa kaayohan, (nagaantus uban sa), apan nag-
ilis (nagaantus puli sa dapit sa) ug kini gibuhat na ni Jesus. Ang negatibo nga pagsugid nag
himaya ni Satanas. Sa diha nga mosulti kamo sa inyong mga kalisdanan, kamo naghatag sa
pagpamatuod sa katakus ni Satanas sa pagsamok kaninyo. Kamo nabitik sa mga pulong sa
inyong baba (Proverbio 6: 2). Ang inyong gisugid ba Pulong sa Dios o mga simtomas? Ang
Pulong nagpahayag ug kaayohan. Ang mga simtomas nagpahayag sa sakit. Hain ang inyong
ipahayag?

Ingon nga kabahin sa inyong pagsugid sa pagtoo, sugdi sa pagdayeg sa Dios alang sa kaayo
han. Si Jonas midayeg sa Dios alang sa kalingkawasan samtang anaa pa sa tiyan sa balyena.
Hebreohanon 13:15 naghigot sa usa ka "sakripisyo sa pagdayeg." Kita modayeg samtang
kita mosulod sa iyang mga ganghaan, dili lamang kon kita mobiya uban sa atong mga hangyo
nga gihatag.

Ang Salmo 50: 14-15 nagpakita nga ang pagdayeg anaa sa ganghaan sa paril sa kaluwasan.
Pinaagi sa pagdayeg kamo magasukad sa inyong kaugalingon nga ganghaan, ug sa paglakaw
pinaagi niini sa pag-angkon sa mga benepisyo sa kaluwasan. Kamo dili magasugid ni Jesus
ingon nga inyong Ginoo ug molihok sama sa dili magtotoo. Ayaw isugid siya ingon nga
inyong mananambal ug molihok ingon sa dili magtotoo.

Walay Pulong sa Dios nga walay gahum. Sa diha nga si Pedro gisultihan nga itaktak ang mga
pukot, siya wala makiglalis. Siya wala molimud sa kamatuoran nga sila nangisda sa tibook
gabii ug walay nakuha, apan siya miadto sa unahan ug milihok sa Pulong sa Dios. Sa diha
nga kamo molihok sa pagtoo, kamo wala mag-agad sa inyong mga pagbati. Kamo dili tingali
mobati nga mangayo sa pag-ampo. Kamo wala mobati sa bisan unsa sa diha nga kamo giam
poan. Kamo wala mobati sa bisan unsa nga maayo na sa una.

Kamo gusto ba sa kaayohan o pagbati? Ang kaayohan mas maayo pa kay sa pagbati. Kamo
mamaayo ug dili gayud mobati sa bisan unsa nga butang. Ibasi ang inyong pagtoo sa Pulong
sa Dios ug dili sa mga pagbati. Ang pagtoo mao ang ebidensya sa mga butang nga dili maki
ta (Hebreohanon 11: 1). Kamo wala nagkinahanglan sa pagtoo kon inyo nang gibati ang kaa
yohan.

Ang Pulong sa Dios ug pagtoo mao ang mga palamati diin ang espirituhanon nga tawo gigi
yahan. Ang natural nga tawo naglakaw sa natural nga mga palamati. Ang espirituhanon nga
tawo naglakaw sa espirituhanon nga mga palamati. Sa diha nga ang natural nga ebidensiya
mosupak sa Pulong sa Dios, lakaw sa espirituhanon nga mga palamati. Ang inyong natural
nga mga palamati tingali makapakombinsir, apan sa dihang ang Pulong sa Dios lahi gikan
kanila, lihok sa Pulong.

Ang pisikal nga mga palamati ni Abraham miingon nga imposible alang kaniya nga magka
anak ug lalaki. Apan si Abraham mitoo Dios. Siya milihok nga kon unsay gisulti sa Dios
mahitabo. Si Abraham wala "giisip ang iyang kaugalingong lawas" (Roma 4:19). Ayaw
tagda ang kahintang sa inyong lawas. Hinonoa, "Tagda siya nga mao ang Apostol ug La
bawng Sacerdote sa atong pagsugid, nga si Kristo Jesus" (Hebreohanon 3: 1).

Dili igo lang nga dili tagdon ang inyong lawas. Sa diha nga ang Dios mosulti kaninyo sa pag
hukas, siya usab mosulti kaninyo sa pagsul-ob. Sa diha nga siya nagsulti kaninyo sa paghi

ngilin sa mga yawa, ang kulang kinahanglan mapun-an. Sa diha nga kamo mogapus, kamo usab mohubad. Ang sama nga sulondan magamit dinhi: Sa diha nga kamo "dili motagad" sa mga sintomas sa inyong lawas, kamo kinahanglan gayud nga motumong sa inyong pagtagad ngadto kaniya ug "hunahunaa siya."

Ang mga tawo nagtoo diha sa gahum sa sakit uban ang pagsalig. Sila nagtoo sa mga epekto nga gisulti sa doctor kanila sa dili pa sila makasinati niini. Apan kon bahin sa kaayohan, kita moingon, "Dili gayud ako motoo hangtud nga makita ko kini." Ang pagtoo mitubag, "dili gayud kamo makakita niini hangtud nga kamo motoo niini." Ang pagtoo maoy ebidensya sa mga butang nga dili makita (Hebreohanon 11: 1). Si David miingon, "Ako mitoo aron maka kita" (Salmo 27:13). Siya wala moingon, "ako makakita sa dili pa ako motoo." Siya milihok sa pagtoo sa wala pa niya nakita ang ebidensiya. Ang Pulong nangita nga kamo maglakaw pinaagi sa pagtoo. Ang mga palamati nangita nga kamo maglakaw sa makita. Kini dili mao ang paglimud sa reyalidad sa mga butang nga makita (sintomas), apan kamo mitutok hinoon sa mga butang nga dili makita (II Cronicas 4: 16-18; 5: 1).

Himamata ang mga pagtintal sa pagkawalay pagtoo pinaagi sa hugot nga pagtoo. Si Satanas motintal sa tanan nga natawo pag-usab nga magtotoo ngadto sa sala. Siya motintal sa matag tawo nga giayo pinaagi sa mga sintomas. Siya motintal kaninyo nga mahadlok nga ang sakit mobalik. Siya magpaluya kaninyo sa diha nga kamo makakita sa uban nga mawad-an sa ilang mga kaayohan. Siya mopuno kaninyo sa pagduhaduha nga kamo nangaayo.

Hinumdumi nga ang unang sala sa tawo miresulta gikan sa pagtoo nga ang Dios nga wala nag pasabot kon unsa ang iyang giingon! Atubanga ang maong mga pagtintal sa mao usab nga paagi sa pag-atubang ninyo sa tintasyon sa sala: Tubaga sila sa Pulong sa Dios sama sa gibu hat ni Jesus.

PAGGAMIT SA HINAGIBAN SA ESPIRITUHANONG PAKIGGUBAT:

Hinumdumi nga ang sakit mao ang pag-ataki ni Satanas sa lawas, maingon nga ang sala mao ang iyang pag-ataki sa kalag. Pakiggubat batok niini uban sa inyong espirituhanon nga mga hinagiban sa (Efeso 6: 10-18). Ang inyong mga hinagiban naglakip sa pagpuasa ug pag-ampo (Isaias 58: 6-8). Alang sa dugang nga pagtuon sa espirituhanon nga mga hinagiban, tan-awa ang Harvestime International Institute nga kursong nga-ulohan sa, "*Espirituhanong Mga Estratihiya: Usa ka Manwal Sa Espirituhanong Pakiggubat*."

PAGDAWAT SA MEDIKAL UG NATURAL NGA MGA PAAGI:

Sa diha nga ang kalayo magsugod, kamo motawag dili lamang sa departamento sa kalayo, kamo mogamit sa tanan nga anaa nga paagi sa pagpalong sa kalayo (mga balde, tubig goma nga sidlitanan, pagbasa sa atop, ug uban pa). Sa diha nga kamo masakit, dili lang kamo motawag sa Dios apan kamo mahimo usab nga mogamit sa tanan nga anaa nga lehitimong paagi sa pagpakiggubat batok sa sakit: Ang mga doktor, mga tambal, pahulay, pagkaon ug ehersisyo. Ang tanan nga maayo nga mga butang gikan sa Dios. Pasalamat sa unsa nga paagi nga ang kaayohan moabot, apan ihatag ang himaya sa Dios!

Likayi kining duha ka mga sobra:

1. Pagpraktis sa pagpang-ayo nga pag-ampo lamang:

Ang ubang mga Kristohanon nagpraktis sa pagpang-ayo nga pag-ampo lamang, nagadumili sa bisan unsang tabang gikan sa modernong medisina nga maoy sumpay sa kaayo sa Dios. Si Isaias migamit sa natural nga hampol sa mga igos alang sa pagpang-ayo (Isaias 38: 10-21). Si Jesus miingon nga "ang masakiton nagkinahanglan sa doktor" (Lucas 5:31) ug si Lucas, kinsa usa ka doktor, kabahin sa tim ni Pablo (Colosas 4:14).

Ang ubang mga Kristohanon mokutlo II Mga Cronicas 16: 12-13 ingon nga pamatuod nga sila kinahanglan dili moadto sa mga doktor tungod kay si Asa mikonsulta sa mga doktor ug namatay. Apan ang yawi niini nga pulong mao ang "lamang." Ang sala ni Asa mao ang dili pagpangita sa Ginoo. Sa panahon sa dako nga personal nga panginahanglan, siya mitan-aw sa tawo lamang. Ang iyang nag-unang pagsalig diha sa tawo, ug mao kini ang iyang sayop.

Ang medikal nga mga doktor maoy sumpay lamang sa pagkamaayo sa Dios. Ang doktor mopahimutang sa bukog, apan siya maghulat sa langitnong gahum sa pag-ayo niini. Ang usa ka kahanas sa tig-opera makabuhat sa malisud nga operasyon, apan ang Dios ang aktuwal nga nag-ayo sa mga hiwa nga iyang gihimo. Siya nagtrabaho sa kooperasyon uban sa, dili pagsu pak sa, Dios bisan pa siya wala makaamgo niini. Ang mga doktor nagkuha sa mga babag sa kaayohan ug naghatag ug tambal sa pagtabang niini. Ang Kristohanong mga doktor, ilabi na, makapagtrabaho nga epektibo diha sa kooperasyon uban sa Dios.

Daghang mga tambal gihimo gikan sa natural nga mga utanon ug mga elemento nga gilalang sa Dios diha sa unang dapit. Ang tambal maoy mas dalisay nga porma. Ang pag-ampo sa mga tambal sa dili pa moinom kanila nagdugang sa ilang pagkaepektibo. Nganong ibaliwala, ang gitagana sa Dios sa iyang gracia pinaagi sa lehitimong pag-alagad sa medikal nga serbisyo? Kini mas maalamon pa kay sa pagdumili sa paghunong sa dagan sa dugo sa usa ka ugat ug paggamit sa pag-ampo lamang o pagdumili sa pagtangtang sa tipak gikan sa inyong tudlo, ug sa pagtawag sa mga anciano ug mag-ampo. Kini binuang nga mapasagdan ang paggamit sa mga natural o lehitimo nga medikal nga paagi ingon sa pagpasagad sa adlaw-adlaw nga pagkaon sa pagpadayon sa kinabuhi ug sa panglawas.

Pahinumdom: Pag-amping ang gamiton sa pagpili sa usa ka doktor, ilabi na sa mga kaso sa may taning nga sakit. Importante nga adunay usa nga miila sa kamatuoran sa pagpangilabot sa Dios ug dili mopalibot sa masakiton uban sa negatibo nga palibot.

2. Paglimita sa paagi sa kaayohan sa Dios sa modernong medisina lamang:

Ang mga doktor ug tambal mopaeppekto sa kaayohan sa piho nga mga sakit ug sa pagtabang sa emosyonal ug pangisip nga mga kahimtang, apan dili sila makaatubang sa may kalabutan sa espirituhanon ug sa demonyohanon nga mga kahimtang. Ang mga druga usahay nagtago lamang sa tinuod nga problema ug dili moatubang niini. Ang langitnon nga pagpang-ayo nagdumala sa kahingpitan.

KINAUGALINGONG EKSAMEN

1. Isulat ang saad sa kaayohan gikan sa panumduman.

---

2. Itingob ang Bibliyanhong mga giya nga gihisgotan niini nga kapitulo sa pagpuyo sa langitnon nga panglawas.

(Ang mga tubag sa eksamen gihatag sa katapusan nga kapitulo niini nga manwal.)

BUHATA KINI

1. Ania ang Bibliyanhong mga panaglitan sa Dios nga namuhat sa pagpahigawas sa mga katawhan gikan sa mga pwersa sa dautan nga magamit sa espirituwal diha sa kaayohan:

Langitnong Interbensiyon: Ang mga apostoles gipagawas gikan sa bilanggoan pinaagi sa nghel. Kini susama sa langitnong pagpang-ayo: Buhat 5: 17-21; 12: 1-11

Interbensiyon sa kinaiyanhong mga pwersa nga gipalikok sa Dios : Usa ka linog nagpagawas kang Pablo ug Silas gikan sa bilanggoan. Kini maoy usa ka panig-ingnan sa pagpang-ayo pinaagi sa natural nga mga proseso nga gipalihok sa Dios:
Buhat 16: 25-40

Interbensiyon pinaagi sa mga propesyonal: Ang pagpagawas gikan sa bilanggoan gikan sa mga opisyal. Kon ipadapat sa pagpang-ayo, kini sama sa propesyonal nga medikal nga pag-atiman: Buhat 16: 35-39

Panahon nga mamatay : Ang kasaysayan nagrekord nga parehong nabilanggo si Pedro ug Pablo sa Roma duol sa 67 AD. Niini nga panahon walay balaan, natural, o propesyonal nga interbensiyon. Sila gimartir. Kon bahin sa pagpang-ayo, kini mahimo nga sama sa sakit nga ikamatay.

Tanan niini nga mga insidente nagtabang kanato nga makasabot sa susama nga kama tuoran. Sama nga sa kanunay ang Dios gusto nga mopahigawas sa mga tawo gikan sa bilanggoan, siya usab nagtinguha sa pag-ayo. Usahay kini nga langitnon nga pagpang-ayo, natural nga mga proseso nga gipalihok sa Dios, pinaagi sa propesyonal nga tabang, o pinaagi sa pinakamaayo nga kagawasan - ang kamatayon. Walay panagbangi tali sa mga pamaagi sa diha nga ang pagkamatay nga pagtoo sama ka lig-on sa pagka buhi nga pagtoo.

Ang tanan nga lehitimong kaayohan gikan sa Dios, bisan pinaagi sa pag-ampo, medisina, o natural nga mga proseso. Ang Kasulatan nagtudlo nga samtang nagbuhat ang Dios sa mga milagro, siya usab aktibo sa pagpabalik sa mga panghitabo nga atong mapatin-aw ug matagna. (Tan-awa sa Salmo 65 nga nagpatin-aw sa gahum sa Ginoo nga namuhat sa natural nga mga proseso sa yuta.) Ang importante nga butang mao nga makaamgo niini ug ihatag sa Dios ang himaya alang sa tanang kaayohan:

... Sila wala makaamgo nga ako ang nag-ayo kanila. (Oseas 11: 3, NIV)

2. Ribyuha ang mga prinsipyo sa Ginghamianong Pagkinabuhi nga gipresentar niini nga leksyon. I-tsek ang mga direktiba nga kinahanglan ipatuman sa inyong kinabuhi:

- ___ Pagdawat ni Jesu-Kristo ingon nga Manluluwas.
- ___ Paghatag sa templo sa Dios balik ngadto kaniya.
- ___ Pagpangita una sa ginghamian sa Dios.
- ___ Pagpapuno sa Espiritu Santo.
- ___ Pagkahadlok sa Dios.

- ___ Pag-ugmad sa suod nga relasyon uban kaniya.
- ___ Paghatag ug prayoridad sa Pulong diha sa imong kinabuhi.
- ___ Paglakaw nga masinugtanon sa Pulong.
- ___ Pagtipig sa imong kasingkasing ug espiritu.
- ___ Pagsunod sa natural nga mga balaod sa maayong panglawas.
- ___ Hustong pag-ila sa Lawas ni Kristo.
- ___ Sa diha nga ikaw masakit, toohi nga gusto sa Dios nga moayo kanimo.
- ___ Pagdawat sa Dios, pinaagi ni Jesus, ingon nga imong Mananambal.
- ___ Pagdugang sa imong pagtoo sa kaayohan.
- ___ Paglihok sa pagtoo.
- ___ Paggamit sa imong mga hinagiban sa espirituhanon nga pagpakiggubat.
- ___ Pagdawat sa parehong medikal ug natural nga mga paagi.

3. Isulat ang usa ka plano alang sa pagpatuman sa matag direktiba nga inyong gistikan:

KONKLUSYON

Kamo nakaabot na sa katapusan sa inyong pagtuon bahin sa gubat sa lawas, apan ang gubat mismo magkakusog hangtud sa adlaw nga moagi na kamo gikan sa kalibutan sa sala, sakit, ug kamatayon ngadto sa presensya ni Haring Jesus.

Kon kamo ubos sa pisikal nga pag-ataki sa diha nga kamo nagsugod niini nga pagtuon, kami misalig nga kini nga pagtulon-an miresulta sa inyong kaayohan o kaha nag-andam kaninyo sa pagdawat niini. Hinumdumi: Ikaw **mamaayo** - bisan diha sa diha-diha dayon o inanay nga kaayohan o ang pinakamaayo nga kaayohan samtang kamo mosulod sa presensya sa Ginoo.

Kita usab nag-ampo nga kini nga mga pulong naghagit kaninyo sa pag-alagad sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas ngadto sa nagaantus nga kalibutan. Sa una kamo magpanuko ug mali sang sa pagsugod sa pag-alagad sa pagpang-ayo, apan hinumdumi: Ang pagpang-ayo nga ministeryo alang sa mga tawo nga gisunog ang mga tulay sa pagkawalay pagtoo ug kahadlok.

Ang istorya gisugilon sa usa ka bantog nga lider nga si Julio Cesar, kinsa determinado sa pag buntog sa Britanya, milawig uban sa iyang mga kaliboan gikan sa Fransia ngadto sa Englatera. Human sa iyang pag-abot sa Englatira iyang gisunog ang matag barko nga ilang gigamit sa pagtabok sa English Channel. Wala nay pagsibog. Kini mao ang paglakang sa unahan alang sa kadaugan o mamatay. Kini maoy inyong kinaiya sa pangalagad sa pagpang-ayo.

Kamo mogamit sa usa sa duha ka mga posisyon mahitungod sa inyong nakat-onan niini nga pagtuon:

-Kamo sama sa bisan hain sa lider sa Bag-ong Tugon nga si Gamaliel nga nagtindog sa daplin nga nag-awhag sa pasidaan, nagsugyot sa mga lider sa relihiyon nga "maghu lat ug motan-aw" nga paagi ...

-O kamo mahimong sama ni Apostol Pedro, nga mikuha sa mga risgo sa aksyon. Iyang giayo ang bakol nga tawo, nahiagum sa kasuko sa espirituhanong mga lider, ug mitindog batok sa mga awtoridad kinsa misulti kaniya sa dili na pagsangyaw o pag-ayo sa ngalan ni Jesus.

Hinumdumi kanunay: Kamo tigpaabot lamang sa kaayohan, dili ang mananambal. Kamo mao ang mga agianan lamang diin ang Mananambal sa sulod ninyo makadagayday ngadto sa ...

... Mga tawo nga nag-atubang sa may taning nga sakit ug molahutay sa hilabihang kasakit.

... Mga tawo nga napakyas, walay paglaum, ug andam na sa paghunong.

... Mga tawo nga nawad-an sa mga minahal o nasakitan sa uban ug ang ilang mga kasingkasing motuaw uban sa masakit nga mga pagbati.

... Mga tawo nga ginapus sa mga talikala sa sala ug sa demonyohanong pagpanglupig.

... Mga tawo nga nagaatubang sa kamatayon.

Kamo wala gitawag sa paggahin sa inyong panahon sa pagpatin-aw sa mga kalisdanan ug wala matubag nga mga pangutana aron magbangon sa ministeryo sa pagpang-ayo. Kamo wala gitawag sa pagtubag sa mga pangutana, apan hinoon sa pag-alagad sa pagpang-ayo. Ingon nga kamo nag-alagad sa kaluwasan, ipiyal ang resulta sa pagpang-ayo nga ministeryo sa Dios.

Sagupa ang samang tinamdan sa Ebanghelistang si FF Bosworth nga miingon:

"Ako, alang sa usa, mowali sa tanan nga mga Ebanghelyo kon ako dili makakita sa laing tawo nga maluwas o maayo samtang ako buhi pa. Ako determinado nga ibasi ang akong doktrina ibabaw sa dili mausab nga Pulong sa Dios, dili sa mga butang nga katingalahan (kasinatian). "

Pinaagi sa mga panid niini nga manwal, among gibutang sa inyong mga kamot ang mga potensyal alang sa milagro. Kami nagtanom sa usa ka binhi sa pagpang-ayo sa inyong kinabuhi. Kini mahisama sa binhi sa natural nga kalibutan. Aron nga kini modala ug kinabuhi, ang binhi kinahanglan nga maamuma.

Niini nga pagtuon kamo gihatagan sa milagro nga binhi nga gikan sa Pulong sa Dios. Kini mao ang binhi sa pagtoo mahitungod sa pagpang-ayo. Sama nga dili kamo makahimo sa pagpatin-aw kon sa unsang paagi nga ang usa ka natural nga binhi moturok ug motubo, kamo dili makapatin-aw sa tanang mga butang mahitungod sa hilisgutan sa pagpang-ayo. Apan kon inyong amumahon ang binhi nga natanom diha sa inyong kalag ug espiritu, kini modala ug kinabuhi.

Sa pagtapos, aniay duha ka katapusan nga mga pangutana:

Kami magapangutana : "Unsa ang inyong buhaton niini nga binhi?"

Si Jesus nagapangutana: Hain ang mas sayon sa pag-ingon, "Ang imong mga sala gipasaylo" o ang pag-ingon, "Tumindog ka, ug lumakaw?"

PAKAPIN A

PANGAGPAS NGA PAGSUSI

Ang mosunod nga listahan gidisenyo aron makatabang kaninyo pag-analisar ug pag-atubang sa posible nga hinungdan sa sakit. Sa mainampon ikonsiderar ang matag pangutana. Panga yo sa Dios sa pag-ila ug pagpadayag samtang kamo mokompleto niini nga pagtuki:

ESPIRITUHANONG PAGSUSI:

- Inyo bang gidawat si Jesu-Kristo ingon nga inyong personal nga Manluluwas?
- Inyo bang gidawat si Jesu-Kristo ingon nga inyong Mananambal?
- Kamo ba nagtoo sa Dios nga makaayo ug makahimo sa pag-ayo kaninyo?
- Kamo nagbasa sa Biblia sa matag adlaw?
- Kamo ba nagtuon sa Pulong sa Dios mahitungod sa pagpang-ayo aron sa pagdugang sa inyong pagtoo?
- kamo ba nag-angkon sa pagpang-ayo nga mga saad sa Pulong sa Dios?
- Ang inyo bang mga lihok ug binaba nga pagkumpisal nagbanaag sa pagtoo o pagduha duha diha sa mga saad sa Dios?
- Kamo ba nakatutok sa inyong mga simtomas o sa mga saad sa Dios?
- Kamo ba nag-ampo sa matag adlaw?
- Kamo ba mikumpisal sa inyong mga sala ngadto sa Dios ug nangayo ug pasaylo sa matag adlaw?
- Kamo ba mipasaylo sa uban ug nag-ampo alang kanila?
- Kamo ba regular nga nagsusi sa inyong kaugalingon alang sa mga babag sa matubag nga pag-ampo lakip na ang:
  - Sala sa bisan unsa nga matang.
  - Mga diosdios diha sa kasingkasing.
  - Dili mapinasayloon nga espiritu.
  - Kahakog ug sayop nga mga motibo.
  - Kagutom sa gahum, mapangmaniobra nga mga pag-ampo.
  - Sayop nga pagtratar sa kapikas sa kaminyoon.
  - Kaugalingong-pagkamatarung.
  - Pagkawalay pagtoo.
  - Wala nagapabilin diha kang Kristo ug sa iyang Pulong.
  - Kakulang sa kalooy.
  - Pagpaaron-ingnon, garbo, walay kapuslanan nga pagsubli.
  - Wala mangayo sumala sa kabubut-on sa Dios.
  - Wala mangayo sa ngalan ni Jesus.

- ___ Satanasnong mga babag.
- ___ Wala mangita pag-una sa gingharian sa Dios.

- ___ Kamo ba nahibalo nga naglapas sa bisan unsa nga Kasulatanhong direktiba?
- ___ Kamo sa regular midawat ug sa tukma nga paagi nangandam alang sa pagkalawat?
- ___ Kamo ba sa regular nagsimba uban sa ubang mga magtotoo, nagapalibot sa inyong kaugalingon sa usa ka palibot sa pagtoo?
- ___ Aduna bay bisan unsa nga kalambigitan sa mga okulto pinaagi sa inyong mga apohan, mga ginikanan, o sa inyong kaugalingon? Kon mao, kamo ba misalikway niini nga kalambigitan, ug nag-ampo alang sa bisan unsa nga kasamtangan nga tunglo nga malaglag?
- ___ Kamo ba naghatag ug gibug-aton sa kaayohan sa inyong lawas labaw pa kay sa espirituhanong mga butang?
- ___ Kamo ba nangita lamang sa pisikal nga kaayohan imbis nga sa kahingpitan sa inyong lawas, kalag, ug espiritu?
- ___ Kamo ba nagatutok sa pagtagad labi sa kaayohan sa inyong lawas kay sa Mananambal?
- ___ Kamo ba miatubang sa mga baryabol nga makaapekto sa kaayohan lakip na:

- ___ Kakulang sa pagtudlo.
- ___ Pagkawalay pagtoo.
- ___ Kakulang sa pagtoo.
- ___ Kakulang sa gahum.
- ___ Personal nga wala masugid nga sala.
- ___ Pagdumili nga mamahingpit.
- ___ Kakulang sa desisyon ug tinguha.
- ___ Mga problema sa hangyo: Wala mangayo, wala mangayo sa piho, ug nangayo sa sayop nga motibo.
- ___ Kakulang sa paglahutay.
- ___ Pagsupak sa proseso sa kaayohan.
- ___ Dili hustong pag-ila sa Lawas ni Kristo: Ang kahulogan sa dugo ug sa unod, pagkabahinbahin sa lawas, pagkaon nga dili takus.
- ___ Ang dautan nga espiritu wala gihinginlan.
- ___ Pagsupak sa buluhaton sa Dios.
- ___ Pagsupak sa natural nga mga balaod.

- ___ Kamo ba mihatag sa inyong lawas (ang templo sa Dios) balik ngadto kaniya?
- ___ Ang Espiritu Santo ba mipuno sa inyong espirituhanong "balay" aron nga ang mga demonyo dili makapuyo didto?

___Kamo ba nangita una sa Gingharian sa Dios aron ang kaayohan igadugang kaninyo?

___Kamo ba migamit sa inyong espirituhanon nga mga hinagiban diha sa gubat alang sa lawas? Kini naglakip sa:

___Pulong sa Dios.

___Dugo ni Jesus.

___Pulong sa inyong kaugalingong pagpamatuod.

___Awtoridad sa paggapus ug paghubad.

___Pag-ampo ug pagdayeg.

___Mga hinagiban sa espirituhanong pagpakiggubat.

___Awtoridad ug gahum sa Espiritu Santo.

___Ngalan ni Jesus.

___Kamo ba mipatawag sa mga anciano sa Simbahan sa pag-ampo nga nagasunod sa direktiba sa Santiago 5: 13-18?

Isulat ang inyong plano alang sa pagtul-id sa mga problema nga giila sa mosunod nga listahan:

PISIKAL NGA PAGSUSI:

___Hangtud sa itugot sa ekonomikanhong mahimo, kamo ba nagpadayon sa balansi nga pagkaon?

___Kamo ba kanunay nga mikaon ug daghan kaayo o diyutay ra kaayo?

___Kamo aduna bay bisan unsa nga seryoso nga abnormalidad sa pagkaon?

___Kamo ba mikonsulta na sa nutrisyonal nga kakulangan, alerdyi, o pisikal nga kahimtang nga may kalabutan sa pagkaon?

Isulat ang inyong plano alang sa pagtul-id sa inyong pagkaon:

___Kamo adunay bay igong tulog?

___Kamo adunay bay husto nga ehersisyo?

___Kamo ba nanigarilyo?

___Kamo ba moinom sa makahubog, makadaut nga mga butang?

___Kamo ba migamit sa makadaut nga mga druga?

___Kamo ba may kalambigitan sa pakighilawas (seksuwal nga mga sala sama sa pagpana paw, homoseksuwalidad, ug uban pa)?

___Kon kamo adunay tambal, giinom ba ninyo sila ingon sa gimando?

___Kamo ba bukas sa parehong medikal ug natural nga paagi sa pag-ayo?

Isulat ang inyong plano alang sa pagtul-id sa inyong pagkaon:

EMOSYON UG PANGISIP NGA PAGSUSI:

___Kamo ba nagwagtang sa "tradisyon sa mga tawo" nga makapugong kaninyo sa pagdawat sa kaayohan? (Tan-awa ang Kapitulo Onse ug Dose niini nga manwal.) Kini naglakip sa mosunod nga mga pagtoo sa wala masulbad nga mga pangutana:

___Ang pagpang-ayo ug mga milagro dili alang karon:

___Nganong dili tanan sa mga patay gibanhaw?

___Kon ang langitnong pagpang-ayo sa kanunay namuhat, nganong ang mga Kristohanon mamatay?

___Ang modernong medisina naghimo sa langitnong pagpang-ayo nga wala na kinahanglana.

___Ang langitnong pagpang-ayo gitudlo sa mga kulto.

___Sa langitnong pagpang-ayo, ang lawas gihatagag labaw'ng pagtagad kay sa kalag.

___Kamo masakiton tungod sa inyong mga sala.

___Kini mao ang kabubut-on sa Dios alang kaninyo nga masakit.

___Kini maoy kasakit sa mga matarung.

___Ang langitnong pagpang-ayo talagsaon.

___Ang inyong sakit maoy inyong krus.

___Aduna bay mga tawo, mga dapit, o mga yugto sa panahon sa inyong kinabuhi nga inyong gilikayan o gilimud?

___Aduna bay mga handumanan sa pipila ka mga tawo, mga dapit, mga panghitabo, o mga yugto sa panahon sa inyong kinabuhi nga namunga sa mga pagbati sa kaulaw, pagkasadan, sa kahadlok, nasakitan, kasuko, pagsalikway, o kayugot?

___Kamo ba mipasaylo na sa uban nga nakapasakit kaninyo?

___Kamo ba mipasaylo na sa inyong kaugalingon alang sa mga sala ug mga kapakyasan?

___Kamo ba adunay bisan unsang pagpihig?

___Kamo ba adunay bisan unsang gilimitahan nga mga dili katakus nga nalambigit sa mga panghitabo sa kaniadto?

___Kamo ba adunay sobrang kahadlok?

___Kamo ba adunay sobrang pagmahal alang sa makadaut nga mga butang, mga buhat, o mga relasyon?

___Kamo ba adunay mapintas nga pagkausab sa kinaiya?

___Kamo ba nahugno ug naluya sa daghan nga mga panahon?

___Kamo ba adunay ubos nga pagtan-aw sa kaugalingon?

___Kamo ba sa kinatibuk-malipayon?

___Kamo ba adunay usa ka malinawon nga espiritu?

___Kamo ba adunay kalisud sa pagsagubang sa pagsaway?

___Kamo ba makiglalison, masuk-anon, o dali masuko?

___Kamo ba nabalaka ug mahadlokong bahin sa umaabot?

___Ang inyo bang paglungtad daw makalaay ug walay tinuod nga kahulogan?

___Kamo ba sa pisikal, seksuwal, pangisip, o emosyonal giabusohan sa usa ka tawo? Giunsa ninyo pagdumala ang inyong mga pagbati ngadto kanila?

Isulat ang usa ka plano alang sa pagtul-id sa mga problema nga giila sa nag-unang listahan:

PAKAPIN B

ANG BIBLIYANHONG BASIHAN SA KAAYOHAN UG KALINGKAWASAN

Gamita kini nga Pakapin sa pagpadayon sa inyong pagtuon sa Bibliyanhong basihan sa kaayohan ug kalingkawasan.

DAANG TUGON NGA MGA NGALAN SA DIOS

Jehovah-Jireh	Ang Ginoo mohatag	Genesis 22:14 NT: Filipos 4:19
Jehovah-Nissi	Ang Ginoo maoy atong bandila	Exodo 17: 8-15 NT: Juan 15:13
Jehovah-Shalom	Ang Ginoo maoy atong kalinaw	Mga Maghuhukom 6:24 NT: Efeso 2:14
Jehovah-Raah	Ang Ginoo maoy atong magbalantay	Salmo 23: 1 NT: Juan 10:11
Jehovah-Tsidkenu	Ang Ginoo maoy atong pagkamatarung	Jeremias 23: 6 NT: I Corinto 1:30
Jehovah-Shammah	Ang Ginoo ania karon	Ezequiel 48:35 NT: Hebreohanon 13: 5
Jehovah-Rapha	Ang Ginoo maoy atong mananambal	Exodo 15:26 NT: Santiago 5:15

ANG PAG-AMPO SA GINOO ALANG KAAYOHAN

Sa diha nga kamo mag-ampo sa modelong pag-ampo nga gihatag ni Jesus nga nailhan sa "Pag-ampo sa Ginoo," kini naglakip sa usa ka hangyo alang sa kaayohan:

"Amahan namo nga anaa sa Langit": Sa diha nga kamo mohangyo sa "Atong Amahan," kamo nangaliyupo basi sa tanan nga gipasabot sa iyang ngalan, nga naglakip sa "Ang Ginoo mao ang atong mananambal."

"Ang imong gingharian maoabot, ang imong pagbuot matuman dinhi sa yuta maingon man sa langit": Walay sakit o sala sa Langit. Kita mobuhat sa kabubut-on sa Dios dinhi sa yuta ingon nga kini gibuhat sa langit, mao nga kita kinahanglan nga makig-away sa sakit ingon man usab sa sala.

"Hatagi kami niining adlaw sa among adlaw-adlaw nga tinapay": Si Jesus miingon nga "ang tinapay" iya sa mga anak (mga magtotoo). Ang pisikal nga kaayohan kabahin sa tina pay sa mga anak (Mateo 15: 21-28).

"Pasayloa kami sa among mga kalapasan sama nga kami mopasaylo sa uban": Kini nga tudling naghigot sa espirituhanon nga kaayohan.

"Ayaw kami itugyan sa panulay, kondili luwasa kami gikan sa dautan": Ang sakit kinahanglan suklan sama sa inyong pagsukol sa tintasyon.

ANG LIYOK SA KALAGLAGAN

Ang Dios miingon nga iyang ayohon ug ipasig-uli kon unsa ang gilaglag sa lukton, dangaw-dangaw, ug ulod. (Joel 2:25). Ang lukton mao ang ulod nga hugna sa dulon. Ang dangaw-dangaw usa ka matang sa dulon usab.

Ang tanan tulo mga gagmay sa gidak-on, dako sa gidaghanon, ug kabahin sa usa ka dakong pamilya sa labing makadaut nga insekto. Ang matag usa miagi sa mga hugna sa itlog, ulod, ug hamtong. Ang mga hamtong mangitlog sa sunod nga kaliwatan. Walay katapusan nga pagbalik-balik sa kalaglagan.

Tungod sa sala, adunay walay katapusan nga pagbalik-balik sa kalaglagan sa buhat sa kalibutan. Pinaagi lamang sa Dios nga ang mga epekto sa espirituwal nga mga lukton, dangaw-dangaw, ug mga ulod mamaayo.

PAGDUMALA SA LAWAS, KALAG, UG ESPIRITU

Sakit sa ...	Bibliyanhong Tambal	Natural Nga Tambal
Ang espiritu (sala)	-Pagsugid ug paghinulsol. -Pagpahigayon sa kaluwasan pinaagi ni Jesus.	Wala
Ang lawas	-Pag-ampo sa pagtoo alang sa pisikal -Kalingkawasan sa demonyohanong hinungdan	Natural nga kaayohan Medikal nga kaayohan *
Mga emosyon	-Pag-ampo sa sulodnon nga kaayohan. -Kalingkawasan sa demonyohanong hinungdan. -Pagsugid ug paghinulsol sa sayop nga mga emosyon. -Pagpasaylo sa uban. -Pagpasig-uli ngadto sa uban, diin nahiangay.	Pagtambag
Pangisip	-Mahimong naglakip sa pag-ampo sa kaayohan kon bahin sa lawas o panglihok ang hinungdan.	Pagtambag Kalingkawasan kon demonyo ang hinungdan.

* Ang mga Medisina epektibo lamang diin ang mga problema bahin sa lawas o panglihok ang basihan. Ang medisina klaro nga dili epektibo sa demonyohanon ug / o sa espirituwal nga nakagamot nga mga problema.

Katingbanan:

Ang tanan nga lehitimong kaayohan gikan sa Dios, bisan pinaagi sa pag-ampo, tambal, o natural nga proseso. Ang Kasulatan nagtudlo nga samtang nagabuhat ang Dios sa milagro, Siya parehong aktibo sa nagbalik-balik nga mga panghitabo nga atong maipatin-aw ug matagna. Pananglitan, tan-awa ang Salmo 65 nga nagpatin-aw sa gahum sa Ginoo nga namuhat sa "natural" nga mga proseso sa yuta. Ang importante nga butang mao ang pagkaamgo niini ug paghatag sa himaya sa Dios alang sa kaayohan sa bisan unsa nga paagi nga kini nadawat:

... Sila wala makaamgo nga akong giayo sila. (Oseas 11: 3)

ANG KAHOY SA KAAYOHAN

Sa Pinadayag 22: 2, si Juan naghubit sa usa ka kahoy sa Bag-ong Jerusalem kansang mga dahon alang sa kaayohan sa mga nasud. Ang tinubdan niini mao ang tubig sa kinabuhi nga:

- Putli
- Tin-aw ingon sa salamin
- Nagdagayday gikan sa trono sa Dios ug sa Kordero

Ang nahimutangan sa kahoy anaa sa balaan nga ciudad, sa bisan hain nga bahin sa suba, sa taliwala sa mga dalan. Kini gihulagway ingon nga:

- Kahoy sa kinabuhi
- Namunga sa 12 ka mga bunga
- Dili gayud apuli, ingon nga kini nagdala sa binulan nga bunga
- Adunay mga dahon nga alang sa kaayohan sa mga nasud

Ang mga mananaug gitugotan sa pagkaon niini nga kahoy (Pinadayag 2: 7; 2:14). Ang resulta sa pagkaon mao ang:

- Wala nay tunglo: Pinadayag 22: 3
- Ang mga nasud nag-alagad sa Dios: Pinadayag 22: 3
- Wala nay sulodnon nga kasakit, kamatayon, kasubo, paghilak, sakit, dili maayo nga mga handumanan (Ang kaniadto nga mga butang nangagi na): Pinadayag 21: 4
- Ang tanan nga mga butang bag-o: Pinadayag 21: 5

Nagkalain-laing mga hubad sa Biblia nagpakita nga kini nga kahoy nag-alagad ingon nga tambal (Weymouth); sa pag-ayo (Moffat); ug adunay solusyon sa pag-ayo (Williams).

PULONG NGA PAGTUON

Ang mosunod nga mga pagtuon sa pulong gihimo sa panahon sa pagsusi ug pag-andam niini nga kurso:

MAAYONG PANGLAWAS:

Gigamit sa Bag-ong Tugon lamang. Ang Gregong pulong "hugiaino." Nagtumong sa himsog,

maayo nga panglawas sama sa III Juan 2. Sa Buhat 27:34 ang kaluwasan gihubad "sa himsog panglawas."

PAG-AYO, KAAYOHAN:

Diha sa Daang Tugon, ang pag-ayo unang nahitabo diha sa Genesis 20:17 diin ang Dios nag-ayo kang Abimelech. Kini gigamit sa gibanabana nga 65 nga mga panahon diha sa Daang Tugon. Ang pag-ayo gihulagway nga pagpahiuli sa normal.

Ang mga hangyo ngadto sa Dios alang sa kaayohan komon:

- Ayoha ako, kay ang akong mga bukog nagsamok: Salmo 6: 2
- Ayoha ako, ug ako mamaayo: Jeremias 17:14
- Dili lamang mga tawhanong mga sakit ang naayo, apan dili maayo nga tubig: II Mga Hari 2:22; Ezequiel 47: 8; Jeremias 19:11
- Ang kaayohan sa nasud naglakip sa kapasayloan sa Dios sa diha nga ang nasud maghinulsol: Oseas 6: 1; Jeremias 30:17
- Bisan mga langyaw nga mga ciudad mahibalo niini nga pag-ayo kon sila maghinul sol: Jeremias 51: 8-9
- Mini nga mga propeta gihukman tungod kay sila miatubang lamang sa mga simtomas ug dili ang lawom nga espirituhanong kasakit sa mga tawo: Jeremias 6:14; 8:11

Sa Bag-ong Tugon, ang mga berbo niini nga pulong naglakip sa:

-Therapueno: Moalagad o moatiman. Moatiman sa mga masakiton, motagad, motambal, moayo. Ilabi na gigamit sa Mateo ug Lucas, sa makausa diha sa Juan 5:10 ug human sa basahon sa Mga Buhat sa Pinadayag 13: 3 ug 12 lamang.

-Iaomai: Moayo, himoong hingpit sa espirituhanon ug sa pisikal.

-Pananglitan sa pisikal nga kaayohan: Mateo 15:28. Gigamit 22 ka mga panahon niini nga kahulogan.

-Pananglitan sa espirituhanong kaayohan: Mateo 13:15; Juan 12:40; Buhat 28:27; Hebreohanon 12:13; I Pedro 2:24.

-Sozo: Aron sa pagluwas gikan sa sakit ug sa mga epekto niini. Tan-awa ang Marcos 5:23 ug Lucas 8:36 alang sa panig-ingnan.

-Diasozo: Aron sa pagluwas sa hingpit. Tan-awa sa Lucas 7: 3

Ang mga nombre niini nga pulong naglakip sa:

-Therapeia: Nagtumong sa pag-atiman ug pagtagad (Lucas 12:42). Ang mga epekto sa mga dahon sa kahoy sa kinabuhi: Pinadayag 22: 2.

-Iama: Usa ka paagi sa pag-ayo. Gigamit sa plural sa I Corinto 12: 9,28,30.

-Iasis: Sama sa berbo # 2. Naghatag ug gibug-aton sa proseso sa pagkab-ot sa pagkakompleto (Lucas 13:32; Buhat 4: 22,30).

TAMBAL:

Ang pulong wala gigamit sa Daang Tugon. Sa Bag-ong Tugon ang nombre "iasia" nagpasa bot sa pag-ayo, usa ka tambal: Lucas 13:32; Buhat 4:22; 4:30. Ang berbo nga "therapeuo" nagpasabot sa pag-alagad sa Buhat 17:25; sa pag-ayo, sa pagpahiuli sa panglawas, ug pag-ayo sa Mateo 17: 16,18; Lucas 7:21; 9: 1; Juan 5:10; Buhat 28: 9.

MASAKITON:

Ang pulong gigamit diha sa Daang Tugon 60 nga mga panahon sa Hebreohanon. Kini una nga nakita diha sa Genesis 48: 1. Adunay kalainan sa kahulogan, lakip na ang kahuyang, ubos pa kay sa normal, nanubra sa paghimo ug mahimong huyang. Ang nombre nga "sakit" makita 23 ka beses diha sa Daang Tugon ug naghubit sa pag-antus sama sa Isaias 53: 3-4. Ang uban naghubad niini ingon nga kaguol ug sakit. Ang kahulogan sa sakit gihatag diha sa Deuteronomio 7:15.

Sa Bag-ong Tugon, ang masakiton gigamit sa berbo nga matang lakip na ang:

- Asthenes: Mahuyang, walay kusog, walay gahum, nga gitakboyan sa sakit.
- Kamno: Gikapoyan sa mga epekto sa kanunay nga buhat: Hebreohanon 12: 3; Santiago 5:15. Kakapoy sa hunahuna nga nagbabag sa pisikal nga pagkaayo.
- Sunecho: Gigukod o gisakit sa sakit, gikuha uban sa.

Kini gigamit usab nga usa ka adhetibo:

- Asthenes: Walay kalig-on, huyang, luya.
- Arrhostos: Luya, masakiton, masakiton nga tawo.

Ang nombre nga porma naglakip sa:

- Asthenia: Kahuyang, sakit.
- Nosos: Balatian

SAKIT:

Kini nga pulong wala gigamit diha sa Daang Tugon, apan diha sa Bag-ong Tugon kini naglakip sa:

- Asthenia: Panginahanglan sa kalig-on, kahuyang, kawalay katakus sa pagmugna ug mga resulta: Roma 8:26; II Mga Taga Corinto 11:30; 12: 5,9,10. Sa Lucas 13:11 kini mao ang "espiritu sa sakit" , mga kinaiya sa sakit nga direkta kang Satanas.
- Asthenema: Kahuyang sa pagtoo: Roma 15: 1.

BALATIAN:

Sa Daang Tugon ang balatian sa mga tiil gihisgotan sa I Mga Hari 15:23 ug II Cronicas 16:12. Balatian sa ginhawaan gihisgotan sa II Cronicas 21:15. Ang balatian gihulagway nga ingon nga:

- Ngilngig: Salmo 38: 7
- Dautan: Salmo 41: 8
- Talagsaon: II Mga Cronicas 16:12
- Usahay dili na mamaayo: II Mga Cronicas 21:18

Sa Bag-ong Tugon, ang mosunod nga mga nombre gigamit alang sa balatian:

- Asthenia: Kakulnag sa kalig-on, kahuyang, mga sakit, o balatian
- Malalkia: Kalubay, kaluya, balatian
- Malalkia: Kalubay, kahuyang, balatian
- Nosos: Pagpasakit, balatian, mga sakit
- Nosema: Giabungaw

Ang mosunod nga mga berbo nga gigamit diha sa Bag-ong Tugon:

- Asthenia: Kulang sa kalig-on, kaluya, masakiton.
- Echo Kakos: Masakit o gitakboyan sa sakit.

Adunay daghan nga mga matang sa mga balatian. Ang uban wala nganli: Mateo 4:24; 14:35; Marcos 1: 32-34; Lucas 4:40. Ang uban giila: Mateo 9:20. Si Jesus miayo sa tanan nga mga balatian: Mateo 4:23; 9:35; 14:35; Marcos 1:32; 10: 1; Lucas 6:17; 9: 1; Juan 5: 4; 6: 2

KAGUL-ANAN:

Ingon sa gigamit diha sa Grego, kini wala magpasabot sa pisikal nga kakulangan. Kini nagpasabot sa kasamok, paglutos, kalisdanan, ug kasakitan.

SANTIAGO 5: 13-18

Ang mga tawo motubag sa kasamok sa usa sa duha ka mga paagi:

1. Ang uban naglantaw sa kalisdanan ingon nga kagul-anan : Kon kamo gisakit (mga pagsulay, mga paglutos, mga pagtintal) kamo mag-ampo alang sa inyong kaugalingon. Kamo makahangyo sa uban sa pag-ampo uban kaninyo, apan sila wala gitawag sa pag-ampo nga ang inyong kasamok mawala. Ang Kasulatan nag-ingon nga kamo mag-ampo sa diha nga kamo gisakit tungod kay kamo kinahanglan nga makakat-on pinaagi sa pag-ampo sa inyong kaugalingon pinaagi sa mga pagsulay ug mga pagtintal kon unsaon nga mahimong madaugon.

2. Ang uban naglantaw sa kalisdanan ingon nga kalipay : Ang ilang kalipay dili tungod sa kagul-anan sa iyang kaugalingon, apan diha sa taliwala sa kasamok sila sa gihapon makahimo sa pagmaya diha sa Ginoo, nga nahibalo nga siya namuhat diha ug pinaagi sa mga sirkums tansya.

Ang mga anciano tawgon sa pag-ampo alang sa mga masakiton. Timan-i nga kini labaw pa kay sa usa ka anciano. Niini nga paagi ang himaya sa kaayohan maiya sa Dios kay sa tawo. Ang masakiton mopatawag sa mga anciano ingon nga usa ka buhat sa pagtoo ug pag-ampo itanyag. Kini maoy pag-ampo sa pagtoo, kinasingkasing, ug himoon sa usa ka matarung nga tawo. Si Elias gigamit ingon nga usa ka panig-ingnan sa usa ka matarung nga tawo kinsa nahibalo kon sa unsang paagi mag-ampo sa pag-ampo sa pagtoo uban sa pagkamalahutayon. Alang sa nanngagi tan-awa sa 1 Hari 17: 1; 18: 1; ug Lucas 4:25. Ang masakiton luwason (gikan sa ilang pisikal nga sakit), bangonon (ibalik sa kusog), ug pasayloon sa sala (espiritu hanon nga kaayohan).

Kini nga tudling nagapakita nga ang usa ka direkta nga sumpay tali sa sala ug sakit anaa sa pipila ka mga kaso (tan-awa usab Salmo 41: 4). Adunay mga espirituhanon, ingon man usab pisikal, nga mga dimensyon sa kaayohan. Kini usab nagpakita kon sa unsang paagi kita ma muhat sa pakigtambayayong uban sa Ginoo. Kita nag-alagad ug Siya ang nagbangon.

INDIBIDUWAL NGA MGA PAGPANG-AYO NI JESUS

Diin Ang Demonyohanong Impluwensiya Gihisgotan

	Mateo	Marcos	Lucas
Bakol nga babaye			13: 10-17
Tawo nga may mahugawng espiritu		1: 23-25	4: 31-37
Gadaranhon nga giyawaan	8: 28-32	5: 1-13	8: 26-33
Babaye nga gitalinug-an	9: 20-23	5: 25-34	8: 43-48
Anak nga babaye sa Sirofenisiahanon	15: 21-28	7: 24-30	
Bata nga may dautan nga espiritu	17: 14-21	9: 14-29	9: 37-43
Tawong amang nga giyawaan	9: 32-33		
Buta ug amang giyawaan	12: 22-30	3: 22-27	11: 14-26

MGA TUN-ANAN:

Ang mosunod mga tun-anan diha sa tagsa-tagsa nga mga pagpang-ayo diin ang impluwensiya sa mga demonyo nailhan:

Bakol Babaye: Lucas 13: 10-17

Kini nga babaye gigapus o bakol:

- Sa pisikal: Ang iyang likod gibawog (nagbuhat si Satanas niini kanato aron atong panan-aw anaa sa ubos ug dili sa itaas.)

- Sa espirituhanon: Aron ang atong panan-aw anaa sa ubos ug dili sa taas.

- Sa panghunahuna: Siya gisultihan nga wala nay paglaum.

- Sa pinansyal: Nahurot na ang tanan.

Kini nga babaye nagatambong sa adlaw nga igpapahulay nga serbisyo ug gitawag siya ni Jesus nga usa ka "anak nga babaye ni Abraham" (Galacia 3: 7). Kita maghunahuna nga siya usa ka matarung, nahadlok sa Dios nga tawo, apan ang espiritu sa sakit naggapus kaniya sa 18 ka mga katuigan.

Kini nga hitabo nagpakita sa kamahinungdanon sa pag-ila sa pag-alagad nga pagpang-ayo. Kini maoy Satanasnong hinungdan sa sakit. Sa iyang pangalagad, si Jesus miila taliwala sa normal nga pisikal nga mga sakit, nga nangaayo pinaagi sa pagpandong sa mga kamot o sa pagdihog sa lana, ug sa mga kaso sa demonyohanong mga kasakit.

Sa mga kaso sa magtotoo nga gigapus gikan sa gawas ingon nga resulta sa demonyohanong kasakit, ang nagabugkos nga espiritu gibadbaran. Kon kini dili magtotoo nga adunay pisikal nga mga sakit nga resulta sa demonyohanong pagpanag-iya, ang mga demonyo hinginlan. Si Jesus nangutana "Dili ba kinahanglan kini nga babaye pagabadbaran?" (si Jesus sa gihapon nangutana kanato, "Dili ba kinahanglan ang mga masakiton mamaayo?")

Ang kalingkawasan niini nga babaye nahitabo sa panahon sa regular nga serbisyo sa simbahan. Kini nagpatunghag mga pagsupak gikan sa espirituhanong mga lider, lakip na sa mga punoan sa sinagoga. Ang pagdumala sa demonyohanong mga gahum sa gihapon nagpatunghag mga pagsupak gikan sa daghang espirituhanong mga pangulo. Ang pipila molimud sa ilang paglungtad. Ang uban molimud sa ilang mga gahum sa pagdaugdaug o pagpanag-iya.

Si Jesus mipandong sa iyang mga kamot sa ibabaw sa ginapus nga babaye. Diha-diha dayon, siya natul-id, ug naghimaya sa Dios. Sa tanan nga mga tinuod nga pangalagad sa demonyohanong pagdaugdaug o pagpanag-iya, ang Dios kinahanglan nga makadawat sa himaya, dili ang tawo nga gigamit sa Dios diha sa proseso sa kalingkawasan.

Tawo Nga May Mahugawng Espiritu Sa Sinagoga: Marcos 1: 23-28; Lucas 4: 31-37

Bisan tuod kini nga tawo anaa sa sinagoga sa Capernum, si Jesus wala nag-ingon nga siya anak nga lalaki ni Abraham o nagpakita nga siya sumusunod sa Dios. Mahimong adunay anaa na karon sa simbahan sa pakig-ambitay nga mga dili-magtotoo ug gipanag-iya sa demonyo. Ang pagtambong sa Simbahan dili makagarantiya sa natawo pag-usab nga kasinatian o kagawasan gikan sa demonyohanong mga gahum.

Si Jesus nagtudlo sa uban sa awtoridad sa diha nga ang espiritu misinggit, "Unsay may labot namo kanimi, ikaw Jesus nga taga-Nazaret? Mianhi ba ikaw aron sa paglaglag kanamo? Ako nasayud kon kinsa ikaw, ang Balaan sa Dios. " Ang demonyo sa pagkatinuod mikutlo sa usa ka Kasulatan nga makita diha sa Salmo 16:10. Kini nga demonyohanong pagpanag-iya daghan o plural, gipakita sa "kanato," nga nagpadayag sa presensya sa labaw pa kay sa usa ka yawa. Ang mga demonyo namuhat nga tim. Ang usa ka demonyo tigpamaba, bisan pa niana, kay miingon siya "Ako."

Sa diha nga ang yawa misugod sa pagsulti, Si Jesus mibadlong kaniya nga nag-ingon, "Hilum (magmalinawon), ug gumula gikan kaniya. "Ang mga demonyo mipakisikisi sa tawo, misinggit sa makusog nga tingog, mipahagsa kaniya, ug migawas.

Ang mga saksi niini nga panghitabo nahibulong sa awtoridad ug gahum diin si Jesus miduma la sa mahugawng mga espiritu. Sila nahibulong ug nangutana, "Unsa ba kini?" Ang parehong mga taho ug mga hungihong mikaylap ingon nga resulta.

Gadaranhon Giyawaan: Mateo 8: 28-32; Marcos 5: 1-13; Lucas 8: 26-33

Sumala ni Mateo, ang duha ka mga tawo nga gipanag-iya sa mga demonyo nga mabangis nga walay tawo nga makapugong kanila, nagpuyo sa mga lubnganan. Si Marcos ug si Lucas nag hatag ug gibug-aton sa makalilisang nga kahimtang, ug ang kalingkawasan sa usa sa duruha, kansang kahimtang mao tingali ang labing mangil-ad nga nahibalag sa panahon sa ministeryo ni Jesus.

Ang pagpanag-iya dinhi pinaagi sa daghang mga demonyo. Ang duha ka mga tawo hilabihan ka apektado sa pagkaagi nga sila wala na mabuhi sa normal nga katilingban. Sila nagpuyo sa lubnganan. Ang mga demonyo sa usa ka tawo nagnganlan sa ilang kaugalingon sa "Legion" tungod kay sila daghan. Sila naghimo nga imposible ang pagpugong niini nga tawo, bisan pa sa mga talikala.

Ang mga yawa nagsakit kaniya sa ingon mahisugamak sa kadaut nga siya naglibotlibot nga nagasinggit, gisamaran ang iyang kaugalingon sa mga bato, ug wala nagsul-ob sa bisti. Dili na kinahanglan nga masayud sa ngalan sa yawa aron sa pagbaton sa kagahum sa ibabaw niini. Ang inyong awtoridad anaa sa ngalan ni Jesus.

Timan-i ang matang sa pagkaulipon nga nalambigit niini nga kaso:

Pisikal:	Nagputol sa mga talikala, nagsamad sa iyang kaugalingon
Emosyonal ug Pangisip:	Nagasinggit
Katilingbanon:	Nahimulag sa katilingban
Moral:	Walay bisti
Espirituhanon:	Legion sa mga demonyo

Ang mga demonyo nakaila ni Jesus ug nangutana kon siya miabot aron sa pagsakit kanila sa dili pa ilang mga panahon. "Ang ilang panahon" nagtumong sa ilang katapusan nga paghu kom diha sa linaw nga kalayo.

Nga sila naghangyo nga dili ipadala sa gawas sa nasud nga nagpakita nga ang mga demonyo mahimong gipapamuhat ni Satanas sa piho nga mga teritoryo. Si Jesus nagtugot kanila sa pag sulod sa panon sa mga baboy sa diha nga sila ginginllan .Kini miresulta sa kamatayon sa mga baboy. Ang mga residente sa ciudad naghangyo kang Jesus sa pagbiya. Ang mga baboy maoy ilang panginabuhì ug mas importante alang kanila kay sa kalingkawasan sa mga tawo gikan sa demonyohanong mga gahum.

Babaye Nga Gitalinug-an: Mateo 9: 20-23; Marcos 5: 25-34; Lucas 8: 43-48

Kini nga babaye aduna niini nga kahimtang sulod sa 12 ka mga katuigan. Siya nag-antus sa daghang mga butang sa daghang mga mananambal, ug nahurot na ang tanan nga aduna siya, apan nagkagrabi imbis nga maayo. Siya malahutayon, tungod kay siya nakigbisog sa panon sa katawhan aron makahikap ni Jesus.

Siya nagsulti ug pagtoo sa iyang kaugalingon ug nangitag kahingppitan, dili lang kaayohan. Siya miingon, "Ako mamahingpit." Ang iyang pagtoo, dili ang iyang paghikap, ang nag-ayo kaniya. Si Jesus miingon, "Ang imong pagtoo ang nagpaayo kanimo. Lakaw sa pakigdait. Mamaayo ka sa hampak."

Sa diha nga ang babaye mihikap ni Jesus, ang gahum migula gikan kaniya, ug silang duha mibati niini. Siya nahingpit gikan nianang taknaa ug diha-diha dayon mibati siya sa iyang lawas nga naayo sa sakit. Siya usab naayo sa emosyonal samtang siya nakadawat pagkahiga was sa iyang pag-antus. Bisan tuod kasagaran gigamit ni Jesus ang pag-ila, niini nga kaso gigamit niya ang natural nga paagi. Siya nangutana, "Kinsa ang mihikap kanako?"

Anak nga Babaye sa Sirofenisiahanon: Mateo 15: 21-28; Marcos 7: 24-30

Kini nga batan-on nga babaye adunay mahugaw nga espiritu nga nailhan sa iyang inahan pinaagi sa panggawas nga mga pagpakita. Siya mihulagway sa iyang anak nga babaye nga "gisa kit sa yawa." Si Jesus miayo sa batang babaye tungod sa pagtoo nga gipakita sa iyang inahan. Ang anak nga babaye wala diha sa atubangan ni Jesus, nga nagpakita nga ang aktuwal nga pisikal nga presensya wala gikinahanglan alang sa kaluwasan sa mga dinaugdaug o gipanag-iya ni Satanas.

Kini ug ang mosunod nga hitabo nagpamatuod nga ang mga anak maapektohan ni Satanas. Kini nga insidente usab naghulagway sa kamahinungdanon sa paglahutay ug sa kamatuoran nga ang kaayohan mao ang "tinapay sa mga anak" (kini iya sa mga anak sa Dios).

Bata Nga Adunay Dautang Espiritu: Mateo 17: 14-21; Marcos 9: 14-29; Lucas 9: 37-45

Ang mga tinun-an missulay sa paghingilin sa dautan nga espiritu, apan napakyas. Si Jesus miingon nga kini tungod sa pagkawalay pagtoo ug ang kamatuoran mao nga kining partikular nga matang sa demonyo mogula lamang pinaagi sa pag-ampo ug pagpuasa. Usa ka palibot sa pagkawalay pagtoo nakaimpluwensiya niini nga kahimtang, kay ang mga tinun-an gilibutan sa ug nakigdebati sa mga lider sa relihiyon niadto nga panahon.

Kini nga istorya nagpakita usab nga adunay lain-laing mga gahum sa demonyo, ang pipila mas pwersado kay sa uban. Ang hiniusa nga paghulagway sa batang lalaki gikan sa tanan nga mga asoy sa Biblia nga nagpadayag nga:

- Siya buangon (kulang sa hustong panghunahuna)
- Siya ginasakit sa hilabihan
- Siya kasagaran nahulog sa kalayo ug sa tubig (nagalaglag nga espiritu)
- Ang espiritu namangos o nag-angol kaniya
- Siya adunay amang nga espiritu
- Ang espiritu mipakisikisi kaniya
- Siya nagpangagot sa iyang mga ngipon
- Adunay kinatibuk-ang pagkahun-os sa pisikal
- Siya anaa niini nga kahimtang sukad sa pagkabata

Ang usa kinahanglan nga mag-amping nga dili moklasipikar sa tanan nga bungol ug amang o niadtong patolon ingon nga gipanag-iya sa demonyo.

Adunay daghang mga bungol ug amang nga wala gipanag-iya sa yawa. Sila tingali nag-antus sa mga sakit o mga samad nga resulta sa ilang kahimtang.

Si Lucas nagrekord nga samtang ang bata miduol kang Jesus, ang yawa naghimo kaniya nga adunay pag-ulbo. Si Jesus mibadlong sa espiritu ug giayo ang bata. Si Mateo nagrekord nga gibadlong ni Jesus ang yawa, siya mipahawa, ug ang bata naayo niadtong taknaa.

Si Marcos nagrekord niining demonyohanong panag-engkwentro nga mas halapad pa kay sa kang Mateo ug Lucas. Si Jesus nag-interbyu ug nangutana sa amahan kon unsa na ka dugay nga ang bata gipanag-iya. Ang amahan miingon nga ang maong kahimtang naglungtad gikan sa pagkabata.

Si Jesus naghatag ug gibug-aton ngadto sa amahan sa kaimportante sa pagtoo, unya misulti ngadto sa bungol ug amang nga espiritu, ug gisultihan niya kini sa paggula ug dili na mosu lod pa . Ang espiritu misinggit, migula ug mibiya kaniya sa ingon nga kahimtang nga daghan ang naghunahuna nga siya patay na, apan gikuha siya ni Jesus sa kamot ug gialsa.

Sa dihang gipangutana sa mga tinun-an ni Jesus kon nganong wala sila makahimo sa paghi ngilin sa mga yawa, si Jesus mitubag:

... Tungod sa inyong pagkakulang sa pagtoo: kay sa pagkatinuod magaingon ako kaninyo, kon kamo adunay pagtoo ingon sa usa ka liso sa mustasa kamo mo ingon ngadto niini nga bukid, Bumalhin ka gikan dinhi ngadto sa unahan nga dapit: ug kini mobalhin; ug walay bisan unsa nga magamakuli alang kaninyo.

Apan, kini nga matang dili mahimo kondili pinaagi sa pag-ampo ug pagpuasa. (Mateo 17: 20-21)

Ang iyang tubag nagpadayag sa kamahinungdanon sa pagtoo, pag-ampo, ug pagpuasa sa pag dumala sa mga demonyohanong mga gahum. Kini usab nagpamatuod sa pipila ka mga demon yo nga mas lisud hinginlan kay sa uban tungod kay si Jesus miingon "KINI NGA MATANG dili mogula nga" walay pag-ampo ug pagpuasa. Makapaikag nga pahinumdom: Ang mga tawo misalikway ni Jesus (Juan 1:11) samtang ang mga demonyo miila kaniya (Lucas 10:15).

Amang Nga Giyawaan: Mateo 9: 32-33

Kini nga tawo gidala ngadto kang Jesus nga amang tungod sa demonyohanong pagpanag-iya. Sa diha nga ang yawa gipagula, ang tawo nakasulti. Ang panon sa katawhan nahibulong ug miingon, "Kini wala pa nakita sa Israel. "Ang mga Fariseo nag-akusar ni Jesus sa paghi ngilin sa mga yawa pinaagi sa punoan sa mga yawa.

Ang Buta Ug Amang Nga Giyawaan: Mateo 12:22-30; Marcos 3:22-27; Lucas 11:14-26

Ang pagpanag-iya dinhi naglakip sa pisikal nga mga kasakit sa pagkabuta ug pagkaamang. Si Jesus miayo niini nga tawo pinaagi sa pagpagula sa yawa gikan kaniya. Siya nakasulti ug na kakita human sa kalingkawasan. Kini nga kalingkawasan adunay kalambigitan nga gihatag

ni Jesus sa iyang labing pagpakaylap sa pagtulon-an mahitungod sa paghingilin sa mga yawa. Ang katingbanan niini nga pagtulon-an nagpadayag:

- Ang balay nga nabahin dili makabarug. Ang mga demonyo nagtawag sa mga lawas diin sila nagpuyo nga ilang "Balay." Kini dili mahimo nga ang yawa ug ang espiritu sa Dios mopuyo nga managsama sa balay.
- Si Satanas dili makapagula ni Satanas.
- Ang paghingilin sa mga yawa kabahin sa ministeryo sa Gingharian sa Dios.
- Ang mga demonyo gihinginlan pinaagi sa Espiritu sa Dios.
- Gikinahanglan ang paggapus sa mga kusgan nga tawo (Satanas) sa dili pa mosulay sa paghingilin kaniya (pagdaut sa iyang mga buhat).
- Walay neyutral nga hawanan niining espirituhanon nga gubat. Kon kamo dili dapig ni Jesus, kamo batok Kaniya.
- Sa dihang ang mahugaw nga espiritu hinginlan gikan sa tawo, kini nagtinguha nga makasulod pagbalik sa usa ka lawas sa tawo.
- Kon ang tawo nga gibiyaan sa yawa wala mipuno sa iyang espirituhanon nga balay, ang demonyo mobalik uban sa laing mga demonyo. Ang katapusan nga kahimtang sa tawo mahimong mas grabi pa kay sa sinugdanan.

Ubang Mga Panghitabo:

Dugang pa niining mga piho nga mga pakisayran, ang Biblia sa kinatibuk-an mikomento bahin sa ministeryo ni Jesus niadtong apektado sa demonyohanong mga gahum.

- Diha sa mosunod nga mga pakisayran ang pulong nga "naayo" gigamit sa paghulagway kon giunsa ni Jesus pagdumala ang mga demonyo: Mateo 4:24; Lucas 6:18
- Diha sa mosunod nga mga pakisayran sa pulong nga "gihinginlan" gigamit sa paghulagway sa iyang paagi: Marcos 1: 32-34,39; 6:13
- Ang Lucas 4:41 lamang ang nagrekord nga ang mga yawa sa yano "migula." Ang Lucas 7:21 nag-ingon nga Siya "nag-ayo" kanila. Ang Mateo 8:16 nagrekord nga siya "naghingilin kanila sa iyang pulong."
- Si Marcos 16: 9 ug Lucas 8: 2-3 naghigot nga gipagula ni Jesus ang pito ka yawa gikan kang Maria Magdalena.
- Sa dakong panon sa katawhan, si Jesus wala motugot sa mga yawa nga mosulti: Marcos 1: 32-34

INDIBIDUWAL NGA MGA PAGPANG-AYONI JESUS

Diin Ang Demonyohanong Impluwensya Wala Gihisgotan

	Mateo	Marcos	Lucas	Juan
Ungangan na babaye ni Pedro	8: 14-15	1: 30-31	4: 38-39	
Sanlahon	8: 2-4	1: 40-42		5: 12-13
Paralitiko	9: 1-8: 35	2: 1-12	5: 17-26	
Tawong mikuyos ang kamot	12: 9-13	3: 1-5	6: 6-11	
Anak nga babaye ni Jario	9: 18-19	5: 22-24		8: 41-42
	23-26	35-43		49-56
Bungol ug amang nga tawo	7: 32-37			
Buta nga tawo	8: 22-26			
Buta nga si Bartimeo	20: 30-34	10: 46-52	18: 35-43	
Sulugoon sa Centurion	8: 5-13		7: 1-10	
Duha ka buta nga mga tawo	9: 27-30			
Anak nga lalaki sa balo nga babaye		7: 11-15		
Tawo nga nanghupong		14: 1-6		
Napulo ka sanlahon		17: 11-19		
Dalunggan sa Ulipon		22: 49-51		
Anak nga lalaki sa halangdon nga tawo				4: 46-53
Paaralitiko				5: 1-47
Tawo nga natawo nga buta				9: 1-14
Lazaro				11: 1-44
Babaye nga nanapaw				8: 1-11
Makasasala nga babaye				7: 36-50

MGA TUN-ANAN:

Ang mosunod maoy mga tun-anan sa indibiduwal nga mga pagpang-ayo nga walay piho nga impluwensya sa mga demonyo nga gihisgotan:

Ugangang Babaye Ni Pedro: Mateo 8: 14-15; Marcos 1: 30-31; Lucas 4: 38-39

Sila misulti kang Jesus mahitungod sa panginahanglan. Siya miadto, gikuptan ang iyang kamot, gibangon siya, ug ang hilanat mibiya kaniya. Ang ubang mga asoy midugang nga siya mihikap kaniya, mitindog sa ibabaw kaniya, ug siya mibadlong sa hilanat. Siya mitindog ug nag-alagad ngadto kanila.

Sanlahon: Mateo 8: 2-4; Marcos 1: 40-42; Lucas 5: 12-13

Sa diha nga nakita sa sanlahon si Jesus, siya miduol nga nagasimba apan nangutana. Siya miingon, "Kon ikaw buot." si Jesus miingon, "Buot ako." Kini nga tawo mao lamang ang rekord sa usa ka tawo nga nangutana sa kabubut-on ni Jesus mahitungod sa pagpang-ayo. Si Jesus diha-diha dayon nagpasalig kaniya, "Buot ako." Si Jesus natandog uban sa kalooy ug gituy-od ang iyang kamot ug gihikap siya.

Si Jesus misulti kaniya nga walay tawo nga iyang suginlan apan moadto ug mopakita sa iyang kaugalingon ngadto sa sacerdote ingon nga usa ka pagpamatuod. Siya milakaw, ug "diha-diha dayon" siya nahinlo.

Paralitiko: Mateo 9: 1-8,35; Marcos 2: 1-12; Lucas 5: 17-26

Ang gahum sa Ginoo anaa sa pagpang-ayo tungod kay si Jesus naghigot sa Pulong sa Dios kanila. Ang mga Fariseo, mga doktor, ug mga escriba anaa usab, apan ang kaayohan miabot pinaagi sa Pulong, dili sa mga magtutudlo ug mga lider sa relihiyon.

Ang masakiton nga tawo nga gitonton gikan sa atop pinaagi sa iyang mga higala. Kini nga mga higala mga "kauban sa kalingkawasan." Ang Ginoo ba gusto nga mogamit kaninyo sa "pagsaka sa atop" alang sa usa ka tawo nga nanginahanglan?

Adunay daghan nga mga babag nga buntogon:

-Ang panon sa katawhan: Nga gibabagan ang dalan ngadto kang Jesus. Unsa ang tawhanong babag tali kaninyo ug sa kalingkawasan?

-Ang han-ay sa serbisyo: Ang ilang mga buhat siguradong miguba sa han-ay sa serbisyo. Kita kinahanglan dili ginapus ngadto sa programa ug mga plano nga dili kita makatagbo sa panginahanglan sa tawo.

-Materyalismo: Ang atop kinahanglan isakrisyo. Ang atong mga pangatarungan, pangrason, materyalistikong pangatarungan kinahanglan iwakli aron sa pag-abli sa dalan alang sa kalingkawasan.

-Mga gihunahuna daan: Sila midala sa ilang mga higala alang sa kaayohan. Si Jesus miingon "ang imong mga sala gipasaylo na kanimo." Sila mobaliwala sa ilang gihunahuna na daan kon unsa ang ilang gusto o gihunahuna nga mahitabo alang sa kalingkawasan moabot.

Si Jesus nakakita sa pagtoo sa mga higala, apan ang sala sa masakiton nga tawo maoy naka babag sa iyang kaugalingong pagtoo. Kini nga tawo sa pisikal masakiton apan adunay espirituhanon nga sakit usab tungod sa sala. Si Jesus nagdumala una sa sala. Usa ka panaghigot ang anaa sa palibot sa tawo kon adunay awtoridad si Jesus sa paghimo niini o wala. Si Jesus miingon sa tawo, "Ako nag-ingon kanimo ..." Kita kinahanglan gayud nga makadungog sa tingog ni Jesus ibabaw sa kasaba sa panon sa katawhan nga nakiglantugi sa mga dili magtoo sa atong palibot aron makadawat sa kalingkawasan.

Ang pagtoo sa mga higala niini nga tawo nagpalihok sa proseso sa kaayohan. Ang mga higala makatabang kaninyo ngadto kang Jesus, apan adunay panahon sa diha nga kamo na lang. Ang tawo moputol sa mga higot sa mga kapildihan sa nangagi pinaagi sa dihadhiha nga pagkamasulundon. Siya mopas-an sa iyang higdaanan ug molakaw.

Sa diha nga si Jesus miingon sa tawo nga motindog, mopas-an sa iyang higdaanan, ug mouli sa iyang balay, dihadhiha dayon siya nagbuhat sa ingon, ug migikan nga nagahimaya sa Dios. Ang katingala ug kahadlok ang mga tubag sa mga saksi niini nga kaayohan.

Tawo Nga Mikuyos Ang Kamot: Mateo 12: 9-13; Marcos 3: 1-5; Lucas 6: 6-11

Kini nga kaayohan nahitabo sa adlaw nga igpapahulay sumala sa gitudlo ni Jesus diha sa sinagoga. Kini usa ka pagsulay nga kaso, ingon sa mga escriba ug mga Fariseo nga naniid kaniya sa pagtan-aw kon unsa ang iyang buhaton. Si Jesus miingon kaniya, "Bangon ug tumindog dinhi ". Kini maoy buhat sa pagkamasulundon nga misangpot sa kaayohan. (Lucas 6: 8). Ang tawo giingnan sa "pagbarug diha sa taliwala," nga nagpasabot nga siya kinahanglan mogawas gikan sa panon sa katawhan ug moila sa iyang panginahanglan (Marcos 3: 3).

Siya gisultihan sa "pagtuy-od sa iyang kamot." Kini maoy buhat sa pagtoo nga naglambigit sa apektado nga bahin sa iyang lawas (Mateo 12:13). Kini imposible sa natural nga kalibutan, apan sa diha nga siya milihok sa pagtoo, ang iyang nikuyos nga kamot nahiulian. Matikdi nga si Jesus mitubag sa mga pangutana pinaagi sa mga pangutana. Siya migamit sa istorya mahitu ngod sa mga carnero sa paghulagway sa iyang punto bahin niini nga kaayohan. Matikdi usab nga si Jesus "nasuko ug naguol " sa mga lider sa relihiyon sa iyang palibot. Kini mao ang mga emosyon nga inyong masinatian sa pagpang-ayo nga ministryo.

Anak Nga Babaye Ni Jairo: Mateo 9: 18-19, 23-26; Marcos 5: 22-24, 35-43; Lucas 8: 41-42, 49-56

Si Jario usa ka punoan sa sinagoga. Ug siya miadto ug mihapa sa mga tiil ni Jesus ug "nanga muyo kaniya sa hilabihan gayud "nga mokuyog ug mopatong sa iyang kamot sa ibabaw sa iyang anak nga babaye ug" siya mabuhi bisan pa nga siya karon patay na." Matikdi ang yawi nga pulong sa pagtoo - apan - sa Mateo 9:18.

Ang nagkalain-laing mga asoy nag-ingon nga ang bata "naghigda nga himalatyon" ug "nag higda nga duol na mamatay." Sa wala pa sila moabot sa balay, usa ka mensahero miabot uban sa mensahe sa kamatayon: "Nganong gisamok pa si Jesus?" Kini maoy mga pulong sa kahadlok apan si Jesus miingon Jairo, "Ayaw kahadlok. Tomoo lamang ug siya mamaayo."

Sa diha nga si Jesus misulod sa balay, siya misulti sa mga nanagbalata nga ang bata wala mamatay, kondili nagakatulog. Sila nangatawa kaniya sa pagbiaybiay. Ug gipagawas niya ang mga tawo nga nagakabanha ug ang mga magtotogtog nga nagapanghilak, nagaminatay, ug nagamugna sa kaguliyang. Ang nahibilin diha sa lawak mao si Pedro, Santiago, Juan, ug ang mga ginikanan sa batang babaye.

Ug gikuptan niya ang bata sa kamot ug miingon, "Inday, ako magaingon kanimo motindog ka." Ang iyang espiritu mibalik pag-usab ug siya dihadiha mibangon ug milakaw. Ang mga tawo natingala. Si Jesus nagsugo nga siya pakan-on.

Bungol Ug Amang Nga Tawo: Marcos 7: 32-37

Sila nagdala kang Jesus ug usa ka tawo nga bungol ug amang. Si Jesus naglain kaniya gikan sa panon sa katawhan, gibutang ang iyang mga tudlo sa iyang mga igdulungog, miluwa, ug mihikap sa dila. Siya mitan-aw sa Langit, nanghupaw, ug miingon, "Maabli ka." Dihadiha ang iyang mga dalunggan giablihan ug ang higot sa iyang dila natangtang ug siya misulti sa dayag gayud.

Buta Nga Tawo Sa Betesda: Marcos 8: 22-26

Sila nagdala sa buta nga tawo ngadto kang Jesus ug siya midala kaniya gawas sa lungsod aron sa pagpagawas kaniya gikan sa usa ka palibot sa pagkawalay pagtoo (Marcos 8:23). Gilud-an ni Jesus ang iyang mga mata, ug gibutang ang iyang mga kamot sa ibabaw kaniya. Si Jesus nangutana kaniya kon siya makakita na. Siya miingon nga iyang nakita "Mga tawo, ingon sa mga kahoy, nga nagalakaw." Si Jesus mipandong sa iyang kamot sa ibabaw sa iyang mga mata pag-usab, ug siya hingpit nga naayo, ug nakita ang tagsatagsa ka tawo sa tinaw. Kini mao ang panig-ingnan sa anam-anam nga kaayohan.

Buta Nga Si Bartimeo: Mateo 20: 30-34; Marcos 10: 46-52; Lucas 18: 35-43

Si Bartimeo mao ang anak nga lalaki ni Timaius. Siya naglingkod sa daplin sa dalan nga nag pakilimos duol sa Jerico sa dihang si Jesus miagi. Siya dili lamang apektado sa pisikal, apan usab sa katilingban tungod kay siya makililimos. Si Bartimeo nakadungog sa panon sa katawhan, ug nangutana kon unsa ang kahulogan niini. Siya gisultihan nga si Jesus taliabot. Siya ug ang uban nga mga buta nga mga tawo misinggit, "Kaloy-i kami, O Ginoo, ikaw nga Anak ni David." ang panon sa katawhan mibadlong kanila, apan sila misinggit sa dugang pa. Si Jesus miingon kang Bartimeo nga moduol ug gisalibay niya ang iyang bisti sa makililimos ug miduol kang Jesus. Siya wala na nagkinahanglan sa bisti sa makililimos!

Si Jesus nangutana, "Unsa ba ang buot mo nga akong buhaton?" Ang Ginoo buot nga kita piho sa atong mga hangyo. Ang mga buta nga mga tawo mihangyo nga sila makahimo sa pagtan-aw. Si Jesus sa kalooy, mihikap sa ilang mga mata, ug dihadiha sila nakakita. Siya miingon kanila, "Lumakaw ka. Ang imong pagtoo nakapaayo kanimo sa hingpit." Sila nang lakaw nga nagadayeg sa Dios.

Kining pagtoo sa tawo gihulagway pinaagi sa:

- Determinasyon ug pagkamalahutayon
- Nagatan-aw kang Jesus kon kinsa gayud siya: Ang Anak ni David
- Toohi ang kalooy sa Dios

Sulugoon sa Centurion: Mateo 8: 5-13; Lucas 7: 1-10

Kita gisultihan nga kini nga sulugoon "minahal niya." Ang tawo paralitiko ug hilabihan ga yud ang kasakit. Una, ang centurion nagsugo sa mga anciano sa mga Judio ngadto kang Jesus uban sa hangyo. Sila misulay sa pagdani ni Jesus nga moadto tungod kay ang centurion takus tungod kay siya nahigugma sa nasud ug nagtukod sa sinagoga.

Unya ang centurion nagsugo sa mga higala sa pagsulti kaniya, "Ako dili takus ni naghuna huna sa akong kaugalingon nga takus nga ikaw moanhi. "Bisan tuod nga ang centurion nag-isip sa iyang kaugalingon nga dili takus, siya nakasabot awtoridad. Si Jesus mitanyag nga moadto, apan ang centurion miingon, "Isulti ang pulong lamang ug ang akong binatongan mamaayo."

Si Jesus andam. Si Jesus nahibulong ug miingon nga siya wala nakakita sa ingon ka dako nga pagtoo sa Israel. Siya miingon, "Ako buot" ug giayo pinaagi sa gisulti nga Pulong.

Siya miingon, "Lumakaw ka. Sumala sa imong pagtoo, kini pagabuhaton kanimo." Ug ang sulogoon naayo sa sama nga takna.

Duha Ka Buta Nga Tawo: Mateo 9: 27-30

Kining duha ka buta nga tawo misunod ni Jesus nga nagasinggit, "Ikaw nga Anak ni David, kaloy-i kami." Sa diha nga si Jesus miabot sa balay, siya nangutana kanila, "Nagtoo ba kamo nga makahimo ako sa pagbuhat niini?" Ang mga tawo miingon, "Oo, Ginoo." Si Jesus mihi kap sa ilang mga mata ug miingon, "Sumala sa inyong pagtoo, mamahimo kaninyo." Ang ilang mga mata nabuka ug sila mipakaylap sa balita sa tanang dapit.

Anak Nga Lalaki Sa Babayeng Balo: Lucas 7: 11-15

Ang patay nga tawo mao ang bugtong anak sa biyuda nga inahan nga nagpuyo sa ciudad sa Nain. Daghang mga tawo ang mikuyog kaniya sa paglubong nga prosesyon. Si Jesus nalooy ug misulti kaniya nga dili na maghilak. Siya mihikap sa karo (lungon) ug miingon, "Batan-ong lalaki, ako moingon nganha kanimo, bumangon ka." Ang batan-ong lalaki milingkod ug misugod sa pagsulti, ug si Jesus mihatag kaniya ngadto sa iyang inahan. Ang mga tawo naghi maya sa Dios ug gitawag si Jesus nga "usa ka dakong propeta."

Tawo Nga Nanghupong: Lucas 14: 1-6

Ang kaayohan nahitabo sa balay sa usa ka Fariseo. Ang panaghisgot nasentro sa subay o dili subay sa balaod ang pagpang-ayo sa adlaw nga igpapahulay. Si Jesus migamit sa istorya mahitungod sa mga vaca aron sa paghulagway sa iyang posisyon. Si Jesus mikuha sa tawo, giayo siya, ug gipalakaw.

Napulo Ka Mga Sanlahon: Lucas 17: 11-19

Kini nga mga tawo nagtindog sa halayo gikan sa balangay, ug misinggit, "Jesus, Magtutudlo, kaloy-i kami." Human sa pag-ampo sila gisultihan sa pag-adto sa pagpakita sa ilang kaugali ngon sa sacerdote. Sila wala diha-diha dayon naayo apan samtang sila nangadto, sila nanga hinlo. Ang usa mibalik ug nagdayeg sa Dios, nagpatirapa sa tiilan ni Jesus nga nagpasalamat. Si Jesus miingon kaniya nga naayo na. Napulo ang nahinloan sa sanla, apan usa lamang ang hingpit nga naayo.

Dalunggan Sa Ulipon: Lucas 22: 49-51

Kini nga dalunggan sa tawo giputol ni Pedro. Ang tanan nga gisulti kanato mahitungod niini nga kaayohan mao nga gihikap ni Jesus ang iyang dalunggan ug giayo siya.

Anak Nga Lalaki Sa Halangdon Nga Tawo: Juan 4: 46-53

Ang anak nga lalaki nasakit didto sa Capernaum. Ang halangdon nga tawo miadto ug mihang yo kang Jesus sa pag-adto ug pag-ayo sa iyang anak nga lalaki, kay siya duol na sa kamata yon. Si Jesus miingon kaniya, "Lumakaw ka, kay ang imong anak nga lalaki buhi." ang anak nga lalaki nagsugod sa pagkaayo niadtong taknaa. Kini lain nga panig-ingnan sa anam-anam nga kaayohan. Ang hilanat mibiya kaniya, ug ang tibook panimalay mitoo (Kaluwasan sa panimalay).

Paralitiko Sa Linaw Betesda: Juan 5: 1-47

Kini nga tawo masakiton sa pisikal sulod sa 38 ka tuig. Siya daw nasuko sa ubang mga tawo ug nawad-an sa paglaum. Kini mao ang pipila sa mga emosyonal nga mga epekto sa balatian. Kini nga tawo may espirituhanong sakit ingon man usab pisikal nga sakit (Juan 5:14).

Bisan tuod sagad giayo ni Jesus ang tanan nga anaa, niini nga kaso iyang giayo lamang ang usa ka tawo. Si Jesus gigiyahan sa Dios sa ministryo, dili kontrolado sa panginahanglan sa tawo sa palibot kaniya. Si Jesus naghimo niini nga tawo nga moatubang sa tinuod nga isyu. Siya nangutana kaniya, "Gusto ba ikaw nga mamahimong maayo?" Atong analisahon kini nga mga pulong:

- "Gusto ba" nagtawag alang sa usa ka desisyon. Ang ubang mga tawo dili gusto sa kaayohan. Tingali malingaw sila sa pagtagad o sa uban pang mga benepisyo sa sakit. Tingali nagtinguha sila nga mouban na sa Ginoo.

- "Ikaw" nagtumong sa kalambigitan sa indibiduwal nga nagtinguha sa kaayohan. Ang pagtoo sa masakiton maoy usa ka dalan diin ang kaayohan moabot.

- "Mahimo" mao ang karon nga panahon. Si Jesus nangutana kaniya, "Gusto ba ikaw nga maayo karon?"

- "Maayo" nakatutok sa tinuod nga panginahanglan sa tawo. Unsa ang imong prayo ridad, kaayohan o kahingpitan? Unsa ang imong tinuod nga panginahanglan? Unsay nagpugong kanimo gikan sa kahingpitan? Ang mga tawo gusto sa kaayohan, apan si Jesus nagtagad sa kahingpitan.

Kini nga tawo nagkinahanglan nga mamahingpit. Siya adunay kayugot sa uban, tungod kay siya miingon, "Walay tawo nga makatabang kanako diha sa tubig. Kini nga "kayugot naga ali sa dagan sa gahum sa Dios. Kini nga tawo nagkinahanglan nga makaalpas sa nangagi. Siya naghigda didto sulod sa katloan ug walo ka tuig. Siya nagkinahanglan sa paglihok ngadto sa hawanan sa pagtoo. Si Jesus nagtawag kaniya gikan sa iyang kahimtang ngadto sa dili niya mahimo sa iyang kaugalingon. Siya mahimong magpadayon sa paghigda didto nga nagalaum nga sa katapusan mauna sa tubig ug nagapabilin sa sulondan sa miaging katloan ug walo ka mga katuigan, o siya mobangon ug mobuhat nianang dili niya mahimo sa iyang kaugalingon. Kini nga tawo may probisyon alang sa pisikal nga pagkahulog pag-usab. Kini mao ang sa iyang higdaanan. Kini maoy hinungdan nga si Jesus miingon kaniya sa pagpas-an niini. Siya dili na magkinahanglan pa niini

Tawong Natawo Nga Buta: Juan 9: 1-14

Kini nga tawo buta gikan sa pagkatawo. Si Jesus mibalhin sa paghatag ug gibug-aton gikan sa hinungdan (nganong) ngadto sa katuyoan (Himaya sa Dios). Siya miluwa sa yuta, naghimo ug lapok, gidihogan ang iyang mga mata, ug misulti kaniya sa paglakaw ug manghilam-os sa sa linaw sa Siloam.

Lazaro: Juan 11: 1-44

Matikdi ang emosyon ni Jesus. Siya naghilak, dili tungod sa panaghigalaay kondili tungod sa kalooy alang sa kaalautan sa sakit ug kamatayon nga gidala niini nga kalibutan pinaagi sa sala.

Babayeng Nasakpan Sa Pagpanapaw: Juan 8: 1-11

Adunay kaayohan sa mga panumduman ug espirituhanon nga kaayohan nga nalambigit niini nga hitabo. Iyang "kalimtan ang mga butang sa kaniadto" (sa nangagi) ug" isalikway ang mga gipamalandungan "(sa karon).

Ang Makasasalang Babaye: Lucas 7: 36-50

Kini nga babaye masakiton sa espirituwal ug miduol kang Jesus sa publiko. Siya usab nagki nahanglan sa emosyonal nga kaayohan sa iyang katilingbanon nga mga relasyon. Ang iyang masulob-on nga espiritu sa debosyon maoy buhat sa pagtoo nga miresulta sa kapasayloan.

MGA PAGPANG-AYO NI JESUS SA DAKONG PANON SA MGA TAWO

	Mateo	Marcos	Lucas
Daghan sa Galilea	4: 23-24	3: 7-12	6: 17-19
Mga panon sa katawhan sa balay ni Pedro	8: 16-17	1: 32-34	4: 40-41
Daghang mga yawa		1:39	
Mga panon sa katawhan human sa pag-ayo sa sanlahon			5: 14-16
Nagkalain-laing mga mga tawo			13:32
Mga panon sa katawhan	9:35; 12: 15-21	3: 10-11	
Pagsunod nga pangutana ni Juan	11: 2-6		7: 18-23
Sa wala pa ang pagpakaon ang 5,000	14: 13-14		9:11
Panon sa Katawhan sa Genesaret	14: 34-36	6: 53-56	
Sa wala pa ang pagpakaon sa 4,000	15: 19-31		
Mga panon sa katawhan sa unahan sa Jordan	19: 1-2		
Buta ug mga bakul sa templo	21:14		
Ang ubang mga masakiton sa Nazaret	13: 53-58	6: 1-6	

MGA TUN-ANAN:

Ang mosunod mao ang tun-anan sa mga pagpang-ayo sa dako nga mga panon sa mga tawo:

Daghan Sa Galilea: Mateo 4: 23-24; Marcos 3: 7-12; Lucas 6: 17-19

Ang mga panon sa katawhan gikan sa tibook Galilea ug nakadawat sa kaayohan ug kaling kawasan.

Mga Panon Sa Katawhan Sa Balay Ni Pedro: Mateo 8: 16-17; Marcos 1: 32-34; Lucas 4: 40-41

Human sa pag-ayo sa ugangan ni Pedro, ang mga tawo nagtigom sa pultahan sa balay, ug si Jesus alagad ngadto kanila.

Daghang Mga Demonyo: Marcos 1:39

Si Jesus nagwali sa Galilea ug naghingilin sa mga yawa.

Mga Panon Sa Katawhan Human Sa Pag-ayo Sa Sanlahon: Lucas 5: 14-16

Ang pag-ayo sa sanlahon miresulta sa daghang uban nga nagaabot alang sa kaayohan.

Nagkalain-laing Mga Tawo: Lucas 13:32

Kini nga tudling nagapakita nga giayo ni Jesus ang mga tawo.

Mga Panon Sa Katawhan: Mateo 9:35; 12: 15-21; Marcos 3: 10-11

Giayo niya silang tanan ingon nga katumanan sa tagna.

Pagsunod Sa Pangutana Ni Juan Nga Bautissta: Mateo 11: 2-6; Lucas 7: 18-23

Si Jesus nagsulti sa mga tinun-an ni Juan sa pagsulti kaniya kon unsa ang nagakahitabo maoy pamatuod sa iyang pagkamesias.

Sa Wala Pa Ang Pagpakaon Sa 5,000: Mateo 14: 13-14; Lucas 9:11

Si Jesus misulti kanila mahitungod sa gingharian sa Dios. Siya nalooy ug giayo ang ilang mga masakiton.

Panon Sa Katawhan Sa Genesaret: Mateo 14: 34-36; Marcos 6: 53-56

Dinhi sila nagdala sa mga masakiton ug masakiton sa mga higdaanan ug gibutang sila sa mga kadalanan.

Sa Wala Pa Ang Pagkakaon Sa 4,000: Mateo 15: 29-31

Ang mga masakiton gibutang sa iyang mga tiil, ug iyang giayo sila. Ang bakol nakalakaw, buta nakakita, amang nakasulti, mga kimay nangaayo, ug daghan pang uban nangaayo. Sila nagdayeg sa Dios.

Mga Panon Sa katawhan Unahan Sa Jordan: Mateo 19: 1-2

Dakong panon sa katawhan misunod , ug iyang giayo sila.

Buta Ug Bakol sa Templo: Mateo 21:14

Walay detalye nga gihatag. Kini yano nga natala nga giayo niya sila samtang sila miduol kaniya diha sa templo.

Ang Ubang Mga Masakiton Sa Nazaret: Mateo 13: 53-58; Marcos 6: 1-6

Si Jesus nahibulong sa pagkawalay pagtoo niining ciudad. Siya nagtudlo sa ilang mga bala ngay ug mga sinagoga, apan siya dili makahimo sa gamhanang mga buhat didto gawas sa pagpandong sa mga kamot diha sa pipila ka mga masakiton ug sa pag-ayo kanila. Tungod sa pagkapamilyar, sila napandol kaniya.

KINATIBUK-ANG PAHAYAG KANG KRISTO INGON NGA MANANAMBAL

	Mateo	Marcos	Juan
Pagpang-ayo sa tanang matang sa sakit ug mga balatian	4:23 9: 35-6		
Pagpang-ayo sa tanan nga mihikap kaniya		6:56	
Pagpang-ayo sa tanang gidaugdaug sa yawa			10:38
Daghan pang ubang mga butang			20: 30-31

MGA TUN-ANAN:

Ang mosunod maoy mga tun-anan sa kinatibuk-ang mga pahayag kang Kristo ingon nga Mananambal:

Pagpang-ayo Sa Tanang Matang Sa Sakit Ug Balatian: Mateo 4:23; 9: 35-36

Siya miadto sa mga sinagoga, mga ciudad, mga balangay, sa pagtudlo sa pagwali, ug pagpang-ayo sa tanang sakit ug balatian.

Pagpang-ayo Sa Tanang Mihikap Kaniya: Mark 6:56

Bisan asa si Jesus misulod (balangay, mga ciudad, nasud), gibutang nila ang mga masakiton diha sa mga kadalanan sa paghikap kaniya. Ingon ka daghan sa mihikap Kaniya nangaayo.

Pagpang-ayo Sa Tanan Nga Gidaugdaug Sa Yawa: Juan 10:38 ug 20: 30-31

Walay detalye nga gihatag apan ang pahayag gihimo nga giayo ni Jesus ang tanang gidaugdaug sa Yawa ug gibuhat ang "daghang ubang mga butang ... hilabihan ka daghan nga ang kalibutan dili igo nga kasudlan kanila kon silang tanan isulat "(Juan 20: 30-31).

PAGTANDI SA MGA MILAGRO SA MGA TINUN-AN UG KANG JESUS

Ang pagpang-ayo ug mga milagro wala matapos uban ni Jesu-Kristo. Kini nga tsart nagpakita nga gibuhat sa mga tinun-an ang mga buhat ni Jesus:

Panghitabo	Mga Buhat Ni Pedro	Mga Buhat Ni Pablo
Pag-ayo sa bakol nga makililimos	Sa Ganghaan Buhat 3: 1	Sa Listra Buhat 14: 8
Pag-ayo sa dili makabangon	Eneas: Dili makabangon sulod sa 8 ka tuig Buhat 9:32	Amahan ni Publio Dili makabangon tungod sa hilanat Buhat 28: 7
Talagsaong punto sa pagdugtong	Landong sa bisti Buhat 5:12	Mga Panyo / tapis Buhat 19:11
Mga panon sa katawhan naayo	Buhat 5:16	Buhat 28: 9
Mga patay gipamanhaw	Buhat 9:36	Buhat 20: 7

INDIBIDUWAL NGA MGA PAGPANG-AYO SA MGA TINUN-AN

Pag-ayo Sa Bakol Nga Makililimos: Buhat 3: 1-4: 22

Tawo nga giayo: Bakol nga tawo nga milingkod sa ganghaan sa templo nagpakilimos.
Kondisyon: Pagkabakol, sukad sa pagkatawo.
Ministro (mga): Pedro ug si Juan

Si Pedro miingon, "Tan-awa kami.": Siya mihimo sa pahayag nga sila walay salapi o bulawan nga ihatag kaniya, gisundan sa deklarasyon nga sila mohatag kaniya sa unsay anaa kanila. Si Pedro nagsugo kaniya sa ngalan ni Jesus nga motindog ug molakaw. Gikuptan ni Pedro ang tawo sa too nga kamot, ug gialsa siya, ug ang iyang mga tiil ug mga buolbuol nakadawat sa kusog. Ang bakol nga tawo mitindog, milakaw, milukso, ug midayeg. Tan-awa ang rason alang sa iyang kaayohan sa Buhat 3:16 ug 4:10.

Pahinumdom: Kini nga tawo anaa lang sa gawas sa pultahan diin ang pagdayeg, pagsimba, ug gamhanang mga mensahe nagagikan, apan ang iyang panginahanglan wala matagbo. Kini maoy mga kahimtang sa daghan sa atong mga templo sa relihiyosong pagsimba karon. Sa gawas lang sa atong mga pultahan sa templo, ang tawhanong panginahanglan wala matagbo.

Mga Mata Ni Pablo: Buhat 9: 10-19; 22: 11-13

Tawo nga giayo: Si Pablo
Kondisyon: Mga mata nga gibutaan sa himaya sa Ginoo.
Ministro: Ananias, nga miadto kaniya ingon nga resulta sa panan-awon ug sa direkta nga sugo sa Ginoo.

Paagi: Si Ananias mipandong sa iyang kamot diha kaniya, ug sa mao usab nga takna si Pablo nakadawat sa iyang panan-aw sa dihang ang sama sa himbis nga butang nahulog gikan sa iyang mga mata. Iyang gisugid ang iyang mga sala, ug gibautismohan, ug gipakaon.

Pahinumdom: Ang Biblia nagsulti kanato sa pipila ka mga butang mahitungod niini nga tawo, si Ananias, nga sa hilabihan gigamit sa Dios. Siya usa ka tinun-an nga nakadawat ug panan-awon gikan sa Ginoo, ug nasayud sa tingog sa Dios. Siya tawo sa katuyoan, ingon nga siya nakaila kon kinsa ang nagpadala kaniya ug alang sa unsa nga katuyoan siya gipadala. Siya maoy usa ka tawong masimbahon nga nagpuyo sumala sa balaod ug may usa ka maayo nga reputasyon. Siya masulundon, samtang siya mitubag "Ako ania dinhi "sa dihang ang Dios misulti. Siya andam nga moadto ug mobuhat ingon sa gisugo kaniya, bisan pa sa natural siya puno sa kahadlok tungod sa mga butang nga iyang nadungog mahitungod kang Pablo. Siya usa ka tawo nga makabangon sa ubang mga lider. Siya usa ka propeta nga gigamit sa Dios diha sa pagpang-ayo, usa ka magwawali sa Ebanghelyo, ug usa ka tawo nga dili gusto nga mag-usik sa panahon. Human siya mipahibalo sa iyang mensahe ngadto Pablo, siya miingon, "Nganong naghulat ka? "

Si Pedro Nag-ayo Kang Eneas: Buhat 9: 32-35

Tawo nga giayo: Eneas

Kondisyon: Siya naglubog sa banig sa walo ka tuig nga paralitiko (paralisis).

Ministro: Si Pablo

Paagi: Si Pablo naghimo ug pahayag sa pagtoo, "si Jesu-Kristo ang nagaayo kanimo." Unya iyang gitawag sa usa ka buhat sa pagtoo. Siya miingon, "Tumindog ka ug hipusa ang imong higdaanan."

Pahinumdom: Si Eneas usa ka tawo nga "nasugatan ni Pablo sa iyang dalan." Kita kinahanglan andam sa pagtagbo sa mga panginahanglan sa mga "nasugatan sa atong dalan" ingon man usab sa pag-alagad sa pormal nga mga sitwasyon sa ministeryo sa simbahan. Ang tanan sa Li da ug sa Saron nangakabig ngadto sa Ginoo tungod sa pagka-ayo niining tawhana. Ang pagpasundayag sa gahum sa Dios mao ang yawi sa pag-abot sa atong mga ciudad sa Ebanghelyo. Si Pablo adunay Eneas nga naghupos sa iyang higdaanan aron siya walay tentasyon o probisyon sa pagbalik ngadto niini. Kini maoy higdaanan nga wala gihimo alang sa walo ka tuig.

Si Pedro Nag-ayo Kang Dorcas: Buhat 9: 36-43

Tawo nga giayo: Dorcas (Tabitha). Siya gitawag nga usa ka tinun-an, puno sa mga maa yong buhat. Siya mahinatagon nga tawo ug usa ka mananahi nga nag-alagad sa mga balo nga babaye.

Kondisyon: Siya namatay sa wala mailhi nga sakit.

Ministro: Pedro

Paagi: Si Pedro mipagawas sa mga babayeng balo nga nanagpanghilak ug nagminatay gikan sa lawak. Sila napuno sa pagkawalay pagtoo, sam tang sila naghigot mahitungod ni Tabita "samtang siya uban pa kani la." Si Pedro miluhod, nag-ampo, dayon nagsugo, "Tabita, bumangon ka." Siya mibuka sa iyang mga mata, nakita si Pedro, ug milingkod. Si Pedro mitunol kaniya sa iyang kamot, mialsa kaniya, ug iyang gipre sentar siya nga buhi. Daghan ang mitoo tungod sa milagro.

Pahinumdom: Duha ka mga pulong "Tabita, bumangon ka" nag-usab sa kapalaran niini nga babaye. Kita sagad daghay mga pulong, apan unsay epekto sa atong mga pulong diha sa mga kinabuhi sa uban?

Bakol Nga Tawo Sa Listra: Buhat 14: 8-18

Tawo nga giayo: Usa ka tawo kansang ngalan wala kita hatagi.

Kondisyon: Walay umoy sa iyang mga tiil, bakol gikan sa pagkatawo. Siya wala pa gayud makalakaw.

Ministro: Si Pablo

Paagi: Si Pablo nakamatikod nga ang tawo may pagtoo aron mamaayo: Siya miingon kaniya, "Tumindog ka pagtarung sa imong mga tiil." Ang tawo milukso ug milakaw.

Pahinumdom: Sa diha nga nakita sa mga tawo kon unsa ang nahitabo, sila misulay sa paghi mo kang Pablo ug Bernabe nga mga dios, apan gipanggisi nila ang ilang mga bisti, misinggit nga sila mga tawo lamang sa ilang kaugalingon, ug mipahayag nga ang usa ka matuod nga Dios mao ang responsable sa kaayohan. Sa diha nga ang usa ka tawo gigamit sa Dios diha sa pagpang-ayo, adunay mga tawo nga mopataas sa tawo imbis nga ang Dios. Kita kinahanglan gayud nga mobaling sa ilang pagtagad ug pagsimba sa Dios.

Si Pablo Nagbanhaw Sa Listra: Buhat 14: 19-20

Tawo nga giayo: Si Pablo

Kondisyon: Si Pablo gibato sa iyang mga kaaway ug gibiyaan nga patay.

Ministro: Ang mga tinun-an

Paagi: Sila nagtigom sa iyang palibot, nagapalibot kaniya sa gahum. Posible nga sila nag-ampo, apan wala kita gisultihan niana diha sa Kasulatan.

Pahinumdom: Ang unang mga tinun-an adunay labaw nga gahum nga sa pagtindog sa palibot (ilang presensya), sa ilang landong, sinina, ug bisan sa ilang paggakos (Buhat 20: 7-12) kay sa daghan natong gibuhay sa tanang mga pag-ampo, mga sermon, ug ministeryo kon hiusa hon!

Ulipon Nga Batang Babaye Sa Filipos: Buhat 16: 16-40

- Tawo nga giayo: Usa ka batang babaye kansang ngalan wala kita hatagi.
- Kondisyon: Demonyohanong pagpanag-iya. Siya adunay usa ka espiritu sa pagpanag-an, ug gigamit alang sa ganansya sa pagpanagna sa iyang mga agalon.
- Ministro: Si Pablo
- Paagi: Si Pablo nagsugo sa espiritu sa paggula sa ngalan ni Jesus ug kini migula sa sama nga oras.

Pahinumdom: Si Pablo nag-alagad gikan sa kaguol (kasamok) ingon man sa kalooy niini nga higayon. Sa diha nga kita makakita sa mga buhat sa kaaway nga nagakontrolar sa mga kina buhi sa atong palibot, kaguol ug kasamok batok sa iyang mga gahum motungha sa sulod kanato ug ingon man kalooy alang sa usa nga ilalum sa iyang pagkontrolar.

Eutico: Buhat 20: 7-12

- Tawo nga giayo: Usa ka batan-ong lalaki nga ginganlan si Eutico.
- Kondisyon: Siya nahulog gikan sa ibabaw nga bintana samtang si Pablo nag wali ug gisakwat nga patay.
- Ministro: Si Pablo
- Paagi: Si Pablo mihimo sa usa ka pahayag sa pagtoo, "Ayaw kamo kabalaka, kay ang iyang kinabuhi anaa kaniya.": Si Pablo nanaug ngadto kaniya, miyuko sa ibabaw kaniya, ug migakus kaniya. Ang batan-ong lalaki nabanhaw.

Pahinumdom: Kini batan-ong lalaki wala gayud pag-usab hisgoti sa Kasulatan. Unsay epekto niini nga gabii sa iyang kinabuhi? Sa wala pa gibanhaw gikan sa mga patay, siya dayag nga nagduka ug wala magpakabana mahitungod sa mga butang sa Dios, ingon nga siya nahikatu log sa panahon sa mensahe ni Pablo sa pagwali. Pagkahuman, siya gisul-oban sa maong interes ug kusog nga naglingkod siya nga nagapakigsulti sa tibook nga gabii uban ni Pablo, bisan pa hangtud sa pagbanagbanag sa sunod nga adlaw.

Ang Pinaakan Sa Bitin Ni Pablo: Buhat 28: 3-6

- Tawo nga giayo: Si Pablo
- Kondisyon: Makalanag nga pinaakan sa bitin
- Ministro: Wala
- Paagi: Wala

Pahinumdom: Si Pablo sa yano lamang misawilik sa bitin sa kalayo ug walay kadaut nga miabot kaniya. Kita nagkinahanglan sa susama nga langitnong panalipod ug pagpang-ayo nga modagayday kanato samtang atong ginabuhat ang buluhaton sa Dios.

Amahan ni Publio: Buhat 28: 8

Tawo nga giayo: Ang amahan ni Publio, usa ka pangulo sa isla sa Malta.
Kondisyon: Hilanat ug kalibag dugo.
Ministro: Si Pablo
Paagi: Si Pablo nag-ampo, misulod, mipandong sa iyang mga kamot diha kaniya, ug siya naayo:

Pahinumdom: Ang uban miabot gikan sa tibook isla ug nangaayo (Mga Buhat 28: 9).

GRUPO NGA MGA PAGPANG-AYO SA MGA TINUN-AN

Daghang mga Katingalahan Ug Mga Ilhanan: Buhat 2: 42-47

Ang resulta niini nga mga ilhanan ug mga katingalahan mao nga ang Ginoo nagdugang matag adlaw ngadto sa simbahan. Timan-i ang paagi sa kinabuhi sa mga magtotoo nga mikuyog niini nga pasundayag sa gahum sa Dios pinaagi kanila:

- Panaghiusa
- Matag adlaw naga-alagad sa templo ug mga panimalay
- Nagapadayon sa maayong doktrina
- Kahadlok sa Ginoo
- Pakig-ambitay
- Pangalawat
- Mga pag-ampo
- Yanong estilo sa kinabuhi
- Pagtagad alang sa mga kabus
- Maayo ug reputasyon
- Pagdayeg
- Usa sa kasingkasing (usa ka katuyoan ug panan-awon)

Pag-ampo Alang sa Pagsalig Ug Pagpang-ayo Nga mga Ilhanan: Buhat 4: 23-31

Kini nga pag-ampo giampo ingon nga resulta sa paglutos nga mitungha tungod sa ministeryo sa pagpang-ayo. Ang mga tinun-an nangayo nga sila makahimo sa pagsulti sa Pulong uban ang kaisog ug nga pinaagi sa kamot sa Dios, ug sa ngalan ni Jesus ang kaayohan, mga ilhanan, ug mga katingalahan mopamatuod sa pagpangalagad sa pulong.

Daghan Ang Giayo Sa Jerusalem: Buhat 5: 12-16

Ang mga masakiton ug mga gisakit sa mahugaw nga mga espiritu nangaayo pinaagi sa pagpandong sa mga kamot, ug bisan sa anino sa mga tinun-an.

Si Esteban Nagbuhat Ug Daghang mga Milagro: Buhat 6: 8-15

Si Esteban puno sa pagtoo, gahum, dako nga kaalam, ug sa espiritu diha sa iyang mga pulong. Ang Dios mihimo sa mga katingalahan ug mga milagro pinaagi kaniya.

Si Felipe Nag-ayo Ug Daghan Sa Samaria: Buhat 8: 5-8

Ang milagro ug mga ilhanan gipakita. Kadtong adunay mga mahugaw nga espiritu, mga para litiko, ug mga pagkabakol gihisgotan ilabi na sa pagdawat sa kaayohan. Dihay dakong kali pay sa ciudad tungod sa Ebanghelyo ug sa pagpasundayag sa gahum sa Dios. Ang mga pag pang-ayo ug mga milagro gitugotan sa dugang pa sa pagsunod nga ministeryo ni Pedro ug Juan.

Si Pablo Ug Si Bernabe Namuhat Sa Mga Ilhanan Ug Mga Katingalahan: Buhat 14: 3

Kini nga mga tawo misulti nga maisugon ug gihatag ang pagpamatuod sa Pulong uban sa mga ilhanan ug sa mga katingalahan sa Ginoo.

Si Pablo Nag-ayo Sa Masakiton Sa Efeso: Buhat 19: 11-12

Espesyal nga mga milagro gibuhat sa Efeso ni Pablo. Ang mga panyo ug mga tapis nga iyang gigamit ang gipadala ngadto sa mga masakiton ug miresulta sa pagbiya sa mga sakit ug ang dautan nga mga espiritu gihinginlan. Matikdi nga ang mga milagro komon lamang sa unang simbahan nga ang magsusulat moila niini ingon nga "espesyal" nga mga milagro.

Masakiton Nga Mga Tawo Nga Giayo Sa Malta: Buhat 28: 8-9

Ang uban usab miabot alang sa pagpang-ayo human sa pag-ayo sa amahan ni Publio. Ang pagpang-ayo maoy usa ka gamhanan nga himan alang sa pag-ebanghelyo niini nga isla.

Nagkalainlain: Hebreohanon 2: 4

Ang Dios nagpamatuod sa iyang Pulong pinaagi sa mga ilhanan, mga katingalahan, ug mga nagkalainlaing (lain-laing) mga milagro.

NAREKORD NGA MGA RESULTA SA KAAYOHAN SA MGA BUHAT

-Dakong kalipay: 8: 5-25

-Kahadlok: 2:43

-Pagtubo sa Iglesia: 2: 42-47; 5:14

-Kahinganghaan ug katingalahan: 3: 10-11

-Pagbangon sa dagko nga mga lider (Pablo): 9: 10-19

- Pang-ebanghelyo: 4: 4; 8: 5-25; 9: 35-43
- Pagsunod nga ministryo: 9:35
- Pulong sa Dios gipamatud-an: 14: 3
- Paghimaya sa Dios: 4:21
- Pagsusi sa ministryo ug sa mga tawo bisan pa sila dili maalam: 4:13
- Pagpamatuod nga walay argumento nga makahimo sa pagbarug: 4: 14-16
- Pagwagtang sa mga salamangkiro: 8: 5-25
- Pangmasa nga ministryo sa dako nga panon sa katawhan: 5:16; 28: 8-9
- Nasayop nga pagsimba ug pagdayeg nga kinahanglang tul-iron: 3: 12-13; 14: 8-18
- Oportunidad sa pagwali sa Pulong ngadto sa mga lider: Mga kapitulo 3, 4, ug 7
- Paglutos: Ang tibook nga simbahan gilutos, sama kang Pablo, Silas, Esteban, Pedro, Juan, ug Santiago.

PAKAPIN C

PORMA SA PAGTUKI

Tungod kay si Jesus mao ang Dakong Mananambal, siya mao ang panig-ingnan sa ministeryo sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas. Gamita kini nga porma ug ang mga pakisayran nga giha tag sa Pakapin B sa pagpadayon sa pagtuon sa ministeryo ni Jesus:

1. Ihulagway ang tawo nga nagkinahanglan sa kaayohan ug sa kalingkawasan:

-Kon ang ilang ngalan gihatag, unsa kini?

-Pila ang ilang edad?

-Sekso?

-Unsa ang ilang kahimtang sa katilingban?

-Unsa ang ilang nasyonalidad?

2. Ihulagway ang ilang panginahanglan:

-Giunsa kini pagpahayag sa uban?

-Giunsa kini pagpahayag sa tawo sa iyang kaugalingon?

3. Unsay gipangayo sa tawo nga pagabuhaton ni Jesus?

4. Gipakita ba ni Jesus ang hinungdan sa problema sa tawo?

___ Oo ___ Dili. Kon mao, unsa man kini?

5. Kinsa ang adunay inisyatibo sa pagpang-ayo:

-Ang tawo nga nanginahanglan? Kon mao, unsa ang ilang gibuhat?

-Ang uban? Kon mao, unsa ang ilang gibuhat?

-Si Jesus? Kon mao, unsay iyang gibuhat?

6. Ang panahon sa ministeryo:

-Unsay giingon ni Jesus?

-Unsay gibuhath ni Jesus?

-Unsay gisulti ni Jesus sa masakiton nga tawo nga pagabuhaton?

-Unsay giingon ni Jesus sa uban nga pagabuhaton?

-Unsay kinaiya nga giingon ni Jesus nga gikinahanglan alang sa pagpang-ayo?

-Ang tawo ba nga nanginahanglan naghatag sa bisan unsa nga pagpahayag sa pagtoo?

-Aduna bay bisan kinsa nga nagpahayag sa pagtoo? Kon mao, sa unsang paagi?

7. Ang mga ebidensiya sa kaayohan:

-Unsa ang mga pisikal nga mga ilhanan?

-Giunsa sa tawo pagre-ak sa kaayohan?

-Giunsa sa uban pagre-ak sa kaayohan?

8. Pagsunod sa kaayohan:

-Si Jesus ba nagsulti sa tawo sa pagbuhath sa bisan unsa nga butang? Kon mao, unsa?

-Unsay gibuhath sa tawo?

Ubang mga sugyot o mga timan-an:

MGA TUBAG SA KINAUGALINGONG EKSAMEN

KAPITULO 1:

1. ... Kon ikaw masingkamuton nga magpatalinghug sa tingog ni Jehova nga imong Dios, ug magbuhat sa matarung sa iyang panan-aw, ug magpatalinghug sa iyang mga sugo, ug magbantay sa tanan nga mga tulomanon, walay bisan unsang sakita sa ibabaw ka nimo, nga akong gipadala sa mga Egiptoanon: kay ako mao si Jehova nga maga ayoy kanimo. (Exodo 15:26)
2. Ang dagko nga pagbahin sa tanan nga mga butang ngadto sa bisan hain nianang natural o espirituhanon. Tan-awa ang I Mga Taga Corinto 15: 44-49.
3. Ang Gingharian ni Satanas ug ang Gingharian sa Dios.
4. Satanas, demonyo, ang kalibutan, ang unod.
5. Dios nga Amahan, si Jesu-Kristo, ang Espiritu Santo, ug ang mga anghel.
6. Ang pulong nga "hari" nagpasabot sa labaw'ng magmamando sa usa ka teritoryo o mga katawhan.
7. Ang gingharian mao ang teritoryo ug ang mga tawo diin ang hari nagahari.
8. Ang espirituhanong pagpakig-away mao ang pagtuki sa aktibo nga partisipasyon sa dili-makita nga espirituhanong gubat. Kini naglakip sa pagtuon sa misupak nga mga pwersa sa maayo ug sa dautan, sa mga estratihiya ni Satanas, ug sa espirituhanong mga estratihiya alang sa pagbuntog sa kaaway. Ang espirituhanong pagpakig-away naglihok unahan pa sa pagtuki lamang ngadto sa aktibo nga partisipasyon sa paggamit niini nga mga estratihiya sa kinabuhi ug ministryo.
9. Ang rason sa likod niining dako nga espirituhanon nga panagbangi mao nga si Satanas gusto gihapon nga mahimong labing gamhanan nga magmamando. Siya naglunsad sa grabi nga gubat alang sa lawas, kalag, ug espiritu sa tawo. Ang iyang mga estratihiya gitumong sa Dios, sa iyang plano, ug sa iyang mga katawhan.
10. Kita kinahanglan moila nga ang tanan nga mga gubat sa kinabuhi, bisan sa pisikal, espirituhanon, emosyonal, pangisip, pinansiyal, o uban sa tawhanong mga personalidad maoy panggawas lamang nga mga pagpakita sa espirituhanon nga hinungdan. Bisan tuod sa natural nga kalibutan sila daw mahitabo pinaagi sa mga sirkumstansya sa kinabuhi, ang basihan niining natural nga mga gubat anaa sa kalibutan sa espiritu.

KAPITULO 2:

1. Ug kamo manag-alagad kang Jehova nga inyong Dios, ug siya magapanalangin sa imong tinapay, ug sa imong tubig; ug pagakuhaon ko ang sakit gikan sa taliwala mo. (Exodo 23:25)
2. Pangisip nga pagpang-ayo: Kini maoy pulong nga gigamit sa paghulagway sa huna huna ibabaw sa butang, sa espiritismo, barang, Shamanismo, ug espiritismo nga mga pagpang-ayo.

Labaw sa kinaiyahan nga pagpang-ayo: Adunay mga tinubdan sa labaw sa kinaiyahan nga mga pagpang-ayo nga dili iya sa Dios. Si Satanas makabuhat sa labaw sa kinaiyahan nga mga buhat (Exodo 7: 8-13).

Medisina nga pagpang-ayo: Kini nga matang sa pagpang-ayo giabagan sa mga doktor, nars, mga ospital, ug mga tambal. Ang lehitimo nga medisina nga pagpang-ayo dili supak sa Pulong sa Dios o sa langitnon nga pagpang-ayo, apan maoy sumpay sa iyang pagkamaayo.

Natural nga pagpang-ayo: Ang kaayohan nga mahitabo pinaagi sa natural nga proseso sa lawas maoy aksyon sa Dios. Ang natural nga mga proseso sa lawas nagpakita sa kinaiyahan sa Dios ug sa iyang dakong buhat sa lawas sa tawo. Ang "natural nga pagpang-ayo" naglakip usab sa paggamit sa natural nga mga paagi sama sa husto nga pagkaon, natural nga bitamina ug minerales, igong pahulay, ug uban pa.

Pagtoo nga pagpang-ayo: Kini nga termino sagad gigamit nga nagpasabot sa pagpang-ayo sa Dios. Kita dili mogamit niini, apan kini nagtumong sa pagtagad sa pagtoo sa usa nga nag-alagad o sa dumadawat sa pag-alagad.

3. Ang Pulong nga "langitnon" nagpunting sa pagtagad ngadto sa Dios, dili sa mga tubag sa pagtoo sa tawo. Kini usab lahi gikan sa espiritismo nga mga buhat sa pangisip ug labaw sa kinaiyahan nga pagpang-ayo. Ang "langitnong pagpang-ayo" mao nga sa diha nga ang usa ka matuod nga Dios nagpadayag sa iyang kinaiya, nagtuman sa iyang mga saad, ug naglihok sumala sa iyang pagtagana diha sa pagpasig-uli ni Kristo pinaagi sa pag-ayo sa tawo ug sa paghimo kaniya nga hingpit sa lawas, kalag, ug espiritu.
4. Ang "pagpang-ayo" magamit sa pisikal, emosyonal, pangisip nga mga sakit samtang ang pagpalingkawas nagpasabot sa demonyohanong hinungdan sa pangisip ug pisikal nga kondisyon
5. Si Jesus wala nagsugo kang bisan kinsa sa pagwali sa maayong balita nga wala nagsugo kanila sa pagministeryo sa pagpang-ayo ug pagpalingkawas. Ang pagpasundayag sa gahum nagresulta sa paspas nga pagpakaylap sa Ebanghelyo sa gingharian.

KAPITULO 3:

1. Anak ko, pagmatngon sa akong mga pulong; ikiling ang imong igdulungog sa akong mga gipamulong.

Ayaw sila pagpabulaga gikan sa imong mga mata; tipigi sila sa kinataliwad-an sa imong kasingkasing.

Kay sila kinabuhi alang niadtong nanagpangita kanila, ug kaayohan alang sa ilang tibook nga unod.

Ampingi ang imong kasingkasing uban sa tanang pagsingkamot; kay gikan niini maga gula ang dagkong butang sa kinabuhi. (Proverbio 4: 20-23)

2. Sila wala manumbaling niini, milimod niini, milangan niini, ug mipakomplikado niini sa mga tradisyon, kasinatian, dili maayo nga mga modelo, ug pagkadili balansi.
3. Tan-awa ang panaghisgot sa Kapitulo 3.
4. Tan-awa ang panaghisgot sa Kapitulo 3.

KAPITULO 4:

1. Si Kristo mitubos kanato gikan sa pagtunglo sa Kasugoan, kay gitunglo siya alang kanato: kay kini nahisulat, gipanunglo ang matag usa nga gibitay sa kahoy. (Galacia 3:13)
2. Ang kamatayon ug sakit misulod sa kalibutan pinaagi sa sala sa unang lalaki ug babaye, si Adan ug Eva.
3. Satanas.
4. Tan-awa ang panaghisgot sa Kapitulo 4
5. Itandi ang inyong tubag sa panaghisgot sa Kapitulo 4.
6. Kamo mahimong gawasnon gikan sa tunglo sa sakit ug kamatayon pinaagi sa pagdawat kang Jesu-Kristo ingon nga Manluluwas.

KAPITULO 5:

1. Sa wala pa ako pagsakita, nahisalaag ako; apan karon nagabantay ako sa imong pulong.
Maayo alang kanako nga gisakit ako; aron ako makakat-on diha sa imong kaba laoran.
Dili ko gayud hikalimtan ang imong mga lagda; kay tungod kanila gibanhaw mo ako. (Salmo 119: 67, 71, 93)

2. Ang lima ka mga rason sa sakit nga gihisgutan niini nga leksyon mao ang:

- Paglapas sa espirituhanong mga balaod.
- Paglapas sa natural nga mga balaod sa Dios.
- Satanasnong mga pag-ataki.
- Dili husto nga pag-ila sa Lawas ni Kristo.
- Paglaglag sa unod aron ang espiritu maluwas.

3. Tan-awa ang panaghisgot sa Kapitulo 5.

4. Tan-awa ang panaghisgot sa Kapitulo 5.

5. Tan-awa ang panaghisgot sa Kapitulo 5.

6. Tan-awa ang panaghisgot sa Kapitulo 5.

7. Tan-awa ang panaghisgot sa Kapitulo 5.

KAPITULO 6:

1. Malooy ikaw kanako, Oh Jehova; kay ako mahuyang; Oh Jehova, ayohon mo ako, kay ang akong mga bukog ginasakit.

Ang akong kalag usab nagubot sa hilabihan gayud, apan ikaw, Oh Jehova, hangtud ba kanus-a?

Si Jehova nagpatalinghug sa akong pagpangaliyupo; si Jehova magadawat sa akong pag-ampo. (Salmo 6: 2-3, 9)

2. Espirituhanon, pisikal, emosyonal, pangisip, ug demonyohanong hinungdan sa sakit.

3. Ang espirituhanong sakit mao ang sala. Kon kini dili madumala, ang sala may taning sa espirituhanong pagkasulti.

4. Ang pisikal nga sakit mahimong resulta gikan sa bahin sa lawas nga mga sakit nga mao ang mga problema nga mamatikdan ug madiparahan sa mga mananambal. Sa bahin sa lawas nga mga sakit ang aktuwal nga estruktura o kaunuran sa lawas nadaut sa pipila ka paagi.

Ang pisikal nga sakit mahimo usab nga resulta sa sayop nga pagpanglihok nga resulta gikan sa dili hustong paglihok sa bahin sa lawas. Ang dili hustong paglihok naglakip sa nagakalain laing mga kondisyon nga ang problema usa ka bahin lamang nga naka disturbo sa tibook organismo. Ang labing komon mao ang sakit sa kasingkasing, taas nga presyon sa dugo, diabetes, peptic ulcers, ug alerdyi.

5. Ang emosyonal nga sakit resulta gikan sa makadaut nga mga emosyon sama sa kasu ko, pagdumot, kapaitan, ug uban pa.

6. Pangisip nga sakit maoy pangutok nga kahimtang nga resulta gikan sa kakulang sa panghunahuna, sakit, nerbyos, depekto sa pagkatawo, ug sikolohikal nga mga kahimtang nga dili direktang hinungdan ang demonyohanong presensya.
7. Ang demonyohanong hinungdan nga mga kahimtang naglakip sa pagpanag-iya, pagpanglupig, pagsamok, ug demonyohanong hinungdan pangisip ug pisikal nga mga kondisyon.

KAPITULO 7:

1. Kay ako mahibalo sa mga hunahuna nga gihunahuna ko alang kaninyo, naga ingon si Jehova, mga hunahuna sa pakigdait, ug dili sa kadautan sa paghatag kaninyo ug paglaum sa inyong kaugmaon. (Jeremias 29:11)
2. Sakit nga alang sa himaya sa Dios ug sakit nga ikamatay.
3. Ahat nga kamatayon ug gitudlo sa kamatayon.

KAPITULO 8:

1. Apan siya ginasamaran tungod sa atong kalapasan, siya napangos tungod sa atong mga kasal-anan; ang silot sa atong pakigdait diha sa ibabaw kaniya; ug tungod sa iyang mga labod kita nangaayo. (Isaias 53: 5)
2. Tan-awa ang panaghisgot sa Kapitulo 8.
3. Tan-awa ang panaghisgot sa Kapitulo 8.
4. Ang mosunod nga mga Kasulatan nagpamatuod nga ang kaayohan maoy usa sa mga benepisyo sa pagpasig--uli ni Jesu-Kristo:
  - Isaias 53: 4-5
  - I Pedro 2:24
  - Salmo 103: 2-3
  - Mateo 8:17
5. Tan-awa ang panaghisgot sa Kapitulo 8.
6. Ang mosunod nga mga pakisayran sa Biblia nagsusi nga ang tanan nga mga magtotoo kinahanglan nga malambigit sa pagpang-ayo ug pagpalingkawasan:
  - Mateo 10: 1-42; 16: 17-19; 28: 16-20
  - Marcos 6: 7-13; 16: 14-20
  - Lucas 9: 1-6; 10: 1-24; 24: 44-53
  - Buhat 1: 1-11
7. -Kon ang imong nag-unang pagtagad mao ang Gingharian sa Dios, ang tanan nga uban pang mga gikinahanglan nga mga butang nga ihatag.
  - Aron makadawat, kamo kinahanglan gayud mohatag.
  - Walay butang imposible sa Dios.

KAPITULO 9:

1. ... Ug iyang gihinginlan ang mga espiritu pinaagi sa iyang Pulong, ug giayo ang tanan nga mga masakiton;

Aron matuman ang gisulti ni Isaias nga manalagna, nga nagaingon: Siya gayud nagku ha sa atong mga kaluyahon ug nagdala sa atong mga balatian. (Mateo 8: 16-17)

2. -Nagpadayag sa kinaiya sa Dios.
-Naghimaya sa Dios.
-Nagpamatuod kang Jesus ingon nga Manluluwas ug Mesias.
-Nagtino sa mensahero ug sa mensahe.
-Nagdasi sa pagdawat sa Ebanghelyo.
-Nagtukod sa Gingharian sa Dios.
-Nagpakita sa paghukom sa kaaway.
-Nagbangon sa espirituhanon nga mga pangulo.
-Nagresulta sa dakong kalipay.

KAPITULO 10:

1. Apan ang pagpadayag sa Espiritu gihatag sa tagsatagsa nga may kapuslanan.

Kay ngadto sa usa gihatag ... ang mga gasa sa pagpang-ayo pinaagi sa mao ra nga Espiritu. (I Mga Taga Corinto 12: 7-9)

2. Ang Balaan nga Espiritu kabahin sa trinidad nga kinaiyahan sa Dios.
3. Tan-awa ang katingbanan sa Kapitulo 10.
4. Ang espirituhanon nga mga gasa mao ang labaw sa kinaiyahan nga mga abilidad nga gihatag sa Espiritu Santo ngadto sa magtotoo sa pag-alagad ingon nga kabahin sa Lawas ni Kristo.
5. Ingon nga magtotoo uban sa mga gasa sa pagpang-ayo adunay abilidad sa pagtugot sa gahum sa Dios sa pagdagayday pinaagi kaniya sa pagpahiuli sa panglawas gawas sa paggamit sa natural nga mga paagi. Ang tanan nga mga magtotoo gisugo sa pag-ampo sa mga masakiton, apan ang magtotoo nga dunay mga gasa sa pagpang-ayo gigamit sa piho ug kanunay sa Dios ilabi na niini nga dapit sa ministeryo.
6. -Pagtudlo ug tambag.
-Pagtagna, mga pinulongan, paghubad.
-Pag-ila sa mga espiritu.
-Gasa sa pagtoo.
-Pulong sa kahibalo.
-Pulong sa kaalam.
-Gasa sa mga milagro.
7. -Mga pastor ug mga magbalantay (espirituhanong mga lider sa): Ezequiel 34

- Mga anciano / mga diacono: Santiago 5:14
- Ordinaryong mga magtotoo: Santiago 5:16; Lucas 16: 15-18
- Kadtong adunay espesyal nga gasa sa pagpang-ayo: I Mga Taga Corinto 12: 9
- Tibook Simbahan (mamahimong sentro sa pagpang-ayo): Lucas 14: 16-24

KAPITULO 11:

1. Ang akong kalag mipilit sa abug; buhion mo ako sumala sa imong pulong.

Akong gipahayag ang akong mga dalan, ug ikaw mitubag kanako: Tudloi ako sa imong kabalaoran.

Ipasabot kanako ang imong mga lagda; sa ingon niini igasulti ko ang imong katinga lahang mga buhat.

Ang akong kalag natunaw tungod sa kaguol; lig-ona ako sumala sa imong Pulong. (Salmo 119: 25-28)

2. Ribyuha ang panaghisgot niini nga kapitulo sa matag usa sa mga tradisyon.

KAPITULO 12:

1. ... Ug siya malooy kanila, ug pagaayohon sila. (Isaias 19:22)
2. Ang Biblia nag-ingon nga kini mensahero gikan ni Satanas.
3. Ang tunok ni Pablo sa unod usa ka sinugo ni Satanas nga gipadala sa pagpanggubot kaniya.
4. Kini gitugotan sa tulo ka mga rason:
  - Kini nagpugong sa sala.
  - Kini nagtuman sa tagna.
  - Kini naghatag ug kusog.
5. Kini nanggubot kaniya.
6. Tan-awa ang listahan sa mga nagkalain-laing nga mga pagpakita nga gihisgotan sa Kapitulo 12.
7. Si Pablo naghisgot sa iyang "sakit" nga nagpasabot sa "nanginahanglan sa kalig-on, kahuyang, kakulang sa katakus sa pagpatunghag mga resulta pinaagi sa iyang kaugali ngong natural nga abilidad. "Pinaagi nini nga kahuyang, ang gahum sa Dios ug kalig-on gipadayag.

KAPITULO 13:

1. Ang mga butang nga tinago iya ni Jehova nga atong Dios; apan ang mga butang nga gipadayag mao ang ato ug sa atong mga anak sa walay katapusan, aron nga kita mobuhat sa tanan nga mga pulong niini nga Kasugoan. (Deuteronomio 29:29)

2. Ang baryabol usa ka butang nga maoy hinungdan sa kalainan o sa lain-laing mga resulta.
3. Tan-awa ang panaghisgot sa Kapitulo 13.

KAPITULO 14:

1. Ug samtang manlakaw kamo, magwali kamo, nga nagaingon: Ang gingharian sa langit haduol na.

Pagaayohon ninyo ang mga masakiton, pagahinloan ninyo ang mga sanlahon; paga ban hawon ninyo ang mga patay, pagahinginlan ninyo ang mga yawa: sa walay bayad inyong nadawat, sa walay bayad ihatag. (Mateo 10: 7-8)

2. Itandi ang inyong tubag sa panaghisgot sa Kapitulo 14.
3. Itandi ang inyong tubag sa panaghisgot sa Kapitulo 14.

KAPITULO 15:

1. Kay kita walay labawng sacerdote nga dili arang matandog sa pagbati sa atong mga kaluyahon; apan gitintal sa tanang mga paagi sama kanato, apan walay sala.

Busa manuol kita nga may pagpangahas ngadto sa trono sa gracia, aron kita makada wat sa kalooy, ug makakaplag ug gracia nga makatabang sa panahon sa panginahang lan. (Mga Hebreohanon 4: 15-16)

2. Itandi ang inyong tubag sa panaghisgot sa Kapitulo 15.
3. Itandi ang inyong tubag sa panaghisgot sa Kapitulo 15.

KAPITULO 16:

1. Tungod niana kami wala magpakaluya; apan bisan ang among tawhanong kinabuhi nagakaanam ug kadunot, ang sa sulod nga pagkatawo ginabag-o sa matag adlaw.

Kay ang among magaan nga kagul-anan, nga sa makadiyut lamang nagabuhat alang kanamo ug labaw pa gayud nga kahalangdon ug sa walay katapusang gibug-aton sa himaya:

Samtang wala kami magatan-aw sa mga butang nga makita, kondili sa mga butang nga dili-makita; kay ang mga butang nga makita mga lumalabay lamang; apan ang mga butang nga dili makita mga mahangturon. (II Corinto 4: 16-18)

2. Itandi ang inyong tubag sa panaghisgot sa Kapitulo Napulo 16.

KAPITULO 17:

1. Ug gitigom niya ang napulo ug duha ka mga tinun-an, ug iyang gihatagan sila ug gahum ug pagbulot-an ibabaw sa tanang mga yawa, ug sa pag-ayo sa mga sakit. (Lucas 9: 1)
2. Mga espiritu sa sakit, mga malimbongon nga espiritu, mahugawng espiritu.
3. Ang gasa sa pag-ila sa mga espiritu makahimo sa magtotoo sa pag-ila sa mga espiritu nga naglihok sa uban ug sa diha-diha dayon makaila kon o dili ang tawo adunay dautan nga espiritu nga nagalihok pinaagi sa o batok kaniya. Kini nagpugong sa panglimbong sa mga malimbongon o bakakon nga mga espiritu. Usa niini nga gasa makaila sa mga taktika ug sa dautang mga motibo sa demonyohanong mga gahum.
4. Ang pagkadinaugdaug sa yawa nagpasabot sa demonyohanong mga gahum nga nagdala, nakigbatok sa, o naggapus gikan sa gawas.
5. Itandi ang inyong listahan sa listahan nga gihatag sa Kapitulo 17.
6. Ang pagsamok sa yawa nagpasabot nga nahurot ang interes ngadto sa mga demonyo, si Satanas, ug sa okulto.
7. Itandi ang inyong tubag sa panaghisgot sa Kapitulo 17.
8. Ang pagpanag-iya sa yawa usa ka kahimtang diin ang usa o labaw pa nga dautan nga mga espiritu (mga demonyo) nagpuyo sa lawas sa tawo ug nagkontrolar sa ilang biktima sa kinabubut-on.
9. Itandi ang inyong listahan sa listahan nga gihatag sa Kapitulo 17.
10. Itandi ang inyong mga tubag sa listahan sa Kapitulo 17.

KAPITULO 18:

1. Ug sa diha nga siya mitawag ngadto kaniya sa iyang napulo ug duha ka mga tinun-an, siya mihatag kanila sa gahum batok sa mahugawng mga espiritu, aron sila makahingilin kanila, ug makaayo sa tanan nga matang sa sakit ug tanan nga matang sa balatian. (Mateo 10: 1)
2. Ang tanan nga natawo pag-usab nga mga magtotoo.
3. Tan-awa ang panaghisgot sa Kapitulo 18.
4. Tan-awa ang panaghisgot sa Kapitulo 18.
5. Tan-awa ang panaghisgot sa Kapitulo 18.

KAPITULO 19:

1. Pagaayohon ninyo ang mga masakiton, pagahinloan ninyo ang mga sanlahon; paga banhawon ninyo ang mga patay, pagahinginlan ninyo ang mga yawa: sa walay bayad inyong nadawat, sa walay bayad ihatag. (Mateo 10: 8)
2. Tan-awa ang panaghisgot sa Kapitulo 19.
3. Tan-awa ang panaghisgot sa Kapitulo 19.

KAPITULO 20:

1. Magakalipay ka usab kang Jehova; ug siya magahatag kanimo sa mga tinguha sa imong kasingkasing.

Itugyan mo kang Jehova ang imong dalan; ug sumalig usab diha kaniya; ug siya magabuhat niana. (Salmo 37: 4-5)
2. Itandi ang inyong tubag sa panaghisgot sa Kapitulo 20.